

Σενάριο

Εκπαιδευτικές ενότητες
για την προώθηση των
εκπαιδευτικών
κοινοτήτων μάθησης
(ΕΚΜ):

Ηγεσία και Διευκόλυνση

Περιεχόμενα

Εισαγωγή στα εκπαιδευτικά μαθήματα	4
<i>Το έργο LeaFaP</i>	4
<i>Δομή των ενότητων</i>	5
Ενότητα 1 Οικοδόμηση σχέσεων, συνεργασία και επικοινωνία	8
<i>Συνεδρία 1 Ανάπτυξη διαπροσωπικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων διευκόλυνσης</i>	10
1. Εισαγωγή	10
2. Μάθηση	11
3. Περαιτέρω βιβλιογραφία	18
4. Αναστοχασμός	19
<i>Συνεδρία 2 Χρήση ερωτήσεων αποσαφήνισης και διερεύνησης</i>	20
1. Εισαγωγή	20
2. Μάθηση	20
3. Περαιτέρω βιβλιογραφία	32
4. Αναστοχασμός	33
<i>Συνεδρία 3 Συνεργασία σε μια επαγγελματική κοινότητα μάθησης</i>	4
1. Εισαγωγή	44
2. Μάθηση	45
3. Περαιτέρω πηγές	53
4. Αναστοχασμός	53
<i>Συνεδρία 4 Αναδρομή στο παρελθόν και προώθηση στο μέλλον</i>	54
1. Εισαγωγή	54
2. Κοιτώντας πίσω	54
3. Προχωρώντας μπροστά	58
Ενότητα 2 Έρευνα, αναστοχασμός και οικοδόμηση γνώσης	66
<i>Εισαγωγή</i>	66
<i>Συνεδρία 1: Εισαγωγή στην έρευνα και τον αναστοχασμό ως απαραίτητες διαδικασίες σε μια ΕΚΜ</i>	69
1. Εισαγωγή	69
2. Μάθηση	70
Οδηγός έρευνας και αναστοχασμού για επαγγελματικές μαθησιακές κοινότητες (ΕΚΜ)	75
<i>Συνεδρία 2: Διευκόλυνση των δεξιοτήτων έρευνας και αναστοχασμού των μελών των ΕΚΜ</i>	78
1. Εισαγωγή	79
2. Μάθηση	8
<i>Συνεδρία 3: Από τον αναστοχασμό στη συλλογική οικοδόμηση γνώσης στις ΕΚΜ</i>	97
1. Εισαγωγή	97
2. Μάθηση	98
3. Πρόσθετες πηγές	112
4. Αναστοχασμός	113
<i>Συνεδρία 4: Αναδρομή στο παρελθόν και προώθηση στο μέλλον</i>	114
Ενότητα 3 Οργάνωση και διευκόλυνση των ΕΚΜ σε φυσικούς και ψηφιακούς χώρους	128
<i>Συνεδρία 1 Οργανωτικές πτυχές</i>	134
1. Εισαγωγή	13
2. Μάθηση	138
3. Περαιτέρω βιβλιογραφία	161
4. Αναστοχασμός	161
<i>Συνεδρία 2: Εργαλεία τηλεδιάσκεψης</i>	162
1. Εισαγωγή	162
2. Μάθηση	162
3. Περαιτέρω βιβλιογραφία	168
4. Αναστοχασμός	169
<i>Συνεδρία 3: Συνεργατικός και αναστοχαστικός σχεδιασμός σε επαγγελματικές μαθησιακές κοινότητες (ΕΚΜ)</i>	170
1. Εισαγωγή	170

2. Μάθηση	171
3. Περαιτέρω βιβλιογραφία.....	181
4. Αναστοχασμός.....	183
<i>Συνεδρία 4 Αναδρομή στο παρελθόν και προώθηση στο μέλλον.....</i>	<i>187</i>
1. Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα - Οργανωτικές πτυχές	187
2. Αναδρομή - Οργανωτικές πτυχές.....	188
3. Προχωρώντας μπροστά - Οργανωτικές πτυχές	189
4. Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα - Αναστοχασμός Ψηφιακά εργαλεία για διαδικτυακές και υβριδικές ΕΚΜ	196
5. Αναδρομή – Αναστοχασμός- Ψηφιακά εργαλεία για διαδικτυακές και υβριδικές ΕΚΜ.....	197
6. Προχωρώντας μπροστά - Ψηφιακά εργαλεία για διαδικτυακές και υβριδικές ΕΚΜ.....	201

Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές ενότητες

Το πρόγραμμα LeaFaP

Το έργο LeaFaP – Leading and Facilitating Professional Learning Communities in Schools towards an Inquiry-based and Reflective Practice (Ηγεσία και διευκόλυνση των επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης στα σχολεία προς μια πρακτική βασισμένη στην έρευνα και τον αναστοχασμό) – είναι μια πρωτοβουλία που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει ως στόχο την ενίσχυση του έργου των επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης (EKM) στα σχολεία. Ο βασικός στόχος του LeaFaP είναι η δημιουργία καλύτερων συνθηκών για τη συνεργασία, τον αναστοχασμό και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

Το έργο έχει τρεις αλληλένδετους στόχους:

1. Επέκταση της έννοιας της EKM – μέσω της εμβάθυνσης της κατανόησης του τι μπορεί να είναι μια επαγγελματική μαθησιακή κοινότητα και πώς μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.
2. Βελτίωση της ηγεσίας και της διευκόλυνσης – μέσω της προώθησης πιο αποτελεσματικών και αναστοχαστικών διδακτικών πρακτικών, μέσω της ενίσχυσης των ηγετικών ικανοτήτων και των ικανοτήτων των διαμεσολαβητών.
3. Ανάπτυξη και δοκιμή εργαλείων και στρατηγικών – με βάση την εκτεταμένη έννοια της EKM και τις βελτιωμένες πρακτικές διευκόλυνσης, το έργο έχει δημιουργήσει συγκεκριμένες προσεγγίσεις για την υποστήριξη των EKM. Αυτές περιλαμβάνουν αυτόνομα εκπαιδευτικά προγράμματα στο διαδίκτυο, ειδικά σχεδιασμένα για ηγέτες και διευκολυντές της EKM.

Για να υποστηριχθεί αυτός ο στόχος, αναπτύχθηκε μια ευρεία βάση γνώσεων μέσω βιβλιογραφικών ανασκοπήσεων σε πέντε γλώσσες. Βλέπε: https://www.leafap.eu/wp-content/uploads/2025/04/LeaFaP_International_Report_Literatur_Review_Facilitation-5-9.pdf

Με βάση αυτή τη βάση γνώσεων, η ομάδα δημιούργησε ένα εννοιολογικό πλαίσιο για τη διευκόλυνση των EKM και ένα σύνολο μαθησιακών αποτελεσμάτων, τα οποία μαζί περιγράφουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες

που απαιτούνται για την αποτελεσματική ηγεσία και διευκόλυνση των ΕΚΜ. Βλ.: <https://www.leafap.eu/outcomes/> . Αυτά αποτέλεσαν τη βάση για τη διαμόρφωση των τριών εκπαιδευτικών ενότητων.

Τα μαθήματα έχουν σχεδιαστεί ώστε να είναι αυτοδιδασκικά, ώστε να μπορείτε να τα παρακολουθήσετε με τον δικό σας ρυθμό. Κάθε μάθημα έχει σχεδιαστεί ώστε να διαρκεί όχι περισσότερο από 45 λεπτά, προσφέροντάς σας εστιασμένα και εύχρηστα βήματα στο μαθησιακό σας ταξίδι. Αν και δεν είναι απαραίτητο να διευκολύνετε ή να συμμετέχετε ήδη σε μια ΕΚΜ, πολλά από τα εργαλεία και τις δραστηριότητες θα φανούν ακόμη πιο πολύτιμα αν έχετε την ευκαιρία να τα εφαρμόσετε σε μια πραγματική κοινότητα μάθησης.

Η εκπαίδευση είναι οργανωμένη σε τρεις ενότητες, η καθεμία από τις οποίες εστιάζει σε μια βασική πτυχή της ΕΚΜ:

1. Οικοδόμηση σχέσεων, συνεργασία και επικοινωνία
2. Διευκόλυνση της μάθησης και της ανάπτυξης γνώσεων – ενίσχυση της αναστοχαστικής σκέψης και της έρευνας
3. Οργάνωση για συνεργασία – τόσο πρόσωπο με πρόσωπο όσο και διαδικτυακά

Συνολικά, αυτές οι ενότητες θα σας προσφέρουν θεωρητικές γνώσεις, πρακτικές στρατηγικές και ευκαιρίες για αναστοχασμό. Έχουν σχεδιαστεί για να ενισχύσουν τις δεξιότητές σας ως διευκολυντή επαγγελματικών μαθησιακών κοινοτήτων, βοηθώντας σας να δημιουργήσετε περιβάλλοντα όπου οι εκπαιδευτικοί μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο.

Πώς είναι δομημένες οι εκπαιδευτικές κοινότητες

Κάθε ενότητα ξεκινά με μια εισαγωγή που παρέχει μια γενική εικόνα του αντικειμένου της ενότητας, περιγράφει τους μαθησιακούς στόχους και περιγράφει εν συντομία τις συνεδρίες που περιλαμβάνονται στην ενότητα. Κάθε ενότητα αποτελείται από τέσσερις συνεδρίες και όλες οι συνεδρίες ακολουθούν μια κοινή δομή:

- Εισαγωγή – μια σύντομη επισκόπηση του θέματος της συνεδρίας και μια περιγραφή των μαθησιακών αποτελεσμάτων κάθε συνεδρίας.
- Μαθησιακές δραστηριότητες – πρακτικά παραδείγματα, αναγνώσματα από την ιστοσελίδα, ερωτήσεις για αναστοχασμό, δραστηριότητες και ψηφιακοί πόροι ή εργαλεία.
- Περαιτέρω ανάγνωση – προτάσεις για πρόσθετη βιβλιογραφία για την εμβάθυνση της κατανόησης.

- Αυτοαναστοχασμός – μια ευκαιρία για τους συμμετέχοντες να αναστοχαστούν σχετικά με όσα έχουν μάθει και πώς αυτές οι γνώσεις μπορούν να εφαρμοστούν στην πρακτική τους.

Μέσω αυτής της δομής των εκπαιδευτικών ενοτήτων, οι συμμετέχοντες αποκτούν θεωρητικές γνώσεις, πρακτικά εργαλεία και δομημένες ευκαιρίες για αναστοχασμό – όλα σχεδιασμένα για να ενισχύσουν τη διευκόλυνση σε επαγγελματικές κοινότητες μάθησης.

Για να επιτύχουν τους μαθησιακούς στόχους, οι συμμετέχοντες αναμένεται να:

- Συμμετέχουν ενεργά στις μαθησιακές δραστηριότητες κάθε ενότητας (αναγνώσεις, ασκήσεις, μελέτες περιπτώσεων, ψηφιακά εργαλεία).
- Εργάζονται αναστοχαστικά, χρησιμοποιώντας τις εργασίες μετα-αναστοχασμού για να συνδέσουν τις νέες γνώσεις με το δικό τους πλαίσιο.
- Συνεργάζονται με τους συναδέλφους τους όποτε είναι δυνατόν, εφαρμόζοντας εργαλεία και εργασίες σε μια πραγματική ΕΚΜ ή σε ένα επαγγελματικό περιβάλλον.
- Να πειραματίζονται στην πράξη, δοκιμάζοντας στρατηγικές στο δικό τους σχολικό ή συνεργατικό περιβάλλον για να εμβαθύνουν τη μάθηση.
- Να διαχειρίζονται τον χρόνο τους ανεξάρτητα, ακολουθώντας τα προτεινόμενα χρονοδιαγράμματα για κάθε ενότητα και συνεδρία.

Πριν ξεκινήσετε τις ενότητες, προτείνουμε να ακούσετε ένα podcast που δημιουργήθηκε με τεχνητή νοημοσύνη, το οποίο αναπτύχθηκε από τη βιβλιογραφική μας ανασκόπηση. Το podcast παρέχει βασικές πληροφορίες για το τι είναι μια ΕΚΜ και γιατί ο ρόλος του διαμεσολαβητή/ηγέτη είναι τόσο σημαντικός. Η ολοκλήρωση αυτού του βήματος θα σας δώσει την απαραίτητη κατανόηση του σκοπού των ΕΚΜ και θα σας προετοιμάσει για την εκπαίδευση που ακολουθεί.

Σύνδεσμος προς το podcast που δημιουργήθηκε με τη χρήση του NotebookLM:

<https://drive.google.com/drive/folders/1PRO6ZmnMryAiFtSQk9a5kBw7leaGWY8e>

Σας ευχόμαστε κάθε επιτυχία στην ολοκλήρωση αυτών των ενοτήτων. Ευχόμαστε να εμπνεύσουν την πρακτική σας, να ενισχύσουν την ικανότητά σας να διευκολύνετε κοινότητες και να σας υποστηρίξουν στην οικοδόμηση βιώσιμων Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης.

Εκπαιδευτική ενότητα 1: Οικοδόμηση σχέσεων, Συνεργασία και Επικοινωνία

Ενότητα 1: Οικοδόμηση σχέσεων, συνεργασία και επικοινωνία

Ήταν ένα γκριζό πρωινό της Δευτέρας, όταν οι καθηγητές κάθισαν συγκεντρωμένοι για την εβδομαδιαία συνάντησή τους στην ΕΚΜ. Η ατμόσφαιρα ήταν υποτονική — μερικοί έσπενσαν με φλιτζάνια καφέ στο χέρι, άλλοι κάθισαν ήσυχα, περιμένοντας να ξεκινήσει η συνάντηση. Η Μαρία, η συντονίστρια, είχε παρατηρήσει μια πτώση στο ενδιαφέρον τις τελευταίες εβδομάδες. Αποφάσισε ότι ήταν καιρός να δοκιμάσει κάτι διαφορετικό.

Αντί να περάσει κατευθείαν στην ημερήσια διάταξη, ζήτησε από όλους να μοιραστούν ένα πράγμα που είχε πάει καλά στην τάξη τους εκείνη την εβδομάδα. Στην αρχή, επικράτησε σιωπή. Στη συνέχεια, μια δασκάλα σήκωσε το χέρι της και μίλησε για μια νέα προσέγγιση στις στρατηγικές ανάγνωσης. Ένας άλλος δάσκαλος συνέχισε με μια ιστορία για ένα εκπληκτικά επιτυχημένο ομαδικό έργο. Σύντομα, η αίθουσα γέμισε με μια γνήσια, ανοιχτή συζήτηση. Η Μαρία παρατήρησε την αλλαγή στην ενέργεια. Οι δάσκαλοι άκουγαν ο ένας τον άλλον, έκαναν ερωτήσεις και αξιοποιούσαν τις εμπειρίες των άλλων. Αυτό που ξεκίνησε ως μια απλή ενημέρωση εξελίχθηκε σε έναν βαθύτερο διάλογο για το τι λειτουργεί πραγματικά στη διδασκαλία. Για πρώτη φορά μετά από καιρό, η συνάντηση έμοιαζε με μια κοινότητα — έναν χώρο μάθησης.

Αυτή η ιστορία δείχνει πώς οι δεξιότητες στις σχέσεις, την επικοινωνία και τη συνεργασία μπορούν να μετατρέψουν μια συνηθισμένη συνάντηση σε μια σημαντική μαθησιακή εμπειρία. Αυτές οι διαστάσεις δεν είναι απλώς υποστηρικτικά στοιχεία — είναι βασικά θεμέλια για την αποτελεσματική διευκόλυνση και ηγεσία εντός των επαγγελματικών μαθησιακών κοινοτήτων (ΕΚΜ). Η γνώση των διαστάσεων των σχέσεων, της επικοινωνίας και της συνεργασίας είναι απαραίτητη για τους ηγέτες και τους διευκολυντές των ΕΚΜ, επειδή αυτές οι πτυχές αποτελούν το θεμέλιο για την αποτελεσματική ομαδική εργασία, την εμπιστοσύνη και την ανοιχτότητα εντός της ομάδας. Η βαθιά κατανόηση της δυναμικής των σχέσεων βοηθά τους διευκολυντές να δημιουργήσουν ένα υποστηρικτικό και χωρίς αποκλεισμούς περιβάλλον, όπου τα μέλη αισθάνονται ασφαλή και έχουν κίνητρα να μοιραστούν τις εμπειρίες τους και να προβούν σε κριτική ανάλυση. Η επικοινωνία είναι το κλειδί για τη διαμόρφωση ουσιαστικών διαλόγων, την προώθηση της συλλογικής μάθησης και τη διασφάλιση της ακρόασης διαφορετικών απόψεων. Οι δεξιότητες συνεργασίας επιτρέπουν στην ομάδα να εργάζεται με σκοπό την επίτευξη κοινών στόχων, να χειρίζεται τις συγκρούσεις με εποικοδομητικό τρόπο και να διατηρήσει μια θετική κουλτούρα με έμφαση στη μάθηση. Συνολικά, αυτές οι διαστάσεις είναι θεμελιώδεις για την ενίσχυση της δυναμικής της ομάδας και τη διασφάλιση ότι οι ΕΚΜ συμβάλλουν στη βιώσιμη επαγγελματική ανάπτυξη.

Κατά τη διάρκεια τεσσάρων συνεδριών, θα αποκτήσετε βαθύτερη κατανόηση του γιατί και του πώς εσείς, ως διαμεσολαβητές, μπορείτε να συμβάλλετε στην ανάπτυξη μιας καλά λειτουργούσας ΕΚΜ που οδηγεί σε σημαντικές βελτιώσεις στην επαγγελματική πρακτική.

Συνεδρία 1: Ανάπτυξη διαπροσωπικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων διευκόλυνσης

1. Εισαγωγή

Αυτή η συνεδρία επικεντρώνεται στη διαπροσωπική διάσταση των Επαγγελματικών Μαθησιακών Κοινοτήτων (ΕΚΜ). Ο κύριος σκοπός της είναι να σας βοηθήσει να αναπτύξετε τις διαπροσωπικές και διαμεσολαβητικές δεξιότητες που απαιτούνται για τη δημιουργία και τη διατήρηση συνεργατικών ομάδων που βασίζονται στην εμπιστοσύνη.

Η οικοδόμηση ισχυρών σχέσεων σε μια ΕΚΜ είναι απαραίτητη, διότι η συνεργασία δεν μπορεί να ευδοκιμήσει χωρίς ψυχολογική ασφάλεια, ενσυναίσθηση και αμοιβαίο σεβασμό. Ως διαμεσολαβητής, πρέπει να μάθετε πώς να χειρίζεστε τα συναισθήματα και τις συγκρούσεις με εποικοδομητικό τρόπο, να προάγετε την ισότιμη συμμετοχή και να καλλιεργείτε ένα κοινό αίσθημα σκοπού μεταξύ των μελών.

Οι στόχοι αυτής της συνεδρίας είναι:

- Να αναπτύξετε την ικανότητά σας για ενεργητική ακρόαση με ενσυναίσθηση, χρησιμοποιώντας τις αρχές της Μη Βίαιης Επικοινωνίας (ΜΒΕ) ως βασικό εργαλείο για την ενίσχυση του διαλόγου και των δεσμών της ομάδας.
- Να καλλιεργήσετε ισχυρές δυναμικές σχέσεων που υποστηρίζουν τη συνεργασία μέσω της ενσυναίσθησης, της συνειδητοποίησης, της εμπιστοσύνης και του κοινού οράματος εντός της ΕΚΜ.
- Να βελτιώσετε τις δεξιότητές σας στη διευκόλυνση και την ηγεσία, ώστε να προάγετε την ισότιμη συμμετοχή, να διασφαλίζετε ότι όλες οι φωνές εκτιμώνται και να καθοδηγείτε τους άλλους προς τη συλλογική μάθηση και την αμοιβαία ευθύνη.

Μέχρι το τέλος αυτής της συνεδρίας, θα έχετε:

- Αναπτύξει ικανότητες στην οικοδόμηση και διατήρηση θετικών σχέσεων εντός μιας Επαγγελματικής Μαθησιακής Κοινότητας, με βάση την εμπιστοσύνη, την ενσυναίσθηση και τον σεβασμό.

- Βελτιώσει τις επικοινωνιακές σας δεξιότητες μέσω της ακρόασης με ενσυναίσθηση και των αρχών της Μη Βίαιης Επικοινωνίας (MBE), βελτιώνοντας την ποιότητα του διαλόγου και της συνεργασίας στην ΕΚΜ σας.
- Ενισχύσει την ικανότητά σας να διευκολύνετε την ισότιμη συμμετοχή και να προωθήσετε ένα κοινό όραμα που υποστηρίζει τη συλλογική μάθηση.

Το βασικό μαθησιακό αποτέλεσμα αυτής της συνεδρίας είναι να σας βοηθήσει να δημιουργήσετε και να διατηρήσετε ένα κλίμα σχέσεων όπου τα μέλη της Επαγγελματικής Μαθησιακής Κοινότητας (ΕΚΜ) συνεργάζονται αποτελεσματικά, επικοινωνούν με ενσυναίσθηση και χτίζουν αμοιβαία εμπιστοσύνη.

2. Μάθηση

Σε αυτή την ενότητα, θα συμμετάσχετε σε μια σειρά δραστηριοτήτων που έχουν σχεδιαστεί για να εμβαθύνουν την κατανόησή σας για την ακρόαση με ενσυναίσθηση μέσα από το πρίσμα της Μη Βίαιης Επικοινωνίας (MBE).

Θα ξεκινήσετε εξερευνώντας επιλεγμένα αποσπάσματα από το βιβλίο «Μη βίαιη επικοινωνία: Μια γλώσσα ζωής» (Marshall B. Rosenberg) που απεικονίζουν κοινά μοτίβα επικοινωνίας που εμποδίζουν την ενσυναίσθηση. Αυτές οι αναγνώσεις θα σας προσκαλέσουν να αναστοχαστείτε τις δικές σας συνήθειες συνομιλίας και να εντοπίσετε ευκαιρίες για πιο συνειδητό και με ενσυναίσθηση διάλογο.

Στη συνέχεια, θα συμμετάσχετε σε διαδραστικές και καθοδηγούμενες ασκήσεις πρακτικής που συνδέουν αυτές τις ιδέες με την πραγματική διευκόλυνση εντός των Επαγγελματικών Μαθησιακών Κοινοτήτων (ΕΚΜ). Καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της ενότητας, θα έχετε πρόσβαση σε υποστηρικτικό υλικό, καθοδηγητικές ερωτήσεις και πρακτικά παραδείγματα που θα σας βοηθήσουν να εφαρμόσετε τις αρχές της Μη Βίαιης Επικοινωνίας (MBE) για να ενισχύσετε τις σχέσεις, να βελτιώσετε την κατανόηση και να προωθήσετε τη συνεργατική ανάπτυξη εντός των ομάδων σας.

2.1. Ανάγνωση και προβληματισμός: Επικοινωνία που εμποδίζει την ενσυναίσθηση

Σε αυτό το πρώτο μέρος, θα αρχίσετε να εξερευνάτε πώς ορισμένες συνήθειες επικοινωνίας — όπως οι κρίσεις, οι κατηγορίες και η άρνηση ευθύνης — μπορούν να εμποδίζουν την ενσυναίσθηση και τη σύνδεση εντός των ομάδων και των Επαγγελματικών Μαθησιακών Κοινοτήτων (ΕΚΜ).

Μέσα από επιλεγμένα αποσπάσματα από το βιβλίο «*Μη βίαιη επικοινωνία: Μια γλώσσα ζωής*» (Marshall B. Rosenberg), θα αναστοχαστείτε τους τρόπους με τους οποίους η καθημερινή γλώσσα διαμορφώνει τις σχέσεις και θα ανακαλύψετε ευκαιρίες για την οικοδόμηση ενός πιο συνειδητού και με ενσυναίσθηση διαλόγου στο επαγγελματικό σας περιβάλλον.

Σχετικά με τις ηθικολογικές κρίσεις

«Ένας τύπος επικοινωνίας που αποξενώνει από τη ζωή είναι η χρήση ηθικολογικών κρίσεων που υπονοούν λάθος ή κακία εκ μέρους των ανθρώπων που δεν ενεργούν σε αρμονία με τις αξίες μας. [...] Πιστεύω ότι όλες αυτές οι αναλύσεις των άλλων ανθρώπων είναι τραγικές εκφράσεις των δικών μας αξιών και αναγκών. Είναι τραγικές επειδή, όταν εκφράζουμε τις αξίες και τις ανάγκες μας με αυτή τη μορφή, αυξάνουμε την αμυντική στάση και την αντίσταση των ίδιων των ανθρώπων των οποίων η συμπεριφορά μας απασχολεί.»

(Marshall B. Rosenberg, Κεφάλαιο 2)

Σκεφτείτε τις αλληλεπιδράσεις σας ως διευκολυντής ΕΚΜ. Πότε έχετε παρατηρήσει ηθικές κρίσεις να εμφανίζονται στην επικοινωνία της ομάδας;

Πώς η αναγνώριση των αναγκών που κρύβονται πίσω από αυτές τις κρίσεις μπορεί να αλλάξει τον τόνο του διαλόγου και να προωθήσει μια καλύτερη κατανόηση;

Σχετικά με την άρνηση ευθύνης

«Είμαστε επικίνδυνοι όταν δεν έχουμε συνείδηση της ευθύνης μας για τον τρόπο με τον οποίο συμπεριφερόμαστε, σκεφτόμαστε και αισθανόμαστε. [...] Όσο περισσότερο είμαστε σε θέση να συνδέσουμε τα συναισθήματά μας με τις δικές μας ανάγκες, τόσο πιο εύκολο είναι να αποδεχτούμε την ευθύνη αντί να κατηγορούμε τους άλλους».

(Marshall B. Rosenberg, Κεφάλαιο 2)

Σκεφτείτε μια πρόσφατη κατάσταση στο πλαίσιο της επαγγελματικής σας κοινότητας ή του επαγγελματικού σας περιβάλλοντος, όπου προέκυψαν διαφωνίες ή εντάσεις. Πώς επηρέασε το αποτέλεσμα αυτής της αλληλεπίδρασης το γεγονός ότι αναλάβατε – ή δεν αναλάβατε – την ευθύνη για τα συναισθήματα και τις ενέργειές σας;

Τι θα μπορούσε να είχε αλλάξει αν όλα τα μέλη είχαν αναγνωρίσει τα συναισθήματα και τις ανάγκες τους;

Σχετικά με τις ρίζες της επικοινωνίας που αποξενώνει τη ζωή

«Στη ρίζα πολλών, αν όχι όλων, των μορφών βίας – είτε λεκτικής, ψυχολογικής είτε σωματικής – βρίσκεται ένας τρόπος σκέψης που αποδίδει την αιτία της σύγκρουσης στην αδικία των αντιπάλων και μια αντίστοιχη αδυναμία να σκεφτεί κανείς τον εαυτό του ή τους άλλους με όρους ευαλωτότητας – τι μπορεί να αισθάνεται, να φοβάται, να επιθυμεί, να του λείπει».

(Marshall B. Rosenberg, Κεφάλαιο 2)

Ως διαμεσολαβητής, τι σημαίνει για εσάς στην πράξη το «να βλέπετε τους άλλους μέσα από την ευαλωτότητά τους»;

Πώς θα μπορούσε η υιοθέτηση αυτής της προοπτικής να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζετε τις διαφωνίες, τις εντάσεις ή τις συναισθηματικές αντιδράσεις εντός της ΕΚΜ σας;

Με ποιους τρόπους αυτή η αλλαγή θα μπορούσε να ενισχύσει την εμπιστοσύνη και τη σύνδεση μεταξύ των μελών;

Από τη σκέψη στην πράξη: Αναγνωρίζοντας τα μοτίβα επικοινωνίας

Τώρα που έχετε εξερευνήσει πώς οι ηθικολογικές κρίσεις, η άρνηση ευθύνης και η επικοινωνία που αποξενώνει από τη ζωή μπορούν να εμποδίσουν την ενσυναίσθηση, ήρθε η ώρα να εφαρμόσετε αυτές τις ιδέες σε ένα πραγματικό πλαίσιο.

Στην ακόλουθη διαδραστική άσκηση, θα δείτε έξι σύντομα σενάρια που αντικατοπτρίζουν συνήθεις καταστάσεις εντός των Επαγγελματικών Μαθησιακών Κοινοτήτων (ΕΚΜ). Ο στόχος σας είναι να αποφασίσετε ποιος τύπος επικοινωνίας αντιπροσωπεύει κάθε παράδειγμα.

Οι τρεις κατηγορίες είναι:

1. Ηθικές κρίσεις
2. Άρνηση ευθύνης
3. Επικοινωνία που αποξενώνει από τη ζωή

	Σενάριο	Κατηγορία
1	Ένας συμμετέχων σταματά να ακούει αφού αποφασίσει: «Το κάνει επίτηδες για να με κάνει να φαίνομαι κακός».	
2	Ένας συμμετέχων παραπονιέται: «Η συνάντηση ξεπέρασε το χρόνο, επειδή οι άνθρωποι δεν μπορούν να παραμείνουν συγκεντρωμένοι».	
3	Ένας δάσκαλος παρατηρεί: «Παρεκτράπηκα με την ομάδα επειδή με εκνεύρισες με τον τόνο σου».	
4	Κατά τη διάρκεια μιας σύγκρουσης, ένα μέλος της ομάδας επιμένει: «Το πρόβλημα είναι ότι πάντα έχει άδικο για τα πάντα».	
5	Όταν η ανατροφοδότηση δεν γίνεται δεκτή, ο διαμεσολαβητής σκέφτεται: «Δεν μπορώ να κάνω τίποτα, απλά δεν είμαι υπομονετικός άνθρωπος».	
6	Κατά τη διάρκεια μιας συνάντησης της ΕΚΜ, ένας διευκολυντής λέει: «Απλά δεν είστε αρκετά αφοσιωμένοι σε αυτό το έργο. Μερικοί από εμάς νοιάζονται πραγματικά για τους μαθητές».	

2.2. Εξάσκηση του διαλόγου με ενσυναίσθηση

Αφού προσδιορίσαμε τα κύρια μοτίβα επικοινωνίας που εμποδίζουν την ενσυναίσθηση, περνάμε τώρα σε μια πιο πρακτική εξερεύνηση του τρόπου με τον οποίο ο διάλογος με ενσυναίσθηση μπορεί να εφαρμοστεί σε πραγματικές καταστάσεις

Πριν προχωρήσουμε στην πρακτική άσκηση, αφιερώστε λίγο χρόνο για να παρακολουθήσετε [αυτό το σύντομο βίντεο](#) (σαρώστε τον παρακάτω QR κωδικό) που παρουσιάζει τις βασικές ιδέες από το βιβλίο «Μη βίαη επικοινωνία» (MBE) του Μάρσαλ Ρόζενμπεργκ.

Αφού παρακολουθήσετε το βίντεο, θυμηθείτε πώς ο Rosenberg εξηγεί τα τέσσερα συστατικά της Μη Βίαης Επικοινωνίας και πώς η ενσυναίσθηση αλλάζει την ποιότητα του διαλόγου. Έχετε κατά νου αυτές τις αρχές για την άσκηση.

Εργαστείτε ατομικά ή με έναν συνεργάτη (εάν είναι δυνατόν). Φανταστείτε μια τυπική επαγγελματική κατάσταση στο πλαίσιο της ΕΚΜ σας:

Ένας συνάδελφος έρχεται επανειλημμένα απροετοίμαστος στις συναντήσεις της ομάδας. Νιώθετε απογοητευμένος επειδή ο χρόνος της ομάδας είναι περιορισμένος.

Χρησιμοποιώντας το πλαίσιο του Rosenberg, γράψτε ή πείτε δυνατά και τις δύο πλευρές της συζήτησης ακολουθώντας τα παρακάτω στάδια:

1. **Παρατήρηση:** Περιγράψτε τι συνέβη χωρίς να κρίνετε ή να αποδώσετε ετικέτες.
2. **Συναισθήματα:** Εκφράστε πώς αισθάνεστε σε σχέση με αυτό που παρατηρήσατε.
3. **Ανάγκες:** Προσδιορίστε τις ανεκπλήρωτες ανάγκες που κρύβονται πίσω από αυτά τα συναισθήματα.

4. **Αίτημα:** Διατυπώστε ένα σαφές, σεβαστό αίτημα που θα μπορούσε να βελτιώσει τη συνεργασία.

(Παράδειγμα: «Όταν τα υλικά δεν είναι έτοιμα στην αρχή της συνάντησής μας, νιώθω ένταση επειδή εκτιμώ την αποτελεσματική χρήση του χρόνου μας. Θα ήσασταν διατεθειμένοι να τα μοιραστείτε μαζί μας εκ των προτέρων την επόμενη φορά;»).

Αφού ολοκληρώσετε τη δική σας εκδοχή, σκεφτείτε ή μοιραστείτε (στο φόρουμ, στο chat ή σε γραπτή σημείωση):

- Ποιο από τα τέσσερα βήματα σας φάνηκε πιο φυσικό; Ποιο ήταν το πιο δύσκολο;
- Ποιες συνθήκες σας βοηθούν να διατηρήσετε την ενσυναίσθηση και την αυτογνωσία κατά τη διάρκεια μιας σύγκρουσης;
- Η ενσυναίσθηση σημαίνει αποφυγή του θυμού ή ο θυμός μπορεί επίσης να εκφραστεί με ενσυναίσθηση;
- Ποιες προσωπικές στάσεις ή δεξιότητες είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική χρήση της μεθοδολογίας του Rosenberg;

2.3. Ημερολόγιο κύκλου αντίληψης – Έκδοση Μη Βίαιης Επικοινωνίας (MBE)

Αφού εξερευνήσατε και εξασκηθήκατε στις αρχές της Μη Βίαιης Επικοινωνίας (MBE), σας προσκαλούμε τώρα να μεταφέρετε αυτές τις ιδέες στη δική σας Επαγγελματική Μαθησιακή Κοινότητα (EKM). Η ακόλουθη δραστηριότητα προσφέρει ένα εργαλείο αναστοχασμού που μπορεί να σας βοηθήσει να ενσωματώσετε σταδιακά την ενσυναίσθηση και τη συνειδητή επικοινωνία στις καθημερινές σας αλληλεπιδράσεις ως διαμεσολαβητής.

Αυτή η πρακτική αναστοχασμού είναι εμπνευσμένη από το αρχικό εργαλείο Perception Circle, το οποίο έχει προσαρμοστεί εδώ χρησιμοποιώντας τα τέσσερα στοιχεία της Μη Βίαιης Επικοινωνίας.

Αφιερώνοντας λίγα λεπτά κάθε μέρα για να παρατηρήσουν, να αναγνωρίσουν συναισθήματα και ανάγκες και να εξετάσουν πιθανά αιτήματα, οι διαμεσολαβητές αντικαθιστούν σταδιακά τις αυτόματες αντιδράσεις με συνειδητές και με ενσυναίσθηση απαντήσεις.

Δομή εβδομαδιαίας αναστοχαστικής πρακτικής

Ημέρα	Εστίαση της αναστοχαστικής πρακτικής	Κατευθυντήρια ερώτηση
Δευτέρα	Παρατήρηση	Τι παρατήρησα (χωρίς να κρίνω) σε όσα μου ειπώθηκαν κατά τη διάρκεια μιας αλληλεπίδρασης της ΕΚΜ;
Τρίτη	Συναισθήματα	Ποια συναισθήματα μου προκάλεσε αυτή η επικοινωνία;
Τετάρτη	Ανάγκες (άλλων)	Ποιες ανάγκες μπορεί να κρύβονταν πίσω από αυτά που μου είπαν;
Πέμπτη	Ανάγκες (δικές μου)	Ποιες ανάγκες κρύβονταν πίσω από την αντίδρασή μου;
Παρασκευή	Αιτήματα	Ποιο σαφές αίτημα θα μπορούσα να έχω υποβάλει — ή να έχω λάβει — για να βελτιώσω τη σύνδεση και την κατανόηση;

- Χρησιμοποιήστε το Ημερολόγιο του Κύκλου Αντίληψης κατά τη διάρκεια μιας εβδομάδας της εργασίας σας στην ΕΚΜ.
- Καταγράψτε καθημερινά σύντομες σημειώσεις σε ένα φυσικό σημειωματάριο, στο Google Doc ή στο κοινόχρηστο Padlet.
- Την Παρασκευή, αφιερώστε λίγα λεπτά για να αναθεωρήσετε την εβδομάδα σας και να εντοπίσετε τυχόν επαναλαμβανόμενα μοτίβα ή ιδέες.

Εάν είναι δυνατόν, προσκαλέστε τα μέλη της ΕΚΜ να συμμετάσχουν σε μια κοινή συζήτηση στο τέλος της εβδομάδας για να συζητήσουν πώς η συνειδητοποίηση των αναγκών και η ενσυναίσθηση επηρέασαν τη δυναμική της ομάδας.

Μέχρι το τέλος της εβδομάδας, οι συντονιστές θα έχουν:

- Εξασκηθεί στις τέσσερις συνιστώσες της Μη Βίαιης Επικοινωνίας (ΜΒΕ) σε πραγματικές αλληλεπιδράσεις.
- Αυξήσει την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα συναισθήματα και οι ανάγκες διαμορφώνουν την επικοινωνία.
- Ενισχύσει την ποιότητα των σχέσεων και την ενσυναίσθηση εντός των ομάδων της ΕΚΜ.

3. Περαιτέρω βιβλιογραφία

Προτάσεις για αναγνώσεις που προσφέρουν επιπλέον πληροφορίες σχετικά με το θέμα της συνεδρίας.

Για να εμβαθύνετε την κατανόησή σας σχετικά με **τη Μη Βίαη Επικοινωνία και τις Επαγγελματικές Μαθησιακές Κοινότητες**, ακολουθούν μερικές πολύτιμες πηγές:

Βιβλία και άρθρα

- Μη βίαη επικοινωνία: Μια γλώσσα ζωής – Marshall B. Rosenberg Ένα θεμελιώδες βιβλίο για την κατανόηση της επικοινωνίας που βασίζεται στην ενσυναίσθηση.
- Μαθαίνοντας με την πράξη: Εγχειρίδιο για τις επαγγελματικές κοινότητες μάθησης στην εργασία – Richard DuFour, Rebecca DuFour, et al.
Πρακτικές στρατηγικές για την ανάπτυξη και τη διατήρηση των Επαγγελματικών Μαθησιακών Κοινοτήτων.
- Η δύναμη των ομάδων εκπαιδευτικών – Vivian Troen & Katherine C. Boles
Πώς η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών μπορεί να μεταμορφώσει τα σχολεία.

Ιστοσελίδες

- Το Κέντρο για τη Μη Βίαη Επικοινωνία
Προσφέρει άρθρα, διαδικτυακά μαθήματα και παγκόσμιους εκπαιδευτικούς πόρους με βάση την NVC.
- AllThingsPLC
Ένας ολοκληρωμένος ιστότοπος για τον τρόπο δημιουργίας και υποστήριξης της EKM, με πραγματικά παραδείγματα από σχολεία σε όλο τον κόσμο.
- MindShift από το KQED
Άρθρα και πληροφορίες σχετικά με την καινοτομία στην εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της συναισθηματικής νοημοσύνης και της συνεργασίας των εκπαιδευτικών.
- Edutopia
Αναζητήστε θέματα όπως «ομάδες συνεργασίας» ή «ενσυναίσθηση στην εκπαίδευση» για να βρείτε στρατηγικές και ιστορίες βασισμένες σε αποδεικτικά στοιχεία.

Περισσότερες δραστηριότητες για εφαρμογή στην ΕΚΜ σας

Μπορείτε να βρείτε περισσότερες δραστηριότητες και πρακτικούς πόρους σχετικά με αυτό το θέμα στον [Ιστότοπο του LEAFAP](#).

Σαρώστε τον κωδικό QR για να επισκεφθείτε την ενότητα [«Δραστηριότητες για τη δημιουργία ΕΚΜ»](#) στην ιστοσελίδα του LEAFAP:

Αυτά τα υλικά επεκτείνουν τις ιδέες που εξετάστηκαν σε αυτή τη συνεδρία και προσφέρουν επιπλέον εργαλεία για την υποστήριξη της αναστοχαστικής σκέψης, της συνεργασίας και της επαγγελματικής ανάπτυξης στο πλαίσιο της ΕΚΜ σας.

4. Αναστοχασμός

Στις προηγούμενες ενότητες, εξερευνήσατε βασικές στρατηγικές και εργαλεία για την ενίσχυση της συνεργατικής εργασίας μέσα από το πρίσμα της Μη Βίαιης Επικοινωνίας (MBE) και των Επαγγελματικών Μαθησιακών Κοινοτήτων (ΕΚΜ). Τώρα είναι η ώρα να σταματήσετε, να αναστοχαστείτε και να συνδέσετε αυτές τις ιδέες με το δικό σας πλαίσιο.

Χρησιμοποιήστε τις ακόλουθες ερωτήσεις για να καθοδηγήσετε τον αναστοχασμό σας:

- Ποιες τρεις ιδέες ή εργαλεία θα επισημάνετε από τη σημερινή ενότητα;
- Τι μάθατε που άλλαξε τον τρόπο σκέψης σας σχετικά με την επικοινωνία ή τη συνεργασία;
- Ποιες τρεις ερωτήσεις θέτετε στον εαυτό σας τώρα, μετά από αυτή την μαθησιακή εμπειρία;
- Ποιο μικρό βήμα θα μπορούσατε να κάνετε αύριο για να το εφαρμόσετε στην ομάδα της ΕΚΜ σας;

Συνεδρία 2: Χρήση ερωτήσεων αποσαφήνισης και διερεύνησης

1. Εισαγωγή

Έχετε ποτέ ηγηθεί ή συμμετάσχει σε μια συνάντηση της Επαγγελματικής Μαθησιακής Κοινότητας (ΕΚΜ) όπου η συζήτηση παρέμεινε επιφανειακή; Όπου φύγατε αναρωτιόμενοι τι εννοούσαν πραγματικά οι άλλοι ή με την αίσθηση ότι δεν σας κατάλαβαν πλήρως; Τι θα γινόταν αν η σωστή ερώτηση μπορούσε να ανοίξει την πόρτα σε μια πραγματική αλλαγή; Τι θα γινόταν αν μπορούσε να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να κατανοήσουν πραγματικά ο ένας τον άλλον και να προχωρήσουν μαζί σε μεγαλύτερο βάθος;

Καλώς ήρθατε σε αυτή τη συνεδρία για τη δύναμη των ερωτήσεων! Ως διευκολυντής μιας ΕΚΜ, ο τρόπος με τον οποίο θέτετε ερωτήσεις μπορεί είτε να ξεκλειδώσει πλούσιες σκέψεις είτε να κρατήσει κρυφές τις ιδέες. Σε αυτή τη συνεδρία, θα ανακαλύψετε πόσο ισχυρές ερωτήσεις μπορούν να βελτιώσουν την επικοινωνία, να ενισχύσουν την κατανόηση μέσα στην ΕΚΜ σας και να προκαλέσουν βαθύτερες σκέψεις.

Σε αυτή τη συνεδρία θα μάθετε να:

- Δείξτε τον αποτελεσματικό τρόπο χρήσης των ερωτήσεων αποσαφήνισης και διερεύνησης κατά τη διάρκεια επαγγελματικών συζητήσεων μάθησης.
- Καθοδηγήστε τους άλλους ώστε να κατανοήσουν τη διαφορά μεταξύ ερωτήσεων αποσαφήνισης και διερεύνησης και τότε να χρησιμοποιούν την κάθε μία.
- Διευκολύνετε τον ομαδικό διάλογο που αξιοποιεί αυτές τις ερωτήσεις για να προωθήσει την κατανόηση, να αμφισβητήσει τις παραδοχές και να προωθήσει την βαθύτερη σκέψη στις συναντήσεις της ΕΚΜ.

2. Μάθηση

Σε αυτή την ενότητα, θα εξερευνήσετε πραγματικά σενάρια συναντήσεων της ΕΚΜ για να εντοπίσετε τη διαφορά μεταξύ επιφανειακών συζητήσεων και βαθύτερου διαλόγου με σεβασμό. Θα μάθετε επίσης δύο ισχυρές τεχνικές - την υποβολή ερωτήσεων αποσαφήνισης και διερεύνησης - και θα εξασκηθείτε στη διατύπωση των δικών σας ερωτήσεων για καθημερινές καταστάσεις της ΕΚΜ. Στο τέλος, θα έχετε τα εργαλεία για να οδηγείτε βαθιές, ουσιαστικές συζητήσεις με σεβασμό!

2.1. Ανάγνωση και ανάλυση αποσπασμάτων από συναντήσεις ΕΚΜ

1. Διαβάστε τα παρακάτω αποσπάσματα από μια συνεδρίαση της ΕΚΜ σχετικά με το ίδιο θέμα και συγκρίνετε τα δύο κείμενα χρησιμοποιώντας τον παρακάτω πίνακα:

Χαρακτηριστικό	Σενάριο Α	Σενάριο Β
Στυλ απάντησης του συντονιστή		
Ο διευκολυντής αναζητά λεπτομέρειες στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών		
Συζήτηση για το γιατί και το πώς (όχι μόνο για το τι)		
Αποδεικτικά στοιχεία αναστοχασμού (χαμηλά/υψηλά)		

(Βλέπε [Παράρτημα Α](#) για ένα δείγμα απάντησης)

Σενάριο Α

Διαμεσολαβητής: Εντάξει ομάδα, εκφράσαμε τα συναισθήματά μας, τώρα ας ξεκινήσουμε.

Πρώτο θέμα της ημερήσιας διάταξης: βελτίωση της συμμετοχής των μαθητών. Ποιος είχε μια μικρή επιτυχία ή εμπειρία που θα ήθελε να μοιραστεί;

Δάσκαλος Α: Δοκίμασα την ομαδική εργασία την περασμένη εβδομάδα και φάνηκε να πηγαίνει καλά.

Δάσκαλος Β: Χρησιμοποίησα μια νέα εφαρμογή για κουίζ. Αρέσει στους μαθητές! Μάλλον θα τη χρησιμοποιώ πιο συχνά, καθώς φάνηκαν αρκετά ενδιαφερόμενοι.

Δάσκαλος Γ: Έδωσα περισσότερες ανοιχτές ερωτήσεις στην τάξη. Νομίζω ότι ήταν κάπως δύσκολο για μερικούς από αυτούς.

Διαμεσολαβητής: Τέλεια, καλά νέα λοιπόν! Φαίνεται ότι όλοι έχετε κάνει κάποια ενδιαφέροντα βήματα προόδου.

Ας προχωρήσουμε στο επόμενο θέμα: ανταλλαγή πόρων για την επόμενη ενότητα.

Δάσκαλος Α: Έχω μερικά φυλλάδια που μπορώ να στείλω με email. Πέρυσι είχαν καλή απήχηση.

Δάσκαλος Β: Θα μοιραστώ την ηλεκτρονική μου παρουσίαση. Δεν είναι τέλεια, ξέρω ότι κάποια πράγματα χρειάζονται ακόμα βελτίωση.

Σενάριο Β

Συντονιστής: Εντάξει ομάδα, εκφράσαμε τα συναισθήματά μας – τώρα ας ξεκινήσουμε.

Πρώτο θέμα της ημερήσιας διάταξης: βελτίωση της συμμετοχής των μαθητών. Ποιος είχε μια μικρή επιτυχία ή εμπειρία που θα ήθελε να μοιραστεί;

Δάσκαλος Α: Προσπάθησα να χρησιμοποιήσω την ομαδική εργασία την περασμένη εβδομάδα και φάνηκε να πηγαίνει καλά. *Συντονιστής:* Ωραία! Μπορείτε να διευκρινίσετε τι είδους ομαδική δραστηριότητα χρησιμοποιήσατε;

Δάσκαλος Α: Βεβαίως. Ζήτησα από τους μαθητές να εργαστούν σε ομάδες για να αναλύσουν ένα διήγημα και στη συνέχεια να παρουσιάσουν τις ερμηνείες τους.

Διευκολυντής: Ακούγεται ενδιαφέρον. Ποιες προκλήσεις αντιμετωπίσατε και πώς αντέδρασαν οι μαθητές;

Δάσκαλος Α: Μερικοί μαθητές δεν ήταν συγκεντρωμένοι στην αρχή, αλλά μόλις τους ανατέθηκαν οι ρόλοι, άρχισαν να συμμετέχουν πιο ενεργά.

Δάσκαλος Β: Χρησιμοποίησα μια νέα εφαρμογή για κουνί. Αρέσει στους μαθητές! Μάλλον θα την χρησιμοποιώ πιο συχνά, καθώς φάνηκαν αρκετά ενδιαφερόμενοι.

Διαμεσολαβητής: Τι ήταν διαφορετικό στη χρήση της εφαρμογής σε σύγκριση με τις παραδοσιακές μεθόδους;

Δάσκαλος Β: Ήταν πιο διαδραστική και η άμεση ανατροφοδότηση τους κράτησε αφοσιωμένους.

Διαμεσολαβητής: Αυτό είναι χρήσιμο. Με ποια έννοια ήταν πιο διαδραστική;

Δάσκαλος Β: Λοιπόν, η εφαρμογή είχε λειτουργίες όπως ζωντανά κουνί, όπου οι μαθητές μπορούσαν να βλέπουν τις ερωτήσεις στις συσκευές τους και να απαντούν σε πραγματικό χρόνο. Μπορούσαν επίσης να δουν αμέσως πώς τα πήγαν, και αυτό φαινόταν να τους κρατά σε εγρήγορση. Μερικοί από αυτούς έγιναν ακόμη και λίγο ανταγωνιστικοί.

Διαμεσολαβητής: Γιατί πιστεύετε ότι η άμεση ανατροφοδότηση συμβάλλει στην εμπλοκή των μαθητών;

Δάσκαλος Β: Νομίζω ότι τους κρατάει πιο συγκεντρωμένους, επειδή ξέρουν αμέσως αν έχουν καταλάβει ή όχι. Είναι σαν μια μικρή ανταμοιβή όταν απαντούν σωστά, και αν όχι, θέλουν να προσπαθήσουν ξανά. Απλά κάνει όλη τη δραστηριότητα πιο δυναμική.

Διαμεσολαβητής: Θέλει κανείς να κάνει ερωτήσεις στους άλλους σχετικά με τις εμπειρίες σας;

Δάσκαλος Β: Δάσκαλε Α, όταν λέτε ότι παρουσίασαν τις ερμηνείες τους, με ποια μορφή έγινε αυτό — ήταν μια συζήτηση, μια αφίσα, μια παρουσίαση με διαφάνειες...; Και πώς πιστεύετε ότι η ομαδική εργασία επηρέασε τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές ασχολήθηκαν με την ιστορία σε σύγκριση με την ατομική εργασία;

Δάσκαλος Α: Ήταν μια ανοιχτή συζήτηση στην τάξη. Νομίζω ότι η ομαδική εργασία τους βοήθησε να δουν την ιστορία από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Μερικοί μαθητές έθεσαν ιδέες που άλλοι δεν είχαν σκεφτεί, οπότε οι συζητήσεις ήταν πιο πλούσιες. Παρατήρησα επίσης ότι μερικοί από τους πιο ήσυχους μαθητές συμμετείχαν περισσότερο από το συνηθισμένο — ίσως επειδή ένιωθαν πιο άνετα σε μια μικρότερη ομάδα. Όταν

εργάζονται ατομικά, τείνουν να μένουν στην πρώτη τους εντύπωση ή να παίζουν με ασφάλεια, αλλά σε ομάδες, φαινόταν πιο ανοιχτοί στο να εξερευνήσουν διαφορετικές ερμηνείες.

Διαμεσολαβητής: Θα ήθελε κάποιος από εσάς να παρουσιάσει ή να μοιραστεί ένα δείγμα της δραστηριότητάς του την επόμενη φορά;

Δάσκαλος Α: Μπορώ να προετοιμάσω κάτι.

Δάσκαλος Β: Κι εγώ.

Διαμεσολαβητής: Ευχαριστώ.

Δάσκαλος Γ: Από την τελευταία μας συνάντηση έχω χρησιμοποιήσει περισσότερες ανοιχτές ερωτήσεις.

Συντονιστής: Μπορείτε να δώσετε ένα παράδειγμα; Τι απαντήσεις πήρατε από τους μαθητές;

Δάσκαλος Γ: Ρώτησα: «Γιατί νομίζετε ότι ο χαρακτήρας πήρε αυτή την απόφαση;» και οι μαθητές έδωσαν ένα ευρύτερο φάσμα απαντήσεων από το συνηθισμένο.

Διευκολυντής: Πολύ καλή παρατήρηση. Τι πιστεύετε ότι προκάλεσε πιο ποικίλες απαντήσεις από τους μαθητές σας σε αυτή την ερώτηση;

2. Τώρα που έχετε συμπληρώσει τον πίνακα,

1. Ποια συνάντηση θεωρείτε πιο παραγωγική; Γιατί;
2. Ποια ήταν η επίδραση των ερωτήσεων του συντονιστή στη συζήτηση;

(Δείτε [το Παράρτημα Β](#) για ένα δείγμα απάντησης)

2.2. Πληροφορίες για τους δύο τύπους ερωτήσεων

Ας ξεκινήσουμε εξερευνώντας δύο ισχυρούς τύπους ερωτήσεων που μπορούν να μεταμορφώσουν την επικοινωνία μέσα σε μια ΕΚΜ, καθιστώντας την πιο σαφή, βαθύτερη και πιο στοχαστική. Πρόκειται για ερωτήσεις αποσαφήνισης και ερωτήσεις διερεύνησης. Ενώ οι συντονιστές συχνά εισάγουν αυτούς τους τύπους ερωτήσεων νωρίς στην πορεία μιας ομάδας,

η πραγματική τους επίδραση γίνεται εμφανής όταν κάθε μέλος τις χρησιμοποιεί φυσικά κατά τη διάρκεια των συζητήσεων.

Τώρα ας ρίξουμε μια πιο προσεκτική ματιά στις διευκρινιστικές ερωτήσεις.

Οι διευκρινιστικές ερωτήσεις βοηθούν να διασφαλίσουμε ότι κατανοούμε πραγματικά αυτό που λέγεται. Διευκρινίζουν τυχόν σύγχυση και προσκαλούν τον ομιλητή να εξηγήσει πληρέστερα.

Αυτό όχι μόνο αποτρέπει τις παρεξηγήσεις, αλλά και ενθαρρύνει έναν πιο αποτελεσματικό και εστιασμένο διάλογο. Και εξίσου σημαντικό, δείχνουν σεβασμό: είναι δίκαιο να κατανοούμε τους άλλους με τον τρόπο που εννοούν, και όχι με τον τρόπο που υποθέτουμε.

Ακολουθούν μερικά παραδείγματα:

«Όταν λέτε ότι οι μαθητές δυσκολεύτηκαν με την εργασία, μπορείτε να δώσετε ένα παράδειγμα;»

«Για να βεβαιωθώ ότι κατάλαβα καλά, εννοείτε ότι το πρόβλημα έχει να κάνει περισσότερο με τη διαχείριση του χρόνου παρά με την ίδια τη δραστηριότητα;»

Αυτές οι ερωτήσεις είναι ιδιαίτερα χρήσιμες όταν κάποιος χρησιμοποιεί άγνωστους όρους, παραλείπει σημαντικές λεπτομέρειες ή όταν το νόημα δεν είναι απολύτως σαφές.

Ίσως θέλετε να σταματήσετε για λίγο και να σκεφτείτε: Κάνω διευκρινιστικές ερωτήσεις στις δικές μου συζητήσεις στην ΕΚΜ;

Αν και οι συντονιστές συχνά δίνουν το παράδειγμα με αυτές τις ερωτήσεις στην αρχή, ο πραγματικός στόχος είναι όλοι οι συμμετέχοντες στην ομάδα να αισθάνονται άνετα να επισημαίνουν τότε χρειάζεται διευκρίνιση και να τη ζητούν.

Τότε ο διάλογος γίνεται πραγματικά συνεργατικός.

Ας περάσουμε τώρα στον δεύτερο τύπο: ερωτήσεις διερεύνησης.

Ενώ οι διευκρινιστικές ερωτήσεις εστιάζουν στην κατανόηση του τι λέγεται, οι διερευνητικές ερωτήσεις μας ενθαρρύνουν να «σκάσουμε» πιο βαθιά.

Είναι ανοιχτές ερωτήσεις, σχεδιασμένες για να αποκαλύπτουν υποθέσεις, να διερευνούν πιθανότητες και να προκαλούν τον τρόπο σκέψης μας με σεβασμό.

Για παράδειγμα, μπορείτε να ρωτήσετε:

«Τι πιστεύετε ότι επηρέασε αυτό το αποτέλεσμα;» «Ποιες εναλλακτικές προσεγγίσεις έχετε εξετάσει;»

«Ποιες θα μπορούσαν να είναι οι ακούσιες συνέπειες αυτής της στρατηγικής;»

Σκεφτείτε για λίγο:

Ποια από αυτές τις ερωτήσεις θα σας φαινόταν φυσικό να θέσετε στην επόμενη συνάντηση της ΕΚΜ;

Οι διερευνητικές ερωτήσεις δεν είναι μόνο για τους συντονιστές. Όταν κάποιο μέλος ρωτά «Ποιες εναλλακτικές λύσεις έχετε εξετάσει;», αλλάζει ο τόνος της συζήτησης, ενθαρρύνοντας την κοινή επίλυση προβλημάτων και την βαθύτερη κατανόηση.

Προωθούν μια ομαδική κουλτούρα όπου όλοι αισθάνονται ότι έχουν τη δυνατότητα να συμβάλλουν στη μάθηση των άλλων.

Ας ανακεφαλαιώσουμε λοιπόν.

Οι διευκρινιστικές ερωτήσεις μας βοηθούν να βεβαιωθούμε ότι καταλαβαίνουμε. Οι διερευνητικές ερωτήσεις μας βοηθούν να προχωρήσουμε περαιτέρω και να σκεφτούμε πιο κριτικά.

Μαζί, είναι κάτι περισσότερο από απλά εργαλεία διευκόλυνσης - είναι οι υπερδυνάμεις της ομάδας.

Όταν όλοι σε μια ΕΚΜ τις χρησιμοποιούν – όχι μόνο ο διευκολυντής – οι παρεξηγήσεις μειώνονται, οι συζητήσεις γίνονται πιο πλούσιες και η συλλογική εμπειρογνωμοσύνη της ομάδας ανθίζει.

Καθώς προχωράτε, σκεφτείτε το εξής: Ποιο είδος ερωτήσεων χρησιμοποιείτε πιο συχνά; Και ποιο θα μπορούσατε να αρχίσετε να εξασκείτε σήμερα για να βελτιώσετε τον διάλογο της ΕΚΜ σας;

(Αν θέλετε να μάθετε περισσότερα για τη θεωρία πίσω από τις ερωτήσεις, ανατρέξτε στο [Παράρτημα Γ](#)).

2.3. Σενάρια

Είστε έτοιμοι να εφαρμόσετε αυτές τις ερωτήσεις; Θα δείτε τυπικά σενάρια συνεδριάσεων της ΕΚΜ. Για κάθε ένα,

1. Γράψτε 2 διευκρινιστικές ερωτήσεις για να αποκαλύψετε λεπτομέρειες που λείπουν ή να επιβεβαιώσετε την κατανόηση.
2. Γράψτε 2 διερευνητικές ερωτήσεις για να εξερευνήσετε τις υποκείμενες αιτίες, τις εναλλακτικές λύσεις ή τις βαθύτερες επιπτώσεις, προτρέποντας τον ομιλητή να σκεφτεί πιο κριτικά.

Σενάριο 1:

Ένα μέλος της ΕΚΜ λέει: «Οι μαθητές μου δυσκολεύονται να συμμετάσχουν στις συζητήσεις στην τάξη».

Σενάριο 2:

Ένα μέλος της ΕΚΜ λέει: «Οι μαθητές μου έχουν δυσκολία να ακολουθήσουν τις οδηγίες κατά τη διάρκεια της ομαδικής εργασίας».

Δείτε τον παρακάτω πίνακα για παραδείγματα διευκρινιστικών και διερευνητικών ερωτήσεων που μπορείτε να αρχίσετε να χρησιμοποιείτε αμέσως!

Ερωτήσεις διευκρίνισης	Μπορείτε να εξηγήσετε τι εννοούσατε με...; Πώς ήταν αυτό στην πράξη; Μπορείτε να δώσετε ένα παράδειγμα; Όταν λέτε ____, τι εννοείτε ακριβώς; Μπορείτε να μας εξηγήσετε πώς το κάνατε αυτό; Πώς το παρουσιάσατε στους μαθητές; Ποιος ήταν ο στόχος σας με αυτή τη δραστηριότητα; Τι είδους απαντήσεις λάβατε από τους μαθητές;
------------------------	---

	Θα μπορούσατε να διευκρινίσετε πώς αξιολογήσατε αν λειτούργησε; Τι έκαναν οι μαθητές κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου; Πώς τους προετοιμάσατε για την εργασία; Ποιοι συμμετείχαν και πώς μοιράστηκαν οι ρόλοι; Προέκυψε κάτι απροσδόκητο; Τι κάνατε; Μπορείτε να περιγράψετε λίγο περισσότερο το πλαίσιο ή το περιβάλλον;
Ερωτήσεις διερεύνησης	Γιατί πιστεύετε ότι η στρατηγική αυτή λειτούργησε (ή δεν λειτούργησε); Τι πιστεύετε ότι έκανε τη διαφορά για τους μαθητές σας; Πώς επηρέασε αυτή η προσέγγιση τη μάθηση ή την εμπλοκή των μαθητών; Ποιες υποθέσεις κάνατε όταν σχεδιάσατε αυτή τη δραστηριότητα; Τι θα δοκιμάζατε διαφορετικά την επόμενη φορά και γιατί; Ποια ήταν η σκέψη σας πίσω από την επιλογή αυτής της συγκεκριμένης μεθόδου; Ποιες προκλήσεις προβλέψατε και πώς τις αντιμετωπίσατε; Τι πιστεύετε ότι αποκόμισαν οι μαθητές σας από αυτή την εμπειρία; Πώς συνδέθηκε αυτό με όσα είχαν μάθει οι μαθητές στο παρελθόν; Τι σας εξέπληξε στον τρόπο με τον οποίο αντέδρασαν οι μαθητές και γιατί; Πώς ξέρετε ότι αυτό έχει αντίκτυπο; Ποιες ερωτήσεις σας δημιουργεί αυτό για το μέλλον; Με ποιους τρόπους αυτό άλλαξε την οπτική σας ως εκπαιδευτικού;

Χρειάζεστε περισσότερα παραδείγματα; Βρείτε τη δραστηριότητα [«Η δύναμη των ερωτήσεων: Αντιμετωπίζοντας παρεξηγήσεις και προκαλώντας διορατικότητα»](#) στην ενότητα [«Δραστηριότητες για τη δημιουργία ΕΚΜ»](#) στην [ιστοσελίδα LeaFaP](#) (σαρώστε τον κωδικό QR για να επισκεφθείτε την ενότητα):

(Δείτε [το Παράρτημα Α](#) για ένα δείγμα απάντησης)

2.4. Προαιρετική δραστηριότητα: Ανάλυση των τύπων ερωτήσεων και της επίδρασής τους στις συνομιλίες ΕΚΜ

1. Διαβάστε το κείμενο της συζήτησης της ΕΚΜ παρακάτω
2. Ταξινομήστε τις ερωτήσεις σε
 - Διευκρινιστικές ερωτήσεις.
 - Ερωτήσεις διερεύνησης.
 - Άλλοι τύποι ερωτήσεων (π.χ. προτάσεις διατυπωμένες ως ερωτήσεις, ρητορικές ερωτήσεις, κλειστές ερωτήσεις ναι/όχι) και
3. Για κάθε ερώτηση, αξιολογήστε το αποτέλεσμα σε σχέση με το κατά πόσο διευκολύνει τη συζήτηση (π.χ. ενθάρρυνση λεπτομερών απαντήσεων, προβληματισμού ή συνεργασίας) ή σε σχέση με το πώς μπορεί να την περιορίζει (π.χ. οδήγηση σε σύντομες απαντήσεις, διακοπή της συζήτησης ή περιορισμός του αντικειμένου) και προσθέστε μια σύντομη αιτιολόγηση της άποψής σας (π.χ. «Αυτή η διερευνητική ερώτηση εμβάθυνε τη συζήτηση επειδή...»).

Χρησιμοποιήστε τον παρακάτω πίνακα:

Ομιλητής & Ερώτηση	Κατηγορία	Επίδραση στη συζήτηση
Άννα, θα ήθελες να ξεκινήσεις;		

Πιστεύεις ότι είναι ντροπαλοί ή μήπως δεν καταλαβαίνουν το υλικό;		
Όταν λες «ήσυχοι μαθητές», μπορείς να περιγράψεις πιο συγκεκριμένα αυτό που βλέπεις;		
Έχεις δοκιμάσει να χρησιμοποιήσεις κάποια τεχνολογικά εργαλεία, όπως ανώνυμες δημοσκοπήσεις ή κοινόχρηστα έγγραφα;		
Τι νομίζεις ότι τους εμποδίζει να μιλήσουν, ακόμα και όταν η πίεση είναι χαμηλή;		
Ίσως είναι ο φόβος να κάνουν λάθη ή να μιλήσουν μπροστά σε άλλους;		
Πώς αντιδράτε συνήθως όταν ένας μαθητής κάνει λάθος στην τάξη;		
Αυτό ακούγεται πολύ στοχαστικό. Και τι θα θέλατε να κατανοήσετε καλύτερα σχετικά με αυτούς τους μαθητές;		

(Δείτε [το Παράρτημα Ε](#) για ένα δείγμα απάντησης)

Απόσπασμα από το κείμενο: Συζήτηση ΕΚΜ

Διαμεσολαβητής: Ευχαριστώ όλους. Ας αφιερώσουμε λίγο χρόνο για να ακούσουμε τι σκέφτεστε. Άννα, θα ήθελες να ξεκινήσεις;

Άννα: Βεβαίως. Δυσκολεύομαι να προσελκύσω τους πιο ήσυχους μαθητές στην τάξη μου στα Αγγλικά. Σπάνια απαντούν εθελοντικά ή συμμετέχουν σε ομαδικές δραστηριότητες, παρόλο που ξέρω ότι μερικοί από αυτούς είναι αρκετά ικανοί.

Πέντρο: Πιστεύεις ότι είναι ντροπαλοί ή μήπως δεν καταλαβαίνουν το υλικό;

Άννα: Ίσως και τα δύο. Αλλά έχω παρατηρήσει ότι ακόμα και όταν απλοποιώ τις ασκήσεις ή χρησιμοποιώ την εργασία σε ζευγάρια, παραμένουν σιωπηλοί.

Διαμεσολαβητής: Όταν λέτε «ήσυχoi μαθητές», μπορείτε να περιγράψετε πιο συγκεκριμένα αυτό που παρατηρείτε;

Άννα: Λοιπόν, υπάρχουν περίπου πέντε μαθητές που δεν σηκώνουν το χέρι τους, σχεδόν δεν μιλάνε στις ομάδες και συχνά αποφεύγουν την οπτική επαφή. Ένας από αυτούς δεν έχει πει πάνω από μια πρόταση εδώ και εβδομάδες.

Γιασμίν: Έχετε δοκιμάσει να χρησιμοποιήσετε τεχνολογικά εργαλεία, όπως ανώνυμες δημοσκοπήσεις ή κοινόχρηστα έγγραφα;

Άννα: Ναι, στην πραγματικότητα. Έχω χρησιμοποιήσει εργαλεία όπως το Mentimeter και το Padlet. Μερικές φορές γράφουν κάτι σύντομο, αλλά εξακολουθούν να μην συμμετέχουν προφορικά.

Διαμεσολαβητής: Τι νομίζεις ότι τους εμποδίζει να μιλήσουν, ακόμα και όταν η πίεση είναι χαμηλή;

Άννα: Δεν είμαι σίγουρη. Ίσως είναι ο φόβος να κάνω λάθη ή να μιλήσω μπροστά σε άλλους;

Διαμεσολαβητής: Πώς αντιδράς συνήθως όταν ένας μαθητής κάνει λάθος στην τάξη;

Άννα: Προσπαθώ να τον υποστηρίξω. Επαναλαμβάνω αυτό που λέει με τη σωστή μορφή, αλλά δεν το αποκαλώ λάθος.

Διαμεσολαβητής: Αυτό ακούγεται πολύ στοχαστικό. Και τι θα ήθελες να καταλάβεις καλύτερα για αυτούς τους μαθητές;

Άννα: Μάλλον... τι συμβαίνει στο μυαλό τους. Πώς βιώνουν το μάθημα. Θέλω να τους πλησιάσω, αλλά νιώθω ότι συνέχεια κάνω υποθέσεις.

4. Επέκταση:

- Εντοπίστε δύο σημεία όπου θα μπορούσε να είχε χρησιμοποιηθεί μια πιο αποτελεσματική ερώτηση. Ξαναγράψτε τις.
- Προσθέστε μία νέα διερευνητική ερώτηση και μία νέα διευκρινιστική ερώτηση που θα μπορούσαν να εμβαθύνουν τη σκέψη της Άννας.

(Δείτε [το Παράρτημα F](#) για ένα δείγμα απάντησης)

3. Περαιτέρω ανάγνωση

Δραστηριότητα [«Η δύναμη των ερωτήσεων: Αντιμετωπίζοντας τις παρεξηγήσεις και πυροδοτώντας την ενόραση»](#) στην [ιστοσελίδα LeaFaP](#).

Δραστηριότητα [«Πέρα από την ερώτηση: Επαλήθευση της αποτελεσματικότητας των διευκρινιστικών και διερευνητικών ερωτήσεων»](#) στην [ιστοσελίδα LeaFaP](#).

Σαρώστε τον κωδικό QR για να επισκεφθείτε την ενότητα [«Δραστηριότητες για τη δημιουργία EKM»](#) στην ιστοσελίδα LeaFaP:

4. Αναστοχασμός

Σκεφτείτε τι μάθατε σε αυτή τη συνεδρία και πόσο συμφωνείτε με τις παρακάτω δηλώσεις (1 = Διαφωνώ απόλυτα, 5 = Συμφωνώ απόλυτα).

Δηλώσεις	1	2	3	4	5
Μπορώ να διακρίνω σαφώς τις διευκρινιστικές ερωτήσεις (αναζήτηση σαφήνειας) από τις διερευνητικές ερωτήσεις (εξερεύνηση σε βάθος).					
Μπορώ να αναγνωρίσω πότε να χρησιμοποιώ αποτελεσματικά κάθε τύπο ερώτησης στις συζητήσεις ΕΚΜ					
Αισθάνομαι σίγουρος όταν διατυπώνω διευκρινιστικές και διερευνητικές ερωτήσεις ως διευκολυντής					
Μπορώ να βοηθήσω τους συναδέλφους μου να βελτιώσουν τις ερωτήσεις τους, ώστε να είναι πιο διευκρινιστικές ή διερευνητικές					
Κατανοώ πώς αυτές οι τεχνικές ερωτήσεων κάνουν τις συζητήσεις της ομάδας μας πιο παραγωγικές και διορατικές					
Σύνολο (Προσθέστε τις βαθμολογίες σας)	/25				

Οδηγός βαθμολόγησης:

21–25: «Πρωταθλητής στις ερωτήσεις!» → Οργανώστε μια συνεδρία πρακτικής

ΕΚΜ. 11–20: «Στο δρόμο!» → Εστιάστε σε 1–2 στοιχεία με βαθμολογία ≤3.

≤10: «Ξεκινώντας» → Επισκεφθείτε ξανά τις δραστηριότητες και τα παραδείγματα της συνεδρίας πριν από την επόμενη ΕΚΜ και διαβάστε τη δραστηριότητα «[Η δύναμη των ερωτήσεων: Αντιμετωπίζοντας παρεξηγήσεις και προκαλώντας διορατικότητα](#)» στην [ιστοσελίδα LeaFaP](#) (μπορείτε να σαρώσετε τον κωδικό QR για να επισκεφθείτε την ενότητα «[Δραστηριότητες για τη δημιουργία ΕΚΜ](#)»).

Παράρτημα Α. Δείγμα απάντησης για την ενότητα 2.1.1.

Χαρακτηριστικό	Σενάριο Α	Σενάριο Β
Στυλ απάντησης του συντονιστή	Κυρίως αποδοχή και επισήμανση μεταβάσεων· παθητικός	Αναπτύσσει τις απαντήσεις με συμπληρωματικές ερωτήσεις - διερευνώντας και καθοδηγώντας, πολύ ενεργός.
Ο συντονιστής διερευνά λεπτομέρειες στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών	Χαμηλή. Αποδέχεται ασαφείς δηλώσεις χωρίς να κάνει συμπληρωματικές ερωτήσεις.	Υψηλό. Ζητά συνεχώς λεπτομέρειες, παραδείγματα και αποδείξεις (π.χ. «Τι είδους ομαδική δραστηριότητα χρησιμοποιήσατε;», «Μπορείτε να δώσετε ένα παράδειγμα;»).
Συζήτηση για το γιατί και το πώς (όχι μόνο για το τι)	Παραμένει σε επιφανειακό επίπεδο - Εστιάζει μόνο στο τι (π.χ. «Χρησιμοποίησα μια νέα εφαρμογή»).	Εξετάζει ρητά το <i>γιατί</i> και το <i>πώς</i> (π.χ. «Γιατί συμβάλλει η άμεση ανατροφοδότηση;», «Πώς αντέδρασαν οι μαθητές;»)
Αποδεικτικά στοιχεία αναστοχασμού	Χαμηλή. Η ανταλλαγή απόψεων από τον εκπαιδευτικό είναι επιφανειακή και περιγραφική.	Υψηλή. Οι εκπαιδευτικοί αναλύουν την αιτία και το αποτέλεσμα, τη συμπεριφορά των μαθητών και τις δικές τους εκπαιδευτικές επιλογές.

Παράρτημα Β. Δείγμα απάντησης για την ενότητα 2.1.2.

Τώρα που έχετε συμπληρώσει τον πίνακα,

1. Ποια συνάντηση θεωρείτε πιο παραγωγική; Γιατί;

Η συνάντηση Β ήταν πιο παραγωγική, επειδή οι διερευνητικές ερωτήσεις του συντονιστή ενθάρρυναν την πιο βαθιά σκέψη και συνεργασία. Αντί να μοιράζονται επιφανειακές εμπειρίες, οι εκπαιδευτικοί ανέλυσαν τους λόγους για τους οποίους ορισμένες στρατηγικές ήταν αποτελεσματικές, συζήτησαν τις προκλήσεις και προσφέρθηκαν ακόμη και να επιδείξουν τις μεθόδους τους. Η συζήτηση ήταν πιο διαδραστική, με τους εκπαιδευτικούς να θέτουν ο ένας στον άλλο συμπληρωματικές ερωτήσεις, οδηγώντας σε πιο πλούσιες ιδέες.

2. Ποια ήταν η επίδραση των ερωτήσεων του συντονιστή στη συζήτηση;

Οι ερωτήσεις του συντονιστή στη συνάντηση Β μετέτρεψαν τη συζήτηση από μια απλή συνεδρία ανταλλαγής απόψεων σε έναν στοχαστικό και συνεργατικό διάλογο. Θέτοντας διευκρινιστικές ερωτήσεις (π.χ. «Μπορείτε να δώσετε ένα παράδειγμα;») και διερευνώντας βαθύτερα το σκεπτικό (π.χ. «Γιατί πιστεύετε ότι η άμεση ανατροφοδότηση βοηθά στην εμπλοκή;»), βοήθησαν τους εκπαιδευτικούς να εκφράσουν τις εμπειρίες τους με πιο προσεκτικό τρόπο. Αυτό ενθάρρυνε επίσης τη μάθηση μεταξύ ομοτίμων, όπως φάνηκε όταν ο Εκπαιδευτικός Β ρώτησε τον Εκπαιδευτικό Α για τη στρατηγική ομαδικής εργασίας του. Οι ερωτήσεις κράτησαν τη συζήτηση εστιασμένη και πρακτική, οδηγώντας σε δεσμεύσεις για μελλοντική ανταλλαγή.

(Βασική διαφορά: Ο διευκολυντής της συνάντησης Α προχώρησε γρήγορα στα θέματα χωρίς να εμβαθύνει στη συζήτηση, ενώ οι ερωτήσεις της συνάντησης Β ενθάρρυναν την κριτική σκέψη και τα πρακτικά επόμενα βήματα).

Παράρτημα Γ. Η θεωρία πίσω από τις ερωτήσεις

Ως διευκολυντής, η χρήση ερωτήσεων αποσαφήνισης και διερεύνησης δεν είναι απλώς μια τεχνική, αλλά μια πρακτική που βασίζεται σε αποδεδειγμένες θεωρίες για τη μάθηση και την επικοινωνία των ενηλίκων. Αυτοί οι συγκεκριμένοι τύποι ερωτήσεων είναι ισχυροί, επειδή έχουν σχεδιαστεί για να ενεργοποιούν τις βασικές αρχές του πώς οι ενήλικες μαθαίνουν καλύτερα, να μετασχηματίζουν τις προοπτικές τους και να χτίζουν συλλογική κατανόηση.

Αυτή η προσέγγιση υποστηρίζεται από τρία βασικά πλαίσια:

1. Θεωρία μετασχηματιστικής μάθησης

Σκεφτείτε την επαγγελματική προοπτική ενός δασκάλου — τις βασικές πεποιθήσεις του για τους μαθητές, τις μεθόδους διδασκαλίας και την επιτυχία — ως έναν νοητικό χάρτη που χρησιμοποιεί για να πλοηγηθεί στην τάξη. Όταν συναντά ένα σοβαρό εμπόδιο, αυτός ο χάρτης πρέπει να ξανασχεδιαστεί, όχι μόνο να υποστεί μικρές τροποποιήσεις. Η Μετασχηματιστική Μάθηση εξηγεί πώς οι αποτελεσματικές ερωτήσεις τον βοηθούν να το κάνει αυτό.

Όταν ένας συνάδελφος μοιράζεται ένα επίμονο πρόβλημα στην ΕΚΜ, πρώτα πρέπει να κάνετε διευκρινιστικές ερωτήσεις για να βεβαιωθείτε ότι έχετε και οι δύο την ίδια αφετηρία. Ουσιαστικά επιβεβαιώνετε τις συντεταγμένες στο χάρτη τους ρωτώντας: «Για να βεβαιωθώ ότι καταλαβαίνω, εννοείτε ότι το πρόβλημα αφορά περισσότερο τη διαχείριση του χρόνου παρά τη δραστηριότητα αυτή καθεαυτή;» Αυτή η πράξη της ακριβούς ακρόασης δημιουργεί τα θεμέλια για έναν ορθολογικό διάλογο, διασφαλίζοντας ότι η κρίσιμη συμβολή της ομάδας είναι σχετική με την πραγματικότητα που περιγράφεται (Mezirow, 1997).

Μόλις το πρόβλημα γίνει σαφές, οι διερευνητικές ερωτήσεις γίνονται το εργαλείο που πραγματικά ξεκινά την αλλαγή. Τις χρησιμοποιείτε για να αμφισβητήσετε το αδιαμφισβήτητο έδαφος στον χάρτη τους, ρωτώντας: «Ποια υποκείμενη ανάγκη των μαθητών προσπαθούσατε να ικανοποιήσετε με αυτή την προσέγγιση;» Αυτές οι ερωτήσεις δημιουργούν ένα «αποπροσανατολιστικό δίλημμα» — μια στιγμή όπου ο υπάρχων χάρτης τους δεν ταιριάζει πλέον με το έδαφος. Αυτό αναγκάζει τον εκπαιδευτικό να προβεί σε κριτική αναστοχασμό, συγκεκριμένα σε αναστοχασμό των προϋποθέσεων, όπου εξετάζει τις βασικές παραδοχές που διατηρούσε για χρόνια. Αυτή η δύσκολη, αλλά απαραίτητη, αμφισβήτηση του θεμελιώδους πλαισίου αναφοράς τους είναι που οδηγεί στη metamorphosis της προοπτικής — μια γνήσια, διαρκή αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο βλέπουν την πρακτική τους (Mezirow, 1997).

2. Εκπαίδευση ενηλίκων

Στην ΕΚΜ, δεν διδάσκετε μαθητές, αλλά συνεργάζεστε με ενήλικες επαγγελματίες. Η θεωρία της εκπαίδευσης ενηλίκων, υποστηρίζει ότι η προσέγγισή σας πρέπει να σέβεται την ωριμότητα και την εμπειρία του εκπαιδευτικού. Οι ερωτήσεις σας είναι ένας τρόπος να δείξετε αυτόν τον σεβασμό.

Ένας έμπειρος εκπαιδευτικός μπαίνει στην ΕΚΜ με ένα τεράστιο απόθεμα εμπειρίας. Η εμπειρογνωμοσύνη του είναι ο μεγαλύτερος πόρος σας. Όταν κάνετε μια διευκρινιστική ερώτηση όπως «Όταν λέτε ότι οι μαθητές δυσκολεύτηκαν με την εργασία, μπορείτε να δώσετε ένα παράδειγμα;», στέλνετε το μήνυμα «Εκτιμούμε την εμπειρογνωμοσύνη σας». Βασίζετε τη συζήτηση στο πραγματικό πλαίσιο, το οποίο επικυρώνει αμέσως τον εκπαιδευτικό και τον κάνει πιο πρόθυμο να μοιραστεί και να συμμετάσχει (Knowles, 1980).

Επιπλέον, ο ενήλικος εκπαιδευτικός είναι ένας μαθητής που επικεντρώνεται στα προβλήματα και αυτοκατευθύνεται. Είναι παρακινημένος επειδή πρέπει να διορθώσει κάτι τώρα. Οι διερευνητικές ερωτήσεις σας αξιοποιούν άμεσα αυτή την επείγουσα ανάγκη. Ρωτώντας «Ποιες εναλλακτικές προσεγγίσεις έχετε εξετάσει;», εστιάζετε αμέσως τη συζήτηση σε πρακτικά, εφαρμόσιμα βήματα. Αυτό ικανοποιεί τη φυσική τους προθυμία να μάθουν, εξασφαλίζοντας ότι ο χρόνος της ΕΚΜ αφιερώνεται σε άκρως σχετικές και άμεσες λύσεις, τοποθετώντας τους στο «τιμόνι» της δικής τους ανάπτυξης (Knowles, 1980).

3. Θεωρία διαλογικής επικοινωνίας

Φανταστείτε ότι ο στόχος της ΕΚΜ δεν είναι μόνο η ανταλλαγή πληροφοριών, αλλά και η δημιουργία μιας συλλογικής νοημοσύνης — μιας κοινής κατανόησης πλουσιότερης από αυτή οποιουδήποτε ατόμου. Η διαλογική επικοινωνία παρέχει το πλαίσιο για αυτή τη συνέργεια της ομάδας, καθιστώντας απαραίτητη τη συλλογική χρήση ερωτήσεων.

Πρώτον, οι διευκρινιστικές ερωτήσεις έχουν μια ζωτική λειτουργία: δημιουργούν τις συνθήκες για την εμπιστοσύνη, αποδεικνύοντας την ακριβή ακρόαση. Όταν διακόπτετε τη συζήτηση με μια ερώτηση για να βεβαιωθείτε ότι έχετε κατανοήσει, αναστέλλετε ενεργά τις δικές σας υποθέσεις και εστιάζετε μόνο στο νόημα του ομιλητή. Αυτή η δέσμευση για αμοιβαία κατανόηση εμποδίζει τη συζήτηση να μετατραπεί σε ανταγωνιστική ανταλλαγή ανεξερευνητων ιδεών, θέτοντας έναν κανόνα σεβασμού (Bohm, 1996).

Μόλις εδραιωθεί η εμπιστοσύνη, οι διερευνητικές ερωτήσεις προσκαλούν την ομάδα σε μια κοινή αναζήτηση. Όταν οποιουδήποτε μέλος —όχι μόνο ο διευκολυντής— ρωτά «Ποιες θα μπορούσαν να είναι οι ακούσιες συνέπειες αυτής της στρατηγικής;», μεταφέρει την ομάδα σε μια συλλογική αναζήτηση για βαθύτερη κατανόηση. Η ερώτηση παύει

να είναι ένα ατομικό εργαλείο και γίνεται ένας κοινόχρηστος «φακός», επιτρέποντας στην ομάδα να σκεφτεί μαζί και να εξερευνήσει από κοινού τις πολυπλοκότητες και τα τυφλά σημεία που κανένας δάσκαλος δεν θα είχε δει μόνος του (Bohm, 1996).

Αναφορές

Bohm, D. (1996). *On dialogue*. Routledge.

Knowles, M. S. (1980). *Η σύγχρονη πρακτική της εκπαίδευσης ενηλίκων: Από την παιδαγωγική στην ανδραγωγική*. Cambridge Book Company.

Mezirow, J. (1997). Μετασχηματιστική μάθηση: Από τη θεωρία στην πράξη. *Νέες κατευθύνσεις για την εκπαίδευση ενηλίκων και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση*, 74, 5–12. <https://doi.org/10.1002/ace.7401>

Παράρτημα Δ. Δείγμα απάντησης για την ενότητα 2.3.

Σενάριο 1:

Ένα μέλος της ΕΚΜ λέει: «Οι μαθητές μου δυσκολεύονται να συμμετάσχουν στις συζητήσεις στην τάξη».

Δείγμα απάντησης:

- Διευκρίνιση: «Υπάρχουν συγκεκριμένα θέματα στα οποία η συμμετοχή μειώνεται;»
- Διευκρίνιση: «Όλοι οι μαθητές δυσκολεύονται εξίσου ή μόνο ορισμένες ομάδες;»
- Ερώτηση: «Τι πιστεύετε ότι μπορεί να επηρεάζει την απροθυμία τους να μιλήσουν - η αυτοπεποίθηση, το ενδιαφέρον για το θέμα ή κάτι άλλο;»
- Ερώτηση: «Πώς μπορεί το περιβάλλον της τάξης ή η διάταξη των καθισμάτων να επηρεάζουν την προθυμία τους να μιλήσουν;»

Σενάριο 2:

Ένα μέλος της ΕΚΜ λέει: «Οι μαθητές μου έχουν πρόβλημα να ακολουθήσουν τις οδηγίες κατά τη διάρκεια της ομαδικής εργασίας».

Παράδειγμα απάντησης:

- Διευκρίνιση: «Τι είδους οδηγίες τους δίνετε - προφορικές, γραπτές ή και τα δύο;»
- Διευκρίνιση: «Μπορείτε να περιγράψετε τι τείνουν να παρερμηνεύουν ή να παραλείπουν;»
- Ερώτηση: «Πώς ελέγχετε συνήθως αν οι μαθητές έχουν κατανοήσει τις οδηγίες;»
- Ερώτηση: «Έχετε παρατηρήσει αν ορισμένες ομάδες ή τύποι εργασιών προκαλούν μεγαλύτερη σύγχυση από άλλες και γιατί;»

Παράρτημα Ε. Δείγμα απάντησης για τις ενότητες 2.4.2 & 3

Ομιλητής & Ερώτηση	Κατηγορία	Επίδραση στη συζήτηση
Άννα, θα ήθελες να ξεκινήσεις;	Άλλο (πρόσκληση)	Περιορισμένη: Πρόκειται για μια διαδικαστική ερώτηση που απλώς προτρέπει την Άννα να αρχίσει να μιλάει, χωρίς να ενθαρρύνει την εμπάθунση.
Πιστεύεις ότι είναι ντροπαλοί ή μήπως δεν καταλαβαίνουν το υλικό;	Διερευνητική	Ανοιχτή: Αυτό ενθάρρυνε την Άννα να σκεφτεί τις πιθανές αιτίες και να μοιραστεί τις παρατηρήσεις της σχετικά με τη συμπεριφορά των μαθητών.
Όταν λέτε «ήσυχοι μαθητές», μπορείτε να περιγράψετε πιο συγκεκριμένα αυτό που παρατηρείτε;	Διευκρίνιση	Ανοιχτή συζήτηση: Αυτό ώθησε την Άννα να δώσει συγκεκριμένα παραδείγματα και συγκεκριμένες συμπεριφορές που παρατηρεί στην τάξη.
Έχετε δοκιμάσει να χρησιμοποιήσετε τεχνολογικά εργαλεία, όπως ανώνυμες δημοσκοπήσεις ή κοινόχρηστα έγγραφα;	Άλλο (πρόταση)	Περιορισμένη: Αν και πρακτική, αυτή η ερώτηση έστρεψε κάπως την προσοχή στις τεχνολογικές λύσεις αντί να διερευνήσει τα υποκείμενα ζητήματα.
Τι πιστεύετε ότι τους εμποδίζει να μιλήσουν, ακόμα και όταν η πίεση είναι χαμηλή;	Εξερεύνηση	Ανοιχτή: Αυτή η βαθιά ερώτηση ενθάρρυνε την Άννα να διατυπώσει υποθέσεις σχετικά με τα ψυχολογικά εμπόδια στη συμμετοχή.
Ίσως είναι ο φόβος να κάνουν λάθη ή	Άλλο (πρόταση)	Περιορισμένη: Αν και καλοπροαίρετη, αυτή η καθοδηγητική ερώτηση έβαλε λόγια στο στόμα της Άννα, αντί να την οδηγήσει να διατυπώσει τη δική της ανάλυση.

να μιλάει μπροστά σε άλλους;		
Πώς αντιδράτε συνήθως όταν ένας μαθητής κάνει λάθος στην τάξη;	Εξερευνητική	Ανοιχτή: Αυτό αποκάλυψε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τη δυναμική της τάξης και την διδακτική προσέγγιση της Άννας.
Αυτό ακούγεται στοχαστικό. Και τι θα θέλατε να κατανοήσετε καλύτερα σχετικά με αυτούς τους μαθητές;	Εξερεύνηση	Ανοιχτή: Αυτή η αναστοχαστική ερώτηση βοήθησε την Άννα να διατυπώσει τους επαγγελματικούς μαθησιακούς στόχους της σχετικά με τις ανάγκες των μαθητών της.

Παράρτημα F. Δείγμα απάντησης για την ενότητα 2.4.4

Δύο λιγότερο αποτελεσματικές ερωτήσεις και βελτιωμένες εκδοχές

Αρχική ερώτηση	Θέμα	Βελτιωμένη ερώτηση	Αιτιολόγηση
«Έχετε δοκιμάσει να χρησιμοποιήσετε τεχνολογικά εργαλεία, όπως ανώνυμες δημοσκοπήσεις ή κοινόχρηστα έγγραφα;»	Περιορίζει την εστίαση στις λύσεις πριν από την πλήρη διάγνωση του προβλήματος.	«Ποιες στρατηγικές — τεχνολογικές ή άλλες — έχετε δοκιμάσει για να ενθαρρύνετε τη συμμετοχή και τι παρατηρήσατε;»	Ανοίγει τη συζήτηση σε ένα ευρύτερο φάσμα προσεγγίσεων, ενώ παράλληλα προσκαλεί σε προβληματισμό σχετικά με την αποτελεσματικότητα.
«Ίσως είναι ο φόβος να κάνεις λάθη ή να μιλήσεις μπροστά σε άλλους;»	Κατευθυντική ερώτηση: βάζει λόγια στο στόμα της Άννας αντί να την ενθαρρύνει να εκφράσει τις δικές της απόψεις.	«Ποιες υποθέσεις έχετε για το λόγο που αυτοί οι μαθητές αποφεύγουν να μιλήσουν;»	Ενθαρρύνει την Άννα να εκφράσει τις δικές της θεωρίες, προωθώντας έναν βαθύτερο αναστοχασμό

Μία νέα διερευνητική και μία νέα διευκρινιστική ερώτηση

Τύπος ερώτησης	Δείγμα ερώτησης	Σκοπός
Εξερευνητική	«Αν μπορούσατε να σχεδιάσετε μια δραστηριότητα στην τάξη στην οποία οι μαθητές θα ένιωθαν απόλυτα ασφαλείς να συμμετάσχουν, πώς θα ήταν αυτή;»	Ενθαρρύνει την Άννα να φανταστεί ένα ιδανικό σενάριο, αποκαλύπτοντας τις πεποιθήσεις της σχετικά με τις ανάγκες των μαθητών και τα πιθανά εμπόδια.
Διευκρίνιση	«Αναφέρατε ότι ορισμένοι μαθητές αποφεύγουν την οπτική επαφή. Μπορείτε να περιγράψετε πώς απαντούν συνήθως όταν τους καλούν άμεσα;»	Συγκεντρώνει συγκεκριμένα δεδομένα συμπεριφοράς για να διακρίνει μεταξύ ντροπαλότητας, σύγχυσης ή άλλων παραγόντων.

--	--	--

Πώς λειτουργούν αυτές οι ερωτήσεις:

- Η διερευνητική ερώτηση ωθεί την Άννα να σκεφτεί πέρα από τους τρέχοντες περιορισμούς και να φανταστεί λύσεις.
- Η διευκρινιστική ερώτηση οξύνει τη διάγνωση, διαχωρίζοντας τις διάφορες μορφές αποσύνδεσης.

Συνεδρία 3: Συνεργασία σε μια επαγγελματική κοινότητα μάθησης

1. Εισαγωγή

Σε αυτή τη συνεδρία, θα αποκτήσετε περισσότερες γνώσεις σχετικά με τη συνεργασία σε μια επαγγελματική μαθησιακή κοινότητα (ΕΚΜ). Για αρχή, παρακολουθήστε αυτό [το βίντεο](#)

Βίντεο 1.3.1: Απόψεις

Το βίντεο δείχνει πώς ένα γεγονός, όταν το βλέπεις από μια οπτική γωνία, μπορεί να σου δώσει μια εντύπωση, ενώ όταν το βλέπεις από μια άλλη οπτική γωνία, σου δίνει μια εντελώς διαφορετική εντύπωση. Αλλά μόνο όταν έχεις την πλήρη εικόνα μπορείς να καταλάβεις πλήρως τι συμβαίνει.

Η συνεργατική εργασία προάγει την αμοιβαία ανάπτυξη, διευκολύνοντας τη δημιουργία αξίας, τη μάθηση και τη συνοχή της ομάδας. Μοιραζόμενοι διαφορετικές οπτικές γωνίες, γνώσεις και εμπειρίες, τα μέλη της ομάδας μπορούν να μάθουν το ένα από το άλλο, βελτιώνοντας τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους. Αυτό, με τη σειρά του, συμβάλλει στη συνολική επιτυχία του έργου και στην επαγγελματική ανάπτυξη των ατόμων.

Η συνεργασία είναι ζωτικής σημασίας για την καλή λειτουργία μιας ΕΚΜ, καθώς προάγει την κοινή μάθηση, την αμοιβαία υποστήριξη και τη συλλογική ευθύνη μεταξύ των μελών. Μέσω της συνεργασίας, οι εκπαιδευτικοί και οι ηγέτες μπορούν να ανταλλάσσουν ιδέες, να αναστοχάζονται τις πρακτικές και να αναπτύσσουν καινοτόμες προσεγγίσεις που βελτιώνουν τα αποτελέσματα των μαθητών. Δημιουργεί μια κουλτούρα εμπιστοσύνης, ανοιχτότητας και αμοιβαίου σεβασμού, η οποία ενθαρρύνει την ανάληψη κινδύνων και τη συνεχή βελτίωση. Η αποτελεσματική συνεργασία βοηθά επίσης στην ευθυγράμμιση των στόχων, στην κατανομή του φόρτου εργασίας και στην οικοδόμηση μιας ισχυρής επαγγελματικής κοινότητας που υποστηρίζει τη συνεχή

ανάπτυξη. Χωρίς συνεργασία, μια ΕΚΜ κινδυνεύει να καταστεί αποσπασματική ή επιφανειακή, περιορίζοντας το δυναμικό της να προωθήσει ουσιαστικές αλλαγές και να βελτιώσει τις διδακτικές πρακτικές (Kantsteiner et al, 2024).

Ο στόχος αυτής της συνεδρίας είναι να βελτιώσει την ποιότητα της ομαδικής εργασίας για να επιτευχθεί μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Για το σκοπό αυτό, θα μάθετε περισσότερα σχετικά με τον τρόπο διευκόλυνσης της συνεργασίας, εργαζόμενοι πάνω στα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Χρησιμοποιήστε εργαλεία και τεχνικές για να ενισχύσετε τη βαθύτερη δέσμευση μεταξύ των μελών.
- Δώστε αξία στις βαθιές, ουσιαστικές αλληλεπιδράσεις έναντι των επιφανειακών ανταλλαγών.
- Τεχνικές για την ενθάρρυνση της ισότιμης συμμετοχής.
- Παρακολουθήστε και αξιολογήστε την πρόοδο προς την επίτευξη των συλλογικών στόχων.
- Δέσμευση σε μια κουλτούρα συνεχούς μάθησης, αμοιβαίας υποστήριξης και κοινής ευθύνης

2. Μάθηση

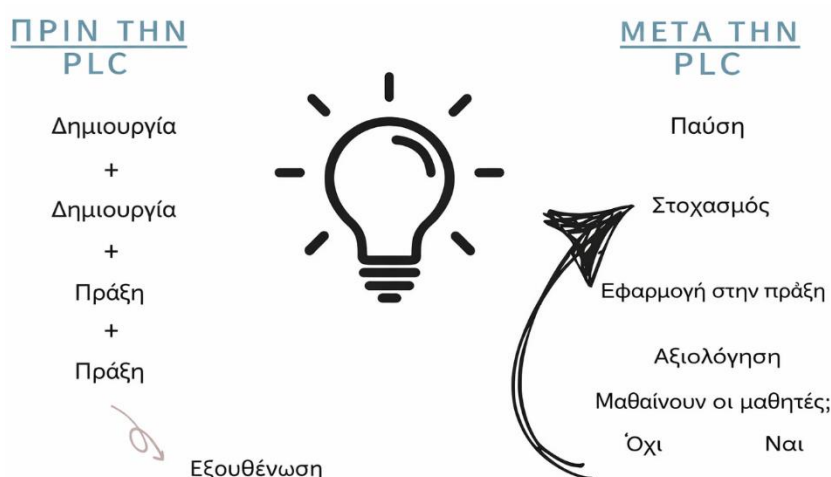
Τώρα θα σας δοθεί πρώτα ένα πρακτικό παράδειγμα από μια ομάδα ΕΚΜ σε ένα σχολείο, για να δείτε πώς συνεργάζονται μέσα στην ΕΚΜ τους. Στη συνέχεια, θα σας παρουσιάσουμε μερικά παραδείγματα πολύ χρήσιμων οπτικών εργαλείων που μπορούν να βοηθήσουν στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχόντων στην ΕΚΜ. Το πρώτο, το διάγραμμα Ishikawa, επιτρέπει τον εντοπισμό των πιθανών αιτίων ενός συγκεκριμένου προβλήματος και, συνεπώς, την εστίαση στις λύσεις. Το δεύτερο, το Kanban, μας επιτρέπει να γνωρίζουμε ανά πάσα στιγμή πώς εξελίσσονται η διαχείριση του έργου και οι ροές εργασίας. Το τρίτο είναι η προώθηση αναστοχαστικών συναντήσεων για να μάθουμε από την εμπειρία και να αποκτήσουμε βαθιά κατανόηση.

Μπορείτε επίσης να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα LeaFaP (<https://www.leafap.eu/>) για να μάθετε περισσότερα σχετικά με [τις δραστηριότητες ΕΚΜ](#) που προωθούν τη συνεργατική διάσταση.

2.1 Μια εμπειρία από ένα σχολείο

Θα αποκτήσετε μια εικόνα για το έργο ενός σχολείου όπου οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται σε μια Επαγγελματική Μαθησιακή Κοινότητα (ΕΚΜ) με σκοπό να βελτιώσουν την επαγγελματική τους πρακτική.

Στο σχολείο San Luis de Sabinillas, μια ομάδα αφοσιωμένων εκπαιδευτικών της προσχολικής εκπαίδευσης άρχισε να συνεργάζεται ως ΕΚΜ με κοινό στόχο τη βελτίωση του διδακτικού και μαθησιακού υλικού. Σημειώνουν ότι αυτός ο τρόπος εργασίας τους βοήθησε να βελτιώσουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες. Όπως φαίνεται στο γράφημα, πριν από αυτό, επικεντρώνονταν πολύ στη δημιουργία και την παραγωγή μεγάλου όγκου υλικού, χωρίς να έχουν χρόνο να αξιολογήσουν αν το υλικό που σχεδίαζαν βελτιώνει πραγματικά τη μάθηση των μαθητών τους. Αφού έγιναν ΕΚΜ, ξεκίνησαν έναν κύκλο αναστοχασμού σχετικά με το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την επαναπεριγραφή, ο οποίος αποδεικνύεται πολύ χρήσιμος.

Εικόνα 1.3.1: Αναστοχασμοί των μελών της ΕΚΜ

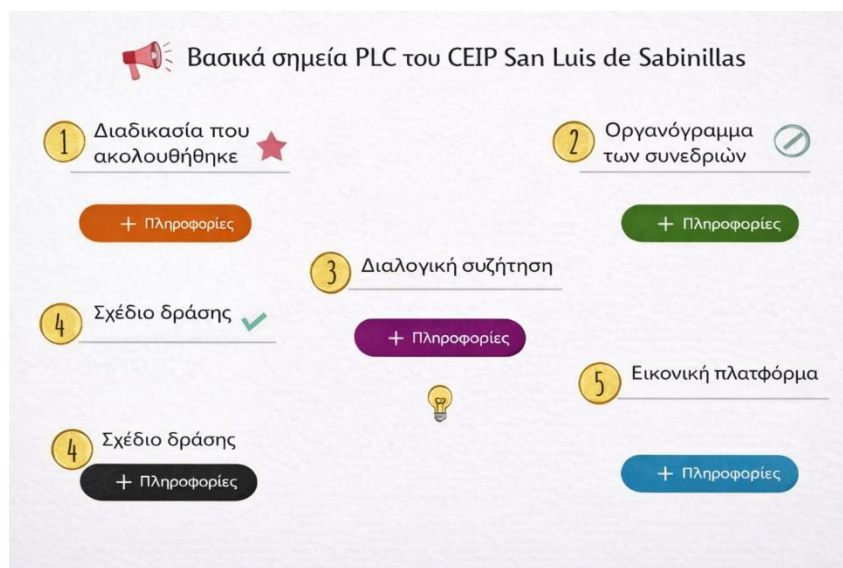
Τα αποτελέσματα ήταν τόσο εντυπωσιακά που ενέπνευσαν τους συναδέλφους τους να υιοθετήσουν την ίδια προσέγγιση, συγκεκριμένα για να υποστηρίξουν την ανάπτυξη των εκτελεστικών λειτουργιών των μαθητών τους.

Θα θέλατε να ακούσετε με τα δικά του λόγια πώς ήταν η αλλαγή; Έχετε την ευκαιρία να παρακολουθήσετε την ομάδα διαχείρισης και τον συντονιστή της ΕΚΜ σε αυτό [το βίντεο](#)

Βίντεο 1.3.2: Εμπειρίες από το CEIP San Luis de Sabinillas

Θέλετε να μάθετε περισσότερα για τα έγγραφα που χρησιμοποίησαν και τον τρόπο με τον οποίο δομήσαν τις συνεδρίες τους; Μπορείτε να δείτε τον διαδραστικό [πίνακα](#)

Εικόνα 1.3.2: Διαδραστικός πίνακας, Βασικά σημεία ΕΚΜ στο CEIP San Luis de Sabinillas

2.2 Εργαλεία συνεργασίας

Όπως αναφέρεται στις «Κατευθυντήριες γραμμές για πρακτικό προσανατολισμό» (Arcos et al.), ο διευκολυντής πρέπει να χρησιμοποιεί ομαδικές δραστηριότητες για να:

- Προωθήσει μια κουλτούρα συνεργασίας εντός της ΕΚΜ που να υπερβαίνει τις επιφανειακές ανταλλαγές
- Υποστηρίζει τη συλλογική ευθύνη ως μέρος της επαγγελματικής ανάπτυξης των μελών
- Ενθαρρύνει όλα τα μέλη να εκφράζουν τις ιδέες τους με σεβασμό
- Προωθήσει την ισότιμη συμμετοχή όλων των μελών της ΕΚΜ

Στο έγγραφο «Leafap Learning outcomes» (Kantsteiner et al., 2024) τονίζουμε ότι ένας διαμεσολαβητής πρέπει να γνωρίζει τεχνικές για την ενθάρρυνση της ισότιμης συμμετοχής.

Για τους σκοπούς αυτούς, θα παρουσιάσουμε τρία εργαλεία που μπορεί να είναι χρήσιμα για την εκτέλεση των καθηκόντων του διαμεσολαβητή.

Διάγραμμα Ishikawa

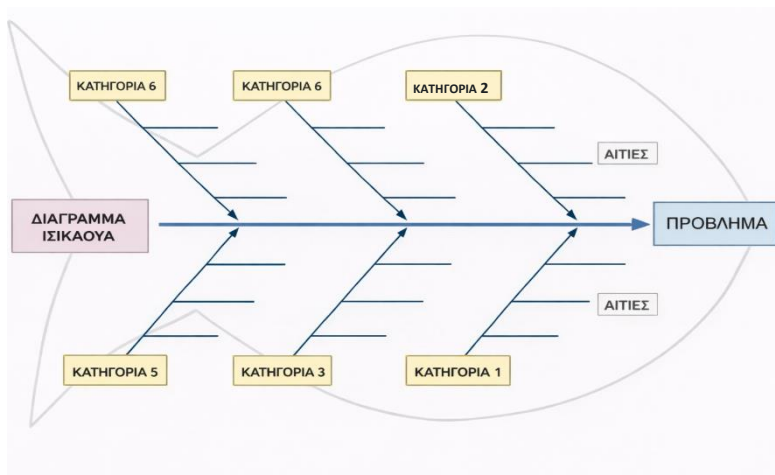
Ως διαμεσολαβητής σε μια Επαγγελματική Μαθησιακή Κοινότητα (ΕΚΜ), η πρώτη πρόκληση που θα πρέπει να αντιμετωπίσετε είναι να καθοδηγήσετε την ομάδα στην αποκάλυψη και αντιμετώπιση των προκλήσεων με συνεργατικό και δομημένο τρόπο. Το διάγραμμα Ishikawa — γνωστό και ως διάγραμμα «ψαροκόκαλου» ή διάγραμμα αιτίου-αποτελέσματος — είναι ένα εξαιρετικά αποτελεσματικό εργαλείο για την υποστήριξη αυτής της διαδικασίας.

Βοηθώντας τις ομάδες να χαρτογραφήσουν οπτικά τις πιθανές αιτίες ενός συγκεκριμένου προβλήματος, το διάγραμμα Ishikawa παρέχει μια κοινή δομή που υποστηρίζει τον βαθύ αναστοχασμό και την κοινή ανάλυση. Αντί να βγάξετε βιαστικά συμπεράσματα ή να προτείνετε επιφανειακές λύσεις, το διάγραμμα ενθαρρύνει μια πιο αναλυτική προσέγγιση που ερευνά τις υποκείμενες αιτίες.

Τα οφέλη από τη χρήση αυτού του διαγράμματος περιλαμβάνουν:

- Σαφής δομή για την επίλυση προβλημάτων: Προσφέρει έναν οπτικό και οργανωμένο τρόπο για την ανάλυση σύνθετων ζητημάτων σε διαχειρίσιμες κατηγορίες.
- Προωθεί τη συνεργασία: Ενθαρρύνει την ομαδική συζήτηση και την ομαδική εργασία κατά τη διερεύνηση πιθανών αιτίων, διασφαλίζοντας ότι όλες οι απόψεις λαμβάνονται υπόψη.
- Εστίαση στις βασικές αιτίες: Αντί να αντιμετωπίζει μόνο τα επιφανειακά συμπτώματα, ενθαρρύνει την εξερεύνηση βαθύτερων, συστημικών παραγόντων.
- Υποστηρίζει κοινές λύσεις: Μόλις εντοπιστούν οι βασικές αιτίες, επιτρέπει στην ομάδα να αναπτύξει συλλογικά ουσιαστικές και στοχευμένες δράσεις.

Ουσιαστικά, το διάγραμμα Ishikawa είναι ένα ισχυρό εργαλείο διευκόλυνσης που μπορεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της εργασίας της ΕΚΜ, ευθυγραμμίζοντας την ομάδα τόσο γύρω από τα προβλήματα όσο και γύρω από τις λύσεις με διαφανή και συμμετοχικό τρόπο.

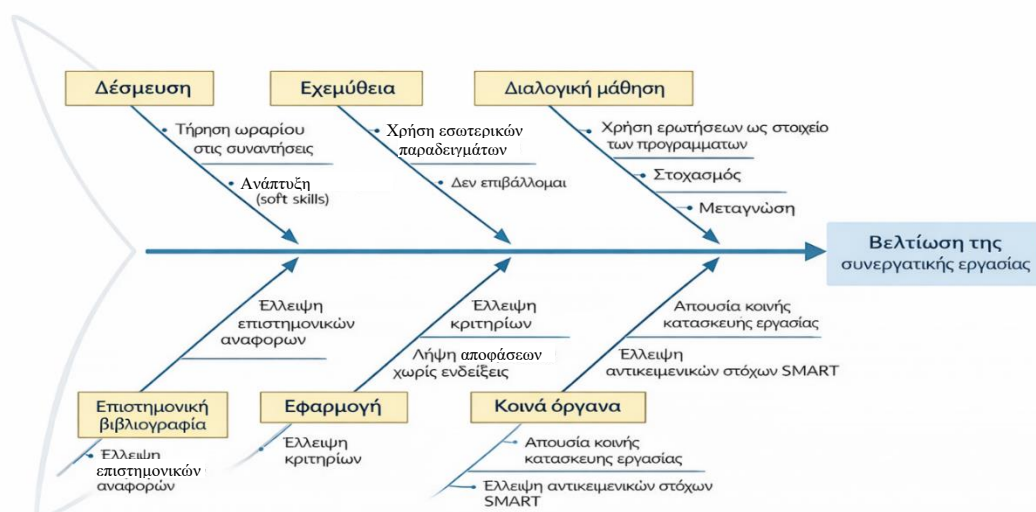
Εικόνα 1.3.3: Διάγραμμα Ishikawa

Μια ομάδα ΕΚΜ αντιμετώπιζε προβλήματα επειδή η διάσταση της συνεργασίας δεν είχε αναπτυχθεί σωστά: εργάζονταν μεμονωμένα, δεν εμπλούτιζαν το υλικό που παρουσίαζαν οι εταίροι, δεν εφαρμόζαν το υλικό που δημιουργούσαν ...

Ο διευκολυντής έθεσε το πρόβλημα στην ομάδα και αποφάσισαν να αφιερώσουν μια συνεδρία για να το εξετάσουν σε βάθος, να αναζητήσουν τις ρίζες από τις οποίες προήλθε και πρόσφεραν στην ομάδα τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει το διάγραμμα Ishikawa.

Μαζί αναζήτησαν τις κατηγορίες που έπρεπε να ληφθούν υπόψη και κάθε μέλος έπρεπε να προσδιορίσει τουλάχιστον μία πιθανή αιτία του προβλήματος.

Αυτό ήταν το τελικό αποτέλεσμα του διαγράμματος:

Εικόνα 1.3.4: Παράδειγμα διαγράμματος Ishikawa

Kanban

Ως διαμεσολαβητής, η δεύτερη πρόκληση που θα πρέπει να αντιμετωπίσετε είναι να διασφαλίσετε ότι τα μέλη της ομάδας τηρούν τις δεσμεύσεις τους όσον αφορά τους χρόνους και τον προϋπολογισμό. Είναι πολύ σημαντικό να καταστήσετε ορατή την εξέλιξη της εργασίας της ομάδας με οπτικό τρόπο, ώστε να μπορείτε να προσδιορίσετε σε ποιο σημείο βρίσκεται κάθε μέλος της ομάδας.

Για το σκοπό αυτό, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το Kanban. Ό,τι κάνει, σκέφτεται, εξελίσσει και επιτυγχάνει η ομάδα πρέπει να αντικατοπτρίζεται σε έναν πίνακα Kanban και να οργανώνεται μέσω των διαφόρων συναντήσεων της ομάδας.

Για να διασφαλιστεί ότι η ομάδα, κατά τη διάρκεια της καθορισμένης περιόδου, είναι πάντα ενήμερη για το βαθμό εξέλιξης των δραστηριοτήτων που πρέπει να πραγματοποιηθούν και για τους υπεύθυνους για αυτές, θα δημιουργηθούν πέντε διαφορετικές στήλες: «Εργασίες», «Προς εκτέλεση», «Σε εξέλιξη», «Ολοκληρωμένες» και «Σε αναμονή» (για τις εργασίες που δεν γνωρίζουμε πώς να εκτελέσουμε μόνοι μας και χρειαζόμαστε βοήθεια από τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας).

Τα οφέλη από τη χρήση αυτού του εργαλείου είναι:

- Ενθαρρύνει τη συμμετοχή όλων των μελών της ομάδας: Κάθε άτομο θα γράψει ένα post-it με τις εργασίες για τις οποίες είναι υπεύθυνο και θα μετακινεί το post-it στα διάφορα στάδια καθώς προχωρά η εργασία μέχρι να ολοκληρωθεί.
- Κάνει την πρόοδο ορατή: Είναι αρκετά οπτικό. Σε κάθε στιγμή, κάθε μέλος της ομάδας «έχει μια εικόνα» της κατάστασης της εργασίας.
- Είναι μια πολύ ευέλικτη δομή: Νέες εργασίες μπορούν να προστεθούν ανά πάσα στιγμή.
- Ενθαρρύνεται η αλληλοϋποστήριξη: Η στήλη «Στάθμευση» επιτρέπει τη δημιουργία θετικών αλληλεξαρτήσεων μεταξύ των μελών της ομάδας.
- Δημιουργεί συλλογική ικανοποίηση από τη συλλογική εργασία που έχει πραγματοποιηθεί: Όταν η στήλη «Ολοκληρωμένα» γεμίζει με ολοκληρωμένες εργασίες, η ομάδα συνειδητοποιεί τη συλλογική πρόοδο της ομάδας.

Πίνακας Kanban

ΕΡΓΑΣΙΑ/ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ	ΠΡΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗ	ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ	ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ
Εργασία1/Πρόσωπο Α xxxxxx	xxxxxx	yyyy	cccc
Εργασία2/Πρόσωπο Β aaaa			
Εργασία3/Πρόσωπο Β ββββ		ββββ	αααα
Εργασία3/Πρόσωπο Β αααα			
Εργασία4/Πρόσωπο Δ δδδ			
Εργασία5/Πρόσωπο Γ ζζζζ			

Εικόνα 1.3.5:

Παράδειγμα πίνακα Kanban

Αναδρομικές συναντήσεις

Ως διαμεσολαβητής, η τρίτη πρόκληση που θα πρέπει να αντιμετωπίσετε είναι η προώθηση της αξίας μέσω βαθιών, ουσιαστικών αλληλεπιδράσεων αντί για επιφανειακές ανταλλαγές. Οι αναδρομικές συναντήσεις μπορεί να σας βοηθήσουν να το επιτύχετε. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμες επειδή επιτρέπουν:

- να μάθουν από την εμπειρία
- να αφιερώσετε χρόνο για να σκεφτείτε το μέλλον
- να κοιτάξετε πίσω για να βελτιώσετε το μέλλον: αυτή είναι η βάση της εκ των υστέρων γνώσης

Υπάρχουν πολλά εργαλεία που επιτρέπουν την αποτελεσματική διεξαγωγή αυτών των συναντήσεων, αλλά θα αναφερθούμε σε αυτό που ονομάζεται «Η βασική ερώτηση», καθώς εστιάζει στο να θέτει ερωτήσεις που βοηθούν την ομάδα να αποκτήσει βαθιά κατανόηση. Είναι αρκετά δυναμικό, πολύ συμμετοχικό και εύκολο να αναπτυχθεί.

Οδηγίες:

Ο διευκολυντής ξεκινά ενθαρρύνοντας την ομάδα να συζητήσει την πρόοδό της και τις αμφιβολίες που μπορεί να έχει. Μετά τη συζήτηση, ο διευκολυντής ζητά από κάθε συμμετέχοντα να γράψει μια λίστα με ερωτήσεις, περίπου 10 ή 15, σχετικά με το περιεχόμενο που καλύφθηκε εκείνο το απόγευμα, όπως:

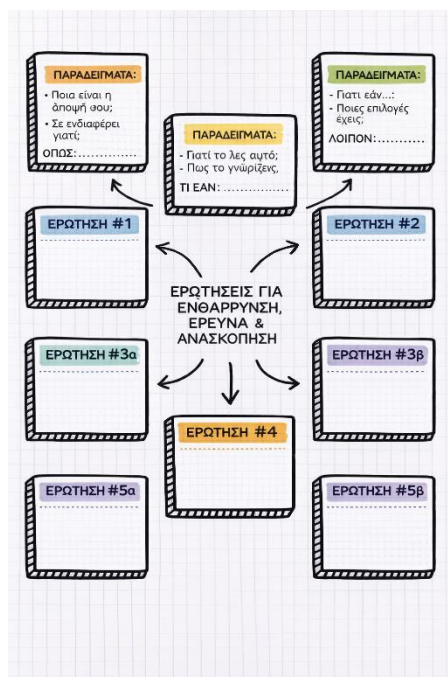
- Γιατί συνέβη...?
- Τι θα είχε αλλάξει αν...?
- Ποια είναι τα κίνητρα ή οι λόγοι για...;
- Ας υποθέσουμε ότι...
- Τι θα γινόταν αν...;
- Ποιος είναι ο στόχος, ο σκοπός ή η λειτουργία του...;
- Τι θα συνέβαινε αν γνωρίζαμε...;
- Σε ποια δεδομένα βασίζουμε αυτό...;

Αφού τα γράψουν, κάθε συμμετέχων τα εξετάζει και σημειώνει με αστερίσκο τα δύο που θεωρεί πιο ενδιαφέροντα.

Κάθε συμμετέχων μοιράζεται αυτές τις δύο ερωτήσεις με την ομάδα και απαντώνται με συνεργατικό τρόπο.

Τα οφέλη αυτού του εργαλείου είναι:

- Βοηθά τους συμμετέχοντες να μάθουν πώς να κάνουν ερωτήσεις και να αναγνωρίζουν τις σχετικές ερωτήσεις από αυτές που δεν είναι σχετικές.
- Τους ενθαρρύνει να εμβαθύνουν την κατανόησή τους για όσα γνωρίζουν και όσα πρέπει να γνωρίζουν.
- Προωθεί την σε βάθος γνώση.
- Βοηθά να επικεντρωθούν στις λύσεις των προβλημάτων. Αποφασίζουν τις στρατηγικές που θα ακολουθήσουν και δίνουν προτεραιότητα σε συγκεκριμένες ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν για την επίτευξη των ομαδικών ή προσωπικών στόχων.

Εικόνα 1.3.6: Ερωτήσεις για την ενθάρρυνση της έρευνας και του αναστοχασμού

3. Πρόσθετες πηγές

- Οι «ρουτίνες σκέψης» μας βοηθούν να γίνουμε προσεκτικοί παρατηρητές, να οργανώνουμε τις ιδέες μας, να συλλογίζομαστε προσεκτικά και να αναλογιζόμαστε τον τρόπο με τον οποίο κατανοούμε τα πράγματα. <https://pz.harvard.edu/thinking-routines>
- Αυτό το βιβλίο καθοδηγεί τις ομάδες μέσω αποτελεσματικών αναδρομικών πρακτικών, βοηθώντας τις να ανακαλύψουν πολύτιμες πληροφορίες, να αντιμετωπίσουν προκλήσεις και να καλλιεργήσουν μια κουλτούρα συνεχούς μάθησης και βελτίωσης.

Derby, E & Larsen, E. (2006). Agile retrospectives, making good teams great.

4. Αναστοχασμός

Στην προηγούμενη ενότητα μάθατε για στρατηγικές που προωθούν τη συνεργατική εργασία:

- Ποιες τρεις ιδέες θα επισημάνετε;
- Τι έμαθα;
- Ποιες τρεις ερωτήσεις θέτετε στον εαυτό σας;
- Μπορείτε να σκεφτείτε μια συγκεκριμένη πρόκληση στο σχολικό σας περιβάλλον όπου η χρήση αυτών των εργαλείων θα μπορούσε να είναι χρήσιμη; Πώς;
- Με ποιους τρόπους μπορούν αυτά τα εργαλεία να βοηθήσουν ώστε όλοι οι συμμετέχοντες στην ομάδα να ακουστούν και να εμπλακούν στη διαδικασία;

Συνεδρία 4. Αναδρομή στο παρελθόν και προώθηση στο μέλλον

1. Εισαγωγή

Καθώς φτάνετε στην τελική συνεδρία αυτής της ενότητας, σας προσκαλούμε να κάνετε μια παύση και να αναστοχαστείτε — ανατρέχοντας σε όσα έχετε μάθει και προσβλέποντας στο πώς θα τα εφαρμόσετε σε πραγματικές συνθήκες Επαγγελματικών Μαθησιακών Κοινοτήτων (ΕΚΜ).

Κατά τη διάρκεια των τριών προηγούμενων συνεδριών, εξερευνήσατε τις βασικές ικανότητες για την αποτελεσματική διευκόλυνση των ΕΚΜ: την οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης, την προώθηση της ουσιαστικής επικοινωνίας μέσω στοχευμένων ερωτήσεων και ενεργητικής ακρόασης, και την καθοδήγηση της συνεργατικής μάθησης. Αυτές οι ικανότητες ευθυγραμμίζονται με τα μαθησιακά αποτελέσματα που έχουν διαμορφώσει την εργασία σας σε αυτό το μάθημα.

Σε αυτή την τελική συνεδρία, θα έχετε την ευκαιρία να αξιολογήσετε μόνοι σας την κατανόησή σας των βασικών εννοιών και στρατηγικών που έχουν παρουσιαστεί μέχρι τώρα και να προσδιορίσετε τους τομείς στους οποίους αισθάνεστε σίγουροι ή θα θέλατε να εξελιχθείτε περαιτέρω. Θα εξερευνήσετε επίσης πρακτικά εργαλεία και δραστηριότητες που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε σε πραγματικές ΕΚΜ ή σε συναντήσεις εκπαιδευτικών, προκειμένου να εφαρμόσετε στην πράξη όσα έχετε μάθει και να συνεχίσετε να ενισχύετε τις δεξιότητές σας ως συντονιστές.

Μέχρι το τέλος αυτής της συνεδρίας, θα είστε σε θέση να αναγνωρίσετε την πρόοδό σας και να προχωρήσετε στα επόμενα βήματα, καθώς συνεχίζετε να αναπτύσσετε τις συνεργατικές, επικοινωνιακές και διαπροσωπικές σας ικανότητες ως διευκολυντές των ΕΚΜ.

2. Αναδρομή

2.1 Αναθεώρηση όσων έχετε μάθει

Για να ξεκινήσετε αυτή την τελική ενότητα, σας προσκαλούμε να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Αυτή η σύντομη αυτοαξιολόγηση θα σας βοηθήσει να αναθεωρήσετε την κατανόησή σας σχετικά με τις βασικές ιδέες και στρατηγικές που εξετάστηκαν σε αυτό το κεφάλαιο σχετικά με την αποτελεσματική διεξαγωγή ερωτήσεων στις ΕΚΜ. Δεν πρόκειται για τεστ με σωστές ή λάθος απαντήσεις, αλλά για μια ευκαιρία να αναστοχαστείτε σχετικά με τη μάθησή σας και να εντοπίσετε τους τομείς που ίσως θέλετε να συνεχίσετε να αναπτύσσετε ως διαμεσολαβητής.

1. Ποια από τις βασικές προσεγγίσεις στην ανάπτυξη μιας Επαγγελματικής Μαθησιακής Κοινότητας (ΕΚΜ) στοχεύει στην προώθηση της σχεσιακής ικανότητας;

- α) Στην ενσωμάτωση στρατηγικών για την αξιολόγηση και την παρακολούθηση της απόδοσης των εκπαιδευτικών.
- β) Κατανόηση και εφαρμογή των αρχών της Μη Βίαιης Επικοινωνίας (ΜΒΕ) για την ενίσχυση της διαπροσωπικής διάστασης σε ομάδες που βασίζονται στην εμπιστοσύνη.
- γ) Σχεδιασμός σχεδίων θεσμικής βελτίωσης με βάση τα ακαδημαϊκά αποτελέσματα.

2. Ποια από τις παρακάτω επιλογές περιγράφει καλύτερα μια «ηθική κρίση» σύμφωνα με την Μη Βίαιη Επικοινωνία (ΜΒΕ);

- α) Εκφράζοντας πώς αισθάνομαι ως απάντηση σε μια συγκεκριμένη κατάσταση.
- β) Η αντικειμενική παρατήρηση χωρίς ερμηνεία.
- γ) Η απόδοση «αδικίας» ή «κακίας» σε άλλο άτομο επειδή δεν ενεργεί σύμφωνα με τις αξίες μου.

3. Ποιο είναι το πρώτο βήμα που θα μπορούσε να ξεκινήσει τη διαδικασία της Μη Βίαιης Επικοινωνίας;

- α) Η διατύπωση ενός σαφούς αιτήματος για σεβασμό από τα άλλα μέλη.
- β) Παρατήρηση των γεγονότων χωρίς να κρίνω.
- γ) Προσδιορισμός των αναγκών του άλλου ατόμου χρησιμοποιώντας ένα έντυπο.

4. Ποιος είναι ο σκοπός της χρήσης του «Ημερολογίου του Κύκλου Αντίληψης – έκδοση ΜΒΕ»;

- α) Σχεδιασμός εβδομαδιαίων εργασιών στο πλαίσιο της Επαγγελματικής Μαθησιακής Κοινότητας (ΕΚΜ).
- β) Σταδιακή ενσωμάτωση της ενσυναίσθησης και της συνειδητής επικοινωνίας στις επαγγελματικές αλληλεπιδράσεις.
- γ) Αξιολόγηση της ατομικής απόδοσης των μελών της ΕΚΜ.

5. Ποιος είναι ο πρωταρχικός σκοπός μιας διευκρινιστικής ερώτησης σε μια συζήτηση της ΕΚΜ;

- α) Να αμφισβητήσει τις υποθέσεις του ομιλητή και να διερευνήσει εναλλακτικές λύσεις.
- β) Να συνοψίσει γρήγορα το σημείο του ομιλητή και να προχωρήσει τη συζήτηση.
- γ) Να εξασφαλιστεί η αμοιβαία κατανόηση ζητώντας παραδείγματα ή περαιτέρω εξηγήσεις.

6. Ποια είναι η κύρια λειτουργία μιας διερευνητικής ερώτησης σε έναν διάλογο της ΕΚΜ;

- α) Επιδιώκει να επιβεβαιώσει ότι όλοι έχουν ακούσει και καταγράψει σωστά το σημείο που ανέφερε ο ομιλητής.
- β) Ενθαρρύνει την βαθύτερη σκέψη, διερευνώντας αιτίες, υποθέσεις ή συνέπειες.
- γ) Επιτρέπει στον συντονιστή να διατηρήσει τον έλεγχο του χρόνου ομιλίας κάθε μέλους.

7. Ένα μέλος της ΕΚΜ εξηγεί μια πρόκληση στην τάξη λέγοντας: «Υπάρχει απλώς έλλειψη ενδιαφέροντος μεταξύ των μαθητών». Ποια απάντηση είναι μια διευκρινιστική ερώτηση;

- α) «Όταν παρατηρείτε μια «έλλειψη ενδιαφέροντος», ποιες είναι οι συγκεκριμένες συμπεριφορές που παρατηρείτε;»
- β) «Ποιοι υποκείμενοι παράγοντες στην κουλτούρα του σχολείου μπορεί να συμβάλλουν σε αυτό;»
- γ) «Πώς σας κάνει να νιώθετε αυτό ως δάσκαλος;»

Αφού ένας συνάδελφος μοιραστεί μια επιτυχημένη διδακτική εμπειρία, καταλήγει λέγοντας: «Λοιπόν, νομίζω ότι το κλειδί ήταν το νέο τεχνολογικό εργαλείο». Ποια επόμενη ερώτηση είναι πιο πιθανό να προωθήσει την κριτική σκέψη σχετικά με την πρακτική του;

- α) «Ποιο είναι το όνομα του τεχνολογικού εργαλείου;»
- β) «Τι πιστεύετε ότι ήταν αυτό στο εργαλείο — ή στον τρόπο που το χρησιμοποιήσατε — που έκανε τη διαφορά στη μάθηση των μαθητών;»
- γ) «Θα χρησιμοποιήσετε ξανά αυτό το εργαλείο την επόμενη εβδομάδα;»

8. Σύμφωνα με το κείμενο, ποια είναι η κύρια λειτουργία της συνεργατικής εργασίας σε μια ΕΚΜ;

- α) Η αυστηρή εφαρμογή ενός άκαμπτου συνόλου ομοιόμορφων διδακτικών υλικών και μεθόδων.

β) Να περιορίσει την ανταλλαγή διαφορετικών απόψεων για να διατηρήσει την αποτελεσματικότητα και την εστίαση.

γ) Η προώθηση της αμοιβαίας ανάπτυξης μέσω της διευκόλυνσης της δημιουργίας αξιών, της μάθησης και της συνοχής της ομάδας.

9. Ποια είναι η κύρια λειτουργία του διαγράμματος Ishikawa (διάγραμμα ψαροκόκαλου) ως συνεργατικού εργαλείου σε μια ΕΚΜ;

α) Να χαρτογραφεί οπτικά και να προσδιορίζει τις πιθανές βασικές αιτίες ενός συγκεκριμένου προβλήματος.

β) Να διευκολύνει τις βαθιές, ουσιαστικές αλληλεπιδράσεις θέτοντας «βασικές ερωτήσεις» σχετικά με προηγούμενες εμπειρίες.

γ) Για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της προόδου των συλλογικών στόχων και των προθεσμιών.

10. Στο σύστημα Kanban που περιγράφεται, ποια στήλη έχει σχεδιαστεί ειδικά για να ενθαρρύνει την αλληλοϋποστήριξη και τις θετικές αλληλεξαρτήσεις μεταξύ των μελών της ομάδας;

α) Εργασίες.

β) Σε εξέλιξη.

γ) Σε αναμονή.

11. Ως διαμεσολαβητής, ποια είναι η τρίτη πρόκληση που οι αναστοχαστικές συναντήσεις έχουν ως κύριο στόχο να σας βοηθήσουν να αντιμετωπίσετε;

α) Να διασφαλίσετε ότι όλα τα μέλη της ομάδας τηρούν τις δεσμεύσεις τους εντός του χρονοδιαγράμματος και του προϋπολογισμού.

β) Να προωθήσετε τη σημασία του αναστοχασμού μέσω βαθιών, ουσιαστικών αλληλεπιδράσεων αντί επιφανειακών ανταλλαγών.

γ) Να καθοδηγήσετε την ομάδα στην ανακάλυψη και αντιμετώπιση των προκλήσεων με δομημένο τρόπο.

Λύση: 1:β; 2:γ; 3:β; 4:β; 5:γ; 6:β; 7:α; 8:β; 9:γ; 10:α; 11:γ; 12:β;

3. Προχωρώντας μπροστά

Σε αυτό το τελευταίο τμήμα, θα μετατοπίσετε την προσοχή σας από την αξιολόγηση των γνώσεων που έχετε αποκτήσει στην εξερεύνηση πρακτικών τρόπων για να τις εφαρμόσετε. Θα βρείτε μια επιλογή εργαλείων και δραστηριοτήτων που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να βελτιώσετε και να εφαρμόσετε τις γνώσεις σας, καθώς και να αξιολογήσετε τον βαθμό βελτίωσης των δεξιοτήτων σας ως διαμεσολαβητής.

3.1 Πρώτο βήμα για να προχωρήσετε

Αφού αναθεωρήσουμε μερικές από τις έννοιες που καλύφθηκαν στις ενότητες του Μοντέλου 1, θέλουμε να προχωρήσετε μπροστά. Σκεφτείτε τις πτυχές που δεν σας είναι σαφείς και συνεχίστε τη διαδικασία αυτοεκπαίδευσης, εμβαθύνοντας σε αυτές τις διαστάσεις της διευκόλυνσης.

Σας προτείνουμε να σχεδιάσετε το Προσωπικό σας Μαθησιακό Περιβάλλον (ΠΜΠ) και να δημιουργήσετε το χαρτοφυλάκιό σας (φυσικό ή ψηφιακό) στο οποίο θα συμπεριλάβετε:

- Τους στόχους σας από εδώ και στο εξής.
- Πηγές πληροφοριών που θα χρησιμοποιήσετε για να συνεχίσετε την αυτοεκπαίδευσή σας.
- Οργάνωση των πληροφοριών που έχετε λάβει.

Φυσικά, δεν θέλουμε η έρευνά σας να περιορίζεται στη θεωρητική μάθηση. Θέλουμε να πραγματοποιήσετε έρευνα δράσης, γι' αυτό το χαρτοφυλάκιό σας πρέπει να περιλαμβάνει επίσης:

- Δραστηριότητες που πρόκειται να υλοποιήσετε.
- Αποδεικτικά στοιχεία της υλοποίησής τους (φωτογραφίες, βίντεο κ.λπ.).
- Τις δράσεις για τις οποίες είστε πιο περήφανοι ή ικανοποιημένοι.
- Πώς θα αξιολογήσετε το έργο σας.

3.2. Αξιολόγηση και βελτίωση των στρατηγικών ερωτήσεων για τους διαμεσολαβητές των ΕΚΜ

Ο πυρήνας μιας ισχυρής ΕΚΜ είναι η συνεργατική έρευνα και ο προβληματισμός, καθώς και η επικοινωνία με σεβασμό. Οι στοχαστικές ερωτήσεις διεγείρουν αυτές τις διαδικασίες, διαμορφώνοντας τον τόνο, το βάθος και την κατεύθυνση των συζητήσεων. Αυτό το εργαλείο αυτοαξιολόγησης έχει σχεδιαστεί για να βελτιώσει την πρακτική σας στη διευκόλυνση, προσδίδοντας σκόπιμο χαρακτήρα στις στρατηγικές ερωτήσεών σας.

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτό το εργαλείο αυτοαξιολόγησης

Στόχος: Να παρατηρήσετε, να αναλύσετε και να βελτιώσετε σκόπιμα τις τεχνικές ερωτήσεών σας, ώστε να προωθήσετε πιο αποτελεσματικές συζητήσεις της ΕΚΜ.

Οδηγίες:

1. Εγγραφή: Προγραμματίστε μια επερχόμενη συνεδρία της ΕΚΜ που θα διευκολύνετε. Χρησιμοποιήστε οποιαδήποτε διαθέσιμη συσκευή εγγραφής (π.χ. smartphone, λειτουργία εγγραφής διαδικτυακών διασκέψεων, συσκευή εγγραφής φωνής). Ενημερώστε τους συμμετέχοντες ότι η εγγραφή προορίζεται για την προσωπική σας επαγγελματική αναστοχαστική διαδικασία.
2. Αναθεώρηση: Αφιερώστε 30-45 λεπτά μετά τη συνεδρία για να παρακολουθήσετε ή να ακούσετε την εγγραφή.
3. Αξιολογήστε: Χρησιμοποιήστε την παρακάτω λίστα ελέγχου για να αξιολογήσετε τη δική σας συντονιστική ικανότητα. Για κάθε δήλωση, επιλέξτε το πλαίσιο που αντιπροσωπεύει καλύτερα τη συχνότητα με την οποία την εφαρμόζετε.
4. Σκεφτείτε: Απαντήστε στις ερωτήσεις στο τέλος για να συνθέσετε όσα μάθατε και να σχεδιάσετε τη μελλοντική σας ανάπτυξη.

Στρατηγικές ερωτήσεων του συντονιστή – Λίστα ελέγχου αυτοαξιολόγησης

Οδηγίες: Καταγράψτε την επόμενη συνεδρία της ΕΚΜ και χρησιμοποιήστε τον παρακάτω κατάλογο ελέγχου για να αξιολογήσετε τις στρατηγικές ερωτήσεων που χρησιμοποιείτε ως διαμεσολαβητής, ενώ εξετάζετε την καταγραφή.

Κλίμακα: 1 – Σπάνια | 2 – Μερικές φορές | 3 – Συχνά | 4 – Συνεχώς | N/A: Δεν ισχύει

Χρήση ερωτήσεων αποσαφήνισης	1	2	3	4	Δεν Ισχύει
Έκανα ερωτήσεις για να δείξω σεβασμό σε αυτό που ήθελαν να μεταδώσουν (π.χ. «Μπορείτε να εξηγήσετε τι εννοούσατε με...;»).	☐	☐	☐	☐	☐

Ενθάρρυνα τους ομιλητές να συμπληρώσουν τις λεπτομέρειες που έλειπαν ή να διευκρινίσουν τις ασαφείς δηλώσεις (π.χ. «Μπορείτε να δώσετε ένα παράδειγμα για το τι εννοείτε με...;»).	☐	☐	☐	☐	☐
Έκανα ερωτήσεις για να ενθαρρύνω την ανάπτυξη των σύντομων απαντήσεων (π.χ. «Μπορείτε να μας εξηγήσετε πώς το εφαρμόσατε αυτό;»).	☐	☐	☐	☐	☐
Έκανα ερωτήσεις όταν παρουσιάζονταν άγνωστοι όροι ή έννοιες. (π.χ. «Πώς ορίζετε _____ εδώ;»)	☐	☐	☐	☐	☐
Επανάλαβα ή παρέφρασα για να επιβεβαιώσω την κατανόηση (π.χ. «Αν κατάλαβα καλά, εννοείτε ότι...;»).	☐	☐	☐	☐	☐

Χρήση διερευνητικών ερωτήσεων	1	2	3	4	Δεν ισχύει
Έθεσα ανοιχτές ερωτήσεις που ενθάρρυναν την βαθύτερη σκέψη και τον προβληματισμό (π.χ. «Τι πιστεύετε ότι επηρέασε αυτό το αποτέλεσμα;»).	☐	☐	☐	☐	☐
Αμφισβήτησα τις υποθέσεις με σεβασμό και προσκάλεσα τους συμμετέχοντες να εξερευνήσουν άλλες προοπτικές (π.χ. «Ποιες υποθέσεις κάνατε όταν σχεδιάσατε αυτό;»).	☐	☐	☐	☐	☐
Ενθάρρυνα τους συμμετέχοντες να εξετάσουν τις επιπτώσεις, τις συνέπειες ή τα ευρύτερα πλαίσια (π.χ. «Ποιος θα ωφεληθεί περισσότερο από αυτό; Ποιος θα μείνει εκτός;»)	☐	☐	☐	☐	☐
Ενθάρρυνα τον αναστοχασμό σχετικά με την υποκείμενη αιτία (π.χ. «Γιατί πιστεύετε ότι αυτή η στρατηγική λειτούργησε (ή δεν λειτούργησε);»).	☐	☐	☐	☐	☐
Ζήτησα από τους συμμετέχοντες να αναστοχαστούν σχετικά με τη μάθησή τους ή τον αντίκτυπο των στρατηγικών τους στη μάθηση των μαθητών (π.χ. «Πώς επηρέασε αυτό τη μάθηση ή την εμπλοκή των μαθητών;»).	☐	☐	☐	☐	☐

Αναστοχασμός και επόμενα βήματα

Αφιερώστε λίγα λεπτά για να σκεφτείτε τις απαντήσεις σας. Σκεφτείτε τους τύπους ερωτήσεων που χρησιμοποιήσατε πιο συχνά, σε ποιους αισθάνεστε σίγουροι και ποιες στρατηγικές θα θέλατε να εξασκήσετε περαιτέρω. Χρησιμοποιήστε τις παρακάτω υποδείξεις για να προσδιορίσετε συγκεκριμένα βήματα που μπορείτε να ακολουθήσετε για να εφαρμόσετε αυτές τις τεχνικές ερωτήσεων στην επόμενη συνάντηση της ΕΚΜ ή των εκπαιδευτικών και να θέσετε έναν προσωπικό στόχο για συνεχή ανάπτυξη ως διαμεσολαβητής.

- Ποιο είδος ερωτήσεων χρησιμοποιήσατε πιο συχνά (διευκρινιστικές ή διερευνητικές);
- Ποιο είδος ερωτήσεων αισθάνεστε λιγότερο σίγουροι να χρησιμοποιήσετε και θέλετε να εξασκηθείτε περισσότερο;
- Ποιες συγκεκριμένες ερωτήσεις ή ερωτηματικές προτάσεις από τη συνεδρία θα μπορούσατε να ενσωματώσετε την επόμενη φορά;
- Πώς μπορείτε να ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να χρησιμοποιήσουν οι ίδιοι αυτές τις στρατηγικές ερωτήσεων;

Το επόμενο βήμα/στόχος σας: _____

3.3. Χρήση συλλογικής ανατροφοδότησης για την εμβάθυνση και τον εμπλουτισμό του αναστοχασμού σχετικά με την απόδοση της διευκόλυνσης σε μια ΕΚΜ

Η αξιολόγηση ενός διαμεσολαβητή σε μια ΕΚΜ πρέπει να επικεντρώνεται στην ικανότητά του να προάγει ένα ασφαλές, συνεργατικό και συνεχές μαθησιακό περιβάλλον.

Ωστόσο, θα θέλαμε να επισημάνουμε ένα ακόμη στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη σε αυτή την αξιολόγηση: την προώθηση ενός δημοκρατικού κλίματος που ενθαρρύνει τα μέλη της ομάδας να εκφράζουν τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους με σεβασμό, καθώς ένα βασικό στοιχείο της διευκόλυνσης είναι ότι πραγματοποιείται με δημοκρατική στάση και με καλά εδραιωμένες δημοκρατικές δομές και διαδικασίες.

Αυτό σημαίνει ότι η αυτοαξιολόγηση που πραγματοποιείται από τον διαμεσολαβητή πρέπει να συμπληρώνεται από επικοινωνιακή ανατροφοδότηση από τα μέλη της ομάδας.

Όταν ο διαμεσολαβητής αναστοχάζεται τις διαδικασίες που έχει καθοδηγήσει εντός της ομάδας, προκειμένου να αποφευχθεί μια μεροληπτική άποψη για την εξέλιξη της ομάδας, είναι απαραίτητο να εμπλακούν και τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας.

τα μέλη να εκφράσουν τη δική τους άποψη. Αυτό βοηθά τον διαμεσολαβητή να συνειδητοποιήσει αυτό που είναι γνωστό ως «τυφλό σημείο», δηλαδή πτυχές της διαδικασίας διαμεσολάβησης που οι άλλοι αντιλαμβάνονται, αλλά που ο διαμεσολαβητής δεν αναγνωρίζει ή δεν συνειδητοποιεί. Ο εντοπισμός και η κατανόηση αυτών των «τυφλών σημείων» είναι ουσιαστικής σημασίας για την επαγγελματική ανάπτυξη του διαμεσολαβητή και για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων αναστοχασμού.

Θα παρουσιάσουμε μια δομημένη μέθοδο ανατροφοδότησης που ονομάζεται CARE:

Συνέχεια: Τι πρέπει να διατηρηθεί

Προσθήκη: Τι πρέπει να εισαχθεί

Αφαίρεση: Τι πρέπει να εξαλειφθεί

Βελτίωση: Τι πρέπει να βελτιωθεί.

Αυτό το εργαλείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε ομαδικής διαδικασίας ή για την εμβάθυνση στο βαθμό ανάπτυξης οποιουδήποτε στοιχείου του διαμεσολαβητή. Σε αυτή την περίπτωση, θα επικεντρωθούμε στην αποτελεσματικότητα της χρήσης συνεργατικών εργαλείων στη διαμεσολάβηση των ΕΚΜ.

Στόχος: Ανάλυση της αποτελεσματικότητας των εργαλείων συνεργασίας που προωθεί ο διευκολυντής για την ενθάρρυνση της συνεργατικής εργασίας μέσω συλλογικής ανατροφοδότησης.

Οδηγίες

Αφού αφιερώσαμε ένα εξάμηνο στην ανάπτυξη εργαλείων όπως διαγράμματα Ishikawa, Kanban και αναδρομικές συναντήσεις εντός της ομάδας, θέλουμε να αναλύσουμε:

- Την αποτελεσματικότητα αυτών των εργαλείων.
- Πώς έχουν συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας της εργασίας της ομάδας.
- Αν ενθάρρυναν τη δέσμευση των μελών της ομάδας.
- Αν έχουν διευκολύνει την αμοιβαία βοήθεια εντός της ομάδας.
- Αν έχουν ενισχύσει τη βαθιά μάθηση μεταξύ των μελών της ομάδας.
- Ο ρόλος του συντονιστή κατά τη διάρκεια των συνεδριών.

Για το σκοπό αυτό, σε κάθε μέλος, συμπεριλαμβανομένου του συντονιστή, δίνονται τουλάχιστον τέσσερα αυτοκόλλητα σημειώματα, στα οποία πρέπει να γράψουν, σε σχέση με τα προηγούμενα περιεχόμενα, τι θεωρούν ότι η EKM πρέπει να συνεχίσει να κάνει (C), να προσθέσει (A), να αφαιρέσει (R) ή να βελτιώσει (E).

Πρέπει να προετοιμαστεί ένας χώρος (λευκός πίνακας, flipchart, πίνακας από φελλό, infographic κ.λπ.) όπου θα τοποθετηθούν τα αρχικά C – A – R – E:

Τα μέλη της ομάδας κολλάνε τα post-it τους στις αντίστοιχες σειρές.

Ο διευκολυντής διαβάζει το περιεχόμενο αυτών των post-it με τυχαίο τρόπο, για να διατηρήσει την ανωνυμία του ατόμου που έγραψε κάθε συμβολή.

Μέσω αυτής της ανταλλαγής, ο διευκολυντής μπορεί να επιτύχει τους ακόλουθους στόχους:

- Όλες τις πτυχές που είναι προφανείς, ορατές και κοινές για την πλειοψηφία της ομάδας.
- Πτυχές που οι άλλοι αντιλαμβάνονται, αλλά ο διευκολυντής δεν έχει συνειδητοποιήσει.
- Πτυχές που ο διαμεσολαβητής έχει αντιληφθεί ως βασικές και οι υπόλοιποι της ομάδας δεν έχουν λάβει υπόψη.

Με αυτές τις πληροφορίες, ο διευκολυντής μπορεί να καθορίσει τις ενέργειες που πρέπει να ληφθούν για να συνεχίσει να βελτιώνεται ο διάλογος, η συνεργασία και ένα ασφαλές περιβάλλον που προάγει τη μάθηση μεταξύ ομοτίμων.

Μερικές φορές μπορεί να είναι επωφελές για τον συντονιστή να διερευνήσει νέες στρατηγικές δράσης, συμβουλευόμενος τους συμμετέχοντες στην EKM σχετικά με πιθανές ενέργειες.

Εάν οι συναντήσεις πραγματοποιούνται εικονικά, αντί για Post-its, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένα ηλεκτρονικό εργαλείο. Προτείνουμε [to https://slice.wbrain.me/](https://slice.wbrain.me/). Οι συμμετέχοντες απαντούν μέσω των κινητών συσκευών τους σε ερωτήσεις σχετικά με το τι πρέπει να διατηρηθεί, τι πρέπει να ενσωματωθεί, τι πρέπει να βελτιωθεί και τι πρέπει να διαγραφεί. Τα αποτελέσματα εμφανίζονται αμέσως στην οθόνη.

Τώρα που έχετε εξερευνήσει τις στρατηγικές της αυτοαξιολόγησης και της συλλογικής ανατροφοδότησης, αφιερώστε λίγα λεπτά για να αναστοχαστείτε τη δική σας μαθησιακή διαδικασία σε αυτό το κεφάλαιο.

Απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

Σαφήνεια και σκοπός:

- Τι καταλάβατε πιο καθαρά σχετικά με το ρόλο μου ως διαμεσολαβητή μιας ΕΚΜ μετά την ολοκλήρωση αυτού του κεφαλαίου;

Πρακτική εφαρμογή:

- Ποιο εργαλείο ή στρατηγική (π.χ. ερωτήσεις αποσαφήνισης/διερεύνησης, τεχνική CARE, εργαλεία συνεργασίας) σας παρακινεί περισσότερο να εφαρμόσετε στις επόμενες συνεδρίες σας;
- Ποια πτυχή πρέπει να συνεχίσετε να εξασκείτε ή να

ενισχύετε; Αντίκτυπος και μεταβιβάσιμη μάθηση:

- Πώς πιστεύετε ότι όσα μάθατε θα επηρεάσουν τη δυναμική της ΕΚΜ σας;
- Ποιες αλλαγές αναμένετε να δείτε στον τρόπο διευκόλυνσης ή στη συμμετοχή της ομάδας;

Επόμενα βήματα:

- Ο συγκεκριμένος στόχος σας ως διευκολυντής θα είναι: _____.

Εκπαιδευτική ενότητα 2: Έρευνα, αναστοχασμός και οικοδόμηση γνώσεων

Ενότητα 2: Έρευνα, αναστοχασμός και οικοδόμηση γνώσεων

Εισαγωγή

Καλώς ήρθατε στην ενότητα με τίτλο «Έρευνα, αναστοχασμός και ανάπτυξη γνώσεων» σε μια επαγγελματική μαθησιακή κοινότητα (ΕΚΜ).

Το παρακάτω παράδειγμα υπογραμμίζει γιατί είναι σημαντικό για εσάς, ως διαμεσολαβητή, να αποκτήσετε τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις για να εμπλέξετε τα μέλη της ΕΚΜ στην έρευνα και τον αναστοχασμό ως διαδικασίες που υποστηρίζουν την ανάπτυξη γνώσεων και τις αποφάσεις που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία.

Κατά τη διάρκεια μιας συνάντησης του προσωπικού, τα μέλη της ΕΚΜ εντοπίζουν ως κύριο πρόβλημα το γεγονός ότι πολλοί μαθητές συχνά συμπεριφέρονται ανάρμοστα, δημιουργώντας θόρυβο που διακόπτει τη διδασκαλία και προκαλώντας συχνές συγκρούσεις με τους συμμαθητές τους κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων. Τα μέλη της ΕΚΜ εντοπίζουν διάφορους λόγους για την ανάρμοστη συμπεριφορά των μαθητών, όπως η έλλειψη ενδιαφέροντος των γονέων να διδάζουν στα παιδιά τους πώς να συμπεριφέρονται σωστά, καθώς και διάφορα ατομικά χαρακτηριστικά των μαθητών, όπως επιθετικότητα, απροθυμία να μάθουν και κακό χαρακτήρα. Προτείνουν επίσης αυστηρότερα πειθαρχικά μέτρα ως κύρια στρατηγική για την επίλυση αυτού του προβλήματος.

Αυτό το παράδειγμα δείχνει ότι τα μέλη της ΕΚΜ συχνά λαμβάνουν αποφάσεις με βάση τη δική τους κατανόηση και γνώση, χωρίς να έχουν προηγουμένως διερευνήσει και αναλογιστεί τι συμβαίνει και γιατί, καθώς και τι πρέπει να αλλάξει και πώς. Ο ρόλος σας ως διαμεσολαβητή είναι να παρουσιάσετε στα μέλη της ΕΚΜ την ανάγκη και τους τρόπους συλλογής δεδομένων και αναστοχασμού των αποτελεσμάτων τους, προκειμένου να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και να προχωρήσουν σε αποφάσεις βασισμένες σε στοιχεία και αποτελεσματικές παρεμβάσεις ως ΕΚΜ.

Κατά τη διάρκεια των τριών συνεδριών αυτής της ενότητας, θα αναπτύξετε τις βασικές θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις για το πώς να υποστηρίζετε τις διαδικασίες έρευνας και αναστοχασμού σε μια ΕΚΜ, καθώς και να υποστηρίζετε την επαγγελματική μάθηση και την ανάπτυξη γνώσεων των μελών του ΕΚΜ. Στην 4^η συνεδρία θα έχετε την ευκαιρία να αναστοχαστείτε για τις γνώσεις που αποκτήσατε και πώς μπορείτε να τις αξιοποιήσετε στο δικό σας πλαίσιο της ΕΚΜ.

Ο στόχος αυτών των συνεδριών είναι να επιτύχετε τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα:

Έρευνα και αναστοχασμός:

- Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η έρευνα και η αναστοχαστική σκέψη υποστηρίζουν την επαγγελματική μάθηση σε μια ΕΚΜ
- Προώθηση της έρευνας και υποστήριξη της ανάπτυξης ερευνητικών εργαλείων και της ανάλυσης δεδομένων
- Καθοδήγηση των μελών στην αναστοχαστική σκέψη σχετικά με τις πρακτικές και την αξιοποίηση των δεδομένων για την αξιολόγηση των πρακτικών, τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων και τον προγραμματισμό

Μάθηση και ανάπτυξη γνώσεων:

- Προώθηση της μάθησης και της συνεργατικής ανάπτυξης γνώσεων μέσω της κοινής χρήσης πόρων και των διαλογικών πρακτικών στις ΕΚΜ
- Διευκόλυνση της συλλογικής αναγνώρισης των απαιτούμενων γνώσεων και των επαγγελματικών μαθησιακών στόχων.
- Ξεκινήστε και υποστηρίξτε τον συνεργατικό διάλογο, τις παρατηρήσεις των συναδέλφων και τις κοινές σκέψεις για να διεκτονέτε τη γνωσιακή βάση της ομάδας.

Στην ενότητα 1, θα μάθετε γιατί είναι απαραίτητες η έρευνα και η αναστοχαστική σκέψη, τι περιλαμβάνουν και πώς μπορούν να διευκολυνθούν σε μια ΕΚΜ. Οι σχέσεις μεταξύ έρευνας και αναστοχαστικής σκέψης θα εξηγηθούν με την παρουσίαση της έρευνας δράσης ως πλαισίου που υποστηρίζει αυτές τις σχέσεις, με σκοπό την καλλιέργεια κριτικής συνείδησης μεταξύ των μελών της ΕΚΜ και τη λήψη αποφάσεων βάσει τεκμηριωμένων στοιχείων.

Στη συνεδρία 2, θα σας παρουσιάσουμε τρόπους με τους οποίους, ως διευκολυντής, μπορείτε να βοηθήσετε τα μέλη της ΕΚΜ στο σχεδιασμό της έρευνας και της αναστοχαστικής σκέψης τους. Θα αποκτήσετε βασικές γνώσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορείτε να βοηθήσετε τα μέλη της ΕΚΜ να θέσουν ερευνητικά ερωτήματα και να σχεδιάσουν ή να βρουν τα κατάλληλα εργαλεία για τη συλλογή δεδομένων.

Η ενότητα 3 υπογραμμίζει με απλό τρόπο τη σχέση μεταξύ έρευνας και αναστοχασμού και μεταξύ αναστοχασμού και ανάπτυξης γνώσεων. Μια πρακτική δραστηριότητα θα χρησιμοποιηθεί για να δείξει πώς εσείς, ως διαμεσολαβητής, μπορείτε να υποστηρίξετε έναν διάλογο βασισμένο σε δεδομένα, την ανάπτυξη κοινής κατανόησης μεταξύ των μελών της ΕΚΜ, καθώς και έναν σχεδιασμό βασισμένο σε αποδεικτικά στοιχεία των απαραίτητων

παιδαγωγικών παρεμβάσεων για την επίλυση ενός προβλήματος ή τη βελτίωση των εκπαιδευτικών καταστάσεων που αντιμετωπίζουν τα μέλη της ΕΚΜ.

Η ενότητα 4 θα σας βοηθήσει να αναστοχαστείτε για τις γνώσεις που αποκτήσατε στις προηγούμενες ενότητες και τους τρόπους με τους οποίους αυτές θα μπορούσαν να μετασχηματίσουν τον υπάρχοντα τρόπο με τον οποίο διευκολύνετε τις ΕΚΜ, καθοδηγώντας σας να συνδέσετε τις γνώσεις, τα εργαλεία και τις εμπειρίες που έχετε αποκτήσει μέχρι τώρα με την τρέχουσα επαγγελματική σας πρακτική. Μέσω της αυτοαξιολόγησης, της αναστοχαστικής σκέψης και του πρακτικού σχεδιασμού της έρευνας, θα εδραιώσετε τη μάθησή σας, θα προσδιορίσετε τους τομείς ανάπτυξης και θα σχεδιάσετε ένα προσωπικό χάρτη πορείας για τη συνεχή εξέλιξή σας ως διαμεσολαβητής της ΕΚΜ που υποστηρίζει τη συνεργατική μάθηση και τη βιώσιμη αλλαγή με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία.

Συνεδρία 1: Εισαγωγή στην έρευνα και τον αναστοχασμό ως απαραίτητες διαδικασίες σε μια ΕΚΜ

1. Εισαγωγή

Ποια είναι η άποψή σας για το ρόλο σας ως συντονιστή ΕΚΜ; Συμφωνείτε ότι ο ρόλος σας είναι κυρίως να υποστηρίζετε τα μέλη της ΕΚΜ στις σκέψεις και τις ενέργειές τους, παρέχοντάς τους καθοδήγηση, πρακτικές λύσεις και ανατροφοδότηση σχετικά με τις αποφάσεις και τις ενέργειές τους;

Θα περιγράφατε τον ρόλο σας με διαφορετικό τρόπο;

Εάν όχι, πώς μπορείτε να είστε σίγουροι ότι:

- οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι συμμετέχοντες στις ΕΚΜ βασίζονται σε μια διερεύνηση του τι συμβαίνει και γιατί, καθώς και σε μια συνειδητοποίηση του τι πρέπει να αλλάξει και πώς;
- τα μέλη της ΕΚΜ μπορούν να μάθουν αναστοχάζοντας κριτικά τα αποτελέσματα των αποφάσεων που έχουν λάβει από κοινού;

Σε αυτή την ενότητα, θα μάθετε πώς ο ρόλος σας ως διαμεσολαβητής διαφέρει από αυτόν του «παρόχου» καθοδήγησης και λύσεων στα μέλη της ΕΚΜ. Ο ρόλος σας είναι να υποστηρίζετε τα μέλη της ΕΚΜ ώστε να αναπτύξουν μια βαθιά κατανόηση της πρακτικής τους, να δημιουργήσετε ευκαιρίες για να επανεξετάσουν όσα θεωρούν δεδομένα και να τα ενθαρρύνετε να προχωρήσουν σε έναν τεκμηριωμένο σχεδιασμό των απαραίτητων παρεμβάσεων για την επίλυση προβλημάτων ή τη βελτίωση καταστάσεων. Επομένως, είναι σημαντικό να θυμάστε ότι για να επιτύχουν την ευαισθητοποίηση, την κατανόηση και την ικανότητα λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων, τα μέλη της ΕΚΜ χρειάζονται υποστήριξη για να συμμετάσχουν σε διαδικασίες επαγγελματικής μάθησης και λήψης αποφάσεων που βασίζονται στην έρευνα και τον αναστοχασμό.

Αυτή η ενότητα θα σας βοηθήσει συγκεκριμένα να διευκρινίσετε τι είναι η έρευνα και η αναστοχαστική διαδικασία, γιατί είναι απαραίτητες, τι συνεπάγονται και πώς μπορείτε να τις διευκολύνετε αποτελεσματικά σε μια ΕΚΜ.

Προς την κατεύθυνση αυτού του στόχου, θα εργαστείτε πάνω στα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η έρευνα και η αναστοχαστική διαδικασία διευκολύνουν την επαγγελματική μάθηση σε μια ΕΚΜ

- Αναγνωρίστε την έρευνα ως απαραίτητη διαδικασία για την επαγγελματική μάθηση.
- Να εξοικειωθείτε με τη διαδικασία της αναστοχαστικής σκέψης και πρακτικής
- Εξοικειωθείτε με τα πλαίσια που συνδέουν την έρευνα και τον αναστοχασμό με την τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων, τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση της πρακτικής (έρευνα δράσης).

2. Μάθηση

Σε αυτή την ενότητα θα μπορέσετε να αναγνωρίσετε τη διαφορά που κάνουν η έρευνα και η αναστοχαστική σκέψη όταν χρησιμοποιούνται από τα μέλη της ΕΚΜ για να καθοδηγήσουν τις αντιλήψεις και τις αποφάσεις τους. Με βάση ένα συγκεκριμένο παράδειγμα, θα σας δοθούν αναλυτικές οδηγίες για το πώς και πότε να εισαγάγετε την έρευνα και την αναστοχαστική σκέψη στην ΕΚΜ. Θα σας παρουσιαστεί επίσης η έρευνα δράσης ως ένα πλαίσιο που δείχνει πώς μπορεί να υποστηριχθεί η επαγγελματική μάθηση μεταξύ των μελών της ΕΚΜ, εάν η έρευνα και η αναστοχαστική σκέψη αλληλοενημερώνονται σε μια συνεχή σπείρα ανάπτυξης και προόδου της ΕΚΜ.

2.1 Γιατί η έρευνα και η αναστοχαστική σκέψη είναι απαραίτητες σε μια ΕΚΜ;

Παρακάτω μπορείτε να διαβάσετε για δύο διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους δύο διαφορετικά σχολεία, που όμως αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα, προχώρησαν στο έργο τους ως ΕΚΜ.

^{1η} περίπτωση: Τα μέλη της ΕΚΜ δεν είναι ικανοποιημένα με τη συμμετοχή των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Συχνά είναι απρόσεκτοι κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, μερικοί κάνουν θόρυβο και μερικοί έρχονται στο σχολείο χωρίς να έχουν ολοκληρώσει τα μαθήματά τους. Τα μέλη της ΕΚΜ αποδίδουν αυτό το φαινόμενο στην έλλειψη ενδιαφέροντος των μαθητών για τη μάθηση, στις μαθησιακές τους ελλείψεις από τα προηγούμενα έτη και στην έλλειψη οικογενειακής υποστήριξης που θα τους ενθάρρυνε να μελετήσουν στο σπίτι. Αποφασίζουν να είναι πιο αυστηροί με τους μαθητές για να αποφύγουν τις διακοπές κατά τη διάρκεια του μαθήματος και να επιβάλλουν κυρώσεις στους μαθητές που έρχονται στην τάξη απροετοίμαστοι.

^{2η} περίπτωση: Τα μέλη της ΕΚΜ δεν είναι ικανοποιημένα με τη συμμετοχή των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Συχνά είναι απρόσεκτοι κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, μερικοί κάνουν θόρυβο και μερικοί έρχονται στο σχολείο χωρίς να έχουν ολοκληρώσει τις εργασίες τους. Τα μέλη της ΕΚΜ θέλουν να διερευνήσουν γιατί συμβαίνει αυτό. Αποφασίζουν συλλογικά να ζητήσουν από τους μαθητές τους να συμπληρώσουν ανώνυμα ερωτηματολόγια περιγράφοντας τι τους αρέσει και τι δεν τους αρέσει στη διδασκαλία, αν αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη μάθησή τους, τι βοήθεια χρειάζονται και τι προτείνουν για να βελτιωθούν τα μαθήματά τους. Μερικοί από τους μαθητές αναφέρουν ότι δεν μπορούν να παρακολουθήσουν το μάθημα επειδή είναι πολύ δύσκολο για αυτούς να το καταλάβουν, άλλοι μαθητές

σημειώνουν ότι ορισμένοι εκπαιδευτικοί δίνουν υπερβολική προσοχή στην ολοκλήρωση του διδακτικού υλικού εγκαίρως, αντί να βοηθούν όλους τους μαθητές να το κατανοήσουν, ενώ άλλοι αναφέρουν ότι χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να σκεφτούν πριν απαντήσουν στις ερωτήσεις των εκπαιδευτικών. Με βάση τις απαντήσεις των μαθητών, τα μέλη της ΕΚΜ λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με την αλλαγή των μεθόδων διδασκαλίας τους, την ενθάρρυνση της ομαδικής εργασίας και τη διαφοροποίηση της διαδικασίας διδασκαλίας, ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες των μαθητών.

Ο στόχος σας είναι να προσδιορίσετε γιατί κάθε ΕΚΜ ακολούθησε διαφορετική πορεία και τι επηρέασε τις διαφορετικές αποφάσεις τους, παρόλο που είχαν το ίδιο πρόβλημα.

Οδηγίες:

1. Διαβάστε ξανά προσεκτικά τις δύο περιπτώσεις.
2. Χρησιμοποιήστε τις ακόλουθες ερωτήσεις για να εντοπίσετε τις διαφορές μεταξύ των δύο περιπτώσεων όσον αφορά τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων:
 - Με βάση ποιες πληροφορίες κάθε ΕΚΜ έλαβε αποφάσεις για την αντιμετώπιση της έλλειψης συμμετοχής των παιδιών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας;
 - Ποιος παρείχε αυτές τις πληροφορίες σε κάθε περίπτωση;
 - Πώς συλλέχθηκαν αυτές οι πληροφορίες σε κάθε περίπτωση;
 - Ποιες ήταν οι ευκαιρίες για τα μέλη της ΕΚΜ σε κάθε περίπτωση να αναστοχαστούν και/ή να αμφισβητήσουν τις δικές τους αντιλήψεις σχετικά με το τι πρέπει να αλλάξει και γιατί;
 - Με βάση τι μπορούσαν τα μέλη της ΕΚΜ σε κάθε περίπτωση να αισθάνονται πιο σίγουρα για την αποτελεσματικότητα των στρατηγικών που επέλεξαν για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της έλλειψης συμμετοχής των παιδιών;
3. Συνοψίστε τις απαντήσεις σας για να εντοπίσετε ποια είναι η βασική διαφορά μεταξύ των δύο περιπτώσεων και γιατί αυτή η διαφορά είναι σημαντική για τη διαμόρφωση των αποφάσεων και των ενεργειών σε κάθε ΕΚΜ.
4. Κάντε κλικ [στο Ανατροφοδότηση](#) για να συγκρίνετε τη συλλογιστική σας με την προτεινόμενη ανάλυση.

Ανατροφοδότηση

Με βάση τη σύγκριση μεταξύ των δύο περιπτώσεων, μπορείτε να καταλάβετε ότι η έρευνα και η αναστοχασμός σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να διαδραματίσουν μετασχηματιστικό ρόλο στη διαμόρφωση των αποφάσεων μιας ΕΚΜ για τουλάχιστον τρεις λόγους:

Η έρευνα μπορεί να αμφισβητήσει τις δεδομένες παραδοχές των μελών της ΕΚΜ: για παράδειγμα, στη δεύτερη περίπτωση, τα μέλη της ΕΚΜ συνειδητοποιούν ότι δεν είναι η συμπεριφορά των μαθητών και των γονέων ο κρίσιμος παράγοντας για την έλλειψη συμμετοχής των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, αλλά ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται η διδασκαλία και προσαρμόζεται στις διαφορετικές ικανότητες των μαθητών.

Η έρευνα μπορεί να φέρει στο προσκήνιο διαφορετικές οπτικές και να υποστηρίξει τον αναστοχασμό: για παράδειγμα, το γεγονός ότι οι απόψεις των μαθητών συλλέγονται και αναλύονται συστηματικά από τα μέλη της ΕΚΜ στη δεύτερη περίπτωση τους δίνει την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν και να λάβουν υπόψη τις οπτικές των μαθητών.

Η έρευνα μπορεί να οδηγήσει τα μέλη της ΕΚΜ σε τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με το τι πρέπει να αλλάξει και πώς: για παράδειγμα, η απόφαση για την πραγματοποίηση αλλαγών στις διδακτικές διαδικασίες και μεθόδους στη δεύτερη περίπτωση βασίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία. Αντίθετα, η απόφαση για αυστηρότερα μέτρα στην πρώτη περίπτωση βασίζεται σε αυτό που τα μέλη της ΕΚΜ θεωρούν ότι είναι καλύτερο να κάνουν και όχι σε συλλεγμένα αποδεικτικά στοιχεία που ενημερώνουν τα μέλη της ΕΚΜ σχετικά με τους λόγους για τους οποίους υπάρχει το συγκεκριμένο πρόβλημα.

Ο ρόλος σας ως διαμεσολαβητή είναι επομένως να βοηθήσετε τα μέλη της ΕΚΜ να αυξήσουν την ευαισθητοποίησή τους και να λάβουν τεκμηριωμένες αποφάσεις με βάση μια δομημένη διαδικασία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων (έρευνα) και μια κριτική εξέταση των νέων πληροφοριών που αποκτήθηκαν από την έρευνα (Αναστοχασμός), οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν τις αποφάσεις της ΕΚΜ με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία.

2.2 Οργάνωση και δομή των διαδικασιών έρευνας και αναστοχασμού σε μια ΕΚΜ

Σε αυτή την ενότητα θα χρησιμοποιηθεί το ίδιο παράδειγμα για να διευκρινιστεί περαιτέρω τι μπορεί να περιλαμβάνει η έρευνα σε διαφορετικές φάσεις της ανάπτυξης της ΕΚΜ **και πώς μπορείτε να υποστηρίξετε διαφορετικές διαδικασίες έρευνας και αναστοχασμού κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης της ΕΚΜ.**

Η πρώτη ανάγκη για έρευνα προκύπτει από το γεγονός ότι μια ΕΚΜ δεν είναι ποτέ μια ομοιογενής ομάδα, καθώς τα μέλη της ΕΚΜ μπορεί να έχουν διαφορετικές ιδέες, πεποιθήσεις, αντιλήψεις, πόρους και πρακτικές.

Ακολουθώντας το ίδιο παράδειγμα, στο οποίο τα μέλη της ΕΚΜ ανησυχούν για την έλλειψη συμμετοχής των παιδιών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, είναι σημαντικό εσείς, ως διαμεσολαβητές, να βοηθήσετε τα μέλη της ΕΚΜ να αναδείξουν όλες αυτές τις διαφορετικές απόψεις, γνώσεις και πόρους και να ενισχύσετε τον προβληματισμό τους σχετικά με τα διαφορετικά σημεία εκκίνησης των μελών σε αυτή τη συνεργατική προσπάθεια.

Έτσι, το πρώτο βήμα της έρευνας μπορεί να είναι η διερεύνηση των αρχικών αντιλήψεων, προτάσεων και προτεινόμενων πρακτικών των μελών της ΕΚΜ σχετικά με το θέμα που τους απασχολεί, ακριβώς στην αρχή της ανάπτυξης της ΕΚΜ. Οι ακόλουθες **ερωτήσεις** μπορούν να υποστηρίξουν μια τέτοια **έρευνα**:

- Τι σας απασχολεί συγκεκριμένα σχετικά με τη συμμετοχή των παιδιών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας;
- Γιατί πιστεύετε ότι αυτό είναι πρόβλημα;
- Ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι για την ύπαρξή του;
- Τι προτείνετε ως πιθανές λύσεις για αυτό το πρόβλημα;

Δεδομένου ότι ο χρόνος είναι πάντα ένα ζήτημα κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της ΕΚΜ, είναι πιθανώς καλύτερο να απαντηθούν αυτές οι ερωτήσεις ξεχωριστά μέσω ενός ηλεκτρονικού εντύπου και εσείς, ως διευκολυντής, να αναλύσετε αυτές τις απαντήσεις, αναζητώντας ομοιότητες και διαφορές, και να τις μοιραστείτε με τα μέλη της ΕΚΜ.

Ερωτήσεις για την ενίσχυση της **αναστοχαστικής σκέψης** μετά την παρουσίαση αυτής της παρουσίας μπορεί να είναι:

- Μπορείτε να εντοπίσετε ομοιότητες ή διαφορές στον τρόπο με τον οποίο απαντήσαμε σε αυτές τις ερωτήσεις;
- Σε ποια σημεία συμφωνούμε; Σε ποια σημεία διαφωνούμε;
- Γιατί πιστεύετε ότι συμφωνούμε στο... ή/και διαφωνούμε στο...

Το αποτέλεσμα αυτής της έρευνας και της διαδικασίας που βασίζεται στον αναστοχασμό είναι να συνειδητοποιήσουμε τις κοινές αντιλήψεις και τις βασικές διαφορές μεταξύ των μελών της ΕΚΜ και να ενισχύσουμε τον εστιασμένο διάλογό τους.

Το δεύτερο στάδιο της έρευνας και της ανάλυσης μπορεί να επικεντρωθεί στη συλλογή συγκεκριμένων πληροφοριών που περιγράφουν και εξηγούν τι συμβαίνει στην πραγματικότητα, πότε, πώς και γιατί. Η συλλογή πληροφοριών σχετικά με το τι, πότε, πώς και γιατί συμβαίνει κάτι από διαφορετικές οπτικές γωνίες (μέλη της ΕΚΜ, μαθητές και γονείς) είναι προτιμότερη για την απόκτηση μιας πληρέστερης κατανόησης του ζητήματος που μας απασχολεί. Οι ακόλουθες **ερωτήσεις** μπορούν να υποστηρίξουν μια τέτοια **έρευνα**:

- Τι πρέπει να μάθουμε περισσότερο σχετικά με την έλλειψη συμμετοχής των παιδιών;
- Από ποιον πρέπει να συλλέξουμε πληροφορίες; (π.χ. μαθητές, γονείς, συνάδελφοι, άτομα από την κοινότητα)
- Πώς μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι όλες οι οπτικές γωνίες εκπροσωπούνται;

Ερωτήσεις που ενισχύουν **τον προβληματισμό** μετά τη συλλογή και ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας μπορεί να είναι:

- Ποιοι είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν αυτή την κατάσταση με βάση τα στοιχεία που έχουμε; (π.χ. σχολική κουλτούρα, πρακτικές των εκπαιδευτικών, εκπαιδευτικές πολιτικές, κοινωνικά ζητήματα)
- Έχουν όλοι οι συμμετέχοντες (π.χ. μαθητές, γονείς, συνάδελφοι, μέλη της κοινότητας) την ίδια αντίληψη για τους παράγοντες που επηρεάζουν αυτή την κατάσταση; Γιατί συμβαίνει αυτό;
- Πώς μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι οι πληροφορίες που έχουμε συλλέξει θα χρησιμοποιηθούν για τον σχεδιασμό των στόχων, του περιεχομένου και των τρόπων των παρεμβάσεων μας για την αλλαγή αυτής της κατάστασης;

Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας έρευνας και προβληματισμού είναι να διασφαλιστεί ότι η ΕΚΜ σχεδιάζει τις παρεμβάσεις που θα εφαρμόσει με βάση συγκεκριμένα στοιχεία και γνώσεις που έχει αποκτήσει από αυτή τη συστηματική διαδικασία.

Τέλος, είναι σημαντικό να υποστηριχθεί η έρευνα και η αναστοχαστική διαδικασία σχετικά με τις παρεμβάσεις που υλοποίησε η ΕΚΜ, προκειμένου να αξιολογηθεί και να αιτιολογηθεί η αποτελεσματικότητα ή μη των παρεμβάσεων που επέλεξε και να προχωρήσει σε περαιτέρω βελτιώσεις.

Προσπαθήστε να σχεδιάσετε μερικές ερωτήσεις ως προτροπές προς τα μέλη της ΕΚΜ για να ενισχύσετε την έρευνα και τον προβληματισμό τους στο στάδιο της ανάπτυξης της ΕΚΜ που αναφέρεται στην εφαρμογή και την αξιολόγηση των επιλεγμένων παρεμβάσεων.

Ερωτήσεις για συζήτηση:

Ερωτήσεις για προβληματισμό:

Αυτοέλεγχος: Ελέγξτε τις ερωτήσεις που σχεδιάσατε για έρευνα και προβληματισμό, ανατρέχοντας στις ενδεικτικές ερωτήσεις που διατίθενται στην ενότητα «3. Εφαρμογή και αξιολόγηση των παρεμβάσεων ΕΚΜ » του «Οδηγού έρευνας και προβληματισμού ΕΚΜ», τον οποίο μπορείτε να κατεβάσετε [εδώ](#).

Οδηγός έρευνας και αναστοχασμού για επαγγελματικές μαθησιακές κοινότητες (ΕΚΜ)

ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΕΚΜ

1. Εξερεύνηση των αρχικών αντιλήψεων και πρακτικών των μελών της ΕΚΜ

Ερωτήσεις για έρευνα:

Τι σας απασχολεί συγκεκριμένα σχετικά με αυτό το ζήτημα;

Γιατί πιστεύετε ότι αυτό είναι πρόβλημα;

Ποιοι πιστεύετε ότι είναι οι λόγοι για την ύπαρξή του;

Τι θα θέλατε να αλλάξετε;

Τι προτάσεις λύσεων μπορείτε να κάνετε με βάση τις υπάρχουσες γνώσεις σας;

Ερωτήσεις για αναστοχασμό:

Σε ποια σημεία συμφωνούμε στις απόψεις και τις προτάσεις μας; Σε ποια σημεία διαφωνούμε; Γιατί;

Πώς μπορούμε να προχωρήσουμε με βάση τις κοινές μας αντιλήψεις, αλλά και τις διαφορές μας;

Σημειώσεις του διευκολυντή:

Τα κοινά σημεία και οι βασικές διαφορές των μελών της ΕΚΜ είναι:

Αποφάσεις που ελήφθησαν σχετικά με τον τρόπο προώθησης:

2. Έρευνα σχετικά με το πλαίσιο και τις διαφορετικές προοπτικές

Ερωτήσεις για διερεύνηση:

Τι άλλο πρέπει να μάθουμε για αυτό το ζήτημα;

Από ποιον πρέπει να συλλέξουμε πληροφορίες; (π.χ. μαθητές, γονείς, συνάδελφοι, άτομα από την κοινότητα)

Πώς μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι όλες οι προοπτικές θα εκπροσωπηθούν;

Ποια εργαλεία θα χρησιμοποιήσουμε για τη συλλογή πληροφοριών;

Πώς/ποιος θα αναλύσει τα δεδομένα;

Ερωτήσεις για αναστοχασμό (αφού συγκεντρωθούν και αναλυθούν τα αποτελέσματα της έρευνας):

Ποιοι είναι οι παράγοντες που επηρεάζουν αυτή την κατάσταση με βάση τα στοιχεία που έχουμε; (π.χ. σχολική κουλτούρα, πρακτικές των εκπαιδευτικών, εκπαιδευτικές πολιτικές, κοινωνικά ζητήματα)

Έχουν όλοι οι συμμετέχοντες (π.χ. μαθητές, γονείς, συνάδελφοι, μέλη της κοινότητας) την ίδια αντίληψη για τους παράγοντες που επηρεάζουν αυτή την κατάσταση; Γιατί συμβαίνει αυτό;

Πώς μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι όλες οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό των στόχων, του περιεχομένου και των τρόπων των παρεμβάσεών μας για να αλλάξουμε αυτή την κατάσταση;

Σημειώσεις του διευκολυντή:

Εξερεύνηση του πλαισίου και των προοπτικών (ποιος, πότε, πώς θα παρέχει πληροφορίες):

Αποτελέσματα της έρευνας και της ανάλυσης που πρέπει να χρησιμοποιηθούν στον σχεδιασμό των παρεμβάσεων της ΕΚΜ:

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΤΑΔΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΚΜ

3. Εφαρμογή και αξιολόγηση των παρεμβάσεων της ΕΚΜ

Ερωτήσεις για έρευνα:

Πώς εξελίσσονται οι παρεμβάσεις που σχεδιάσαμε και εφαρμόζουμε τώρα;

Τι είδους πληροφορίες έχουμε σχετικά με τα προσωρινά αποτελέσματα των παρεμβάσεών μας;

Ποιες στρατηγικές είναι αποτελεσματικές; Ποιες δεν είναι; Γιατί;

Οι παρατηρήσεις μας σχετικά με τις αποτελεσματικές ή αναποτελεσματικές παρεμβάσεις συνάδουν με τις απόψεις και τις προτάσεις των μαθητών; Γιατί ναι/όχι;

Ερωτήσεις για προβληματισμό (αφού συγκεντρωθούν και αναλυθούν τα αποτελέσματα της έρευνας):

Οι στόχοι που έχουμε θέσει εξακολουθούν να είναι σχετικοί με αυτά που πρέπει να αλλάξουμε/βελτιώσουμε;

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας, τι πρέπει να αναθεωρήσουμε ή να επανασχεδιάσουμε;

Πώς μπορούμε να εμπλέξουμε περισσότερο τους μαθητές στην επίλυση του προβλήματος ως κοινότητα;

Σημειώσεις του συντονιστή:

Τα θετικά και αρνητικά αποτελέσματα των παρεμβάσεων, όπως σημειώθηκαν από τα μέλη της ΕΚΜ και άλλους πληροφοριοδότες:

Οι αλλαγές που προτείνονται από τα μέλη της ΕΚΜ και ο επανασχεδιασμός των παρεμβάσεων:

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το παρακάτω infographic ως οπτική περίληψη των διαφορετικών τρόπων με τους οποίους μπορείτε να υποστηρίξετε τα μέλη της ΕΚΜ να συμμετάσχουν στην έρευνα και τον αναστοχασμό κατά τη διάρκεια των διαφορετικών σταδίων της ανάπτυξης της ΕΚΜ. Μην ξεχνάτε ότι κάθε έρευνα έχει διαφορετικούς σκοπούς και οδηγεί σε διαφορετικούς άξονες αναστοχασμού. Στην αρχή της ΕΚΜ, το πρώτο βήμα της έρευνας επικεντρώνεται στην εξερεύνηση των αρχικών πεποιθήσεων και πρακτικών των μελών της ΕΚΜ σχετικά με το θέμα που τους απασχολεί και στην συνειδητοποίηση των διαφορών και ομοιοτήτων μεταξύ τους. Το δεύτερο βήμα της έρευνας στην αρχή της ανάπτυξης της ΕΚΜ επικεντρώνεται στην εξερεύνηση του εκπαιδευτικού πλαισίου και των διαφορετικών προοπτικών σχετικά με το θέμα που απασχολεί, το οποίο οδηγεί στον προσδιορισμό των αιτίων και των παραγόντων που επηρεάζουν την κατάσταση. Η γνώση αυτών των αιτίων και παραγόντων βοηθά στον προσδιορισμό του τι πρέπει να αλλάξει και πώς, και συνεπώς στον σχεδιασμό των παρεμβάσεων της ΕΚΜ για τη βελτίωση/αλλαγή του θέματος που απασχολεί. Το τρίτο βήμα της έρευνας, κατά τα τελευταία

στάδια της ανάπτυξης της ΕΚΜ επικεντρώνεται στην εξερεύνηση αποτελεσματικών και αναποτελεσματικών παρεμβάσεων και των λόγων πίσω από την αποτελεσματικότητά τους. Αυτή η συνειδητοποίηση βοηθά στον επανασχεδιασμό των παρεμβάσεων με βάση τις γνώσεις που έχουν αποκτηθεί.

Χρειάζεστε περισσότερα παραδείγματα για το πώς να εισαγάγετε την έρευνα και τον αναστοχασμό στα μέλη της ΕΚΜ ως προαπαιτούμενα για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σε μια ΕΚΜ; Επισκεφθείτε [την ιστοσελίδα LeaFaP](https://www.leafap.eu/wp-content/uploads/2025/06/10_Inquiry-and-reflection_English.pdf) και δείτε τη δραστηριότητα [«https://www.leafap.eu/wp-content/uploads/2025/06/10_Inquiry-and-reflection_English.pdf»](https://www.leafap.eu/wp-content/uploads/2025/06/10_Inquiry-and-reflection_English.pdf) (Ενδυνάμωση της έρευνας και του αναστοχασμού).

Συνεδρία 2: Διευκόλυνση των δεξιοτήτων έρευνας και του αναστοχασμού των μελών της ΕΚΜ

1. Εισαγωγή

Τα μέλη της επαγγελματικής μαθησιακής κοινότητας (ΕΚΜ) μπορεί να είναι πεπεισμένα για την ανάγκη να διερευνήσουν περαιτέρω τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, ώστε να αποκτήσουν περισσότερες πληροφορίες για το τι συμβαίνει και γιατί, πριν σχεδιάσουν τις παρεμβάσεις/πρακτικές τους για την επίλυση των προβλημάτων. Ωστόσο, συχνά στερούνται γνώσεων και δεξιοτήτων έρευνας, ενώ μπορεί να μην είναι σίγουροι για το τι πρέπει να διερευνήσουν και πώς. Επίσης, ζητήματα όπως ο διαθέσιμος χρόνος και ο φόρτος εργασίας συχνά αποθαρρύνουν τα μέλη της ΕΚΜ να ασχοληθούν με την έρευνα και τον αναστοχασμό. Επομένως, είναι σημαντικό να διευκολύνετε μια διαδικασία έρευνας και αναστοχασμού που να προσαρμόζεται στο συγκεκριμένο πλαίσιο και στις συνθήκες εργασίας της ΕΚΜ.

Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα αποτελέσματα της έρευνας δεν φαίνεται να ενημερώνουν απαραίτητα την πρακτική της ΕΚΜ, καθώς ο αναστοχασμός πάνω σε αυτά μπορεί να είναι επιφανειακός ή ακόμη και να μην επιτευχθεί. Επομένως, πρέπει να υποστηρίζετε τον αναστοχασμό με ερωτήσεις και να καθοδηγήσετε τα μέλη της ΕΚΜ να συνδέσουν τα αποτελέσματα της έρευνας με τις νέες πληροφορίες που απέκτησαν και τις επιπτώσεις τους στο σχεδιασμό παρεμβάσεων που θα τεθούν σε εφαρμογή.

Στη Συνεδρία 2, ως διευκολυντής θα μάθετε πώς μπορείτε να βοηθήσετε στο σχεδιασμό της έρευνας και της αναστοχαστικής πρακτικής της ΕΚΜ. Για παράδειγμα, ένα κοινό ζήτημα που θέτουν τα μέλη της ΕΚΜ — η έλλειψη συμμετοχής των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας — χρησιμοποιείται για να δείξει πώς εσείς, ως διαμεσολαβητής, μπορείτε να τα υποστηρίξετε στη διαμόρφωση των ερευνητικών τους ερωτημάτων, στην επιλογή ή στο σχεδιασμό κατάλληλων ερευνητικών εργαλείων και στη σύνδεση της ανάλυσης των πληροφοριών που συλλέχθηκαν με την αναστοχαστική πρακτική και την πρακτική τους.

Για τον σκοπό αυτό, θα εργαστείτε πάνω στα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα:

- Ανάπτυξη γνώσεων σχετικά με τον τρόπο καθοδήγησης των μελών στην ανάλυση των πρακτικών και την αξιοποίηση των δεδομένων για την αξιολόγηση των πρακτικών, τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων και τον προγραμματισμό
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικά με τον τρόπο προώθησης της έρευνας στην ΕΚΜ σας και παροχή βοήθειας στη δημιουργία ερευνητικών εργαλείων και στην ανάλυση δεδομένων

Συγκεκριμένα, θα μάθετε πώς να:

- Καθοδηγείτε τα μέλη της ΕΚΜ στη διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων.
- Τους υποστηρίζετε στην επιλογή των κατάλληλων εργαλείων έρευνας

- Υποστηρίζετε τα μέλη της ΕΚΜ στη συλλογή, ανάλυση και αναστοχασμό δεδομένων.

2. Μάθηση

Η ενότητα 1 έδωσε έμφαση στον ρόλο σας ως διαμεσολαβητή στην εισαγωγή διαδικασιών έρευνας και αναστοχασμού σε μια ΕΚΜ. Ωστόσο, η έρευνα και ο αναστοχασμός είναι απαιτητικές διαδικασίες και χρειάζονται υποστήριξη για να εφαρμοστούν σε μια ΕΚΜ. Ως διαμεσολαβητής, ο ρόλος σας στην προώθηση της έρευνας και του αναστοχασμού σε μια ΕΚΜ πρέπει να βασίζεται σε γνώσεις και δεξιότητες:

- να βοηθάτε τα μέλη να προσδιορίσουν ερευνητικά ερωτήματα που θα καθοδηγήσουν την εξερεύνησή τους σε θέματα που τους απασχολούν
- να εισαγάγετε πιθανά ερευνητικά σχέδια και ερευνητικά εργαλεία ή να βοηθήσετε την ΕΚΜ να δημιουργήσει τα δικά της ερευνητικά εργαλεία προσαρμοσμένα στα ενδιαφέροντα και τους στόχους της ΕΚΜ
- να υποστηρίζετε τα μέλη στην ανάλυση των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν από τη διαδικασία έρευνας
- να διευκολύνετε έναν εποικοδομητικό διάλογο μεταξύ των μελών της ΕΚΜ για τη συζήτηση και τον αναστοχασμό των ευρημάτων
- να βοηθήσετε τα μέλη να ερμηνεύσουν τα ευρήματα και να προβληματιστούν σχετικά με αυτά, ώστε να σχεδιάσουν τα σχέδια δράσης τους.

Οι ακόλουθες δραστηριότητες θα σας βοηθήσουν να προωθήσετε την έρευνα και τον αναστοχασμό σε μια ΕΚΜ, ακολουθώντας τα παρακάτω βήματα: υποστηρίξτε τα μέλη της ΕΚΜ να διαμορφώσουν τις ερευνητικές τους ερωτήσεις, να επιλέξουν εργαλεία για τη συλλογή δεδομένων και να προχωρήσουν σε έναν αναστοχασμό βασισμένο σε αποδεικτικά στοιχεία.

2.1 Διαμόρφωση των ερωτήσεων για έρευνα

Για να υποστηρίξετε μια ομάδα ΕΚΜ στη διεξαγωγή έρευνας, ως διαμεσολαβητής πρέπει πρώτα να τους βοηθήσετε να διατυπώσουν ερευνητικά ερωτήματα, δηλαδή τι θέλουν να μάθουν περισσότερο για το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν μέσω μιας συγκεκριμένης έρευνας.

Τα ερευνητικά ερωτήματα μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με το επίκεντρο της έρευνας. Έτσι, τα ερωτήματα μπορεί να σχετίζονται με τις αρχικές πεποιθήσεις, τις γνώσεις και τις προτάσεις των μελών της ΕΚΜ (βλ. παράδειγμα 1 παρακάτω), ή με την έρευνά τους σχετικά με τους λόγους/παράγοντες που επηρεάζουν το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν (βλ. παράδειγμα 2) ή με την έρευνα σχετικά με την εφαρμογή των παρεμβάσεων που έχουν σχεδιάσει τα μέλη της ΕΚΜ (βλ. παράδειγμα 3). Σε κάθε περίπτωση, τα ερευνητικά ερωτήματα πρέπει να είναι συναφή με το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα μέλη της ΕΚΜ και να είναι συγκεκριμένα.

Ένα παράδειγμα προβλήματος EKM χρησιμοποιείται εδώ για να γίνουν συγκεκριμένες προτάσεις για τα ερευνητικά ερωτήματα που θα τεθούν ανάλογα με το αντικείμενο της έρευνας. Το πρόβλημα στη συγκεκριμένη EKM αναφέρεται στην έλλειψη συμμετοχής των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας.

Βήμα 1: Διαμόρφωση των ερευνητικών ερωτημάτων σύμφωνα με τον σκοπό της έρευνας και το στάδιο ανάπτυξης της EKM

Το επίκεντρο των ερευνητικών ερωτημάτων στην αρχή της ανάπτυξης της EKM είναι η διερεύνηση των αρχικών πεποιθήσεων και ιδεών των μελών της EKM σχετικά με το πρόβλημα που τους απασχολεί. Αυτό είναι σημαντικό, καθώς μια EKM δεν είναι συνήθως μια ομοιογενής ομάδα και είναι χρήσιμο να κατανοήσουμε τις διαφορετικές απόψεις που έχουν τα μέλη της EKM σχετικά με αυτό το πρόβλημα. **Έτσι, το βασικό ερευνητικό ερώτημα που πρέπει να τεθεί στην αρχή της ανάπτυξης της EKM είναι «πώς εμείς (τα μέλη της EKM) βλέπουμε και αιτιολογούμε το πρόβλημα που μας απασχολεί στην αρχή της προσπάθειάς μας να το βελτιώσουμε;».** Συγκεκριμένα, όσον αφορά το πρόβλημα της «έλλειψης συμμετοχής των μαθητών», θα μπορούσατε να διαμορφώσετε τα ακόλουθα ενδεικτικά ερευνητικά ερωτήματα:

Παράδειγμα 1

- Τι εννοούμε όταν μιλάμε για τη συμμετοχή των παιδιών;
- Τι είδους συμμετοχή αναμένουμε/επιθυμούμε (τα μέλη της EKM) από τους μαθητές μας;
- Πόσοι από τους μαθητές μας πιστεύουμε ότι δεν συμμετέχουν επαρκώς στα μαθήματα;
- Ποιοι είναι, κατά τη γνώμη μας, οι λόγοι αυτού του προβλήματος;
- Με βάση τις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες μας, τι προτείνουμε για τη βελτίωση της συμμετοχής των παιδιών;

Δοκιμάστε να διατυπώσετε 2-3 ερωτήσεις για να διερευνήσετε περαιτέρω πώς τα μέλη της EKM βλέπουν και αιτιολογούν την έλλειψη συμμετοχής των παιδιών στην αρχή της ανάπτυξης της EKM. Μπορείτε να ελέγξετε τις ερωτήσεις που διατυπώσατε σε ενδεικτικά παραδείγματα παρακάτω πατώντας αυτό το κουμπί:

- Πόσο συχνή θεωρούμε ότι είναι η έλλειψη συμμετοχής των παιδιών;
- Η έλλειψη συμμετοχής των παιδιών είναι κοινή σε όλα τα μαθήματα;

- Οι λόγοι για την έλλειψη συμμετοχής των παιδιών είναι παρόμοιοι για όλα τα παιδιά;
- Έχετε παραδείγματα αποτελεσματικής επίλυσης αυτού του προβλήματος στο παρελθόν; Εάν ναι, ποιες ήταν οι κύριες στρατηγικές που χρησιμοποιήσατε;

Είναι αναμενόμενο να προκύψουν συμφωνίες και διαφωνίες μεταξύ των μελών της ΕΚΜ κατά την απάντηση σε αυτές τις ερωτήσεις. Ο ρόλος σας ως συντονιστή είναι να βοηθήσετε στη διεξαγωγή διαλόγου μεταξύ των μελών της ΕΚΜ για να συζητήσουν αυτές τις ομοιότητες και διαφορές και να τους βοηθήσετε να τις συνειδητοποιήσουν από την αρχή της συνεργασίας τους.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την ακόλουθη λίστα ερωτήσεων για να ενθαρρύνετε αυτόν τον διάλογο:

- Έχουμε την ίδια αντίληψη για το τι σημαίνει η συμμετοχή των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας και τι αναμένουμε από τους μαθητές όταν συμμετέχουν στα μαθήματα;
- Έχουμε την ίδια αντίληψη για το πρόβλημα της συμμετοχής των μαθητών και για τους λόγους που το προκαλούν;
- Συμφωνούμε ως προς το τι πρέπει να αλλάξει;
- Συμφωνούμε για το τι προτείνουμε να κάνουμε για να επιτευχθεί αυτή η αλλαγή;

Αφού κατανοήσουμε τις πεποιθήσεις και την αντίληψη των μελών της ΕΚΜ σχετικά με το συγκεκριμένο πρόβλημα, ο επόμενος στόχος της έρευνας είναι να συλλέξουμε συγκεκριμένες πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τους λόγους για τους οποίους προκύπτει αυτό το πρόβλημα. **Έτσι, μια άλλη βασική ερευνητική ερώτηση που πρέπει να τεθεί στην αρχή της ανάπτυξης της ΕΚΜ είναι «ποιοι είναι οι λόγοι/παράγοντες/αιτίες που επηρεάζουν την εμφάνιση του προβλήματος που μας απασχολεί;».**

Παρακάτω παρουσιάζονται παραδείγματα πιο λεπτομερών ερευνητικών ερωτήσεων που μπορούν να επιλέξουν τα μέλη της ΕΚΜ για να μάθουν περισσότερα σχετικά με τους λόγους για τους οποίους η συμμετοχή των παιδιών είναι ανεπαρκής:

Παράδειγμα 2: Διερεύνηση των αιτιών που προκαλούν το πρόβλημα που προκαλεί ανησυχία

- Γιατί ορισμένοι μαθητές συμμετέχουν ελάχιστα κατά τη διάρκεια του μαθήματος;
- Πότε παρατηρούμε δυσκολίες στη συμμετοχή των μαθητών στην τάξη μας;
- Πώς μπορεί ο ρόλος μας και οι διδακτικές μας πρακτικές να επηρεάζουν τη συμμετοχή των μαθητών;

Λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό να συλλέγουμε στοιχεία που βασίζονται όχι μόνο στις απόψεις και τις παρατηρήσεις των μελών της ΕΚΜ, αλλά και στις απόψεις άλλων μελών που συμμετέχουν στην εκπαιδευτική κοινότητα, ποια ερευνητικά ερωτήματα θα προσθέτατε για να βεβαιωθείτε ότι διερευνάτε και άλλες οπτικές εκτός από τη δική σας; Μπορείτε να ελέγξετε τα ερωτήματά σας με βάση ενδεικτικά παραδείγματα πατώντας αυτό το κουμπί.

- Ποιες είναι οι απόψεις των μαθητών σχετικά με την έλλειψη συμμετοχής τους στην τάξη;
- Ποια είναι η γνώμη των γονέων σχετικά με την έλλειψη συμμετοχής των παιδιών τους στην τάξη;
- Ποιες είναι οι προτάσεις των μαθητών για τη βελτίωση της συμμετοχής τους;
- Ποιες είναι οι προτάσεις των γονέων για τη βελτίωση της συμμετοχής των παιδιών τους στην τάξη;

Κατά τη διάρκεια του μεσαίου ή των τελευταίων σταδίων της ανάπτυξης της ΕΚΜ, δηλαδή αφού τα μέλη έχουν εφαρμόσει τις παρεμβάσεις που έχουν σχεδιάσει για την επίλυση του προβλήματος, πρέπει να διερευνήσουν την αποτελεσματικότητα αυτών των παρεμβάσεων. **Το επίκεντρο των ερευνητικών ερωτημάτων σε αυτό το στάδιο είναι να εντοπιστεί «ποιες παρεμβάσεις/πρακτικές είναι αποτελεσματικές ή αναποτελεσματικές στην επίτευξη των στόχων που έχει θέσει η ΕΚΜ μας και γιατί», καθώς και «χρειάζεται να επανασχεδιάσουμε τις παρεμβάσεις/στρατηγικές μας για να επιτύχουμε καλύτερα αποτελέσματα;».**

Πιθανές ερευνητικές ερωτήσεις για τη διερεύνηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων για τη βελτίωση της έλλειψης συμμετοχής των παιδιών είναι: (παράδειγμα 3):

- Παρατηρούνται αλλαγές στη συμμετοχή των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας;
- Ποιες είναι οι θετικές αλλαγές όσον αφορά τη συμμετοχή των παιδιών και πόσα παιδιά αφορούν;
- Ποιες πρακτικές/στρατηγικές βελτιώνουν τη συμμετοχή των μαθητών; Γιατί;

Για να εξασκηθείτε στη διαμόρφωση ερευνητικών ερωτήσεων σε αυτό το στάδιο της ανάπτυξης της ΕΚΜ, προσπαθήστε να διατυπώσετε 2-3 επιπλέον ερωτήσεις που θα προσθέτατε για να υποστηρίξετε την έρευνα του ΕΚΜ. Ελέγξτε τις ερωτήσεις σας σε σχέση με τις ενδεικτικές ερωτήσεις που προτείνονται πατώντας αυτό το κουμπί:

- Ποιες πρακτικές/στρατηγικές είναι αναποτελεσματικές; Γιατί;
- Τι πρέπει να αλλάξουμε/βελτιώσουμε για να λύσουμε το πρόβλημα της χαμηλής συμμετοχής των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας;

Η παρακάτω εικόνα σας βοηθά να συνοψίσετε τις διαφορές στις ερευνητικές ερωτήσεις που διαμορφώνουν τα μέλη της ΕΚΜ ανάλογα με τους διαφορετικούς σκοπούς και τα στάδια ανάπτυξης της ΕΚΜ.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτήν την εικόνα ως βοήθεια για να ολοκληρώσετε την ακόλουθη εργασία:

Ταιριάζτε την ερευνητική ερώτηση (πρώτη στήλη) με τον σωστό σκοπό (δεύτερη στήλη) και το στάδιο ανάπτυξης της ΕΚΜ (τρίτη στήλη) για να ελέγξετε την κατανόησή σας του βήματος 1.

Ερευνητικό ερώτημα	Σκοπός της έρευνας	Στάδιο ανάπτυξης της ΕΚΜ
Ποιο είναι το πρόβλημα που εντοπίζουμε ως μέλη της ΕΚΜ σχετικά με τις σχολικές επιδόσεις των μαθητών;	Συλλογή συγκεκριμένων πληροφοριών/αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με το πρόβλημα που απασχολεί τα μέλη της ΕΚΜ	Εναρξη ανάπτυξης της ΕΚΜ

Πόσοι είναι οι μαθητές για τους οποίους ανησυχούμε σχετικά με τις σχολικές τους επιδόσεις;	Να κατανοήσουμε τις αρχικές πεποιθήσεις και αντιλήψεις που έχουν τα μέλη της ΕΚΜ κατά την έναρξη της ΕΚΜ	Μεσαίο ή τελικό στάδιο ανάπτυξης της ΕΚΜ
Βλέπουμε αλλαγές στις σχολικές επιδόσεις των μαθητών;	Συλλογή στοιχείων σχετικά με την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων	Εναρξη ανάπτυξης της ΕΚΜ

(Σωστές απαντήσεις για το ηλεκτρονικό μάθημα)

Ερευνητικό ερώτημα	Σκοπός της έρευνας	Στάδιο ανάπτυξης της ΕΚΜ
Ποιο είναι το πρόβλημα που εντοπίζουμε ως μέλη της ΕΚΜ όσον αφορά τις σχολικές επιδόσεις των μαθητών;	Να κατανοήσουμε τις αρχικές πεποιθήσεις και αντιλήψεις που έχουν τα μέλη της ΕΚΜ κατά την έναρξη της ΕΚΜ	Εναρξη της ανάπτυξης της ΕΚΜ
Πόσοι είναι οι μαθητές για τους οποίους ανησυχούμε σχετικά με τις σχολικές τους επιδόσεις;	Να συλλέξουμε συγκεκριμένες πληροφορίες/αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το πρόβλημα που απασχολεί τα μέλη της ΕΚΜ	Εναρξη ανάπτυξης της ΕΚΜ
Βλέπουμε αλλαγές στις σχολικές επιδόσεις των μαθητών;	Συλλογή στοιχείων σχετικά με την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων	Μεσαίο ή τελικό στάδιο ανάπτυξης της ΕΚΜ

2.2. Επιλογή εργαλείων έρευνας, σύνδεση της ανάλυσης και της αναστοχαστικής σκέψης με την οικοδόμηση γνώσης

Σε αυτή την ενότητα, θα σας δοθούν μόνο βασικές πληροφορίες για ορισμένα εργαλεία έρευνας και θα σας καθοδηγήσουν βήμα προς βήμα με ένα παράδειγμα για το πώς μπορείτε να βοηθήσετε τα μέλη της ΕΚΜ να συλλέξουν, να αναλύσουν και να χρησιμοποιήσουν τα αποτελέσματα της έρευνας για αναστοχασμό.

Βήμα 2: Επιλέξτε τα κατάλληλα εργαλεία έρευνας

Τα εργαλεία έρευνας επιλέγονται με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα που έχουν επιλέξει τα μέλη της ΕΚΜ, τον τύπο των πληροφοριών που απαιτούνται και τα άτομα που θα συμμετάσχουν στην έρευνα.

Μερικά συνηθισμένα εργαλεία έρευνας είναι τα ερωτηματολόγια, οι συνεντεύξεις και οι παρατηρήσεις.

Τα ερωτηματολόγια ή οι συνεντεύξεις είναι χρήσιμα για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με πεποιθήσεις, αντιλήψεις και προτάσεις/υποδείξεις. Τα ερωτηματολόγια μπορούν να περιλαμβάνουν είτε ανοιχτές ερωτήσεις, δηλαδή ερωτήσεις στις οποίες οι συμμετέχοντες απαντούν ελεύθερα, χωρίς να επιλέγουν κάποια ενδεικτική απάντηση, είτε κλειστές ερωτήσεις, δηλαδή ερωτήσεις στις οποίες οι συμμετέχοντες πρέπει να επιλέξουν μία από τις δεδομένες απαντήσεις. Οι συνεντεύξεις συνήθως περιλαμβάνουν μια σειρά προκαθορισμένων ερωτήσεων και απαιτούν την εμπιστοσύνη των συμμετεχόντων, ώστε να ανοιχτούν και να μοιραστούν τις πραγματικές ιδέες και απόψεις τους. Οι παρατηρήσεις παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το τι συμβαίνει πραγματικά σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και πώς οι διαφορετικοί άνθρωποι αλληλεπιδρούν και επηρεάζουν την κατάσταση που διερευνά η ΕΚΜ.

Υπάρχουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα αυτών των διαφορετικών εργαλείων έρευνας σε σχέση με κριτήρια όπως ο χρόνος και η ευκολία διαχείρισης και συλλογής δεδομένων ή/και ο τύπος και το βάθος των πληροφοριών που αποκτώνται. Για παράδειγμα, τα ερωτηματολόγια είναι ευκολότερα στη διαχείριση και απαιτούν λιγότερο χρόνο για να συμπληρωθούν σε σύγκριση με τις συνεντεύξεις. Τα ερωτηματολόγια μπορούν επίσης να διασφαλίσουν την ανωνυμία. Ταυτόχρονα, οι συνεντεύξεις μπορούν να είναι πιο ευέλικτες στη διαμόρφωση των ερωτήσεων με βάση τις απαντήσεις των συμμετεχόντων και μπορούν να προσφέρουν την ευκαιρία να τεθούν διευκρινιστικές ερωτήσεις ή να ζητηθούν πιο λεπτομερείς πληροφορίες και παραδείγματα, προκειμένου να αποκτηθεί μια βαθιά κατανόηση των απόψεων και των ιδεών των συμμετεχόντων. Οι παρατηρήσεις είναι σημαντικές για την απόκτηση πληροφοριών σχετικά με το τι πραγματικά συμβαίνει και τι συμβαίνει στην πράξη και όχι μόνο με βάση τα λεγόμενα των ανθρώπων. Τα ερωτηματολόγια και οι παρατηρήσεις μπορεί να είναι δύσκολο να καταρτιστούν ή να σχεδιαστούν εάν τα μέλη της ΕΚΜ δεν χρησιμοποιούν ένα έτοιμο εργαλείο για τους σκοπούς τους. Οι συνεντεύξεις και οι παρατηρήσεις συνήθως απαιτούν περισσότερο χρόνο όσον αφορά τη συλλογή και την ανάλυση των πληροφοριών. Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε εργαλείου έρευνας.

Εργαλείο έρευνας	Πλεονεκτήματα	Μειονεκτήματα
Ερωτηματολόγιο	Εύκολο στη διαχείριση και τη συλλογή πληροφοριών	Εάν δεν χρησιμοποιείται έτοιμο ερωτηματολόγιο, είναι δύσκολο να δημιουργήσετε ένα και να αποφασίσετε για

	Η ανωνυμία είναι δυνατή Εύκολη ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας, ειδικά όταν περιλαμβάνονται μόνο κλειστές ερωτήσεις.	το περιεχόμενο και τους τρόπους σχεδιασμού της. Εάν δεν περιλαμβάνονται ανοιχτές ερωτήσεις, οι συμμετέχοντες ενδέχεται να μην έχουν την ευκαιρία να παράσχουν τις πληροφορίες που θεωρούν απαραίτητες για να εξηγήσουν τις απόψεις και τις προτάσεις τους
Συνέντευξη	Συνάφεια: δυνατότητα διαμόρφωσης ερωτήσεων με βάση τις απαντήσεις των συμμετεχόντων Βαθιά κατανόηση: οι πληροφορίες μπορούν να περιλαμβάνουν συγκεκριμένα παραδείγματα και αναλυτικές εξηγήσεις	Δεν είναι δυνατή η ανωνυμία Χρονοβόρα διαδικασία συλλογής και ανάλυσης των πληροφοριών
Παρατήρηση	Παρέχει πληροφορίες με βάση αυτό που πραγματικά συμβαίνει και όχι μόνο με βάση αυτό που λένε οι συμμετέχοντες ότι συμβαίνει Δυνατότητα ανίχνευσης πολλαπλών παραγόντων που επηρεάζουν μια κατάσταση με βάση τους τρόπους αλληλεπίδρασης των συμμετεχόντων και των πλαισίων	Χρονοβόρα διαδικασία συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών Εάν δεν χρησιμοποιείται ένα έτοιμο εργαλείο παρατήρησης, είναι δύσκολο να αποφασιστεί τι ακριβώς πρέπει να παρατηρηθεί και πώς

Με βάση τις παραπάνω πληροφορίες, ποια εργαλεία έρευνας θεωρείτε ότι είναι τα πιο κατάλληλα για χρήση στην ΕΚΜ που διευκολύνετε;

Ποιοι θα είναι οι πληροφοριοδότες;

Να θυμάστε ότι τα μέλη της ΕΚΜ πρέπει επίσης να ενθαρρύνονται να διερευνήσουν τις απόψεις και τις προτάσεις των μαθητών για το θέμα που τους απασχολεί. Εκτός από το ότι αυτό αποτελεί μια δημοκρατική πρακτική στα σχολεία, είναι σημαντικό να ακούγονται οι φωνές των μαθητών, καθώς συνήθως προσφέρουν μια διαφορετική άποψη σε σχέση με τις απόψεις των μελών της ΕΚΜ και προωθούν μια σε βάθος κατανόηση του προβλήματος που αντιμετωπίζουν.

Βήμα 3: Σχεδιάστε τη διαδικασία έρευνας

Συνολικά, ως διευκολυντής/διευκολυντής, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τον παρακάτω πίνακα ως σχέδιο για την οργάνωση της έρευνας των μελών της ΕΚΜ.

Πίνακας 1: Σχέδιο για την οργάνωση της έρευνας των μελών της ΕΚΜ

Ποια είναι τα ερευνητικά μας ερωτήματα;	Ποιες είναι οι σχετικές πληροφορίες που χρειαζόμαστε για να απαντήσουμε σε κάθε ερευνητικό ερώτημα;	Από ποιον θα συλλέξουμε αυτές τις πληροφορίες ;	Ποια είναι τα καλύτερα εργαλεία για τη συλλογή κάθε συνόλου πληροφοριών που χρειαζόμαστε;

Ελέγξτε την ικανότητά σας να προχωρήσετε στον σχεδιασμό της διαδικασίας έρευνας συμπληρώνοντας τον παρακάτω πίνακα. Οι ερευνητικές ερωτήσεις αναφέρονται στη διερεύνηση των αρχικών πεποιθήσεων και αντιλήψεων των μελών της ΕΚΜ κατά την έναρξη της ανάπτυξης της ΕΚΜ. Διαβάστε προσεκτικά τις ερευνητικές ερωτήσεις και συμπληρώστε τις απαντήσεις σας στις άλλες στήλες σχετικά με το περιεχόμενο, τους συμμετέχοντες και το κατάλληλο εργαλείο έρευνας.

Πίνακας 2: Συμπλήρωση ενός παραδείγματος για τον σχεδιασμό της έρευνας των μελών της ΕΚΜ

Ποια είναι τα ερευνητικά μας ερωτήματα;	Ποιες είναι οι σχετικές πληροφορίες που χρειαζόμαστε για να απαντήσουμε σε κάθε ερευνητικό ερώτημα;	Από ποιον θα συλλέξουμε αυτές τις πληροφορίες;	Ποια είναι τα καλύτερα εργαλεία για τη συλλογή κάθε συνόλου πληροφοριών που χρειαζόμαστε;
Τι εννοούμε όταν μιλάμε για τη συμμετοχή των παιδιών; Τι είδους συμμετοχή αναμένουμε/επιθυμούμε (τα μέλη της ΕΚΜ) από τους μαθητές μας; Πόσοι από τους μαθητές μας πιστεύουμε ότι έχουν ελλείψεις			

συμμετοχής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων; Πόσο συχνή είναι η έλλειψη συμμετοχής των παιδιών; Ποιοι είναι οι λόγοι αυτού του προβλήματος σύμφωνα με τις απόψεις μας; Με βάση τις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες μας, τι προτείνουμε για τη βελτίωση της συμμετοχής των παιδιών;			
---	--	--	--

Μπορείτε να διορθώσετε τις απαντήσεις σας με βάση τις παρακάτω απαντήσεις πατώντας αυτό το κουμπί: (θα εμφανιστεί το παρακάτω κείμενο).

Πίνακας 3 Παράδειγμα απάντησης για τον σχεδιασμό της έρευνας των μελών της ΕΚΜ

Ποια είναι τα ερευνητικά μας ερωτήματα;	Ποιες είναι οι σχετικές πληροφορίες που χρειαζόμαστε για να απαντήσουμε σε κάθε ερευνητικό ερώτημα;	Από ποιον θα συλλέξουμε αυτές τις πληροφορίες;	Ποια είναι τα καλύτερα εργαλεία για τη συλλογή κάθε συνόλου πληροφοριών που χρειαζόμαστε;
Τι εννοούμε όταν μιλάμε για τη συμμετοχή των παιδιών; Τι είδους συμμετοχή αναμένουμε/επιθυμούμε (τα μέλη της ΕΚΜ) από τους μαθητές μας; Πόσοι από τους μαθητές μας πιστεύουμε ότι δεν συμμετέχουν επαρκώς στα μαθήματα;	Σημασίες, προσδοκίες, περιγραφές, αιτιολογίες των μελών της ΕΚΜ σχετικά με τις αιτίες/παράγοντες του προβλήματος, προτάσεις για την ενίσχυση της συμμετοχής των παιδιών στα μαθήματα	Μέλη της ΕΚΜ	Ερωτηματολόγιο με ανοιχτές ερωτήσεις

Πόσο συχνή είναι η έλλειψη συμμετοχής των παιδιών; Ποιοι είναι οι λόγοι αυτού του προβλήματος σύμφωνα με τις απόψεις μας; Με βάση τις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες μας, τι προτείνουμε για τη βελτίωση της συμμετοχής των παιδιών;			
---	--	--	--

Βήμα 4: Δημιουργήστε ή βρείτε ένα κατάλληλο εργαλείο έρευνας

Αφού αποφασινήσετε τον σκοπό, το περιεχόμενο και τον τρόπο έρευνας, το επόμενο βήμα είναι να διευκολύνουμε τα μέλη της ΕΚΜ να κατασκευάσουν το πραγματικό εργαλείο έρευνας ή να βρουν ένα κατάλληλο έτοιμο προς χρήση εργαλείο.

Ακολουθεί ένα παράδειγμα κατασκευής ερωτηματολογίου με ανοιχτές ερωτήσεις για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις απόψεις, τις προσδοκίες, τις περιγραφές, το σκεπτικό και τις προτάσεις των μελών της ΕΚΜ όσον αφορά τη συμμετοχή των παιδιών στα μαθήματα.

Παράδειγμα ερωτηματολογίου με ανοιχτές ερωτήσεις:

- Μπορείτε να ορίσετε τι εννοείτε όταν αναφέρεστε στη συμμετοχή των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας;
- Τι περιμένετε από τους μαθητές όταν συμμετέχουν;
- Μπορείτε να περιγράψετε ποιο είναι το συγκεκριμένο πρόβλημα που αντιμετωπίζετε σχετικά με τη συμμετοχή των μαθητών κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας;
- Πόσοι από τους μαθητές σας έχουν χαμηλή συμμετοχή κατά τη διάρκεια των μαθημάτων;

Σκεφτείτε 2-3 επιπλέον ερωτήσεις που πρέπει να συμπεριληφθούν στο ερωτηματολόγιο για να απαντηθούν όλες οι ερευνητικές ερωτήσεις, όπως εμφανίζονται στον Πίνακα 2 ή 3.

Ελέγξτε τις ερωτήσεις που ετοιμάσατε και διορθώστε τις με βάση τα παρακάτω παραδείγματα, πατώντας το παρακάτω κουμπί(κουμπί για κλικ).

- Γιατί πιστεύετε ότι υπάρχει αυτό το πρόβλημα; Ποιοι είναι οι λόγοι/παράγοντες που προκαλούν το πρόβλημα όπως το περιγράψατε;
- Με βάση τις προηγούμενες απαντήσεις τι θα θέλατε να αλλάξετε όσον αφορά τη συμμετοχή των μαθητών;
- Τι προτείνετε για να πραγματοποιηθεί αυτή η αλλαγή;

Στους πρόσθετους πόρους μπορείτε να βρείτε έτοιμα εργαλεία έρευνας για διάφορους σκοπούς, τα οποία μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ως παραδείγματα για να βοηθήσετε τα μέλη της ΕΚΜ να επιλέξουν ή να σχεδιάσουν τα δικά τους.

Βήμα 5: Ανάλυση και υποστήριξη της αναστοχαστικής σκέψης με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας περιλαμβάνει την κωδικοποίηση των γραπτών απαντήσεων που δόθηκαν στο ερωτηματολόγιο με σύντομες φράσεις που υπογραμμίζουν τους ορισμούς, τις προσδοκίες, τις περιγραφές, τις εξηγήσεις και τις προτάσεις των μελών της ΕΚΜ. Ο σκοπός της ανάλυσης είναι να εντοπίσει τις ομοιότητες και τις διαφορές στις απόψεις των μελών της ΕΚΜ σχετικά με το επιλεγμένο πρόβλημα και να τις συζητήσει στο πλαίσιο της ΕΚΜ.

Παρακάτω παρουσιάζεται ένα παράδειγμα κωδικοποιημένων απαντήσεων που σχετίζονται με την έννοια της συμμετοχής των παιδιών, ως αποτελέσματα της διαδικασίας έρευνας:

Η συμμετοχή των παιδιών σημαίνει για τα διάφορα μέλη της ΕΚΜ ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

Κυρίαρχες απαντήσεις:

α. Τα παιδιά δείχνουν ενδιαφέρον και παρακολουθούν το μάθημα

β. Τα παιδιά απαντούν στις ερωτήσεις που τους κάνει ο δάσκαλος

γ. Τα παιδιά ολοκληρώνουν τις εργασίες που τους ανατίθενται

Συχνές απαντήσεις:

δ. Τα παιδιά κάνουν ερωτήσεις για να διευκρινίσουν ή να κατανοήσουν καλύτερα το μάθημα

ε. Τα παιδιά συμμετέχουν σε διάλογο με άλλα παιδιά

Σπάνιες απαντήσεις:

στ. Τα παιδιά εκφράζουν τις προτάσεις και τον τρόπο σκέψης τους

Χρησιμοποιήστε τα αποτελέσματα της έρευνας και οργανώστε τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσατε να δομήσετε την αναστοχαστική διαδικασία των μελών της ΕΚΜ. Οδηγίες:

1. Πρώτα σημειώστε τι καταλαβαίνετε σχετικά με την αντίληψη και την έννοια που έχουν τα μέλη της ΕΚΜ για τη συμμετοχή των παιδιών. Μοιράζονται όλοι την ίδια έννοια; Μπορείτε να διακρίνετε διαφορές μεταξύ τους;
2. Προσδιορίστε τον σκοπό και το πιθανό περιεχόμενο της αναστοχαστικής διαδικασίας. Προσδιορίστε τι θεωρείτε σημαντικό να αναστοχαστούν τα μέλη της ΕΚΜ με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας και γιατί.
3. Σχεδιάστε μερικές ερωτήσεις που θα βοηθήσουν τα μέλη της ΕΚΜ να αναστοχαστούν πάνω στα ευρήματα αυτά.

Αφού σκεφτείτε τις απαντήσεις σας σε αυτές τις ερωτήσεις, μπορείτε να διαβάσετε εδώ το ακόλουθο κείμενο που ετοίμασε ένας διευκολυντής για να βοηθήσει τα μέλη της ΕΚΜ να αναστοχαστούν τα αποτελέσματα της έρευνας ως ανατροφοδότηση για την προσπάθειά σας:

Σημειώσεις του διευκολυντή μετά την ανάγνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας και κατά την προετοιμασία για την υποστήριξη της αναστοχαστικής σκέψης των μελών της ΕΚΜ

1. Συνειδητοποιώ ότι τα μέλη της ΕΚΜ έχουν πολύ διαφορετικές απόψεις για τη συμμετοχή των παιδιών. Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι η συμμετοχή αναφέρεται στην απλή ανταπόκριση των παιδιών στις διδακτικές τους ενέργειες, όπως το να προσέχουν και να απαντούν σε ερωτήσεις. Μερικοί πιστεύουν ότι τα παιδιά συμμετέχουν όταν κάνουν κάτι πιο ενεργό, όπως να κάνουν ερωτήσεις ή να συζητούν με άλλα παιδιά, και μόνο λίγα αναφέρονται στη συμμετοχή των παιδιών στη διαμόρφωση της διδασκαλίας με τις προτάσεις και τις σκέψεις τους.

2. Για μένα είναι σημαντικό τα μέλη της EKM να συνειδητοποιήσουν ότι έχουν διαφορετικές απόψεις σχετικά με τη συμμετοχή των παιδιών και να αναγνωρίσουν ότι αυτές οι πεποιθήσεις αντιπροσωπεύουν διαφορετικά επίπεδα συμμετοχής των παιδιών. Είναι επίσης σημαντικό να δοθεί η ευκαιρία στα μέλη της EKM να εξηγήσουν γιατί υπάρχουν αυτές οι διαφορές στις απόψεις τους και αν κάποια από αυτά θα αλλάξουν τις απόψεις τους μετά από αυτή την αναστοχαστική συζήτηση.
3. Θα χρησιμοποιούσα τις ακόλουθες ερωτήσεις για να υποστηρίξω τον αναστοχασμό μεταξύ των μελών της EKM:
 - Σε τι συμφωνούμε; Ποιες είναι οι διαφορές που θεωρείτε σημαντικό να συζητήσουμε;
 - Γιατί πιστεύετε ότι υπάρχουν αυτές οι διαφορές στις απόψεις μας;
 - Πώς οι διαφορετικές απόψεις που εντοπίσαμε μπορούν να επηρεάσουν τις δικές σας απόψεις, όπως τις εκφράσατε στο ερωτηματολόγιο;
 - Θα αλλάζατε κάτι τώρα που γνωρίζετε πώς σκέφτονται οι άλλοι για τη συμμετοχή των παιδιών; Τι θα αλλάζατε και γιατί;

Για να βρείτε περισσότερα παραδείγματα ερωτήσεων που προωθούν τον αναστοχασμό σε μια EKM, μπορείτε να διαβάσετε τη δραστηριότητα LEAFAP σχετικά με τη χρήση ερωτήσεων που προωθούν τον αναστοχασμό και διευκρινίζουν τα πράγματα [εδώ](#)

Συνοψίζοντας αυτή τη συνεδρία, είναι σημαντικό να θυμάστε ότι εσείς, ως διαμεσολαβητής, έχετε ενεργό ρόλο στην παροχή βοήθειας στα μέλη της EKM να διαμορφώσουν τη διαδικασία έρευνας τους και να αναστοχαστούν τα αποτελέσματα της έρευνας, ώστε να αποκτήσουν σταδιακά τις απαραίτητες γνώσεις και να σχεδιάσουν στοχευμένες παρεμβάσεις ως κοινότητα. Η συγκεκριμένη φύση και η συνάφεια των ερευνητικών ερωτήσεων, των εργαλείων έρευνας και των αποτελεσμάτων, καθώς και η εκτίμηση του διαθέσιμου χρόνου και του αναμενόμενου φόρτου εργασίας για τα μέλη της EKM είναι μερικά από τα κριτήρια που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να σας βοηθήσουν να παρέχετε καθοδήγηση που ταιριάζει στο συγκεκριμένο πλαίσιο/τις συγκεκριμένες συνθήκες της EKM σας.

3. Περαιτέρω πόροι

Μερικοί ιστότοποι στους οποίους μπορείτε να βρείτε έτοιμα ερευνητικά εργαλεία είναι:

Στον ιστότοπο του Κυπριακού Παιδαγωγικού Ινστιτούτου μπορείτε να βρείτε ερευνητικά εργαλεία (στα ελληνικά) που σχετίζονται με θέματα όπως:

- συνεργασία με τους γονείς
- σχολική κουλτούρα
- διδασκαλία και επίδοση
- κλίμα στην τάξη και σχέσεις μεταξύ συμμαθητών

https://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=1439&Itemid=453_&lang=el

Στον ιστότοπο του προγράμματος VOICE, μπορείτε να βρείτε ερευνητικά εργαλεία για θέματα όπως:

- παιχνίδι των μαθητών_

<https://voice.web.auth.gr/en/node/28>

- διαλογικές διαδικασίες κατά τη διδασκαλία

<https://voice.web.auth.gr/en/node/56>

- αξιολόγηση της μάθησης_

<https://voice.web.auth.gr/en/node/61>

- διαφοροποίηση της διδασκαλίας_

<https://voice.web.auth.gr/en/node/59>

4. Αναστοχασμός

Στο τέλος της Συνεδρίας 2 μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την ακόλουθη μελέτη περίπτωσης και να απαντήσετε στις ερωτήσεις για να αυτοαξιολογήσετε την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων και την ικανότητά σας να τα εφαρμόσετε στην πράξη στη δική σας ΕΚΜ.

Μια ομάδα ΕΚΜ έχει αποφασίσει ότι το κύριο ζήτημα που τους απασχολεί είναι ότι οι μαθητές δεν ακολουθούν τους σχολικούς κανόνες και έχουν συχνές συγκρούσεις. Έχουν πειστεί για την ανάγκη να διερευνήσουν περαιτέρω το θέμα, αλλά χρειάζονται βοήθεια για να διαμορφώσουν τις ερωτήσεις και τα εργαλεία για την έρευνά τους. Ως διευκολυντής αυτής της ομάδας:

1. Αναπτύξτε δύο προτάσεις για τις ερευνητικές ερωτήσεις που οδηγούν στην διερεύνηση των αιτιών αυτού του προβλήματος (μπορείτε να διαβάσετε ξανά το παράδειγμα 2 στις ενότητες 2.1 και 2.2 για περισσότερη βοήθεια).
2. Περιγράψτε τι είδους πληροφορίες θα χρειαστεί μια ΕΚΜ και από ποιον μπορεί να τις λάβει (π.χ. καθηγητές, μαθητές, γονείς)

Πατήστε αυτό το κουμπί για να βρείτε παραδείγματα πιθανών απαντήσεων σε αυτές τις ερωτήσεις, προκειμένου να τις συγκρίνετε με τις δικές σας απαντήσεις.

Πιθανές απαντήσεις:

1. Ερευνητικά ερωτήματα
 - α. Πότε και με ποιον τρόπο προκύπτουν συγκρούσεις μεταξύ των μαθητών; Πότε και με ποιον τρόπο οι μαθητές δεν ακολουθούν τους σχολικούς κανόνες;
 - β. Ποιοι είναι οι πιθανοί λόγοι για τις συγκρούσεις μεταξύ μαθητών και την παραβίαση των σχολικών κανόνων;
2. Είδος πληροφοριών και συμμετέχοντες

Χρειαζόμαστε παρατηρήσεις από τους εκπαιδευτικούς σχετικά με τη συχνότητα των συγκρούσεων, ποιοι συμμετέχουν, πότε παραβιάζονται οι σχολικοί κανόνες και από ποιον, τι ακριβώς συμβαίνει πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις συγκρούσεις μεταξύ συμμαθητών ή την παραβίαση των κανόνων που επηρεάζει την εμφάνισή τους κ.λπ.

Χρειαζόμαστε επίσης πληροφορίες από τους μαθητές σχετικά με τις απόψεις τους για το πόσο συχνά και γιατί συμβαίνουν τα παραπάνω φαινόμενα και τι προτείνουν για να αλλάξουν αυτές οι καταστάσεις.

Συνεδρία 3: Από τον αναστοχασμό στη συλλογική οικοδόμηση γνώσης στις ΕΚΜ

1. Εισαγωγή

Σε αυτή τη συνεδρία, θα διερευνήσετε πώς η έρευνα και η αναστοχαστική σκέψη βοηθούν μια Επαγγελματική Μαθησιακή Κοινότητα (ΕΚΜ) να μεταβεί από ατομικές ιδέες σε συλλογική γνώση και δράση.

Με βάση όσα μάθατε στην Ενότητα 1 (κατανόηση της έρευνας και της αναστοχαστικής σκέψης) και στην Ενότητα 2 (υποστήριξη αυτών των διαδικασιών σε μια ΕΚΜ), η Ενότητα 3 εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο ο διευκολυντής υποστηρίζει τη μετατροπή των αναστοχαστικών συζητήσεων σε συγκεκριμένη παιδαγωγική βελτίωση, μέσω ενός διαλόγου βασισμένου σε δεδομένα και μιας κοινής κατανόησης μεταξύ των μελών της ΕΚΜ.

Ως διαμεσολαβητής της ΕΚΜ, διαδραματίζετε ουσιαστικό ρόλο στην καθοδήγηση των συναδέλφων σας μέσω διαλόγου βασισμένου σε αποδεικτικά στοιχεία, προωθώντας την κριτική αναστοχαστική σκέψη και βοηθώντας την ομάδα να συν-δημιουργήσει ένα κοινό νόημα. Θα ανακαλύψετε πώς να χρησιμοποιείτε τα δεδομένα της τάξης, όπως τη φωνή των μαθητών, για να ανοίξετε τον διάλογο, να αναγνωρίσετε διαφορετικές προοπτικές και να σχεδιάσετε μαζί τα επόμενα βήματα.

Γιατί είναι σημαντικό αυτό; Η αναστοχαστική σκέψη συχνά παραμένει ατομική. Η επαγγελματική ανάπτυξη επιταχύνεται όταν η αναστοχαστική σκέψη μετατρέπεται σε συλλογική μάθηση μέσω του διαλόγου, της σύνδεσης ιδεών, της αμφισβήτησης παραδοχών και της από κοινού απόφασης για το τι πρέπει να αλλάξει. Ο ρόλος σας είναι να διευκολύνετε αυτή τη μετάβαση.

Ο κύριος στόχος αυτής της συνεδρίας είναι να κατανοήσουμε πώς η έρευνα και ο αναστοχασμός μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την οικοδόμηση κοινής γνώσης και την καθοδήγηση της συλλογικής παιδαγωγικής βελτίωσης σε μια ΕΚΜ.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Μέχρι το τέλος αυτής της συνεδρίας θα είστε σε θέση να:

- Αναγνωρίζετε τις διαφορετικές ανάγκες και να προσφέρετε εξατομικευμένη υποστήριξη και καθοδήγηση για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων
- Αναγνωρίζετε, να διερευνάτε και να αναλύετε τις γνώσεις, τις πεποιθήσεις, τις πρακτικές και το σχολικό πλαίσιο των μελών της ΕΚΜ για την υποστήριξη των αναγκών
- Παρέχετε εποικοδομητική ανατροφοδότηση, προωθήσετε τον διάλογο και την κριτική σκέψη και ενθαρρύνετε την εξερεύνηση των υποθέσεων
- Καθοδηγήσετε τα μέλη της ΕΚΜ να αναστοχάζονται τις πρακτικές και να αξιοποιούν τα δεδομένα για την αξιολόγηση των πρακτικών, τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων και τον προγραμματισμό

Εισαγωγική εικόνα Παρακαλώ, ρίξτε μια
ματιά στην εικόνα.

Δείχνει μια συνάντηση της ΕΚΜ κατά τη διάρκεια της οποίας τα μέλη αναλύουν από κοινού τα στοιχεία της
τάξης και συζητούν τα επόμενα βήματα για τη βελτίωση της πρακτικής.

Αυτή η εικόνα σας βοηθά να οπτικοποιήσετε τον τύπο συνεργασίας που θα εξερευνήσετε σε αυτή τη συνεδρία.

[Περιγραφή εικόνας: Μια ομάδα εκπαιδευτικών κάθεται γύρω από ένα τραπέζι και συζητάει διαγράμματα και
σημειώσεις με έναν διευκολυντή που τους καθοδηγεί.]

2. Μάθηση

Σε αυτή την ενότητα, θα εξερευνήσετε πώς ένας διευκολυντής της ΕΚΜ υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς
να μεταβούν από τον ατομικό αναστοχασμό στην κοινή μάθηση και τη συλλογική δράση.

Θα εργαστείτε σε τέσσερις συνδεδεμένες δραστηριότητες (3.1–3.4) που έχουν σχεδιαστεί για να σας
βοηθήσουν να εξασκήσετε βασικές δεξιότητες διευκόλυνσης που μετατρέπουν τον διάλογο σε συνεργασία
και τα αποδεικτικά στοιχεία σε επαγγελματική μάθηση.

Κάθε δραστηριότητα επικεντρώνεται σε ένα διαφορετικό στάδιο του ρόλου του διαμεσολαβητή:

3.1 – Κατανόηση των αποδεικτικών στοιχείων

→ Εξάσκηση στην ανάλυση των σχολίων της τάξης και των μαθητών για να καθοδηγήσετε μια
στοχαστική συζήτηση χωρίς κριτική.

3.2 – Από τον αναστοχασμό στη συλλογική οικοδόμηση γνώσης

→ Μάθετε πώς να μεταφέρετε την ΕΚΜ σας από την ανταλλαγή ατομικών ιδεών στην οικοδόμηση κοινής κατανόησης και νέων ιδεών.

3.3 – Διευκόλυνση ενός ουσιαστικού διαλόγου για την οικοδόμηση γνώσης

→ Εξερευνήστε τεχνικές διευκόλυνσης — όπως η υποβολή ερωτήσεων, η αναδιατύπωση και η σύνοψη — που διατηρούν τον επαγγελματικό διάλογο εποικοδομητικό και επικεντρωμένο στη μάθηση.

3.4 – Από την κοινή κατανόηση στη δράση

→ Εξασκηθείτε στο να καθοδηγείτε την ΕΚΜ σας ώστε να μετατρέψει τις σκέψεις σε ένα συνεργατικό σχέδιο που συνδέει τα στοιχεία με συγκεκριμένα βήματα για βελτίωση.

Αυτή η συνεδρία έχει σχεδιαστεί για να διαρκέσει περίπου 45 λεπτά. Προτείνονται προαιρετικές επεκτάσεις αν επιθυμείτε να εξερευνήσετε περαιτέρω το θέμα.

3.1 Κατανόηση των στοιχείων – Υποστήριξη των ΕΚΜ για να αναστοχαστούν σχετικά με τη φωνή των μαθητών

Σε αυτή τη δραστηριότητα, θα εξασκηθείτε σε έναν από τους πιο σημαντικούς ρόλους ενός συντονιστή της ΕΚΜ, βοηθώντας την ομάδα ΕΚΜ να κατανοήσει τα δεδομένα της τάξης και τα σχόλια των μαθητών. Η διερεύνηση των εμπειριών των μαθητών βοηθά τους εκπαιδευτικούς να κατανοήσουν πώς αντιλαμβάνονται οι μαθητές τη μάθηση και πώς μπορούν να βελτιωθούν οι πρακτικές στην τάξη. Ωστόσο, όταν τα σχόλια αγγίζουν ευαίσθητα θέματα, μπορεί μερικές φορές να προκαλέσουν αμυντική στάση.

Ο ρόλος σας ως διαμεσολαβητή είναι να δημιουργήσετε τις συνθήκες για έναν ανοιχτό και εποικοδομητικό αναστοχασμό με σεβασμό, έτσι ώστε τα δεδομένα να γίνουν μια ευκαιρία για μάθηση και όχι για κριτική. Θα καθοδηγήσετε την ΕΚΜ σας στην ανάλυση, την ερμηνεία και τη συζήτηση των στοιχείων με τρόπους που προάγουν την εμπιστοσύνη και την κοινή κατανόηση.

Παρακάτω μπορείτε να βρείτε μια σειρά από αποτελέσματα ανατροφοδότησης μαθητών που συλλέχθηκαν σε μια έρευνα της ΕΚΜ. Διαβάστε τα προσεκτικά και σκεφτείτε πώς θα καθοδηγούσατε την ΕΚΜ σας για να αναλύσει, να ερμηνεύσει και να συζητήσει αυτά τα δεδομένα εποικοδομητικά. Ο στόχος σας είναι να συντάξετε ένα σύντομο σχέδιο διευκόλυνσης που να δείχνει πώς θα παρουσιάζατε και θα συζητούσατε αυτή την ανατροφοδότηση με την ΕΚΜ σας με τρόπο που να προάγει τον διάλογο, τον προβληματισμό και την κοινή κατανόηση.

Σενάριο - Δεδομένα ανατροφοδότησης μαθητών

Ζητήθηκε από τους μαθητές να μοιραστούν τι βοηθά ή εμποδίζει τη μάθησή τους.

Παρακάτω μπορείτε να βρείτε μια σειρά από αποτελέσματα ανατροφοδότησης μαθητών που συλλέχθηκαν σε μια έρευνα της ΕΚΜ. Τι είπαν οι μαθητές:

- Τα μαθήματα συχνά χαρακτηρίζονται από μονόδρομες διαδικασίες και έχουν περιορισμένη αλληλεπίδραση.
- Οι οδηγίες είναι μερικές φορές ασαφείς.
- Μερικοί μαθητές δυσκολεύονται να ακολουθήσουν, επειδή ο ρυθμός μάθησης διαφέρει.
- Οι μαθητές εκτιμούν το γεγονός ότι τους ζητείται η γνώμη τους και θέλουν να έχουν μεγαλύτερη συμμετοχή στη μαθησιακή τους εμπειρία.

Παρατηρήσεις:

- Οι μαθητές συνήθως ακούνε παθητικά, με λίγες ευκαιρίες για ομαδική εργασία ή συζήτηση.
- Οι εκπαιδευτικοί τείνουν να ακολουθούν πιστά το βιβλίο και να αποφεύγουν να παρεκκλίνουν από τα σχέδια μαθήματος.
- Ελάχιστη διαφοροποίηση ή στήριξη παρατηρείται για τους μαθητές που χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη.

Πριν ξεκινήσετε, σημειώστε ότι σε αυτή τη δραστηριότητα θα δημιουργήσετε ένα σύντομο σχέδιο διευκόλυνσης, ένα απλό περίγραμμα που περιγράφει πώς εσείς, ως διευκολυντής, θα καθοδηγήσετε την ΕΚΜ σας μέσω αυτής της αναστοχαστικής συζήτησης.

Ένα σχέδιο διευκόλυνσης σας βοηθά να σκεφτείτε εκ των προτέρων πώς θα παρουσιάσετε την ανατροφοδότηση, ποιες αναστοχαστικές ερωτήσεις θα θέσετε και πώς θα συνοψίσετε τη συζήτηση, ώστε όλοι να αισθάνονται ότι συμμετέχουν και η ομάδα να καταλήξει σε κοινή κατανόηση.

Σχέδιο διευκόλυνσης: Βοηθά τον συντονιστή να σχεδιάσει και να καθοδηγήσει μια συνάντηση ΕΚΜ. (Δεν είναι επίσημη έκθεση, αλλά ένας προσωπικός οδηγός για τη δομή της συζήτησης.)

Περιλαμβάνει:

- τον σκοπό της συζήτησης (ποια στοιχεία ή θέματα θα εξεταστούν),
- βασικές υποδείξεις ή ερωτήσεις για να προκαλέσουν προβληματισμό,
- στρατηγικές για να διατηρηθεί ο διάλογος ανοιχτός και εποικοδομητικός,
- και βήματα για τη σύνοψη των ιδεών και την πρόοδο προς κοινά συμπεράσματα.

Οδηγίες:

Φανταστείτε ότι σχεδιάζετε να διευκολύνετε μια συνάντηση της ΕΚΜ όπου θα παρουσιαστούν αυτά τα αποτελέσματα. Για αυτή τη δραστηριότητα, θα σχεδιάσετε τι θα λέγατε και τι θα κάνατε αν ήσασταν ο διευκολυντής.

Αυτή η δραστηριότητα θα σας βοηθήσει να εξασκηθείτε στο να διατυπώνετε σχόλια, να θέτετε ερωτήσεις που προκαλούν προβληματισμό και να συνοψίζετε τις ιδέες με τρόπο που να δημιουργεί κοινή κατανόηση.

Ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα:

1. Διαβάστε ξανά τα σχόλια των μαθητών και τις σημειώσεις παρατήρησης.
 - Σκεφτείτε τι μηνύματα δίνουν σχετικά με τις μαθησιακές εμπειρίες των μαθητών.
2. Συντάξτε ένα σύντομο σχέδιο διευκόλυνσης (με λίγες μόνο προτάσεις ή κουκκίδες) που να περιγράφει:
 - Πώς θα παρουσιάζατε τα σχόλια στην ομάδα ΕΚΜ με θετικό τρόπο, χωρίς να εκφράζετε κριτική.
 - Δύο ή τρεις ερωτήσεις που θα θέτατε για να βοηθήσετε τα μέλη να αναστοχαστούν για τα σχόλια των μαθητών.
 - Πώς θα συνοψίζατε τις κύριες ιδέες και θα καθοδηγούσατε την ομάδα προς τον προσδιορισμό ενός ή δύο βασικών τομέων που χρήζουν βελτίωσης.
3. Σκεφτείτε το σχέδιό σας.
 - Αφού τελειώσετε το γράψιμο, αναθεωρήστε το χρησιμοποιώντας την παρακάτω λίστα ελέγχου.

Αυτοέλεγχος

Πριν προχωρήσετε, ρωτήστε τον εαυτό σας:

- ☐ Έχω παρουσιάσει τα δεδομένα ως ευκαιρία μάθησης και όχι ως κριτική;
- ☐ Έχω χρησιμοποιήσει ανοιχτές ερωτήσεις που προσκαλούν όλους να προβληματιστούν;
- ☐ Έχω εστιάσει τη συζήτηση στα αποδεικτικά στοιχεία και στην κοινή κατανόηση;

Αυτοέλεγχος

- ☐ Έχω παρουσιάσει τα δεδομένα ως ευκαιρία μάθησης και όχι ως κριτική
- ☐ Έχω χρησιμοποιήσει ανοιχτές ερωτήσεις που προσκαλούν όλους να προβληματιστούν;
- ☐ Έχω εστιάσει τη συζήτηση στα αποδεικτικά στοιχεία και στην κοινή κατανόηση;
- ☐ Έχω συμπεριλάβει έναν εποικοδομητικό τρόπο για να συνοψίσω και να κλείσω τη συζήτηση;

Προαιρετικά οπτικά βοηθήματα

1. Εξερευνήστε το ενημερωτικό γράφημα «Από την έρευνα στη δράση».
Αφιερώστε λίγο χρόνο για να δείτε το παρακάτω ενημερωτικό γράφημα.

Απεικονίζει τη βασική διαδικασία που ακολουθεί κάθε ΕΚΜ όταν μετατρέπει τον αναστοχασμό σε βελτίωση.

Αυτό το infographic μπορεί να σας βοηθήσει να κατανοήσετε πώς οι διαμεσολαβητές και τα μέλη της ΕΚΜ προχωρούν βήμα προς βήμα από τη συλλογή πληροφοριών στη λήψη συλλογικών μέτρων.

Πώς να διαβάσετε αυτό το infographic

- Έρευνα – Συγκεντρώστε στοιχεία όπως ανατροφοδότηση από τους μαθητές, παρατηρήσεις στην τάξη ή δεδομένα αξιολόγησης.
- Αναστοχασμός – Αναλύστε τι σας λένε τα στοιχεία σχετικά με τις πρακτικές μάθησης και διδασκαλίας των μαθητών.

- Κοινή κατανόηση – Συζητήστε τα ευρήματα στο πλαίσιο της ΕΚΜ σας για να καταλήξετε σε μια κοινή ερμηνεία.
- Δράση – Αποφασίστε και εφαρμόστε μικρά, πρακτικά βήματα για τη βελτίωση της μάθησης με βάση τα κοινά σας συμπεράσματα.

Προτροπές για αναστοχασμό

Καθώς μελετάτε το infographic, σκεφτείτε τη δική σας ΕΚΜ:

- Σε ποιο στάδιο της διαδικασίας βρίσκεστε αυτή τη στιγμή: έρευνα, αναστοχασμός, κοινή κατανόηση ή δράση;
- Ποια υποστήριξη θα βοηθούσε την ομάδα σας να προχωρήσει στο επόμενο βήμα;

Αν θέλετε να μάθετε περισσότερα για το πώς η έρευνα και ο αναστοχασμός υποστηρίζουν την οικοδόμηση γνώσης στις ΕΚΜ, διαβάστε τις σελίδες 8-9 του LeaFap Conceptual Framework (εδώ).

Αυτές οι ενότητες εξηγούν πώς η έρευνα και ο αναστοχασμός υποστηρίζουν την επαγγελματική μάθηση στις ΕΚΜ και πώς οι διαμεσολαβητές καθοδηγούν τη συνεργατική ανάπτυξη γνώσης και δράσης.

3.2 Από τον αναστοχασμό στη συλλογική ανάπτυξη γνώσης

Σε αυτή τη δραστηριότητα, θα εξασκηθείτε στο πώς να βοηθήσετε την ΕΚΜ σας να προχωρήσει από την ατομική αναστοχαστική σκέψη στη συλλογική ανάπτυξη γνώσης. Αφού οι εκπαιδευτικοί μοιραστούν τις πρώτες τους σκέψεις σχετικά με τα δεδομένα (για παράδειγμα, σχόλια μαθητών ή σημειώσεις παρατήρησης), ο ρόλος σας είναι να τους βοηθήσετε να συνδέσουν τις ιδέες τους, να αναγνωρίσουν μοτίβα και να συν-κατασκευάσουν ένα κοινό νόημα που οδηγεί στην επαγγελματική μάθηση.

Η οικοδόμηση συλλογικής γνώσης σημαίνει ότι τα μέλη της ΕΚΜ δεν μοιράζονται απλώς προσωπικές απόψεις — ακούνε ενεργά, κάνουν ερωτήσεις, αξιοποιούν τις ιδέες των άλλων και αναπτύσσουν σταδιακά μια κοινή κατανόηση του τι τους λένε τα στοιχεία.

Παρακάτω μπορείτε να βρείτε ένα σύντομο παράδειγμα διαλόγου μιας ΕΚΜ. Απεικονίζει μια στιγμή όπου οι εκπαιδευτικοί συζητούν τα σχόλια των μαθητών και αρχίζουν να διερευνούν τους πιθανούς λόγους για τα ζητήματα που τέθηκαν. Φανταστείτε ότι η δική σας ΕΚΜ μόλις εξέτασε παρόμοια σχόλια μαθητών και τώρα αναλογίζεται τι σημαίνουν αυτά για τη διδασκαλία και τη μάθηση.

Ως διευκολυντής, ο στόχος σας είναι να εμβαθύνετε τη συζήτηση, βοηθώντας την ομάδα να προχωρήσει πέρα από τις πρώτες αντιδράσεις και να καταλήξει σε μια κοινή κατανόηση και πρακτικά επόμενα βήματα για βελτίωση.

Διαβάστε προσεκτικά τον διάλογο και σκεφτείτε πώς θα καθοδηγούσατε αυτή τη συζήτηση, ώστε να γίνει μια διαδικασία συνεργατικής οικοδόμησης γνώσης και όχι μια διαδικασία επίρριψης ευθυνών ή αμυντικής στάσης.

Ο ρόλος σας εδώ είναι να σκεφτείτε πώς εσείς, ως διευκολυντής, μπορείτε να καθοδηγήσετε αυτή τη συζήτηση ώστε να προωθήσετε τον αναστοχασμό, τη συνεργασία και τη δημιουργία γνώσης μεταξύ των συναδέλφων σας. Στη συνέχεια, απαντήστε στις ερωτήσεις που σας καλούν να αναλύσετε τις στρατηγικές του συντονιστή και να προτείνετε πώς θα επεκτείνετε τη συζήτηση.

Σενάριο: Απόσπασμα από διάλογο μιας ΕΚΜ: Πατήστε (εδώ) για να ακούσετε τους διαλόγους.

Δάσκαλος Α: «Νομίζω ότι το γεγονός ότι οι μαθητές λένε ότι τα μαθήματα είναι πολύ μονόδρομα είναι απλώς ένδειξη της μικρής διάρκειας της προσοχής τους. Δεν είναι ρεαλιστικό να τους διασκεδάζουμε συνεχώς».

Δάσκαλος Β: «Αλλά ίσως θα μπορούσαμε να εισαγάγουμε περισσότερες ομαδικές δραστηριότητες. Μερικοί από τους μαθητές μου είναι πιο ενεργοί όταν μιλάνε μεταξύ τους».

Διαμεσολαβητής: «Καλό σημείο. Ας σκεφτούμε πότε οι μαθητές είναι πιο ενεργοί — τι συμβαίνει σε αυτές τις στιγμές;»

Δάσκαλος Γ: «Ίσως πρέπει επίσης να δίνουμε πιο σαφείς οδηγίες. Μερικές φορές τις δίνω βιαστικά».

Διαμεσολαβητής: «Ναι, αυτό ήταν ένα κοινό σημείο στα σχόλια των μαθητών. Να σκεφτούμε στρατηγικές για τη βελτίωση της σαφήνειας;»

Πριν ξεκινήσετε, σημειώστε ότι η συλλογική ανάπτυξη γνώσης σημαίνει ότι η ΕΚΜ συν-κατασκευάζει μια κοινή ερμηνεία των στοιχείων και συμφωνεί σχετικά με τις επιπτώσεις στην πρακτική (και όχι απλώς ανταλλάσσει απόψεις).

Οδηγίες

Διαβάστε προσεκτικά τον παραπάνω διάλογο. Γράψτε μια σύντομη ανασκόπηση σχετικά με τον παραπάνω διάλογο και γράψτε τις σκέψεις σας απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις:

- 1) Ποιες στρατηγικές διευκόλυνσης βοήθησαν την ΕΚΜ να προχωρήσει από την ανταλλαγή απόψεων στην οικοδόμηση κοινής κατανόησης;
- 2) Πώς θα μπορούσατε να ενθαρρύνετε τον προβληματισμό σχετικά με τις υποκείμενες πεποιθήσεις (π.χ. ευθύνη των μαθητών έναντι μεθόδων διδασκαλίας);
- 3) Προτείνετε δύο επόμενα βήματα που θα μπορούσαν να βοηθήσουν την ΕΚΜ να αποκτήσει νέες γνώσεις και να τις εφαρμόσει στην πράξη.

Συμβουλή:

- Καθώς σκέφτεστε την απάντησή σας, φανταστείτε πώς θα καθοδηγούσατε πρακτικά αυτή τη συζήτηση αν ήσασταν ο διευκολυντής. Σκεφτείτε τον τόνο, τις τεχνικές ερωτήσεων και τη δυναμική της ομάδας.

Αυτοέλεγχος: Ελέγξτε τις σκέψεις σας

Χρησιμοποιήστε την παρακάτω λίστα ελέγχου για να αναθεωρήσετε την απάντησή σας πριν προχωρήσετε:

- Προσδιόρισα τουλάχιστον μία κίνηση διευκόλυνσης που ενθάρρυνε την κοινή ανασκόπηση (π.χ. σύνδεση με αποδεικτικά στοιχεία, επιβεβαίωση ιδεών, ανοιχτές ερωτήσεις);
- Συζήτησα πώς οι υποκείμενες πεποιθήσεις μπορεί να επηρεάσουν την ερμηνεία των δεδομένων από την ομάδα;
- Πρότεινα ρεαλιστικά επόμενα βήματα που συνδέουν τον προβληματισμό με τη δράση;
- Σκέφτηκα πώς να διασφαλίσω ότι θα ληφθούν υπόψη οι απόψεις όλων των μελών της ΕΚΜ;
- Έχω συνδέσει σαφώς τις ιδέες μου με τον σκοπό της οικοδόμησης συλλογικής γνώσης και όχι με την ατομική γνώμη;

Αφού το σκεφτείτε, μπορείτε να δείτε ένα παράδειγμα. Πατήστε (εδώ) για να δείτε το παράδειγμα.

Παράδειγμα απάντησης

1. Ποιες στρατηγικές διευκόλυνσης χρησιμοποιήθηκαν για να υποστηρίξουν τη δημιουργία γνώσης και τον κοινό αναστοχασμό σε αυτόν τον διάλογο;

Ο διαμεσολαβητής χρησιμοποίησε επιβεβαίωση («Αυτό είναι ένα καλό σημείο»), ανοιχτές ερωτήσεις («Ας σκεφτούμε πότε οι μαθητές είναι πιο ενεργοί, τι συμβαίνει σε αυτές τις στιγμές;») και σύνδεση με στοιχεία από τα σχόλια των μαθητών («Αυτό ήταν ένα κοινό σημείο στα σχόλια των μαθητών»).

Αυτές οι στρατηγικές ενθάρρυναν τον αναστοχασμό, προώθησαν τη συμμετοχή και διατήρησαν τη συζήτηση βασισμένη σε αποδεικτικά στοιχεία.

2. Πώς θα μπορούσατε να υποστηρίξετε περαιτέρω τον αναστοχασμό σχετικά με τις υποκείμενες πεποιθήσεις (π.χ. ευθύνη των μαθητών έναντι μεθόδων διδασκαλίας);

Ένας τρόπος θα ήταν να αναδείξετε τις σιωπηρές υποθέσεις, για παράδειγμα, ρωτώντας τον δάσκαλο Α: «Τι θα μπορούσε να κάνει τους μαθητές να αισθάνονται πιο παρακινημένοι ή αφοσιωμένοι, πέρα από την ικανότητα συγκέντρωσης;» ή «Πώς οι τρέχουσες πρακτικές μας ενδέχεται να περιορίζουν ακούσια την αφοσίωση;» Αυτές οι ερωτήσεις αμφισβητούν διακριτικά την πεποίθηση ότι η έλλειψη αφοσίωσης των μαθητών είναι εξ ολοκλήρου δική τους ευθύνη και καλούν την ομάδα να εξετάσει πώς μπορεί να συμβάλλουν οι διδακτικές τους μέθοδοι.

Ως διευκολυντής, θα ενθάρρυνα επίσης την ομάδα να διερευνήσει διαφορετικές οπτικές γωνίες: «Μπορεί κάποιος να μοιραστεί μια στιγμή που ένιωσε ότι η φωνή των μαθητών επηρέασε πραγματικά θετικά ένα μάθημα;» Αυτό βοηθά να μετατοπιστεί η συζήτηση από την επίρριψη ευθυνών στη συνεργατική διερεύνηση.

3. Προτείνετε δύο επόμενα βήματα για να καθοδηγήσετε την ΕΚΜ στην ανάπτυξη και εφαρμογή νέων γνώσεων με βάση αυτόν τον αναστοχασμό.

Επόμενο βήμα 1: Προτείνετε ένα μικρό πιλοτικό πρόγραμμα: Κάθε εκπαιδευτικός θα μπορούσε να δοκιμάσει μία στρατηγική για να βελτιώσει τη σαφήνεια των οδηγιών ή να αυξήσει την αλληλεπίδραση και να υποβάλει έκθεση στην επόμενη συνάντηση της ΕΚΜ.

Επόμενο βήμα 2: Διευκολύνετε μια συνεδρία παρακολούθησης όπου οι εκπαιδευτικοί φέρνουν ένα στοιχείο (π.χ. σχόλια μαθητών, δείγμα δραστηριότητας ή σύντομες σημειώσεις παρατήρησης) που δείχνει πώς ανταποκρίθηκαν οι μαθητές στη νέα στρατηγική. Χρησιμοποιήστε το για να αναστοχαστείτε από κοινού και να προσαρμόσετε τα σχέδια συνεργατικά.

Αυτά τα βήματα βοηθούν στη μετάβαση από τον προβληματισμό στη δράση, εξασφαλίζουν την κοινή ευθύνη και δημιουργούν έναν κύκλο μάθησης βασισμένο σε αποδεικτικά στοιχεία εντός της ΕΚΜ.

Για περαιτέρω διερεύνηση:

Για να δείτε πώς η συνεργατική ανάλυση και συζήτηση της πρακτικής μπορεί να οδηγήσει σε δράση και νέα μάθηση, διαβάστε τη δραστηριότητα LeaFaP «Διάσταση μάθησης και οικοδόμησης γνώσης – Συνειδητοποίηση της επιλογής και αξιολόγησης των δράσεων με βάση την έρευνα και τον αναστοχασμό». (Πατήστε εδώ) Δραστηριότητα LeaFaP: Διάσταση μάθησης και ανάπτυξης γνώσεων – Συνειδητοποίηση της επιλογής και της αξιολόγησης των ενεργειών με βάση την έρευνα και τον αναστοχασμό <https://www.leafap.eu/activities-to-set-up-EKMs-and-facilitate-inquiry-reflection/>

Αυτή η δραστηριότητα δείχνει πώς τα μέλη της ΕΚΜ μπορούν να παρατηρούν, να αναστοχάζονται και να αξιολογούν συστηματικά τις δικές τους ενέργειες για να βελτιώσουν την πρακτική τους.

3.3 Διευκόλυνση ενός διαλόγου για την ανάπτυξη γνώσεων

Αυτή η δραστηριότητα εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο εσείς, ως διευκολυντής, μπορείτε να καθοδηγήσετε και να εμβαθύνετε τον επαγγελματικό διάλογο σε μια ΕΚΜ, αφού τα μέλη έχουν ήδη ασχοληθεί με τις απόψεις των μαθητών και τα δεδομένα της έρευνας. Θα διερευνήσετε πώς συγκεκριμένες τεχνικές διευκόλυνσης, όπως η υποβολή ερωτήσεων, η αναδιατύπωση και η σύνοψη, μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς να συνδέσουν ιδέες, να αμφισβητήσουν υποθέσεις και να δημιουργήσουν μια κοινή κατανόηση.

Σε μια συζήτηση της ΕΚΜ, είναι εύκολο να παραμείνετε μόνο στο επίπεδο της ανταλλαγής ιδεών. Ο ρόλος σας ως διευκολυντής είναι να βοηθήσετε την ομάδα να προχωρήσει ένα βήμα παραπέρα, ώστε να συν-κατασκευάσει νόημα και να μετατρέψει τη συζήτηση σε μάθηση και δράση.

Αυτή η δραστηριότητα είναι ιδιαίτερα σημαντική όταν οι ΕΚΜ φτάνουν σε ένα σημείο αναγνώρισης, αλλά δυσκολεύονται να προχωρήσουν από την κατανόηση σε μια βαθύτερη μάθηση. Ο ρόλος σας ως διαμεσολαβητής είναι να διατηρήσετε τη δυναμική, να δημιουργήσετε ασφαλείς χώρους για διαφωνίες ή αβεβαιότητες και να διασφαλίσετε ότι όλες οι φωνές ακούγονται και εκτιμώνται.

Φανταστείτε ότι η ΕΚΜ σας έχει ήδη συζητήσει τα σχόλια των μαθητών και έχει εντοπίσει διάφορες προκλήσεις που σχετίζονται με την αλληλεπίδραση στην τάξη και τη σαφήνεια της διδασκαλίας. Τα μέλη έχουν μοιραστεί τις αρχικές αντιδράσεις και τις πιθανές αιτίες. Τώρα, ως διαμεσολαβητής, ο ρόλος σας είναι να βοηθήσετε την ομάδα να προχωρήσει από την ανάλυση των προβλημάτων στη συν-δημιουργία νέων τρόπων συνεργασίας.

Η αποστολή σας είναι να διαβάσετε τον σύντομο διάλογο που ακολουθεί. Καθώς διαβάζετε, δώστε προσοχή σε ό,τι κάνει ο διαμεσολαβητής για να προωθήσει τον προβληματισμό και τη συνεργασία. Στη συνέχεια, απαντήστε στις καθοδηγητικές ερωτήσεις για να αναλύσετε τις κινήσεις διαμεσολάβησης, να προτείνετε βελτιώσεις και να προβληματιστείτε σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα καθοδηγούσατε μια παρόμοια συζήτηση.

Σενάριο

Δάσκαλος Α: «Δεν είχα συνειδητοποιήσει ότι οι μαθητές ένιωθαν ότι δεν τους ακούγαμε».

Δάσκαλος Β: «Είναι δύσκολο να βρεις την ισορροπία μεταξύ του να ακούς τις απόψεις τους και να καλύψεις το πρόγραμμα σπουδών».

Διαμεσολαβητής: «Σωστά, αλλά υπάρχει κάποιος τρόπος να εμπλέξετε τους μαθητές χωρίς να θέσετε σε κίνδυνο τους διδακτικούς σας στόχους;»

Δάσκαλος Γ: «Ίσως μέσω ερωτηματολογίων ή ανώνυμων προτάσεων;»

Διευκολυντής: «Αυτό θα μπορούσε να λειτουργήσει. Τι θα μπορούσαμε να μάθουμε αν το δοκιμάζαμε για δύο εβδομάδες;»

Οδηγίες

Μετά την ανάγνωση, σκεφτείτε και απαντήστε στα εξής:

- Προσδιορίστε τρεις κινήσεις διευκόλυνσης στον διάλογο που προώθησαν τον προβληματισμό ή τη συν-κατασκευή.
- Προσδιορίστε δύο χαμένες ευκαιρίες όπου ο διευκολυντής θα μπορούσε να είχε εμβαθύνει τη συζήτηση.
- Προτείνετε συγκεκριμένες στρατηγικές που θα χρησιμοποιούσατε για να:

- Ενθαρρύνετε μια πιο ποικιλόμορφη συμμετοχή στο διάλογο.
- Υποστηρίζετε μια πιο σε βάθος ανάλυση ή αμφισβητήσετε τις παραδοχές.

Λίστα αυτοαξιολόγησης:

Πριν προχωρήσετε, ελέγξτε την απάντησή σας χρησιμοποιώντας τον παρακάτω κατάλογο ελέγχου:

- Έχω αναγνωρίσει τις στρατηγικές του συντονιστή για την προώθηση του διαλόγου;
- Σημείωσα τις χαμένες ευκαιρίες για βαθύτερη μάθηση;
- Πρότεινα τρόπους για την ενθάρρυνση της ποικιλόμορφης συμμετοχής;
- Σύνδεσα τις ιδέες μου με τον στόχο της συλλογικής ανάπτυξης γνώσης;
- Η αντανάκλασή μου επικεντρώνεται στα αποδεικτικά στοιχεία, τον τόνο και την ένταξη;

Αφού αναστοχαστείτε, μπορείτε να δείτε ένα παράδειγμα. Πατήστε (εδώ) για να δείτε το παράδειγμα.

Παράδειγμα απάντησης

Κινήσεις διευκόλυνσης:

- Επικύρωσαν και επέκτειναν την ιδέα του Δασκάλου Γ: «Αυτό θα μπορούσε να λειτουργήσει. Τι θα μπορούσαμε να μάθουμε αν το δοκιμάζαμε;»
- Χρησιμοποίησαν ανοιχτές, προοδευτικές προτροπές: «Τι θα μπορούσαμε να μάθουμε αν το δοκιμάζαμε για δύο εβδομάδες;»

Χαμένες ευκαιρίες:

- Ο διευκολυντής θα μπορούσε να είχε διερευνήσει την ανησυχία του Δασκάλου Β σχετικά με τις πιέσεις του χρόνου/του προγράμματος σπουδών: «Τι κάνει δύσκολη την εξισορρόπηση και των δύο;»
- Ο διευκολυντής θα μπορούσε να είχε προτρέψει τα πιο ήσυχα μέλη της ομάδας ή να είχε προτείνει εναλλακτικές στρατηγικές: «Έχει δοκιμάσει κανείς κάτι παρόμοιο; Τι συνέβη;»

Στρατηγικές:

- Για να ενθαρρύνετε τη διαφορετική συμμετοχή: Χρησιμοποιήστε δομημένη σειρά λόγου, αναθέστε ρόλους με σειρά ή χρησιμοποιήστε ανώνυμες κάρτες ιδεών πριν από τη συζήτηση.
- Για να αμφισβητήσετε τις υποθέσεις: Κάντε ερωτήσεις που προκαλούν στοχασμό, όπως «Πώς ξέρουμε ότι οι μαθητές αισθάνονται ότι συμμετέχουν;» ή «Ποια στοιχεία έχουμε που να αποδεικνύουν ότι η φωνή των μαθητών επιβραδύνει την πρόοδο του προγράμματος σπουδών;»

3.4 : Από την κοινή κατανόηση στη δράση – Σχεδιάζοντας μαζί τα επόμενα βήματα

Σε αυτή την τελική δραστηριότητα, θα διερευνήσετε πώς εσείς, ως διευκολυντής, θα μπορούσατε να βοηθήσετε την ΕΚΜ σας να περάσει από την κοινή κατανόηση στη συλλογική δράση. Μετά από προβληματισμό και συζήτηση σχετικά με τα στοιχεία (όπως τα σχόλια των μαθητών ή η παρατήρηση στην τάξη), το επόμενο βήμα είναι να μετατρέψετε τις ιδέες σε ένα ρεαλιστικό, συνεργατικό σχέδιο βελτίωσης. Αντί να δημιουργήσετε εσείς οι ίδιοι ένα «Στρατηγικό Σχέδιο», θα σχεδιάσετε ένα σύντομο περίγραμμα για το πώς θα καθοδηγήσετε την ομάδα σας να δημιουργήσει ένα από κοινού.

Στρατηγικό σχέδιο: Πρόκειται για ένα σχέδιο που συντάσσεται συνεργατικά και μετατρέπει τη σκέψη σε πράξη. Καθορίζει στόχους, δράσεις, ευθύνες, χρονοδιάγραμμα και δείκτες βελτίωσης. (Διαφέρει από ένα σχέδιο διευκόλυνσης, το οποίο επικεντρώνεται στην καθοδήγηση της διαδικασίας της συνάντησης.)

Ως διευκολυντής, ο ρόλος σας είναι να υποστηρίξετε τα μέλη ΕΚΜ της ΕΚΜ σας στη συν-δημιουργία ενός Στρατηγικού Σχεδίου: ένα σύντομο, δομημένο περίγραμμα που βοηθά στη μετατροπή των κοινών προβληματισμών σε απτά βήματα για αλλαγή.

Το Στρατηγικό Σχέδιο δεν είναι μια έκθεση, αλλά ένα έγγραφο εργασίας που αποσαφηνίζει:

- Τι θα κάνει η ΕΚΜ (στόχοι και δράσεις)
- Ποιος θα αναλάβει την ευθύνη
- Πότε θα συμβεί
- Πώς θα αξιολογείται η πρόοδος.

Ο ρόλος σας είναι να διασφαλίσετε ότι η διαδικασία είναι περιεκτική, ρεαλιστική και επικεντρώνεται σε αποδεικτικά στοιχεία, όπως:

- Βοηθώντας την ΕΚΜ να συνοψίσει τις ιδέες που προέκυψαν από τον αναστοχασμό,
- Υποστήριξη των μελών για την πρόταση συγκεκριμένων δράσεων,
- Συν-καθορισμός ευθυνών και χρονοδιαγραμμάτων,
- Διασφάλιση ότι το σχέδιο συνδέεται με τα δεδομένα και τους στόχους της ΕΚΜ.
- Εσείς ενεργείτε ως οδηγός της διαδικασίας, όχι ως υπεύθυνος λήψης αποφάσεων.

Ένα Στρατηγικό Σχέδιο καθορίζει τι θα κάνει η ομάδα, ποιος θα είναι υπεύθυνος, πότε θα συμβεί και πώς θα μετρηθεί η επιτυχία. Ο στρατηγικός σχεδιασμός βοηθά να διασφαλιστεί ότι η αναστοχαστική διαδικασία θα οδηγήσει σε ορατές αλλαγές και ότι κάθε μέλος θα μοιραστεί την ευθύνη της διαδικασίας. Δεν είναι μια έκθεση ή μια εργασία, αλλά ένα πρακτικό έγγραφο εργασίας που βοηθά την ΕΚΜ σας να παραμείνει συγκεντρωμένη και υπεύθυνη.

Σενάριο

Η ΕΚΜ σας έχει εξετάσει τα σχόλια των μαθητών που δείχνουν ότι:

- Τα μαθήματα χαρακτηρίζονται από μονόδρομες διαδικασίες.
- Οι οδηγίες δεν είναι σαφείς.
- Οι μαθητές μαθαίνουν με διαφορετικούς ρυθμούς.

Μετά από συζήτηση, η ΕΚΜ συμφωνεί σε δύο τομείς εστίασης:

- Αύξηση της αλληλεπίδρασης των μαθητών κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.
- Βελτίωση της σαφήνειας των οδηγιών.

Φανταστείτε ότι η ΕΚΜ σας έχει αναλύσει συλλογικά τις απόψεις των μαθητών, έχει συζητήσει τις προοπτικές τους και έχει συμφωνήσει σε δύο κύριους τομείς εστίασης για αλλαγή. Ως διαμεσολαβητής, ο ρόλος σας είναι να βοηθήσετε στη μετατροπή των ιδεών σε ένα συνεργατικό σχέδιο στρατηγικής.

Πριν ξεκινήσετε, σημειώστε ότι ένα Στρατηγικό Σχέδιο είναι ένα συνεργατικό εργαλείο που μετατρέπει τον αναστοχασμό σε μετρήσιμες ενέργειες.

Περιλαμβάνει:

- Στόχο (τι πρέπει να βελτιωθεί)

- Συγκεκριμένη δράση (τι πρέπει να γίνει)
- Υπεύθυνο άτομο/ομάδα (ποιος)
- Χρονοδιάγραμμα (πότε)
- Αποδεικτικά στοιχεία/Παρακολούθηση (πώς να αξιολογήσετε την πρόοδο)

Στρατηγικό Πλάνο - Γρήγορος Οδηγός για Συντονιστές ΕΚΜ

Αναστοχασμός → Πλάνο → Πράξη → Ανασκόπηση

Μετατρέψτε τις κοινές πληροφορίες σε συγκεκριμένα, μετρήσιμα βήματα που η ΕΚΜ

Στόχος (Τι να βελτιώσουμε)

Παράδειγμα: Αύξηση συμμετοχής μαθητών και βελτίωση σαφήνιάς των

Δράσεις (Τι να κάνουμε)

Παράδειγμα: 1) Ένα ομαδικό έργο κάθε βδομάδα: 2) Χρήση μιας απλής λίστας ελέγχου οδηγιών (πχ: γράψε, ελέγξε κατανόηση).

Ποιοι (Υπευθυνότητες)

Παράδειγμα: Ολά τα μέλη της ΕΚΜη προύν για δράση. Ο επικεφαλής, γραμματισμού φτιάχνει τη λίστα ελέγχου.

Πότε (Χρονοδιάγραμμα)

Παράδειγμα: 2 - 4 εβδομάδες δοκιμαστικά. Συμφωνήστε για ημερομηνία έναρξης και επανεξέτασης.

Αποδεικτικά / Παρακολούθηση (Πώς θα ξέρουμε ότι αποδίδει)

Παράδειγμα: Γρήγορη αναφορά μαθητών, σύντομες παρατηρήσεις με ποικιλόμορφα αποδεικτικά για επικείμενη δράση στην επομένη ΕΚΜ.

Συμβουλές Συντονιστή

- Περιλάβετε κάθε φωνή και άποψη,
- Κρατήστε τις ενέργειες απλές, ελαφρώς συσπαστικές.
- Επαινείτε κάθε βήμα σε αντιδθην αναστοχασμός.
- Συνδέστε αναστοχασμό και προσαρμογή μετά από την ανασκόπηση.

Οδηγίες

Ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα:

1.Εξετάστε τους τομείς εστίασης και τα δεδομένα της ΕΚΜ.

Υπενθυμίστε στην ομάδα τις δύο κύριες πληροφορίες που προέκυψαν από τα σχόλια των μαθητών.

2.Σκεφτείτε μαζί δράσεις.

Ενθαρρύνετε όλα τα μέλη να προτείνουν ένα μικρό, συγκεκριμένο βήμα που θα μπορούσαν να δοκιμάσουν στις τάξεις τους.

3.Οργανώστε τις ιδέες σε ένα Στρατηγικό Σχέδιο.

- Περιοχή εστίασης (Τι πρέπει να βελτιωθεί)
- Δράση (Τι πρέπει να γίνει)
- Ηγεσία/Ποιος (Ποιος θα το κάνει)
- Χρονοδιάγραμμα (Πότε θα γίνει)
- Αποδεικτικά στοιχεία/Παρακολούθηση (Πώς θα ξέρετε ότι λειτουργεί)

4. Σκεφτείτε και προσαρμόστε.

Πριν οριστικοποιήσετε το σχέδιο, συζητήστε αν οι προτεινόμενες ενέργειες είναι ρεαλιστικές, δίκαιες και ευθυγραμμισμένες με τους στόχους της ΕΚΜ σας.

Αυτοέλεγχος

Ελέγξτε το σχέδιο ή το πρόγραμμα διευκόλυνσης χρησιμοποιώντας την παρακάτω λίστα ελέγχου:

- Έχω επικεντρωθεί στη διευκόλυνση (καθοδήγηση, όχι δράση);
- Έχουν συμπεριληφθεί όλες οι απόψεις;
- Οι ενέργειες συνδέονται με τα στοιχεία και τους στόχους;
- Είναι σαφείς οι ευθύνες και τα χρονοδιαγράμματα;
- Έχω λάβει υπόψη τον τρόπο που θα παρακολουθήσω την πορεία των ενεργειών;

2. Περαιτέρω πόροι

- Antinluoma, M., Pomäki, L., & Toom, A. (2021). Πρακτικές των επαγγελματικών μαθησιακών κοινοτήτων. *Frontiers in Education*, 6, 617613. <https://doi.org/10.3389/feduc.2021.617613>
Αυτό το άρθρο ανοιχτής πρόσβασης παρέχει μια σαφή επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο λειτουργούν αποτελεσματικά οι ΕΚΜ στην πράξη. Προσδιορίζει κοινές πρακτικές που προωθούν την κοινή αναστοχασμό, τη συνεργασία και τη μάθηση σε επίπεδο σχολείου.

- Brodie, K. (2021). Ο ρόλος των εκπαιδευτικών στις επαγγελματικές μαθησιακές κοινότητες. *Professional Development in Education*, 47(4), 560–573.
<https://doi.org/10.1080/19415257.2019.1689523>

Εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί ασκούν την πρωτοβουλία και την επαγγελματική κρίση τους στο πλαίσιο των ΕΚΜ. Χρήσιμο για τους συντονιστές που επιθυμούν να ενισχύσουν την ευθύνη και τον ενεργό ρόλο των συμμετεχόντων στην έρευνα και τη δράση.

- Zepeda, S. J. (2019). Επαγγελματική ανάπτυξη: Τι λειτουργεί. Routledge.
Ένα πρακτικό βιβλίο για το σχεδιασμό και την καθοδήγηση αποτελεσματικής επαγγελματικής ανάπτυξης. Τα κεφάλαια σχετικά με τη συνεργατική μάθηση και τον αναστοχαστικό διάλογο συνδέονται καλά με τη διευκόλυνση και τον σχεδιασμό των ΕΚΜ.

3. Αναστοχασμός

Στο τέλος της Συνεδρίας 3, αφιερώστε λίγο χρόνο για να σκεφτείτε τι βιώσατε στις δραστηριότητες αυτής της συνεδρίας.

Κάθε δραστηριότητα σας προσκάλεσε να εξασκηθείτε σε διαφορετικές πτυχές της διευκόλυνσης — ανάλυση των σχολίων των μαθητών, υποστήριξη της αναστοχαστικής σκέψης, καθοδήγηση του διαλόγου και μετατροπή των ιδεών σε δράση.

Αυτό το τελευταίο τμήμα έχει ως στόχο να σας βοηθήσει να συνδέσετε όλες αυτές τις εμπειρίες και να αναγνωρίσετε τη σημασία τους για την επαγγελματική σας ανάπτυξη ως διαμεσολαβητή.

Ερωτήσεις για προβληματισμό: Καθώς διαβάζετε αυτές τις ερωτήσεις, απλά σκεφτείτε τις απαντήσεις σας.

- Πώς αυτή η ενότητα διαμόρφωσε την κατανόησή σας για το πώς ένας διαμεσολαβητής συμβάλλει στην ανάπτυξη γνώσεων σε μια ΕΚΜ;
- Ποιες νέες στρατηγικές διευκόλυνσης ανακαλύψατε ή εξερευνήσατε σε αυτή τη συνεδρία; Ποιες από αυτές αισθάνεστε σίγουροι να χρησιμοποιήσετε;
- Ποιες προκλήσεις μπορεί να προκύψουν όταν καθοδηγείτε μια ομάδα να αναστοχαστεί κριτικά πάνω σε δεδομένα (π.χ. φωνή των μαθητών, παρατηρήσεις);
- Ποιες στρατηγικές μπορούν να βοηθήσουν στην ενσωμάτωση της τεκμηριωμένης αναστοχαστικής σκέψης και του σχεδιασμού ως τακτικές πρακτικές της ΕΚΜ;

Συνεδρία 4: Αναδρομή στο παρελθόν και προώθηση στο μέλλον

Καλώς ήρθατε στην τελική ενότητα του Μοντέλου 2 – Έρευνα, Αναστοχασμός και Οικοδόμηση Γνώσης!

Στο τέλος αυτής της ενότητας, σας προσκαλούμε να αναστοχαστείτε σχετικά με όσα μάθατε και βιώσατε ως διευκολυντής της ΕΚΜ καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της ενότητας. Στόχος είναι να σας βοηθήσουμε να αναγνωρίσετε την πρόοδό σας, να συνδέσετε τις νέες γνώσεις με την πρακτική σας και να προετοιμαστείτε για τα επόμενα βήματα στην επαγγελματική σας μαθησιακή διαδρομή.

Θυμηθείτε: Η αναστοχαστική σκέψη είναι μια ενεργητική διαδικασία κατανόησης της εμπειρίας, όχι απλώς ανάκλησής της. Χρησιμοποιήστε αυτόν τον χώρο για να αναστοχαστείτε.

Κοιτώντας πίσω

Στις προηγούμενες ενότητες, εξερευνήσατε πώς η έρευνα, ο αναστοχασμός και η ανάπτυξη γνώσεων συνδυάζονται για να ενισχύσουν το έργο σας ως διαμεσολαβητής της ΕΚΜ.

Ανακαλύψατε ότι η αποτελεσματική διευκόλυνση δεν αφορά την καθοδήγηση συζητήσεων, αλλά τη δημιουργία χώρων για κοινή έρευνα και μάθηση, όπου η φωνή και η εμπειρία κάθε μέλους συμβάλλουν στη συλλογική ανάπτυξη.

Από τη Συνεδρία 1 (Διευκόλυνση της έρευνας και της αναστοχαστικής σκέψης), μάθατε ότι η έρευνα ξεκινά με την περιέργεια και τις στοχευμένες ερωτήσεις.

Εξασκηθήκατε στον εντοπισμό υποθέσεων, στη διατύπωση ουσιαστικών ερωτήσεων και στην καθοδήγηση της ΕΚΜ σας προς μια εξερεύνηση βασισμένη σε αποδεικτικά στοιχεία.

Συνειδητοποιήσατε ότι η αναστοχαστική σκέψη δεν είναι μια μοναχική δραστηριότητα, αλλά μια συνεργατική διαδικασία που εμβαθύνει την κατανόηση και βοηθά να μετατρέψετε την εμπειρία σε γνώση.

Από τη Συνεδρία 2 (Από τις ερευνητικές ερωτήσεις στη συλλογή και ανάλυση δεδομένων), αναπτύξατε πρακτικούς τρόπους για να βοηθήσετε την ΕΚΜ σας να διαμορφώσει ερευνητικές ερωτήσεις (αυτό που αναζητούμε ως ΕΚΜ) σε διαφορετικά σημεία της ανάπτυξης της ΕΚΜ, να επιλέξει τα κατάλληλα εργαλεία έρευνας για τη συλλογή δεδομένων και να υποστηρίξει την ανάλυσή τους.

Από τη Συνεδρία 3 (Οικοδόμηση γνώσης και κοινή μάθηση), εξερευνήσατε πώς οι επαγγελματικές κοινότητες μάθησης γίνονται ισχυρότερες όταν η αναστοχαστική σκέψη οδηγεί σε δράση.

Εξετάσατε στρατηγικές για την οικοδόμηση συλλογικής γνώσης, τη σύνδεση ιδεών μεταξύ των συναντήσεων και τη διατήρηση μιας κουλτούρας συνεχούς βελτίωσης.

Επίσης, εξασκηθήκατε στο να μετατρέπετε τα ευρήματα της έρευνας σε πρακτικά βήματα για αλλαγή — γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ μάθησης και πράξης.

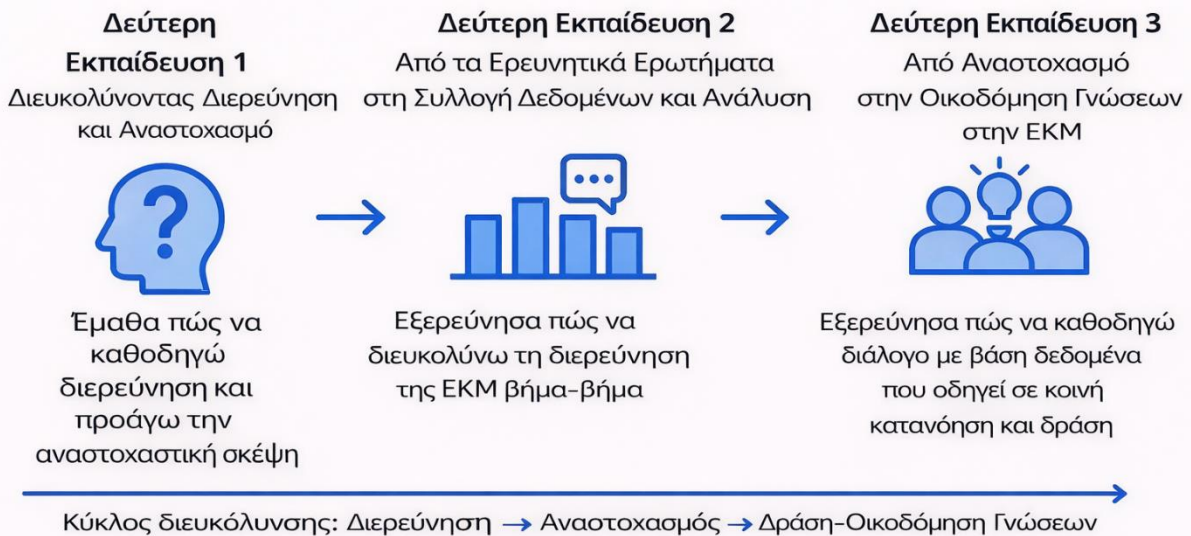
Συνολικά, αυτές οι συνεδρίες σας βοήθησαν να δείτε τη διευκόλυνση ως έναν συνεχή κύκλο έρευνας → αναστοχασμού → δράσης → ανάπτυξης γνώσης.

Ο ρόλος σας ως διευκολυντής ΕΚΜ είναι να καλλιεργήσετε αυτόν τον κύκλο — βοηθώντας την ομάδα σας να προχωρήσει από τις υποθέσεις στην έρευνα, από τον διάλογο στην κοινή κατανόηση και από τις ιδέες σε συγκεκριμένες βελτιώσεις στη διδασκαλία και τη μάθηση.

Τώρα, ας αφιερώσουμε λίγο χρόνο για να σκεφτούμε τι σήμαινε για εσάς προσωπικά αυτή η διαδρομή και πώς θα μεταφέρετε αυτές τις ιδέες στην καθημερινή σας πρακτική ως διαμεσολαβητής.

3.1 Κοιτώντας πίσω: Τι έμαθα

Ανασκόπηση στη Δεύτερη Ενότητα

Οδηγίες: Με βάση τη συμμετοχή σας στις Συνεδρίες 1-3, γράψτε σύντομες αλλά ουσιαστικές απαντήσεις στις ακόλουθες ερωτήσεις αναστοχασμού:

- Ποιες είναι οι τρεις πιο σημαντικές ιδέες ή δεξιότητες που αποκομίζω από αυτό το κεφάλαιο; (Σκεφτείτε τεχνικές διευκόλυνσης, εργαλεία, έννοιες όπως η έρευνα ή η ανάπτυξη γνώσεων, ή συγκεκριμένες πρακτικές.)
- Πώς άλλαξε ή επέκτεινε αυτό το κεφάλαιο την κατανόησή μου για τον ρόλο μου ως διευκολυντή ΕΚΜ; (π.χ. «Τώρα βλέπω τη διευκόλυνση ως μια διαδικασία συν-μάθησης» ή «Συνειδητοποίησα τη σημασία της οικοδόμησης μιας κοινής κατανόησης πριν από τη λήψη αποφάσεων»).
- Ποια στρατηγική, προσέγγιση ή εργαλείο από το κεφάλαιο με ενθουσιάζει περισσότερο να εφαρμόσω αμέσως στην ΕΚΜ μου; (π.χ. Εργαλείο σχεδιασμού έρευνας, Προτροπές αναστοχαστικού διαλόγου, Αυτοαξιολόγηση)
- Πώς μια συγκεκριμένη δραστηριότητα αμφισβήτησε τις παραδοχές μου ή με ώθησε να σκεφτώ διαφορετικά;

Συμβουλή: Να είστε ειλικρινείς και συγκεκριμένοι. Όσο πιο συγκεκριμένη είναι η αναστοχαστική σας σκέψη, τόσο πιο χρήσιμη θα είναι για τη συνεχή εξέλιξή σας.

3.2 Προχωρώντας μπροστά και σχεδιάζοντας το μέλλον: Σχεδιασμός της μαθησιακής μου πορείας ως διευκολυντής

Ως διαμεσολαβητής ΕΚΜ, η επαγγελματική σας ανάπτυξη συνεχίζεται πέρα από αυτό το μάθημα. Αυτό σας προσκαλεί να σταματήσετε, να αναστοχαστείτε και να σχεδιάσετε τη δική σας μαθησιακή διαδρομή, ένα απλό αλλά σκόπιμο σχέδιο που σας βοηθά να εφαρμόσετε όσα έχετε μάθει και να παραμείνετε επικεντρωμένοι στην ανάπτυξή σας ως διαμεσολαβητής.

Η μαθησιακή σας διαδρομή είναι προσωπική: εξελίσσεται μαζί σας, προσαρμόζεται στο περιβάλλον σας και σας βοηθά να συνδέσετε νέες γνώσεις με την καθημερινή σας πρακτική.

Μπορείτε να επανεξετάσετε αυτό το σχέδιο με την πάροδο του χρόνου, να το ενημερώσετε ανάλογα με τις αλλαγές στο περιβάλλον σας και να το χρησιμοποιήσετε ως οδηγό για τη συμμετοχή σας σε μελλοντικές επαγγελματικές δραστηριότητες μάθησης.

Θεωρήστε το ως έναν χάρτη για το πού θέλετε να εξελιχθείτε στο μέλλον, όχι ως ένα επίσημο σχέδιο, αλλά ως έναν προσωπικό οδηγό για το ταξίδι σας στη διευκόλυνση.

Οδηγίες

Κατεβάστε και συμπληρώστε το πρότυπο του μαθησιακού ταξιδιού (κάντε κλικ στο «Κατεβάστε τον σχεδιαστή μαθησιακού ταξιδιού»).

Σχεδιασμός Μαθησιακού Ταξιδιού

Χρησιμοποιήστε αυτόν τον σχεδιασμό για να σχεδιάσετε το δικό σας εξατομικευμένο μαθησιακό ταξίδι ως διευκολυντής ΕΚΜ.

Σκεφτείτε την τρέχουσα πρακτική σας, εντοπίστε τους τομείς που χρειάζονται βελτίωση και θέστε ρεαλιστικούς στόχους για βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη.

Αυτό το εργαλείο σας βοηθά να μετατρέψετε τον προβληματισμό σε δράση.

1. Βραχυπρόθεσμοι στόχοι (προς υλοποίηση εντός των επόμενων 1-2 μηνών)

Στόχος 1: _____

Στόχος 2: _____

Ερώτηση: Ποιες ιδέες ή εργαλεία από το μάθημα σας ενέπνευσαν; Ποιες στρατηγικές θα ωφεληθούν την ομάδα σας αυτή τη στιγμή;

2. Μακροπρόθεσμος στόχος (σε ένα εξάμηνο ή ένα σχολικό έτος)

Στόχος: _____

Ερώτηση: Ποιο μέρος της διευκόλυνσης εξακολουθεί να σας φαίνεται δύσκολο ή καινούργιο; Τι θα είχε τη μεγαλύτερη επίδραση στην ανάπτυξη ΕΚΜ της ΕΚΜ σας;

3. Πόροι και υποστήριξη

1. _____

2. _____

3. _____

Ερώτηση: Καταγράψτε τα εργαλεία, τα πλαίσια, τους συναδέλφους, τους μέντορες ή τα επαγγελματικά δίκτυα που θα σας βοηθήσουν να επιτύχετε τους στόχους σας.

4. Σκεφτείτε και αξιολογήστε την πρόοδο

Μέθοδος αξιολόγησης: _____

Ερώτηση: Πώς θα παρακολουθείτε και θα αναστοχάζεστε την πρόοδό σας; (π.χ. ημερολόγιο, συναντήσεις με μέντορα, ανατροφοδότηση από συναδέλφους)

Αυτό το απλό εργαλείο σας βοηθά να μετατρέψετε τις σκέψεις σας σε πρακτικά επόμενα βήματα.

Περιλαμβάνει τέσσερις σύντομες ενότητες που συνδέουν τις γνώσεις που αποκτήσατε από αυτό το κεφάλαιο με συγκεκριμένες ενέργειες στην πρακτική σας στην ΕΚΜ.

- Βραχυπρόθεσμοι στόχοι: Εστιάστε σε ό,τι μπορείτε να εφαρμόσετε τους επόμενους 1-2 μήνες.
- Μακροπρόθεσμος στόχος: Προσδιορίστε έναν ευρύτερο τομέα ανάπτυξης στον οποίο θα εργαστείτε με την πάροδο του χρόνου.
- Πόροι και υποστήριξη: Καταγράψτε τα εργαλεία, τα άτομα ή τις κοινότητες που μπορούν να σας βοηθήσουν.
- Μέθοδος αξιολόγησης: Επιλέξτε τον τρόπο με τον οποίο θα παρακολουθείτε και θα αναστοχάζεστε την πρόοδό σας.

Συμπληρώνοντας αυτό το σχέδιο, θα αποκτήσετε σαφήνεια και κίνητρα για να συνεχίσετε το επαγγελματικό σας μαθησιακό ταξίδι ως αναστοχαστικός και με αυτοπεποίθηση διαμεσολαβητής της ΕΚΜ.

1. Βραχυπρόθεσμοι στόχοι (2 στοιχεία)

Χρονοδιάγραμμα: επόμενοι 1-2 μήνες. Σκεφτείτε τι μπορείτε να εφαρμόσετε μέσα στους επόμενους 1-2 μήνες στην ΕΚΜ σας.

Σκεφτείτε:

- Ποιες ιδέες, στρατηγικές ή εργαλεία από την εκπαίδευση σας ενέπνευσαν περισσότερο;
- Τι θα μπορούσε να έχει άμεσο θετικό αντίκτυπο στην ομάδα σας;

Παράδειγμα:

- Εφαρμόστε ένα εργαλείο διαλόγου από το μάθημα για να διερευνήσετε μια τρέχουσα πρόκληση στην τάξη.
- Χρησιμοποιήστε τα σχόλια των μαθητών για να ξεκινήσετε μια συζήτηση με τους συναδέλφους σας με βάση τα δεδομένα.

(Συμβουλή: Ορίστε συγκεκριμένους και εφικτούς στόχους.)

2. Μακροπρόθεσμος στόχος (1 στοιχείο)

Χρονοδιάγραμμα: ένα εξάμηνο ή ένα σχολικό έτος. Επιλέξτε έναν πιο βαθύ τομέα διευκόλυνσης που θέλετε να ενισχύσετε με την πάροδο του χρόνου.

Ρωτήστε τον εαυτό σας:

- Ποιος τομέας της διευκόλυνσης εξακολουθεί να σας φαίνεται δύσκολος ή καινούργιος;
- Ποια μακροπρόθεσμη ανάπτυξη θα είχε τη μεγαλύτερη επίδραση στην ΕΚΜ σας;

Παράδειγμα:

- Ανάπτυξη της ικανότητάς μου να ηγούμαι συνεδριών αναστοχασμού με βάση την έρευνα.
- Να ενισχύσω την ικανότητά μου να διαχειρίζομαι διαφορετικές απόψεις σε συνεργατικό διάλογο.

3. Πόροι και υποστήριξη (3 στοιχεία)

Προσδιορίστε τα εργαλεία και τα άτομα που μπορούν να σας βοηθήσουν να επιτύχετε στο μαθησιακό σας ταξίδι. Παραδείγματα:

- Ένας μέντορας ή ένας συνάδελφος διαμεσολαβητής
- Εργαλεία ή πλαίσια από την εκπαίδευση LeaFaP
- Επαγγελματικές κοινότητες ή δίκτυα μάθησης που σας κρατούν ενεργό

(Συμβουλή: Σκεφτείτε τρόπους που θα σας βοηθήσουν να παραμείνετε παρακινήμενοι και υπεύθυνοι.)

4. Μέθοδος αξιολόγησης της προόδου (1 στοιχείο)

Επιλέξτε τον τρόπο με τον οποίο θα παρακολουθείτε την πρόδό σας και θα αναστοχάζεστε σχετικά με αυτήν. Παράδειγμα:

- Χρησιμοποιήστε ένα ημερολόγιο αναστοχασμού για να καταγράφετε τις παρατηρήσεις σας μετά από κάθε συνεδρία της ΕΚΜ.
- Προγραμματίστε τακτικούς αυτοελέγχους ή συζητήσεις με έναν συνάδελφο-διευκολυντή.
- Συγκεντρώστε σχόλια από μέλη της ΕΚΜ ή έναν μέντορα σχετικά με τον αντίκτυπο της διαμεσολάβησης σας.

3.3 Προχωρώντας μπροστά: Σχεδιάζοντας την έρευνα μαζί

Σε αυτή τη δραστηριότητα, θα αναλάβετε τον ρόλο του συντονιστή ΕΚΜ και θα χρησιμοποιήσετε ένα πρακτικό εργαλείο για να βοηθήσετε την ομάδα σας να περάσει από τις υποθέσεις στην έρευνα και από την έρευνα στη δράση.

Συχνά, σε μια ΕΚΜ, τα μέλη έρχονται με ισχυρές πεποιθήσεις, εμπειρίες και διαφορετικές προοπτικές. Οι διαμεσολαβητές διαδραματίζουν βασικό ρόλο στο να βοηθούν τις ομάδες να αμφισβητούν τις προσωπικές ή συλλογικές υποθέσεις τους, να συλλέγουν σημαντικά δεδομένα σχετικά με τη διδασκαλία και να χρησιμοποιούν αυτά τα στοιχεία για να λαμβάνουν αποφάσεις που βελτιώνουν τη διδασκαλία και τη μάθηση.

Ως διευκολυντής της ΕΚΜ, ο ρόλος σας είναι να βοηθήσετε την ομάδα σας να περάσει από τις υποθέσεις στην έρευνα και από την έρευνα στη δράση.

Μέσα από αυτή την άσκηση, θα εξασκηθείτε:

- τη διατύπωση ερωτήσεων έρευνας,
- τον εντοπισμό σημαντικών πηγών δεδομένων και
- τον σχεδιασμό του τρόπου με τον οποίο η ΕΚΜ σας μπορεί να αναλύσει και να δράσει από κοινού βάσει των ευρημάτων

Αυτή η δραστηριότητα σας βοηθά να σχεδιάσετε και να καθοδηγήσετε μια συνεργατική διαδικασία έρευνας που μετατρέπει τις καθημερινές προκλήσεις σε ευκαιρίες για μάθηση και βελτίωση βάσει τεκμηριωμένων στοιχείων.

Οδηγίες: Κατεβάστε το «Εργαλείο σχεδιασμού μίνι-έρευνας». (κάντε κλικ στο «Λήψη εργαλείου»)

Το εργαλείο σχεδιασμού μίνι-έρευνας είναι ένα απλό, ευέλικτο πρότυπο που βοηθά την ΕΚΜ σας να ακολουθήσει έναν κύκλο έρευνας: αποσαφήνιση υποθέσεων → διατύπωση ερωτήσεων → συλλογή και ανάλυση δεδομένων

→ σχεδιασμός δράσεων.

Αν και προορίζεται για ομαδική χρήση, σε αυτή τη δραστηριότητα θα το συμπληρώσετε ατομικά, προκειμένου να προετοιμαστείτε για τη διευκόλυνση μιας τέτοιας διαδικασίας με τη δική σας ΕΚΜ.

Επιλέξτε ή δημιουργήστε το επίκεντρο της έρευνάς σας

1.Σενάριο: Χαμηλή συμμετοχή των μαθητών

Οι μαθητές φαίνονται παθητικοί. Η συμμετοχή τους είναι ελάχιστη, παρά τις ποικίλες μεθόδους που χρησιμοποιούνται. Οι εκπαιδευτικοί υποθέτουν ότι υπάρχει έλλειψη κινήτρων, αλλά δεν έχουν συλλέξει σχόλια από τους μαθητές.

2.Σενάριο: Περιορισμένη συνεργασία εντός της ΕΚΜ

Οι συναντήσεις είναι τακτικές, αλλά στερούνται βάθους, εμπιστοσύνης και κοινού αναστοχασμού

3.Σενάριο: Δυσκολίες στην εφαρμογή μιας νέας εκπαιδευτικής στρατηγικής

Οι εκπαιδευτικοί δεν είναι σίγουροι για τον τρόπο εφαρμογής της μάθησης με βάση την έρευνα στην πράξη.

4.Σενάριο: Αντιφατικές απόψεις σχετικά με την αξιολόγηση των μαθητών

Η διαφωνία μεταξύ της παραδοσιακής και της διαμορφωτικής προσέγγισης δημιουργεί ένταση

5.Σενάριο: Έλλειψη φωνής των μαθητών στη διδασκαλία και τη μάθηση

Τα μαθήματα εξακολουθούν να καθοδηγούνται από τους εκπαιδευτικούς· οι υποθέσεις σχετικά με την αδιαφορία των μαθητών παραμένουν

6.Σενάριο: Τα δεδομένα συλλέγονται αλλά δεν χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά

Συγκεντρώνονται στοιχεία (βαθμολογίες εξετάσεων, δείγματα εργασιών), αλλά σπάνια αναλύονται συνεργατικά.

Εργαλείο σχεδιασμού μίνι-έρευνας

Χρησιμοποιήστε αυτό το πρότυπο για να σχεδιάσετε μια έρευνα μικρής κλίμακας με βάση μια πραγματική πρόκληση στην ΕΚΜ σας. Χρησιμοποιήστε αυτό το εργαλείο για να προετοιμάσετε μια διαδικασία έρευνας για την ΕΚΜ σας.

Σκεφτείτε πρώτα ατομικά και, στη συνέχεια, προσαρμόστε το για ομαδική συζήτηση.

Βήμα έρευνας	Κατευθυντήριες ερωτήσεις	Οι σημειώσεις σας
1. Τι υποθέτουμε;	Ποιες πεποιθήσεις ή υποθέσεις έχουμε σχετικά με αυτό το ζήτημα; Τι μπορεί να θεωρείται δεδομένο;	
2. Τι θέλουμε να μάθουμε;	Ποιες συγκεκριμένες ερωτήσεις θα μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε καλύτερα αυτό το ζήτημα;	

3. Πώς μπορούμε να συλλέξουμε δεδομένα;	Ποιες πηγές (έρευνες, συνεντεύξεις, παρατηρήσεις, εργασίες μαθητών κ.λπ.) θα παρέχουν χρήσιμα στοιχεία;	
4. Πώς θα αναλύσουμε και θα μοιραστούμε τα δεδομένα;	Ποιος θα βοηθήσει στην ανάλυσή τους και πώς θα μοιραστούμε τα αποτελέσματα με την ομάδα;	
5. Σε τι αλλαγές θα μπορούσε να οδηγήσει αυτό;	Με βάση τα ευρήματά μας, ποιες ενέργειες ή βελτιώσεις θα μπορούσαμε να δοκιμάσουμε;	

Αυτό το εργαλείο καθοδηγεί εσάς και την ΕΚΜ σας σε πέντε βήματα έρευνας.

Κάθε βήμα περιλαμβάνει ερωτήσεις για προβληματισμό που βοηθούν στην ανάδειξη υποθέσεων, στη διατύπωση ερωτήσεων έρευνας και στον σχεδιασμό πρακτικών ενεργειών.

Βήμα 1 Τι υποθέτουμε;

Ερώτηση:

- Ποιες πεποιθήσεις ή υποθέσεις έχουμε σήμερα σχετικά με αυτό το ζήτημα; Τι μπορεί να θεωρείται δεδομένο ή να μην έχει αμφισβητηθεί ακόμη;
- Τι θεωρούμε δεδομένο ή δεν αμφισβητούμε;

Βήμα 2 Τι θέλουμε να μάθουμε;

Ερώτηση:

- Ποιες είναι οι συγκεκριμένες ερωτήσεις που πρέπει να διερευνήσουμε για να κατανοήσουμε καλύτερα αυτό το ζήτημα;

Βήμα 3 Πώς μπορούμε να συλλέξουμε δεδομένα;

Ερώτηση:

- Ποιες πηγές πληροφοριών θα μας βοηθήσουν να διερευνήσουμε το ζήτημα; (π.χ. έρευνες, συνεντεύξεις, παρατηρήσεις στην τάξη, εργασίες μαθητών)

Βήμα 4 Πώς θα αναλύσουμε και θα μοιραστούμε τα δεδομένα;

Ερώτηση:

- Ποιος θα βοηθήσει στην ανάλυση των δεδομένων;
- Πώς θα παρουσιάσουμε και θα συζητήσουμε τα αποτελέσματα ως ομάδα;

Βήμα 5 Σε τι αλλαγές θα μπορούσε να οδηγήσει αυτό;

Ερώτηση

- Με βάση τα ευρήματά μας, ποιες πιθανές ενέργειες ή αλλαγές θα μπορούσαμε να εφαρμόσουμε στις διδακτικές ή ηγετικές μας πρακτικές;
- Πώς θα παρακολουθήσουμε τον αντίκτυπο με την πάροδο του χρόνου;

Όταν τελειώσετε, θα έχετε ένα συνοπτικό Μίνι Σχέδιο Έρευνας που θα περιλαμβάνει τις υποθέσεις σας, τις ερωτήσεις της έρευνας, τις ιδέες για τη συλλογή δεδομένων και τα επόμενα βήματα.

Αυτό το σχέδιο μπορεί να παρουσιαστεί στην ΕΚΜ σας για να ξεκινήσει ένας κύκλος συνεργατικής έρευνας.

Τελικό μήνυμα:

Τι ακολουθεί;

Συγχαρητήρια για την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής ενότητας 2! Η δουλειά σας στον τομέα της αναστοχαστικής σκέψης, της αυτοαξιολόγησης και του σχεδιασμού αποτελεί ένα σημαντικό βήμα στην εξέλιξή σας ως διευκολυντής της ΕΚΜ. Αυτές οι δραστηριότητες δεν είναι απλώς μια εργασία, αλλά αποτελούν το θεμέλιο για μια συνεχή, τεκμηριωμένη/βασισμένη σε στοιχεία ανάπτυξη.

Καθώς προχωράτε, σας ενθαρρύνουμε να:

- Επανεξετάζετε τακτικά το σχέδιο μάθησής σας
- Εφαρμόζετε τα εργαλεία αυτής της ενότητας σε πραγματικές συνθήκες
- Να επικοινωνείτε με συναδέλφους για να ανταλλάξετε εμπειρίες
- Εξερευνήσετε τις άλλες εκπαιδευτικές ενότητες αυτής της εκπαίδευσης.

Και να θυμάστε: Δεν είστε μόνοι. Μια ισχυρή ΕΚΜ είναι επίσης το σύστημα υποστήριξής σας.

Εκπαιδευτική ενότητα: 3 Οργάνωση και διευκόλυνση ΕΚΜ σε φυσικούς και ψηφιακούς χώρους

Ενότητα 3: Οργάνωση και διευκόλυνση ΕΚΜ σε φυσικούς και ψηφιακούς χώρους

Σε αυτό το ενότητα, παρουσιάζουμε πτυχές της οργανωτικής διάστασης της διευκόλυνσης, καθώς και πτυχές της ψηφιακής διάστασης. Καθοδηγούμε ασκήσεις και ιδέες εφαρμογής χρησιμοποιώντας βασικές πληροφορίες και επιλεγμένα πρακτικά παραδείγματα.

Όσον αφορά την *οργανωτική διάσταση*, αναφερόμαστε (1) στον αντίκτυπο της χρήσης οργανωτικών πτυχών σε μια ΕΚΜ, (2) στο περιεχόμενο στο οποίο πρέπει να συμφωνήσουν τα μέλη της ΕΚΜ, (3) στις φάσεις στις οποίες η καλή οργάνωση αποκτά σημασία και (4) στα κίνητρα για αναστοχασμό και συνέχεια της δράσης.

Όσον αφορά τη *ψηφιακή διάσταση*, αναφερόμαστε (1) στη χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη διεξαγωγή διαδικτυακών ή υβριδικών συναντήσεων, (2) στη χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη δημιουργία εγγράφων και γραφικών οργανωτών, (3) στη χρήση ψηφιακών εργαλείων για την ενθάρρυνση της αναστοχαστικής σκέψης και της συμμετοχής όλων των μελών σε διαδικτυακές συναντήσεις και (4) στα κίνητρα για αυτοαναστοχασμό και μεταφορά.

Ο στόχος της ενότητας είναι να ενισχύσει τα άτομα που διευκολύνουν τις ΕΚΜ στην εργασία τους, υποστηρίζοντας ταυτόχρονα την ομάδα της ΕΚΜ να αναστοχαστεί σχετικά με τα οργανωτικά στοιχεία και τον σχεδιασμό μιας ΕΚΜ στον ψηφιακό χώρο. Ενθαρρύνουμε τη συζήτηση σχετικά με βασικά ζητήματα και τη συμφιλώση και εφαρμογή κατάλληλων μέτρων.

Αυτό το μάθημα θα δώσει μια γενική εικόνα των βασικών πτυχών που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη διευκόλυνση μιας ΕΚΜ όσον αφορά οργανωτικά ζητήματα. Επιπλέον, παρέχουμε βασικές γνώσεις σχετικά με το γιατί αυτό είναι σημαντικό και πώς μπορεί να εφαρμοστεί στην πράξη. Προσφέρουμε επίσης εργαλεία και ασκήσεις που επιτρέπουν την πρακτική εφαρμογή των δραστηριοτήτων.

Αυτό το μάθημα θα σας εξοπλίσει επίσης με πρακτικές γνώσεις σχετικά με τις πιο σχετικές πλατφόρμες τηλεδιάσκεψης και συνεργασίας που διατίθενται σήμερα. Θα εξερευνήσετε όχι μόνο τα χαρακτηριστικά και τις λειτουργίες τους, αλλά και κρίσιμα ζητήματα σχετικά με την ιδιωτικότητα, την προστασία των δεδομένων,

και την προσβασιμότητα — όλοι κρίσιμοι παράγοντες όταν εργάζεστε με εκπαιδευτικά δεδομένα και επαγγελματικές συνομιλίες.

Όσον αφορά τις οργανωτικές πτυχές, μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου θα πρέπει να είστε σε θέση να:

- Σκεφτείτε την τρέχουσα κατάσταση των ομάδων που διευκολύνετε, δηλαδή πόσο καλά είναι οργανωμένες οι ομάδες, και προσδιορίστε τους τομείς που χρειάζονται βελτίωση.
- Εξετάζετε οργανωτικές βελτιώσεις και να τις εφαρμόζετε στην ομάδα χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα εργαλεία.
- Παρακολουθείτε συνεχώς την πρόοδο της ΕΚΜ και να ενεργείτε ως καθοδηγητής και υποστηρικτής.
- Επίσης, να αναστοχάζεστε τη δική σας πρακτική κατά τη διάρκεια της διευκόλυνσης.

Όσον αφορά τις ψηφιακές πτυχές, μέχρι το τέλος αυτού του κεφαλαίου θα πρέπει να είστε σε θέση να:

- Αξιολογείτε και επιλέγετε τα κατάλληλα εργαλεία τηλεδιάσκεψης και συνεργασίας με βάση τις συγκεκριμένες ανάγκες της ΕΚΜ σας, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά, το κόστος, τις απαιτήσεις απορρήτου και τη συμμόρφωση με τον γενικό κανονισμό προσωπικών δεδομένων (ΓΚΠΔ)
- Διευκολύνετε την αποτελεσματική διεξαγωγή διαδικτυακών συναντήσεων της ΕΚΜ χρησιμοποιώντας βασικές λειτουργίες, όπως αίθουσες διαλέξεως, κοινή χρήση οθόνης, συνεργατικοί πίνακες και δημοσκοπήσεις. Λαμβάνετε τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων και το απόρρητο κατά την επιλογή και την εφαρμογή ψηφιακών εργαλείων συνεργασίας για εκπαιδευτικούς σκοπούς.
- Σχεδιάζετε υβριδικές και πλήρως διαδικτυακές συνεδρίες της ΕΚΜ που αξιοποιούν τα πλεονεκτήματα διαφορετικών πλατφορμών για την υποστήριξη ουσιαστικής επαγγελματικής μάθησης.

Και οι τέσσερις παρακάτω συνεδρίες είναι αυτόνομες, αν και μερικές φορές περιλαμβάνουν αναφορές σε προηγούμενο ή επόμενο περιεχόμενο. Επιπλέον, κάθε συνεδρία χωρίζεται σε διάφορα βήματα, επιτρέποντάς σας να επεξεργαστείτε το περιεχόμενο σταδιακά.

Προβλεπόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Αφού ολοκληρώσετε τα βήματα μάθησης, αναμένουμε τα ακόλουθα μαθησιακά αποτελέσματα. Βασίζονται σε μια συλλογή που αναπτύχθηκε στο πρώτο μέρος του έργου μας, τη θεωρητική και εμπειρική μελέτη, η οποία παρέχει ένα πλαίσιο για τις δεξιότητες που απαιτούνται για την υποστήριξη και τη διευκόλυνση των ΕΚΜ.

Θέλετε να διαβάσετε περισσότερα;

- https://www.leafap.eu/wp-content/uploads/2025/04/LeaFaP_Learning-Outcomes_ENGLISH.pdf (σ. 8)

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Αποτελεσματική διαχείριση, ως λογιστική πτυχή της εργασίας των ΕΚΜ, για να εξασφαλιστεί η τακτική διεξαγωγή των συναντήσεων και να διατηρηθεί η εστίαση στις εργασίες.

Γνώσεις:

- Ο Εργαλεία και τεχνικές που βοηθούν στον προγραμματισμό συναντήσεων και στη διαχείριση εργασιών.

Δεξιότητες:

- Ο Δημιουργία και διανομή ημερήσιων διατάξεων για τη διασφάλιση της εστίασης και της παραγωγικότητας των συναντήσεων.
- Ο Αποτελεσματική διαχείριση του χρόνου κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, ώστε να καλύπτονται όλα τα προγραμματισμένα θέματα.

Στάση:

- Ο Εκτίμηση των δομημένων και στοχοθετημένων συναντήσεων.

Παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και της προόδου της ΕΚΜ και αποτελεσματική διαχείριση της τεκμηρίωσης

Γνώσεις:

- Ο Κατανόηση των τεχνικών παρακολούθησης και αξιολόγησης της προόδου (παρακολούθηση γενικά).
- Ο Εργαλεία για την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και τη διαχείριση των αρχείων.

Δεξιότητες:

- Ο Παρακολούθηση της προόδου και τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων της ΕΚΜ.

Στάση:

- Ο Δέσμευση για διαφάνεια και υπευθυνότητα στην παρακολούθηση της προόδου.

ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ

Χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη διεξαγωγή διαδικτυακών ή υβριδικών συνεδριών

Γνώσεις:

- Ο Ψηφιακές πλατφόρμες για διαδικτυακές και υβριδικές συναντήσεις.
- Ο Βέλτιστες πρακτικές για τη συμμετοχή των μελών σε εικονικά περιβάλλοντα.

Δεξιότητες:

- Ο Ρυθμίστε και διαχειριστείτε διαδικτυακές ή υβριδικές συνεδρίες χρησιμοποιώντας ψηφιακές πλατφόρμες.
- Ο Χρησιμοποιήστε στρατηγικά τα κατάλληλα ψηφιακά εργαλεία και λειτουργίες, όπως κοινή χρήση οθόνης, αίθουσες διαλέξεως και δημοσκοπήσεις, για να ενισχύσετε την εμπλοκή.

Στάσεις:

- Ο Δέσμευση για τη δημιουργία ενός περιεκτικού και διαδραστικού εικονικού περιβάλλοντος.

Χρησιμοποιήστε ψηφιακά εργαλεία για τη δημιουργία εγγράφων και γραφικών οργανωτών

Γνώσεις:

- Ο Αρχές σχεδιασμού και εργαλεία για τη δημιουργία ψηφιακών εγγράφων και γραφικών οργανωτών.
- Ο Συνεργατικά εργαλεία για τη δημιουργία και την επεξεργασία εγγράφων σε πραγματικό χρόνο.

Δεξιότητες:

- Ο Συνεργαστείτε με άλλους σε πραγματικό χρόνο για τη δημιουργία και την επεξεργασία εγγράφων.

Στάσεις:

- Ο Εκτίμηση της σαφήνειας και της οπτικής ελκυστικότητας των εκπαιδευτικών υλικών.

Χρήση ψηφιακών εργαλείων για την προώθηση της αναστοχαστικής σκέψης και της συμμετοχής όλων των μελών σε διαδικτυακές συνεδρίες

Γνώσεις:

- Ο Ψηφιακά εργαλεία και στρατηγικές για την προώθηση της αναστοχαστικής σκέψης, της αλληλεπίδρασης και της συμμετοχής.

Δεξιότητες:

- Ο Διευκόλυνση δραστηριοτήτων αναστοχασμού και συζητήσεων με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων.
- Ο Δημιουργία και χρήση πλατφορμών για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και επιτυχημένων παραδειγμάτων.

Στάσεις:

- Ο Ανοιχτή στάση στη χρήση διαφόρων ψηφιακών εργαλείων για την ενίσχυση της συμμετοχής.

Πριν από την έναρξη των συνεδριών, προτείνουμε να έχετε στη διάθεσή σας χαρτί και στυλό ή άλλο έγγραφο στο οποίο μπορείτε να γράψετε για να κρατήσετε σημειώσεις.

Ακολουθεί μια συνοπτική παρουσίαση κάθε συνεδρίας, συμπεριλαμβανομένης μιας σύντομης περιγραφής των θεμάτων που εξετάστηκαν.

Επισκόπηση συνεδρίας

Η ενότητα 1 παρουσιάζει τους έξι σημαντικούς οργανωτικούς τομείς που πρέπει να ληφθούν υπόψη και τι μπορεί να επιτευχθεί σε μια ΕΚΜ χρησιμοποιώντας πληροφορίες, πρακτικές ασκήσεις και ευκαιρίες για προβληματισμό.

Η συνεδρία 2 αφορά τη χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη διεξαγωγή διαδικτυακών ή υβριδικών συνεδριών.

Η ενότητα 3 αφορά τη χρήση ψηφιακών συνεργατικών εργαλείων για τη διεξαγωγή διαδικτυακών ή υβριδικών συνεδριών και τη χρήση ψηφιακών εργαλείων για την προώθηση της αναστοχαστικής σκέψης και της συμμετοχής όλων των μελών στις διαδικτυακές συνεδρίες.

Η ενότητα 4 παρέχει εργασίες και υλικό για να αναστοχαστείτε σε βάθος σχετικά με το έργο σας ως διευκολυντής και υποστηρικτής της ΕΚΜ, καθώς και για το πώς να πραγματοποιήσετε περαιτέρω ασκήσεις είτε ατομικά είτε με την ομάδα.

Συνεδρία 1 Οργανωτικά θέματα

1. Εισαγωγή

Αγαπητέ αναγνώστη, σε αυτή τη συνεδρία παρουσιάζουμε τους έξι βασικούς οργανωτικούς τομείς που πρέπει να ληφθούν υπόψη και διερευνούμε πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν στο πλαίσιο μιας ΕΚΜ μέσω της εισαγωγής πληροφοριών, πρακτικών ασκήσεων και ευκαιριών για προβληματισμό. Ξεκινάμε με δύο αποσπάσματα...

Απόσπασμα 1:

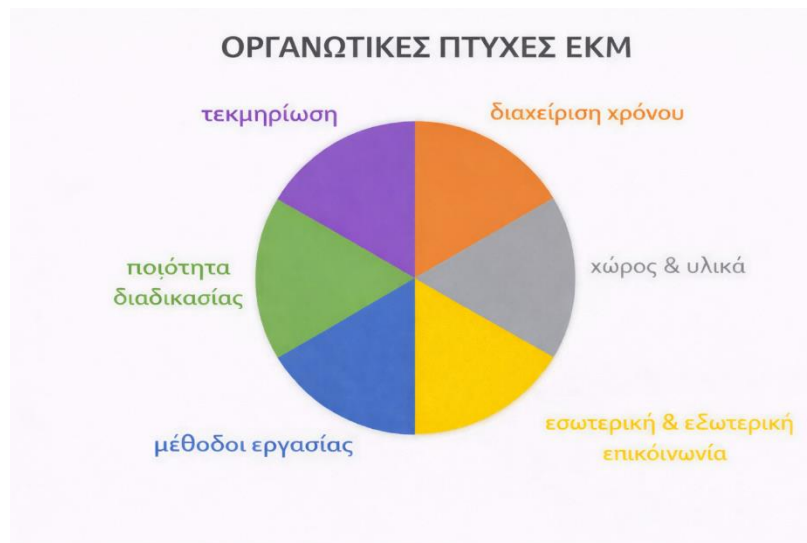
«Αυτός που κάθε πρωί σχεδιάζει τις δραστηριότητες της ημέρας και ακολουθεί αυτό το σχέδιο, κρατά ένα νήμα που θα τον καθοδηγήσει μέσα στο λαβύρινθο της πιο πολυάσχολης ζωής.» Βίκτωρ Ουγκώ (στο Maxwell, 2000, σ. 182)

Απόσπασμα 2:

«Ένα καλό σχέδιο είναι σαν ένας οδικός χάρτης: δείχνει τον τελικό προορισμό και συνήθως τον καλύτερο τρόπο για να φτάσεις εκεί.» (H. Stanley Judd)

Αυτές οι δύο φράσεις υπογραμμίζουν τη σημασία των οργανωτικών πτυχών για την εργασία γενικά και επισημαίνουν ότι η σωστή αντιμετώπισή τους συμβάλλει στην επιτυχία. Μπορούν να συσχετιστούν με την προσέγγιση της εργασίας των ΕΚΜ. Στις ΕΚΜ, οι συμμετέχοντες δίνουν μεγάλη σημασία στον αναστοχασμό σε βάθος και στην ανάπτυξη νέων ιδεών για την πρακτική τους εργασία. Με την προσοχή που δίνουν και στις οργανωτικές πτυχές, η ομάδα υποστηρίζει τη δική της συνεργασία. Εάν οι οργανωτικές πτυχές προγραμματίζονται σκόπιμα – για παράδειγμα, με τη θέσπιση δομών από την ομάδα όσον αφορά το χρόνο, τις συναντήσεις και τις διαδικασίες, και με την πρόβλεψη της καταγραφής των αποτελεσμάτων και των επιτευγμάτων – ορισμένες αποφάσεις έχουν ήδη ληφθεί για τα μέλη σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και δεν χρειάζεται πλέον να συζητηθούν. Όταν μια ομάδα δίνει προσοχή στις οργανωτικές πτυχές, εξασφαλίζει τη μείωση των περισπασμών, της αναποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών ή των δυσάρεστων καταστάσεων.

Το παρακάτω διάγραμμα απεικονίζει όλες τις πτυχές που πρέπει να ληφθούν υπόψη στην οργανωτική διάσταση και περιλαμβάνει έξι ενότητες.

Περιγραφή εικόνας διαγράμματος:

1. **Διαχείριση χρόνου:** Όσον αφορά τη διαχείριση του χρόνου, η ομάδα επικεντρώνεται στη βέλτιστη χρήση του χρόνου, εργαζόμενη όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά για να μεγιστοποιήσει τα οφέλη για όλους κατά τη διάρκεια αυτού του χρόνου. Αυτό εξασφαλίζεται με τη γενική προ-δομή των συνεδριών και την παροχή μιας ατζέντας που δίνει μια γενική εικόνα του τι να περιμένουμε. Η ύπαρξη ενός γενικά σταθερού χρονικού πλαισίου βοηθά τα μέλη να συνεργάζονται με πειθαρχημένο και συγκεντρωμένο τρόπο, επειδή όλοι γνωρίζουν τις διαδικασίες και δεν χάνεται χρόνος σε συζητήσεις λόγω αβεβαιοτήτων.
2. **Χώρος και υλικά:** Η προετοιμασία του χώρου και των υλικών χρησιμεύει ως εξωτερική δομή που βοηθά την ΕΚΜ να επικεντρωθεί στα θέματα που σχετίζονται με το περιεχόμενο. Αυτό δημιουργεί επίσης πρόσθετες συνθήκες που σχετίζονται με τη συνάντηση, επιτρέποντας να αφιερωθεί χρόνος στην πραγματική ανταλλαγή απόψεων. Η ποιότητα της ανταλλαγής και η ικανότητα όλων να συμμετέχουν στη συζήτηση επηρεάζονται από τη διαρρύθμιση του χώρου. Ο σχεδιασμός του χώρου προάγει επίσης την αίσθηση της ευημερίας όταν είναι φιλόξενος και ελκυστικός. Τα υλικά, με τη σειρά τους, αποσαφηνίζουν τη διαδικασία και τα καθήκοντα, ενθαρρύνουν τη συμμετοχή και επιτρέπουν την αλληλεπίδραση με διάφορους τρόπους.
3. **Εξωτερική και εσωτερική επικοινωνία:** Οι οργανωτικές συμφωνίες αφορούν επίσης το ποιος εκτός της ομάδας ενημερώνεται για ποιες πτυχές των δραστηριοτήτων της ομάδας και

πώς η ομάδα σκοπεύει να δομήσει ουσιαστικά την εσωτερική επικοινωνία εντός ΕΚΜτης ΕΚΜ. Αυτό διευκρινίζει ποιος πρέπει να επικοινωνεί σχετικά με την ομάδα, ποιες πληροφορίες μπορούν να κοινοποιηθούν εξωτερικά και ποιες πρέπει να παραμείνουν εμπιστευτικές. Η διαχείριση της επικοινωνίας περιλαμβάνει επίσης την εκ των προτέρων απόφαση για το ποιος πρέπει να ενημερώνεται για τι και μέσω ποιων καναλιών, καθώς και τον από κοινού καθορισμό του βαθμού στον οποίο η ΕΚΜ παρουσιάζεται για διαφημιστικούς σκοπούς.

4. **Μέθοδοι εργασίας:** Οι δραστηριότητες που χρησιμοποιούνται ειδικά στην εργασία της ΕΚΜ μπορεί να ποικίλλουν ευρέως, αλλά πάντα καθορίζουν πρώτα ένα συγκεκριμένο πλαίσιο συνεργασίας και ανταλλαγής. Διάφορες μεθοδολογικές ρυθμίσεις βοηθούν στην πραγματοποίηση γρήγορων και ποικίλων συνομιλιών, στην επίγνωση των χρονικών περιορισμών, στην αυθόρμητη εισαγωγή θεμάτων χωρίς απώλεια της εστίασης και στην οπτική οργάνωση της συζήτησης. Οι μέθοδοι εργασίας επιτρέπουν ευελιξία και ποικιλία, υπό την προϋπόθεση ότι επιλέγονται σκόπιμα ώστε να ταιριάζουν με τον σκοπό. Υπάρχουν επίσης βασικές μέθοδοι εργασίας σε μια ΕΚΜ που εφαρμόζονται σε κάθε συνεδρίαση.

5. **Ποιότητα της διαδικασίας:** Οι οργανωτικές πτυχές μπορούν επίσης να συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας της διαδικασίας μιας ΕΚΜ. Κυρίως με την μόνιμη ενσωμάτωση της «πανοραμικής θέασης», δηλαδή της συνεχούς μετα-επικοινωνίας. Αυτό επιτρέπει στα μέλη να παρακολουθούν την δική τους εξέλιξη και να έχουν μια συνολική εικόνα της διαδικασίας ανταλλαγής στο σύνολό της. Επιπλέον, τέτοια στοιχεία παρακολούθησης υποστηρίζουν στοιχεία όπως ο καθορισμός στόχων, η μετατροπή των στόχων σε προγραμματισμένα βήματα και, τελικά, η αξιολόγηση του κατά πόσον έχουν επιτευχθεί τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Για αυτά τα βήματα παρακολούθησης, είναι κατάλληλες οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται σε τακτική βάση.

6. **Τεκμηρίωση:** Δεδομένου ότι οι ΕΚΜ έχουν σχεδιαστεί για μακροπρόθεσμη λειτουργία και τα μέλη συναντιούνται ξανά μετά από κάποιο χρονικό διάστημα, η τεκμηρίωση όσων έχουν αναπτυχθεί και συμφωνηθεί αποτελεί σημαντικό βοήθημα για την ανάμνηση. Οργανωτικά στοιχεία όπως σαφείς πρακτικές τεκμηρίωσης, αρχειοθέτηση, κανάλια επικοινωνίας και μέθοδοι γρήγορης ανταλλαγής είναι απαραίτητα για την απρόσκοπτη συνεργασία και για την πραγματική ανταλλαγή γνώσεων που καταγράφονται γραπτώς ή οπτικά, παράλληλα με τις προφορικές γνώσεις. Βοηθούν επίσης τους συμμετέχοντες να επανέλθουν γρήγορα στο θέμα της επόμενης συνάντησης. Επίσης, χάρη στη δυνατότητα χρήσης ψηφιακών εργαλείων, η τεκμηρίωση μπορεί να είναι διεξοδική αλλά και αποδοτική από άποψη χρόνου.

Οι πτυχές των επιμέρους συνιστωσών της οργανωτικής διάστασης δεν αλληλοαποκλείονται, αλλά αντίθετα τα οργανωτικά στοιχεία συχνά αλληλεπικαλύπτονται ή συνδέονται άμεσα μεταξύ τους. Για να παρέχουμε σαφή βήματα μάθησης και αναστοχασμού και, ως εκ τούτου, να απλοποιήσουμε τον προσανατολισμό, ακολουθούμε την καθιερωμένη διάκριση.

Είτε ξεκινήσετε να εργάζεστε με μια ΕΚΜ είτε εξετάσετε οργανωτικά ζητήματα καθ' όλη τη διάρκεια της συνεργασίας σας, υπάρχουν προσεκτικά σχεδιασμένες δραστηριότητες που έχουν δημιουργηθεί ειδικά για τον συντονισμό των οργανωτικών ζητημάτων. Έχουν δομηθεί ως οδηγός συνεδριάσεων και μπορούν να χρησιμοποιηθούν απευθείας από τον συντονιστή με μια ομάδα ή, αν χρειαστεί, να πραγματοποιηθούν ανεξάρτητα από την ομάδα ακολουθώντας τις οδηγίες. Αυτές οι δραστηριότητες αναπτύχθηκαν επίσης στο πλαίσιο του προγράμματος LeaFaP και συμπληρώνουν την εκπαίδευση. Οι δραστηριότητες διαρκούν περίπου 1,5-2 ώρες. Περιλαμβάνουν διάφορες επιμέρους ασκήσεις, στις οποίες η ομάδα εξετάζει και αναλύει τις τρέχουσες οργανωτικές πρακτικές της, εξετάζει πιθανές βελτιώσεις και τις εφαρμόζει ενεργά. Επιπλέον, διατίθενται φύλλα εργασίας και πρότυπα ασκήσεων.

1. **Η πρώτη δραστηριότητα** στην οργανωτική διάσταση μπορεί να χρησιμοποιηθεί από μια ΕΚΜ που έχει ήδη πραγματοποιήσει μερικές ενεργές συνεδρίες, αλλά βρίσκεται ακόμα στα αρχικά στάδια της ανάπτυξης της, ή από μια ΕΚΜ που δεν το έχει εξετάσει ποτέ πριν, ανεξάρτητα από πόσο καιρό συνεργάζονται

https://www.leafap.eu/wp-content/uploads/2025/06/12_Organizational_English.pdf

2. **Η δεύτερη δραστηριότητα** μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόλις η ομάδα έχει σχεδιάσει τις οργανωτικές της πρωτοβουλίες και έχει προσπαθήσει να υλοποιήσει μερικές συνεδρίες. Στη συνέχεια εστιάζει στην αναστοχαστική ανάλυση της υλοποίησης. https://www.leafap.eu/wp-content/uploads/2025/06/13_Organizational_English.pdf

2. Μάθηση

Στα επόμενα βήματα μάθησης, καλύπτουμε δύο πτυχές της οργανωτικής διάστασης κάθε φορά και προσφέρουμε αντίστοιχες αναλυτικές ασκήσεις. Ξεκινάμε με το «Χρόνος & Χώρος/Υλικό».

2.1 Χρόνος & Χώρος/Υλικό

Όταν πρόκειται για τη διεξαγωγή μιας συνάντησης μιας ΕΚΜ, υπάρχουν πολλές λεπτομέρειες που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Αυτό περιλαμβάνει τόσο την εσωτερική όσο και την εξωτερική δομή της συνεδρίασης. Γι' αυτό πρέπει να είστε προετοιμασμένοι. Η πρώτη άσκηση επικεντρώνεται σε θεμελιώδεις παραμέτρους για μια συνεδρίαση της ΕΚΜ, επισημαίνοντας πτυχές που είναι ουσιαστικές τόσο στην προετοιμασία όσο και στη διευκόλυνση της συνάντησης. Ακολουθεί μια συζήτηση μεταξύ δύο μελών της ΕΚΜ που μιλούν μετά από μια συνεδρίαση της ΕΚΜ και δεν είναι ικανοποιημένοι με την πορεία της. Ακούστε το αρχείο ήχου και σκεφτείτε πώς θα χειριζόσασταν την κατάσταση. Μπορείτε να σταματήσετε το αρχείο ήχου και να κρατήσετε σημειώσεις καθώς προχωράτε.

Ήχος 1 (μεταγραφή): Συζήτηση αμέσως μετά τη συνεδρίαση

Πρόσωπο Α:

Πω πω, λοιπόν... σήμερα ήταν πάλι αρκετά χαοτική η μέρα, έτσι δεν είναι;

Πρόσωπο Β:

Ναι, συμφωνώ απόλυτα. Δεν είχα ιδέα πότε θα ξεκινούσε. Όλοι κάθονταν εκεί, αλλά κανείς δεν ξεκίνησε.

Πρόσωπο Α:

Ακριβώς! Δεν υπάρχει κανείς να ξεκινήσει τη συζήτηση ή να δώσει τον τόνο. Και μετά μερικοί άνθρωποι συνεχίζουν ασταμάτητα να εκφράζουν την άποψή τους...

Πρόσωπο Β:

... ενώ άλλοι αποσυντονίζονται ή αρχίζουν να γελάνε. Μερικές φορές, γίνονταν ακόμη και δυνατές παράπλευρες συζητήσεις.

Άτομο Α:

Και ποτέ δεν ξέρουμε πότε πρέπει να τελειώσουμε. Σήμερα απλά κράτησε για πάντα.

Πρόσωπο Β:

Και τότε, από το πουθενά, κάποιος ξαφνικά άρχισε να μιλάει για κάτι εντελώς άσχετο, παρόλο που ήμασταν στη μέση ενός άλλου θέματος!

Πρόσωπο Α:

Ναι, το θυμάμαι αυτό. Και το τραπέζι ήταν γεμάτο με κάθε είδους πράγματα – μπουκάλια νερού,

δεν μπορούσα να γράψω τίποτα για να το δουν όλοι και να εργαστούν πάνω σε αυτό... Απλά ένιωθα ότι κανείς δεν είχε μια σαφή εικόνα της κατάστασης.

Πρόσωπο Β:

Για να είμαι ειλικρινής, με ενόχλησε επίσης το γεγονός ότι ο συντονιστής δεν έγραψε τίποτα. Έπρεπε να κρατήσουμε τα πάντα στο μυαλό μας και, στο τέλος, δεν είχα ιδέα για τι μιλούσαν οι άλλοι.

Άτομο Α:

Ναι, ένιωσα το ίδιο. Καθόμουν λίγο πιο πίσω και δεν μπορούσα να δω όλους, κάτι που ήταν πραγματικά άβολο.

Πρόσωπο Β:

Όπως έχουν τα πράγματα τώρα, δεν λειτουργεί πραγματικά. Νομίζω ότι πρέπει να σκεφτούμε σοβαρά πώς να το θέσουμε αυτό το θέμα.

Αφού συζήτησαν πιθανές λύσεις, τα δύο μέλη της ΕΚΜ προσέγγισαν ανοιχτά τον συντονιστή και εξέφρασαν τις ανησυχίες τους. Σε απάντηση, ο διευκολυντής προσαρμόσε τον προγραμματισμό και τη δομή της συνεδρίας.

Ακούστε επίσης τον δεύτερο διάλογο και σκεφτείτε ποιες ιδέες μπορείτε να εφαρμόσετε. Κάντε κλικ στο δεύτερο εικονίδιο ήχου για να ξεκινήσετε.

Ήχος 2 (μεταγραφή): Συζήτηση μετά την ανταλλαγή ιδεών για λύσεις

Πρόσωπο Α:

Εκτίμησα πολύ το γεγονός ότι το ξανασυζητήσαμε την περασμένη εβδομάδα. Ήταν σημαντικό να μην το αφήσουμε ως είχε.

Πρόσωπο Β:

Ναι, και ότι καταλήξαμε μαζί στο πώς θα μπορούσαν να λειτουργήσουν καλύτερα τα πράγματα.

Η συζήτηση με τον συντονιστή μας ήταν πραγματικά εποικοδομητική.

Πρόσωπο Α:

Απολύτως. Μου άρεσε που επισημάναμε ξεκάθαρα τι μας ενοχλούσε, χωρίς να κατηγορούμε άμεσα κανέναν.

Πρόσωπο Β:

Και αυτό πραγματικά έκανε τη διαφορά: τώρα έχουμε μια σαφή αρχή, με ένα καλωσόρισμα και μια σύντομη ατζέντα που καθοδηγεί τη συνεδρίαση.

Άτομο Α:

Και ο διευκολυντής καταγράφει τα πάντα σε ένα σημείο όπου όλοι μπορούν να τα δουν! Αυτό κάνει πολύ πιο εύκολη την παρακολούθηση.

Πρόσωπο Β:

Η διάταξη των καθισμάτων είναι επίσης διαφορετική τώρα. Μπορώ να βλέπω καλύτερα όλους και, στην πραγματικότητα, όλοι μπορούν να βλέπουν ο ένας τον άλλον. Το τραπέζι είναι πιο τακτοποιημένο, οπότε είναι πιο εύκολο να συγκεντρωθούμε. Τώρα έχουμε επιτέλους χώρο στη μέση για τα θέματα και τις σημειώσεις μας. Η τοποθέτηση του φαγητού σε ένα τραπέζι στο πλάι ήταν εξαιρετική ιδέα – όλοι μπορούν να σερβιριστούν μόνοι τους και δεν εμποδίζει.

Άτομο Α:

Ναι, καταλαβαίνω απόλυτα τι εννοείς. Η ατμόσφαιρα φαίνεται σίγουρα εντελώς διαφορετική τώρα, επειδή όλοι δίνουν περισσότερη προσοχή ο ένας στον άλλο.

Πρόσωπο Β:

Για μένα, αυτή είναι μια πολύ σημαντική διαπίστωση: αν κάτι δεν λειτουργεί, πρέπει να το πούμε – αλλά όλοι μαζί και με έμφαση στις λύσεις.

Πρόσωπο Α:

Απολύτως. Να είσαι ανοιχτός, αλλά εποικοδομητικός. Μόνο έτσι θα προχωρήσουν τα πράγματα.

Λίστα ελέγχου: Εδώ μπορείτε να σημειώσετε τι εφαρμόζετε ήδη και τι θέλετε να λάβετε υπόψη για την επόμενη συνεδρία.

- ☐ Σαφής έναρξη ως επίσημη αρχή της συνεδρίας της ΕΚΜ
- ☐ Οπτική παρουσίαση της συνοπτικής επισκόπησης της συνεδρίας στην αρχή της συνεδρίας της ΕΚΜ
- ☐ Καθαρό κλείσιμο της συνεδρίας της ΕΚΜ (εντός του καθορισμένου χρονικού πλαισίου)
- ☐ Διαχείριση και δομή της συζήτησης (ρύθμιση των συνεισφορών των μελών της ΕΚΜ όσον αφορά την έκταση και το περιεχόμενό τους), με τη συμμετοχή όλων των μελών στην ποικιλομορφία τους, την αντιμετώπιση των παράπλευρων συζητήσεων με άμεσες ερωτήσεις, την παροχή επαρκούς χρόνου για την ολοκλήρωση των θεμάτων και του περιεχομένου)
- ☐ Διαμόρφωση του χώρου για τη δημιουργία μιας παραγωγικής ατμόσφαιρας εργασίας (διάταξη καθισμάτων, τοποθέτηση, υλικών και τροφοδοσία)
- ☐ Υλικά εργασίας (ημερήσια διάταξη προετοιμασμένη ως προς το περιεχόμενο, διαθέσιμη σε όλους με σκοπό να προάγει την ενεργή συζήτηση στην ΕΚΜ για να αφήσει χώρο για επιπλέον ανησυχίες)
- ☐ Τεκμηρίωση και σαφής κατανομή των καθηκόντων μεταξύ του συντονιστή/διευκολυντή και των μελών της ΕΚΜ (λήψη πρακτικών, τήρηση χρόνου, σαφής κατανομή εργασιών, σχεδιασμός ατομικών βημάτων ανάπτυξης)
- ☐ Ενεργή ενασχόληση με το θέμα και μετατροπή του σε κοινό μέλημα για όλους
- ☐ Στάση του συντονιστή/διαμεσολαβητή: ανοιχτός στην ανταλλαγή απόψεων και την επικοινωνία· θεώρηση της κριτικής ως ευκαιρία για βελτίωση.

Αν θέλετε να δείτε πώς είναι δομημένη μια συνάντηση της ΕΚΜ, θα βρείτε μια αρχική επισκόπηση των επτά βασικών βημάτων στην Ενότητα 4 (Προχωρώντας μπροστά/Οργανωτικά θέματα/1.1 Βασικά βήματα μιας συνάντησης της ΕΚΜ / διαδικασία συνάντησης).

2.2 Αίθουσα και υλικό

Αφού συζητήσαμε τις βασικές πτυχές που είναι σημαντικές για τη διεξαγωγή μιας συνεδρίας της ΕΚΜ, στρέφουμε τώρα την προσοχή μας στον χώρο της συνεδρίασης και στον εξοπλισμό του.

Έχοντας κατά νου αυτή τη διαδικασία (ή μια παρόμοια), είναι χρήσιμο να έχετε στη διάθεσή σας τα απαραίτητα υλικά για κάθε συνεδρία. Έχουμε προετοιμάσει μια αίθουσα συνεδριάσεων της ΕΚΜ στην οποία πέντε χρωματιστά ορθογώνια σε κόκκινο, μπλε, πορτοκαλί, μοβ και πράσινο χρώμα υποδεικνύουν διαφορετικές ζώνες της αίθουσας. Οι εικόνες περιέχουν διαφορετικά είδη υλικών που θεωρούμε ότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μια συνεδρία της ΕΚΜ και τα οποία έχουν καταναμεηθεί σε κάθε περιοχή της αίθουσας. Φυσικά, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτές τις ιδέες σε μια συνεδρία της ΕΚΜ ή σε μια διαφορετική συνεδριακή κατάσταση.

1. **Η θέση του διευκολυντή:** Μπάλα ομιλίας, ρολόι, υπολογιστής, κινητό τηλέφωνο, φύλλα σύνοψης

2. **Το τραπέζι συνεδριάσεων στο κέντρο:** Κάρτες Metaplan (σε διαφορετικά χρώματα), λευκό χαρτί, αυτοκόλλητα σημειώματα, ημερήσια διάταξη, υλικό τεκμηρίωσης

3. **Ένας πίνακας flipchart στο πλάι:** Μαρκαδόροι (σε διάφορα χρώματα), αυτοκόλλητα σημεία/αυτοκόλλητα σημεία, αφίσα

4. **Πλευρικό τραπέζι:** μπουκάλια νερού, καφετιέρα, μπισκότα, φλιτζάνια/ποτήρια

5. Προαιρετικό δεύτερο τραπέζι: βιβλία, επιπλέον υλικό

Πώς φαντάζεστε τον ιδανικό χώρο συνεδριάσεων;

- Ποιες ιδέες ή γνώσεις από αυτή τη συνεδρία θα εφαρμόσετε στη δική σας ομάδα;
- Πώς η διαρρύθμιση του χώρου που επιλέξατε αντικατοπτρίζει το στυλ διευκόλυνσης που ακολουθείτε και τους στόχους που θέλετε να επιτύχετε με την ομάδα;
- Πώς μπορεί να διαμορφωθεί ο χώρος έτσι ώστε να αντανακλά τις ανάγκες και τις συνεισφορές όλων των μελών; Πώς μπορεί ο χώρος και ο σχεδιασμός του να υποστηρίξει τη συνεργασία και την συγκέντρωση;

2.3 Εσωτερική/εξωτερική επικοινωνία και μέθοδοι εργασίας

Τώρα θα ασχοληθούμε με την εσωτερική επικοινωνία και τις μεθόδους εργασίας. Το πρώτο τμήμα επικεντρώνεται σε δύο βασικά θέματα: την επικοινωνία που σχετίζεται με τις πληροφορίες και την επικοινωνία που σχετίζεται με τις επαφές. Περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο τα μέλη της ΕΚΜ ανταλλάσσουν πληροφορίες, θεσπίζουν βασικούς κανόνες και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους με σεβασμό και παραγωγικότητα.

2.3.1 Επικοινωνία που σχετίζεται με πληροφορίες

Γενικά, τα μέλη της ΕΚΜ πρέπει να συμφωνήσουν σε μερικά βασικά σημεία. Αυτά δεν καλύπτουν μόνο την πρόθεσή τους να επικοινωνούν σχετικά με το θέμα, αλλά και να θέτουν τους βασικούς κανόνες για τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Τα μέλη πρέπει επίσης να συμφωνήσουν σχετικά με το ποιος πρέπει να γνωρίζει τι και τι επιτρέπεται ή αναμένεται να μοιραστούν. Τα ερωτήματα που πρέπει να εξεταστούν είναι: Ποιος λαμβάνει ποιες πληροφορίες, γιατί και ποιος είναι ο υπεύθυνος επικοινωνίας για συγκεκριμένα θέματα κ.λπ.

Ο ρόλος του συντονιστή είναι να καθοδηγήσει την ομάδα κατά τη διάρκεια αυτής της ανταλλαγής απόψεων, διασφαλίζοντας ότι όλα τα σημεία έχουν διευκρινιστεί και ότι τα ανεπίλυτα ζητήματα δεν οδηγούν σε συγκρούσεις. Είναι χρήσιμο να αντιμετωπιστούν αυτά τα

ζητήματα στην αρχή ή μετά τις πρώτες συνεδρίες, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με την προστασία των δεδομένων.

Ακολουθούν οι κατευθυντήριες ερωτήσεις από έναν κατάλογο ελέγχου:

- Ποιος πρέπει να ενημερωθεί ότι η ΕΚΜ λειτουργεί ...;
- Ποιος είναι ο υπεύθυνος επικοινωνίας μας για εξωτερικά θέματα ...;
- Ποια θέματα προστασίας δεδομένων πρέπει να λάβουμε υπόψη ...;
- Πώς χειριζόμαστε τις προσδοκίες εμπιστευτικότητας/προσωπικών πληροφοριών σχετικά με άτομα ...;
- Πώς θέλουμε να παρουσιάζουμε την ομάδα εξωτερικά;

2.3.2 Επικοινωνία σχετική με τις επαφές

Στο δεύτερο τμήμα θα (1) διερευνήσετε πώς η επικοινωνία που σχετίζεται με πληροφορίες και επαφές διαμορφώνει τη συνεργασία εντός μιας ΕΚΜ και πώς τοποθετείτε τον εαυτό σας ως διαμεσολαβητή. (2) Μπορείτε να εξετάσετε τα πιθανά οφέλη και τους περιορισμούς συγκεκριμένων επιλογών επικοινωνίας.

Η προοπτική του διαμεσολαβητή στην ΕΚΜ

«Καθρέφτη, καθρέφτη στον τοίχο... τι μπορώ, ως διαμεσολαβητής, να επηρεάσω πραγματικά;»

Ως διαμεσολαβητής, επηρεάζετε σημαντικά το επίπεδο εμπιστοσύνης και συνεργασίας στην επικοινωνία της ΕΚΜ. Ως διαμεσολαβητής, πρέπει να σκεφτείτε τι είναι σημαντικό για εσάς, πώς μπορείτε να εργαστείτε αποτελεσματικά, πώς θέλετε να σας απευθύνονται, σε ποιο βαθμό εκφράζετε τον εαυτό σας προσωπικά και τι είδους υποστήριξη θέλετε να παρέχετε.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις για να εξερευνήσετε τη δική σας οπτική γωνία και να δημιουργήσετε μια γενική εικόνα για τον τρόπο οργάνωσης της επικοινωνίας.

- Πώς προτιμώ να μου απευθύνονται; (επίσημα --- ανεπίσημα)
- Πόση δομή χρειάζομαι για τη διαδικασία και τη συζήτηση; (ελάχιστη --- μέγιστη)
- Πόση υποστήριξη μπορεί να αναμένεται από εμένα; (καμία/ανεξάρτητη εργασία --- διαθέσιμος ανά πάσα στιγμή για όλα τα θέματα)
- Πόση ευθύνη θέλω να διατηρήσω για την καθοδήγηση των εργασιών; (χαμηλή --- υψηλή)
- Πόση συνοχή της κοινότητας και της ομάδας χρειάζομαι όταν εργάζομαι με μια ομάδα; (χαμηλή --- υψηλή)

Διεύρυνση των προοπτικών

«Καθρέφτη, καθρέφτη στον τοίχο... πώς θα προχωρήσουμε μαζί μέσα από όλα αυτά;»

Μόλις ο διευκολυντής συνειδητοποιήσει τις προτιμήσεις του, μπορεί να τις ευθυγραμμίσει με τις ανάγκες των μελών της ΕΚΜ. Είναι χρήσιμο να εξετάσετε τα πιθανά οφέλη και τους περιορισμούς μιας συγκεκριμένης επιλογής επικοινωνίας. Η παρακάτω διαφοροποίηση προσφέρει ορισμένες σχετικές πληροφορίες. **Ποια επιλέγετε και γιατί;**

Μορφή προσφώνησης

1. **Επίσημη (Κύριος/Κυρία [Επώνυμο]):** Επαγγελματική και με σεβασμό; χρήσιμη σε νέες ή διαφορετικές ομάδες.
2. **Ημι-επίσημη (Όνομα + επίσημη αντωνυμία):** Προσωπική αλλά με σεβασμό. Λειτουργεί όταν υπάρχει εμπιστοσύνη, αλλά η πλήρης ανεπισημότητα δεν είναι κατάλληλη.

3. **Ατυπη (εσύ):** Προωθεί την οικειότητα και την ανοιχτή επικοινωνία. Πρέπει να εισαχθεί κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας.

Ερωτήσεις για προβληματισμό:

- Ποια μορφή προσφώνησης θα δημιουργούσε τη σωστή ισορροπία μεταξύ επαγγελματισμού και εμπιστοσύνης στην ομάδα μου;
- Υπάρχουν συμμετέχοντες που μπορεί να αισθάνονται άβολα με την ανεπίσημη προσφώνηση;
- Πώς θα μπορούσαμε να συμφωνήσουμε σε μια μορφή προσφώνησης που να είναι αποδεκτή από όλους;

Διαδικασίες/δομή συζήτησης

1. **Προκαθορισμένη:** Σαφής ημερήσια διάταξη, αποτελεσματική, κατάλληλη για εργασία με συγκεκριμένους στόχους· ενδέχεται να παραλειφθούν αυθόρμητα θέματα.
2. **Δυναμική:** Χαλαρή δομή με χώρο για τρέχοντα ζητήματα. Συνδυάζει δομή και ευελιξία.
3. **Ελεύθερη μορφή:** Αυθόρμητες συζητήσεις, ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και τις ιδέες, απαιτεί συντονισμό για να διασφαλιστεί η κάλυψη των βασικών θεμάτων.

Ερωτήσεις για προβληματισμό:

- Ποια μορφή συζήτησης θα υποστήριζε καλύτερα τους τρέχοντες στόχους μας;
- Πώς μπορούμε να αφήσουμε χώρο για νέα θέματα χωρίς να χάσουμε την εστίασή μας;
- Ποιες στρατηγικές θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην εξισορρόπηση της δομής και της δημιουργικότητας στις συζητήσεις;

Προσφορά και αίτημα υποστήριξης

1. **Δομημένη ανατροφοδότηση:** Χρησιμοποιεί κανόνες ή μορφές, παρέχει ασφάλεια, αλλά μπορεί να περιορίσει την αυθορμητικότητα.

2. Καθοδηγούμενη ανατροφοδότηση: Ο διευκολυντής υποστηρίζει τη διαδικασία, χρήσιμη για νέες ομάδες ή ευαίσθητα θέματα.

3. Ανοιχτή ανατροφοδότηση: Αυθόρμητη και άμεση, ενθαρρύνει την ειλικρινή επικοινωνία, απαιτεί εμπιστοσύνη.

Ερωτήσεις για προβληματισμό:

- Ποια προσέγγιση ανατροφοδότησης θα έκανε τους συμμετέχοντες να αισθάνονται πιο ασφαλείς και πιο υποστηριζόμενοι;
- Πώς μπορούμε να ενθαρρύνουμε την ειλικρινή ανατροφοδότηση, διατηρώντας την ταυτόχρονα εποικοδομητική;
- Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να είναι πιο αποτελεσματική η δομημένη προσέγγιση ανατροφοδότησης σε σχέση με την ανοιχτή;

Υπεύθυνος επικοινωνίας / Εκπρόσωπος ομάδας

- 1. Διαμεσολαβητής (μόνιμος):** Εξασφαλίζει σταθερότητα και συνέχεια, αλλά μπορεί να γίνει επιβαρυντικός μακροπρόθεσμα.
- 2. Εναλλασσόμενος:** Ρόλος που εναλλάσσεται. Ενισχύει την κοινή ευθύνη και την αλλαγή προοπτικής, απαιτεί σαφείς συμφωνίες.
- 3. Προσωρινός:** Ρόλος για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Ιδανικός για αρχικά στάδια ή συγκεκριμένα έργα.

Ερωτήσεις για προβληματισμό:

- Ποιος τύπος υπεύθυνου επικοινωνίας θα ήταν ο καταλληλότερος για το μέγεθος και τη σύνθεση της ομάδας μας;
- Πώς μπορούμε να μοιράσουμε την ευθύνη δίκαια χωρίς να προκαλέσουμε σύγχυση;
- Τι υποστήριξη θα χρειαζόταν ένας διαμεσολαβητής για να είναι αποτελεσματικός σε αυτόν τον ρόλο;

Κοινότητα / Αίσθηση κοινότητας

1. **Επαγγελματική απόσταση:** Σαφείς ευθύνες, αποτελεσματική εργασία με έμφαση στην εκτέλεση των καθηκόντων.
2. **Επαγγελματικός και προσιτός:** Συνδυάζει την εμπειρογνωμοσύνη και την ανοιχτότητα, ενθαρρύνει την ανταλλαγή απόψεων και την αυτοευθύνη.
3. **Διαθέσιμος υπεύθυνος επικοινωνίας:** Παρέχει υποστήριξη χωρίς εμπόδια, ενισχύει την εμπιστοσύνη και την κοινωνική συνοχή.

Ερωτήσεις για αναστοχασμό:

- Ποια προσέγγιση ισορροπεί καλύτερα τον επαγγελματισμό και την ομαδική συνοχή;
- Πώς μπορούμε να ενθαρρύνουμε τη συνεργασία χωρίς να υπερβαίνουμε τα όρια;
- Τι θα μπορούσε να βοηθήσει τα μέλη να αισθάνονται ότι υποστηρίζονται και ότι ανήκουν στην κοινότητα

Για την πλήρη έκδοση με λεπτομερείς εξηγήσεις, βλ. Συνεδρία 4 (Προχωρώντας μπροστά/Οργανωτικές πτυχές/1.3.3 επικοινωνία σχετική με τις επαφές)

2.4 Μέθοδοι εργασίας

Σε αυτή την ενότητα, θα μάθετε πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι κάρτες διευκόλυνσης για τη δομή της ανάπτυξης θεμάτων μέσα σε μια ΕΚΜ. Υποστηρίζουν μια σαφή και συμμετοχική διαδικασία, βοηθώντας τα μέλη να οργανώσουν τις ιδέες τους, να θέσουν προτεραιότητες και να λάβουν συλλογικές αποφάσεις με διαφανή τρόπο.

2.4.1 Δομή της συζήτησης με κάρτες διευκόλυνσης

Η χρήση καρτών διευκόλυνσης είναι ένας χρήσιμος τρόπος για να οργανώσετε τη συζήτηση και να την καταγράψετε στο σύνολό της. Παρακάτω παρουσιάζουμε τυπικές διακρίσεις που ο διευκολυντής έχει κατά νου κατά τη διάρκεια της συζήτησης και τις οργανώνει χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες κάρτες διευκόλυνσης. Οι κάρτες που παρουσιάζονται παρακάτω απεικονίζουν μια τυπική σειρά βασικών βημάτων (βασική διαφοροποίηση) για τη χρήση των καρτών διευκόλυνσης. Επιπλέον, ένα σύντομο επεξηγηματικό βίντεο δείχνει πώς λειτουργεί αυτό στην πράξη.

Βασική διαφοροποίηση (περιγραφή κειμένου κάρτας): Οι ακόλουθες κάρτες χρησιμεύουν ως σημεία αναφοράς. Μπορούν και πρέπει να χρησιμοποιούνται μεμονωμένα και αυθόρμητα κατά τη διάρκεια της εξερεύνησης του θέματος.

- Τίτλος του επιλεγμένου θέματος
- Παράδειγμα περίπτωσης
- Θεωρητική αναφορά που αναφέρθηκε από έναν συμμετέχοντα (εάν δεν είναι σαφής, ο διευκολυντής παρεμβαίνει)
- Έννοια στην οποία μπορεί να αντιστοιχιστεί η ιδέα
- Προτεινόμενη επιλογή δράσης
- Αποτέλεσμα μελέτης που έχει ακούσει κάποιος ή έχει παρουσιάσει ο διευκολυντής
- Θέμα που προκύπτει επιπλέον αλλά πρέπει να αναβληθεί (θέμα σε αναμονή)
- Προτεινόμενη επιλογή δράσης

Επικεφαλίδα του επιλεγμένου θέματος	Παράδειγμα περίπτωσης	Θεωρητική αναφορά που αναφέρει συμμετέχων (αν δεν είναι σαφής, παρεμβαίνει ο συντονιστής)	Έννοια στην οποία μπορεί να αποδοθεί η ιδέα
Προτεινόμενη δράση	Αποτέλεσμα μελέτης που κάποιος έχει ακούσει ή έχει εισάγει ο συντονιστής	Θέμα που αναδύεται επιπλέον και πρέπει να μετατεθεί (εκκρεμότητα θέματος)	Προτεινόμενη δράση

Μεταγραφή βίντεο - εξήγηση: Στην αρχή της συνάντησης της ΕΚΜ, ως διευκολυντής, γράφω το θέμα της ημέρας σε μία από τις κάρτες συντονισμού. Και συνήθως, για να ενθαρρύνουμε τους συμμετέχοντες να μιλήσουν για το θέμα, συλλέγουμε στον πρώτο γύρο τις εμπειρίες και τις απόψεις τους.

Μερικές φορές δίνονται παραδείγματα περιπτώσεων, ώστε όλοι να έχουν την ευκαιρία να πουν κάτι. Μερικές φορές οι συμμετέχοντες έχουν ήδη μια πρόταση που δεν έχει ακόμη συζητηθεί, αλλά την καταγράφουμε ούτως ή άλλως χωρίς να την συζητήσουμε. Και μερικές φορές οι συμμετέχοντες προσθέτουν νέα θέματα που είναι ενδιαφέροντα, αλλά δεν μπορούν να συζητηθούν στη συνάντηση και πρέπει να εξεταστούν την επόμενη φορά. Συνεχίζουμε την ανταλλαγή απόψεων μέχρι να συμμετάσχουν όλοι στον πρώτο γύρο. Στη συνέχεια, ξεκινάμε τη συζήτηση ανάλογα με τις ερωτήσεις που θέτουν οι συμμετέχοντες. Αν δεν υπάρχουν ερωτήσεις από τους συμμετέχοντες, θέτω μια ερώτηση για να τους κάνω να σκεφτούν κάτι ή ξεκινώ τη συζήτηση προκαλώντας τους. Επιπλέον, όταν παρουσιάζουν πληροφορίες ή ιδέες, προσπαθώ να τους δώσω μια υπόδειξη για το αν αυτό μπορεί να θεωρηθεί θεωρητική σκέψη, ή ως πτυχή ενός μοντέλου ή ενός εννοιολογικού πλαισίου, ή ακόμα και αν μπορούν να βρεθούν εμπειρικά δεδομένα. Είναι σημαντικό για τα μέλη της ΕΚΜ να κατανοήσουν σε ποια κατηγορία ανήκει η συμβολή τους και έτσι να προσδιορίσουν το επίπεδο των επαγγελματικών τους γνώσεων. Φυσικά, μπορούν επίσης να προκύψουν καλές ιδέες για το πώς να χειριστεί κανείς καλύτερα τις καταστάσεις στην πράξη, ή μπορεί να γίνει μια συλλογή καλών πρακτικών επιλογών.

- Συνιστάται ο διευκολυντής ή ο διαμεσολαβητής να εξηγήσει, με μετα-επικοινωνιακό τρόπο, πώς εφαρμόζονται οι ιδιαίτερα σημαντικές συνεισφορές ή τα νέα χρώματα/μορφές, ώστε τα μέλη να κατανοήσουν τη διαδικασία. Η λήψη φωτογραφίας των κύκλων συζήτησης που έχουν ολοκληρωθεί σε μεγάλο βαθμό και η απόκλισή τους από το κέντρο του τραπέζιού (συχνά σε συνδυασμό με ένα σύντομο διάλειμμα) βοηθά επίσης στη διατήρηση της συνολικής εικόνας.

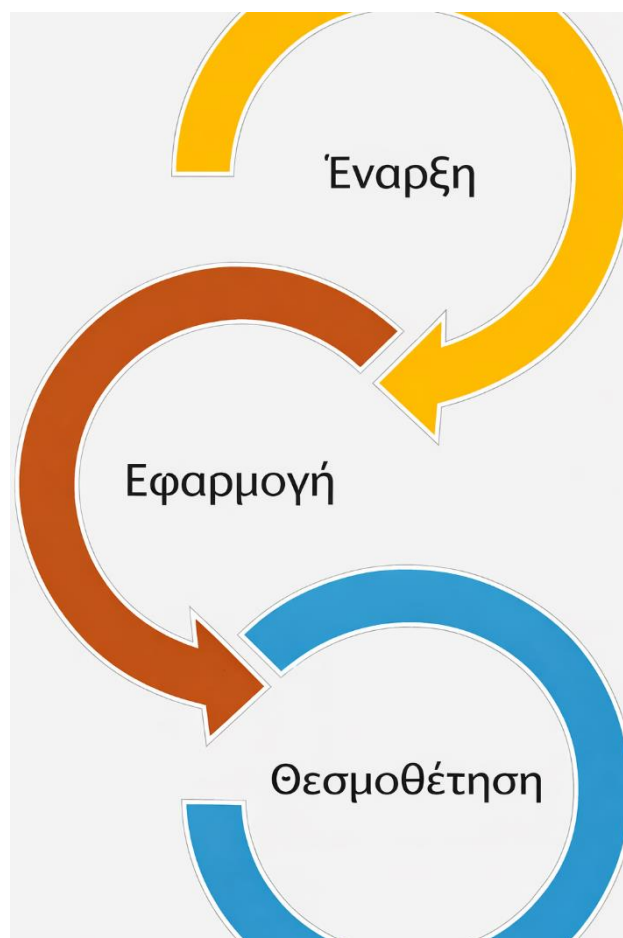
2.5 Πτυχές της ποιότητας της διαδικασίας και της τεκμηρίωσης

Σε αυτή την ενότητα, θα διερευνήσετε πώς μπορεί να ενισχυθεί η ποιότητα της διαδικασίας μέσω ενός μοντέλου τριών φάσεων που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μια ΕΚΜ ή παρόμοιες ομαδικές δραστηριότητες. Επιπλέον, έχετε τη δυνατότητα να ελέγξετε την τεκμηρίωση στην πράξη.

2.5.1 Ποιότητες της διαδικασίας

Εκτός από τις προοπτικές που δομούν μεμονωμένες συνεδρίες, μια βασική προσέγγιση προσανατολισμένη στη διαδικασία λαμβάνει υπόψη τα σημαντικά ορόσημα που επιτυγχάνει μια ΕΚΜ κατά τη διάρκεια αρκετών συνεδριών. Υπάρχουν μερικά βήματα που μπορούν αρχικά να χρησιμοποιηθούν για να χαρτογραφηθεί η πορεία μιας ΕΚΜ στο χρόνο. Σε γενικές γραμμές, τα βήματα είναι: στάδιο σχηματισμού, πρακτική, ενίσχυση, αν και οι φάσεις δεν είναι αυστηρά διακριτές – μερικές φορές μια ομάδα φαίνεται να έχει φτάσει στην επόμενη φάση, αλλά εξακολουθεί να επιδεικνύει συμπεριφορές που θα αποδίδονταν σε μια προηγούμενη φάση.

Συνολικά, η ποιότητα της διαδικασίας σε μια ΕΚΜ σχετίζεται με τις εσωτερικές και εξωτερικές δομές, την επαγγελματική και προσωπική συνεργασία των μελών της, την ατομική επαγγελματική ανάπτυξη και τις προσπάθειες εφαρμογής της μάθησης στην πράξη. Παράλληλα με τους ατομικούς και θεματικούς στόχους της ΕΚΜ, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη η προοπτική ότι η ανάπτυξη και η καθιέρωση της ΕΚΜ πρέπει να θεωρούνται ως μια διαδικασία που πρέπει να ποστηρίζεται και να αξιολογείται.

Με βάση τους Bouchamma et al. (2020), παρέχουμε ένα παράδειγμα των τυπικών φάσεων της διαδικασίας μιας ΕΚΜ, με το περιεχόμενο να περιγράφεται ως εξής. Η παρακάτω αναπαράσταση συνοψίζει τις βασικές πτυχές σε συνοπτική μορφή.

Φάση 1: Έναρξη

- Απόφαση για τη δημιουργία της ΕΚΜ
- Διεξαγωγή διαδικασιών διαπραγμάτευσης
- Καθορισμός των όρων για την ΕΚΜ (τακτικές συναντήσεις, χρονοδιάγραμμα)
- Αντιμέτωπιση (μεμονωμένων) θεμάτων και προκλήσεων

Φάση 2: Εφαρμογή

- Γνωριμία με νέες μεθόδους μάθησης και εργασίας (ανταλλαγή μεταξύ των μελών/διευκόλυνση, έμπνευση από τα παραδείγματα των άλλων)
- Ενσωμάτωση νέων μεθόδων εργασίας

Φάση 3: Θεσμοθέτηση (φάση ενσωμάτωσης)

- Η ΕΚΜ είναι πλήρως ενσωματωμένη ως σταθερό και αυτοσυντηρούμενο μέρος του οργανισμού
- Οι κοινές αξίες, οι κανόνες και η συλλογική ευθύνη είναι σταθερά ενσωματωμένα στην καθημερινή πρακτική.
- Τα μέλη επιδεικνύουν μια συνεχή, ερευνητική νοοτροπία απέναντι στην επαγγελματική μάθηση και βελτίωση

Περαιτέρω βήματα για τις ποιότητες της διαδικασίας μπορείτε να βρείτε στις ενότητες του Μοντέλου

Τώρα μπορείτε να αναρωτηθείτε ή να σκεφτείτε τις ακόλουθες ερωτήσεις προβληματισμού:

Φάση 1: Έναρξη

Για όσους έχουν ήδη μια ΕΚΜ:

- Πόσο σαφώς ορίστηκαν οι στόχοι, οι ρόλοι και οι βασικές προϋποθέσεις κατά την έναρξη της ΕΚΜ μας;
- Σε ποιο βαθμό ελήφθησαν υπόψη τα συμφέροντα και οι ανάγκες όλων των μελών κατά τη φάση έναρξης;
- Τι συνέβαλε στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης και κοινής ευθύνης στο αρχικό στάδιο της ΕΚΜ;

Για όσους δεν έχουν ακόμη ΕΚΜ:

- Ποια θέματα ή προκλήσεις στο επαγγελματικό μου πλαίσιο θα ήταν κατάλληλα για τη δημιουργία μιας ΕΚΜ;
- Ποιες συνθήκες (χρόνος, δομή, υποστήριξη) θα ήταν απαραίτητες για την επιτυχή έναρξη μιας ΕΚΜ;
- Ποιοι στην οργάνωσή μου θα μπορούσαν να ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν σε μια ΕΚΜ και γιατί;

Φάση 2: Εφαρμογή

Για όσους διαθέτουν ήδη ΕΚΜ:

- Πόσο αποτελεσματικά ενσωματώνουμε τις νέες μεθόδους μάθησης και εργασίας στην πρακτική μας;
- Ποιοι παράγοντες προωθούν ή εμποδίζουν την ανοιχτή ανταλλαγή μεταξύ των μελών;
- Πώς χρησιμοποιούμε τα παραδείγματα και τις εμπειρίες των άλλων ως έμπνευση για τη δική μας ανάπτυξη;

Για όσους δεν έχουν ακόμη ΕΚΜ:

- Ποιες μορφές ανταλλαγής μεταξύ των επαγγελματιών της εκπαίδευσης χρησιμοποιώ επί του παρόντος και πώς θα μπορούσαν να γίνουν πιο συστηματικές;
- Πώς θα μπορούσα να πειραματιστώ με νέες προσεγγίσεις εργασίας ή μάθησης που θα υποστήριζαν μια μελλοντική ΕΚΜ;
- Τι είδους υποστήριξη (π.χ. διευκόλυνση, χρόνος, ψηφιακά εργαλεία) θα με βοηθούσε να ξεκινήσω διαδικασίες συνεργατικής μάθησης;

Φάση 3: Θεσμοθέτηση (φάση ενσωμάτωσης)

Για όσους έχουν ήδη μια ΕΚΜ:

- Πώς μπορούμε να αναγνωρίσουμε ότι η ΕΚΜ μας είναι πλήρως ενσωματωμένη στην καθημερινή πρακτική και την οργανωτική κουλτούρα;
- Πώς διασφαλίζουμε ότι η κοινή γνώση εφαρμόζεται πραγματικά και έχει ορατό αντίκτυπο;
- Ποιες δομές βοηθούν την ΕΚΜ μας να παραμένει ζωντανή, παραγωγική και προσανατολισμένη στη μάθηση με την πάροδο του χρόνου;

Για όσους δεν έχουν ακόμη ΕΚΜ:

- Πώς θα ήταν μια ΕΚΜ που λειτουργεί με βιώσιμο τρόπο στον οργανισμό μου;
- Ποιες αξίες, κανόνες ή συνήθειες θα πρέπει να αλλάξουν για να γίνει φυσική η συνεργατική μάθηση;
- Πώς θα μπορούσε να εδραιωθεί με διαρκή τρόπο η ευθύνη για τη συλλογική ανάπτυξη;

2.5.2 Τεκμηρίωση

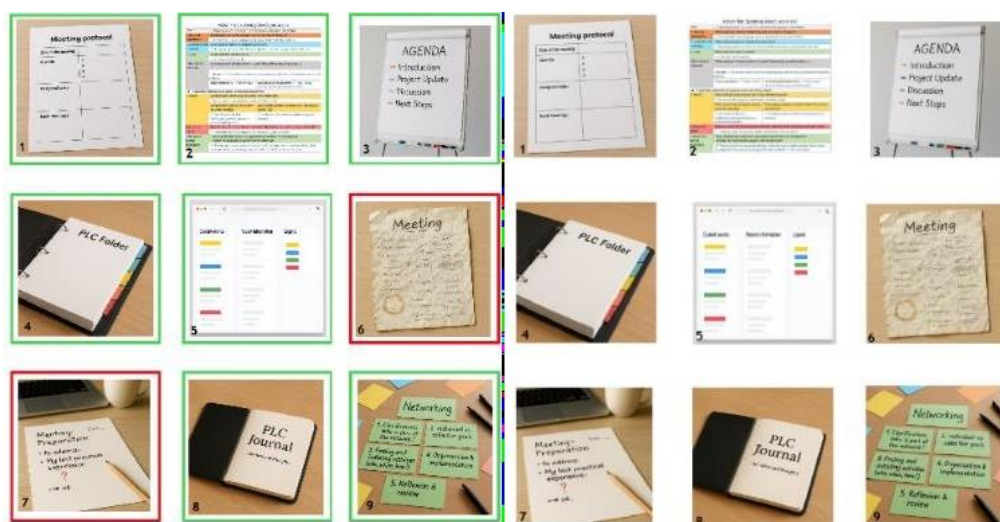
Όταν ασχολούμαστε με την τεκμηρίωση από τη σκοπιά του διαμεσολαβητή, είναι χρήσιμο να προβούμε πρώτα σε εσωτερική αναστοχασμό και να εξετάσουμε τα ζητήματα που αφορούν την τεκμηρίωση στην ΕΚΜ. Υπάρχουν διάφορα σημεία αναφοράς που πρέπει να ληφθούν υπόψη όσον αφορά τις τρέχουσες διαδικασίες της ΕΚΜ, την ίδια την τεκμηρίωση και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, η οποία περιλαμβάνει επίσης την επιλογή των κατάλληλων εντύπων, μεθόδων και μέσων. Τελικά, αυτό αφορά την ανάληψη ευθύνης για την ποιότητα της ΕΚΜ.

Η τεκμηρίωση στο πλαίσιο της ΕΚΜ δεν σημαίνει μόνο τη σύνταξη πρακτικών και την αρχειοθέτηση ή οργάνωση εγγράφων, αλλά περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- να είναι προσβάσιμες οι περιοχές μάθησης και ανάπτυξης.
- τα μέλη λαμβάνουν υποστήριξη στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αναθεώρηση πρωτοβουλιών.
- να μπορεί κανείς να ανατρέξει εύκολα στην προηγούμενη συνεδρία και να προετοιμαστεί για την τρέχουσα ή την επόμενη.
- να είναι ευκολότερο να παρακολουθήσετε τα θέματα της επόμενης συνεδρίας.
- Οι ιδέες, τα διδάγματα και οι δοκιμασμένες πρακτικές μπορούν να τεκμηριωθούν και να επανεξεταστούν πιο εύκολα στην καθημερινή πρακτική.
- Οι πληροφορίες, τα τρέχοντα ζητήματα και τα σχέδια μπορούν να μοιραστούν εντός της ΕΚΜ.
- Οι διάφορες μέθοδοι τεκμηρίωσης είναι γνωστές, οργανωμένες ξεχωριστά, δοκιμασμένες και εφαρμόζονται με συνέπεια στην καθημερινή πρακτική.
- Οι εργασίες είναι οργανωμένες, οι ευθύνες έχουν ανατεθεί με σαφήνεια και έχει εφαρμοστεί η διαχείριση γνώσεων.

Τώρα είναι η ώρα να το εφαρμόσουμε στην πράξη και να το δοκιμάσουμε. Για να γνωρίσουμε διάφορες μεθόδους τεκμηρίωσης και να διακρίνουμε ποιες είναι ακατάλληλες, προσπαθήστε να εντοπίσετε τα «μαύρα πρόβατα». Από τις εννέα εικόνες, δύο είναι τα «μαύρες πρόβατα», που σημαίνει ότι είναι λιγότερο κατάλληλες για υποστηρικτική τεκμηρίωση. Πρώτα, κοιτάξτε όλες τις εικόνες και σκεφτείτε ποιες από αυτές αντιπροσωπεύουν καλές πρακτικές ή παραδείγματα τεκμηρίωσης και ποιες είναι λιγότερο κατάλληλες. Όταν κάνετε κλικ σε ολόκληρη την εικόνα, θα εμφανιστεί η σωστή απάντηση: ένα πράσινο πλαίσιο υποδεικνύει μια σωστή επιλογή, ενώ ένα κόκκινο πλαίσιο δείχνει το «μαύρο πρόβατο», το οποίο δυστυχώς είναι λανθασμένο.

Περιγραφές εικόνων:

Εικόνα 1: Ένα σαφώς δομημένο πρωτόκολλο για όλους τους συμμετέχοντες, που περιλαμβάνει επικεφαλίδες, θέματα ημερήσιας διάταξης, ημερομηνία, ανατεθείσες εργασίες και προγραμματισμένες προσεχείς συνεδριάσεις.

Εικόνα 2: Ένα σχέδιο δράσης που έχει συμπληρωθεί πλήρως, χωρίς κενά πεδία. Μόνο οι προσεκτικά μελετημένες και τεκμηριωμένες καταχωρήσεις μπορούν να εξεταστούν, γεγονός που με τη σειρά του συμβάλλει στην επιτυχία.

Εικόνα 3: Ένας πίνακας με μια καλά δομημένη ημερήσια διάταξη, μεγάλα ευανάγνωστα γράμματα, διάφορα χρώματα για τη δομή και εφεδρικούς μαρκαδόρους.

Εικόνα 4: Ένας φάκελος της ΕΚΜ, ανοιχτός με διαχωριστικά: όλα τα έγγραφα είναι οργανωμένα σε καθορισμένες θέσεις, προσδίδοντας δομή και αποτρέποντας την απώλεια. Επιπλέον, ο φάκελος μπορεί να προσαρμοστεί με ένα φωτεινό χρώμα ή μοτίβο για να είναι εύκολο να τον βρείτε.

Εικόνα 5: Ένας κοινόχρηστος ψηφιακός χώρος εργασίας (όπως ένας διαδικτυακός πίνακας Trello) είναι καλά δομημένος. Εμφανίζονται τα τρέχοντα γεγονότα και οι πληροφορίες και χρησιμοποιούνται διαφορετικά χρώματα (με μια λεζάντα που εξηγεί το σύστημα που ακολουθούν).

Εικόνα 6: Μια ακατάστατη ή δυσανάγνωστη σημείωση σε ένα κομμάτι χαρτί ή μια σελίδα γεμάτη με σημειώσεις, χωρίς σαφή δομή – χαοτική, υπερφορτωμένη ή ελλιπής (λείπει η ημερομηνία, το περιεχόμενο δεν έχει ταξινομηθεί σωστά)

Εικόνα 7: Ο προσωπικός χώρος εργασίας ή η προετοιμασία για τη συνεδρία είναι πολύ περιορισμένος και λιτός. Αποτελείται από ένα μόνο φύλλο χαρτιού, μερικώς συμπληρωμένο, με ένα μολύβι τοποθετημένο δίπλα του.

Εικόνα 8: Ημερολόγιο της ΕΚΜ. Ένα μικρό σημειωματάριο ή μπλοκ Α5 χρησιμεύει ως πρακτικό εργαλείο τεκμηρίωσης στην καθημερινή πρακτική. Ιδέες, πληροφορίες και στιγμές συνειδητοποίησης μπορούν να καταγραφούν γρήγορα και να αναθεωρηθούν εύκολα.

Εικόνα 9: Κάρτες διευκόλυνσης που περιέχουν το τεκμηριωμένο περιεχόμενο της συνάντησης της ΕΚΜ, έτσι ώστε όλοι οι συμμετέχοντες να μπορούν να παρακολουθούν οπτικά και να τραβήξουν φωτογραφίες για τα πρακτικά.

Φτάσατε στο τέλος των μαθησιακών βημάτων σχετικά με την οργανωτική διάσταση της υποστήριξης και της διευκόλυνσης μιας ΕΚΜ. Παρακάτω θα βρείτε τις πηγές στις οποίες αναφερθήκαμε, καθώς και συμβουλές για περαιτέρω ανάγνωση.

Παρακάτω θα βρείτε πρώτα τις Συνεδρίες 2 και 3 που καλύπτουν τη ψηφιακή διάσταση, ακολουθούμενες από τη Συνεδρία 4, η οποία προσφέρει έλεγχο γνώσεων και ευκαιρίες για αναστοχασμό και στις δύο διαστάσεις.

3. Περαιτέρω ανάγνωση

- Bouchamma, Y., Basque, M., Giguère, M. & April, D. (2020). *Επαγγελματικές κοινότητες μάθησης. Πρότυπα ικανοτήτων για διευθυντές σχολείων*. Κεμπέκ, QC: Hermann/Presses de l'Université Laval.
- Huffman, J.B. & Hipp, K.K. (2003). Οργανωτής επαγγελματικής μαθησιακής κοινότητας. Σε J.B. Huffman και K.K. Kipp (Επιμ.), *Αναδιαμόρφωση των σχολείων ως επαγγελματικές κοινότητες μάθησης*. Lanham, MD: Scarecrow Education.
- Judd, S. H. (άγνωστο) goodreads. Διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://www.goodreads.com/quotes/8177249-a-good-plan-is-like-a-road-map-it-shows> (12.08.2025)
- Kansteiner, K., Welther, S., & Schmid, S. (2023). *Professionelle Lerngemeinschaften für Schulleitungen und Lehrkräfte. Chancen des Kooperationsformats für Schulentwicklung und Professionalisierung*. Weinheim: Beltz. <https://www.beltz.de/fachmedien/erziehungswissenschaft/produkte/details/48917-professionelle-lerngemeinschaften-fuer-schulleitungen-und-lehrkraefte.html>
- Kansteiner, K. & Welther, S. (2025). *Εγχειρίδιο πρακτικής: Επαγγελματικές κοινότητες μάθησης σε νηπιαγωγεία και συνεργασίες νηπιαγωγείων-δημοτικών σχολείων*. Weinheim: Beltz Juventa. www.beltz.de/978-3-7799-8663-8
- Maxwell, J.C. (2000). *Failing Forward. Μετατρέποντας τα λάθη σε σκαλοπάτια για την επιτυχία*. Νάσβιλ: HarpersCollins Leadership.

4. Αναστοχασμός

Ας ρίξουμε μια ματιά σε όσα προηγήθηκαν και ας δούμε τι έχετε μάθει σε αυτή τη συνεδρία. Σε ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ότι έχετε αποκτήσει επάρκεια;

- Γνωρίζω όλες τις σημαντικές οργανωτικές πτυχές μιας ΕΚΜ και καταλαβαίνω τι πρέπει να προσέχω.
- Αποκομίζω πολύτιμες νέες ιδέες για την οργάνωση της (μελλοντικής) ΕΚΜ μου.
- Είμαι σε θέση να υποστηρίξω συναδέλφους ή επαγγελματίες που ενδιαφέρονται για την ΕΚΜ στην οργάνωση ΕΚΜ.
- Γνωρίζω ήδη τι μπορώ να προσαρμόσω ή να αλλάξω για να οργανώσω καλύτερα την (μελλοντική) ΕΚΜ μου.
- Ξέρω πού να βρω επιπλέον υλικό και δραστηριότητες σχετικά με την οργάνωση της ΕΚΜ.

Συνεδρία 2: Εργαλεία τηλεδιάσκεψης

1. Εισαγωγή

α) Τι αφορά αυτή η συνεδρία;

Αυτή η ενιαία συνεδρία διάρκειας 45 λεπτών παρέχει στους συντονιστές της ΕΚΜ τα εφόδια για (1) να επιλέξουν τα κατάλληλα εργαλεία τηλεδιάσκεψης και συνεργασίας, (2) να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις βασικές και τις προηγμένες λειτουργίες τους και (3) να λαμβάνουν αποφάσεις που σέβονται την ιδιωτικότητα και είναι σύμφωνες με τον γενικό κανονισμό των προσωπικών δεδομένων (ΓΚΠΔ), έτσι ώστε οι διαδικτυακές ή υβριδικές ΕΚΜ να είναι ελκυστικές, χωρίς αποκλεισμούς και λειτουργικές με τα εργαλεία που διαθέτει ήδη το σχολείο σας. Συνδυάζει το mainstream οικοσύστημα (Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Webex) με ευρωπαϊκές/ανοιχτού κώδικα επιλογές (Whereby, Jitsi, Nextcloud Talk, BigBlueButton) και τις μετατρέπει σε συγκεκριμένες πρακτικές έτοιμες για χρήση από τους διαμεσολαβητές.

β) Μαθησιακά αποτελέσματα

Μέχρι το τέλος αυτής της συνεδρίας, θα είστε σε θέση να:

- Επιλέξετε μια κατάλληλη πλατφόρμα για ένα συγκεκριμένο πλαίσιο της ΕΚΜ, εξισορροπώντας τις λειτουργίες, το κόστος, την προσβασιμότητα και τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ/της αποθήκευσης δεδομένων.
- Διευκολύνετε με σιγουριά τη χρήση βασικών/προηγμένων λειτουργιών (κοινή χρήση οθόνης, αίθουσες διαλέξεως, πίνακες, δημοσκοπήσεις, υπότιτλοι).
- Λάβετε υπεύθυνες αποφάσεις σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής και την ψηφιακή κυριαρχία (φιλοξενία στην ΕΕ, αυτο-φιλοξενία, DPA, καταγραφή/διατήρηση συνομιλιών).
- Συντάξετε ένα σχέδιο μικρο-δράσης για να βελτιώσετε την επόμενη συνάντησή σας της ΕΚΜ.

2. Μάθηση

Όλες οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί για ατομική ολοκλήρωση. Οι χρόνοι είναι ενδεικτικοί. Αυτή η 45λεπτη διαδρομή μάθησης με δικό σας ρυθμό εισάγει βασικές αρχές για την επιλογή, χρήση και αξιολόγηση εργαλείων τηλεδιάσκεψης και συνεργασίας σε Επαγγελματικές Μαθησιακές Κοινότητες (ΕΚΜ). Κάθε δραστηριότητα βασίζεται στην προηγούμενη, καθοδηγώντας σας από την ανάλυση στη δράση.

Δραστηριότητα 1 – Γρήγορη σάρωση: ανάγκες → καταλληλότητα εργαλείου (8 λεπτά)

Στόχος: Δημιουργήστε ένα σαφές πλαίσιο λήψης αποφάσεων για την ΕΚΜ σας.

Πριν επιλέξετε οποιαδήποτε πλατφόρμα, είναι σημαντικό να κατανοήσετε τις πραγματικές ανάγκες της ομάδας σας. Μια ΕΚΜ βασίζεται στην αλληλεπίδραση, την εμπιστοσύνη και την ομαλή συμμετοχή — η τεχνολογία μπορεί να διευκολύνει ή να εμποδίσει αυτό. Αφιερώστε λίγα λεπτά για να σκεφτείτε το τυπικό περιβάλλον της ΕΚΜ σας:

- 1) Συμμετέχοντες και χρονοδιάγραμμα: Πόσα άτομα συμμετέχουν συνήθως; Οι συναντήσεις είναι σύντομες και συχνές ή μακρύτερες αλλά λιγότερο τακτικές; → Οι μικρές ομάδες συχνά επωφελούνται από απλά εργαλεία όπως το Whereby ή το Jitsi, ενώ οι μεγαλύτερες χρειάζονται δομημένες λειτουργίες όπως αίθουσες διαλέξεως (Zoom, BigBlueButton).
- 2) Απαραίτητα χαρακτηριστικά: Προσδιορίστε τα βασικά χαρακτηριστικά — κοινή χρήση οθόνης, breakout rooms, λευκός πίνακας, δημοσκοπήσεις, υπότιτλοι ή εγγραφή.
- 3) Πρόσβαση και χρηστικότητα: Μπορούν οι συμμετέχοντες να συμμετέχουν χωρίς λογαριασμό; Λειτουργεί σε κινητά; Η απλότητα συχνά υπερτερεί της πολυπλοκότητας.
- 4) Απόρρητο και ΓΚΠΔ: Πού επεξεργάζονται τα δεδομένα; Τα εργαλεία που φιλοξενούνται στην ΕΕ ή αυτο-φιλοξενούνται (Nextcloud Talk, Jitsi) εξασφαλίζουν ισχυρότερη προστασία.
- 5) Κόστος και αδειοδότηση: Ελέγξτε τις υπάρχουσες άδειες των ιδρυμάτων (Microsoft 365, Google Workspace). Τα δωρεάν πακέτα ενδέχεται να περιορίζουν το χρόνο ή τον αριθμό των συμμετεχόντων.

Δραστηριότητα 2 – Στιγμιότυπο πλατφόρμας (12 λεπτά)

Στόχος: Αντιστοίχιση των προσδιορισμένων αναγκών με συγκεκριμένες επιλογές.

Σε αυτή τη δραστηριότητα, θα συνδέσετε τις ανάγκες σας με τα κατάλληλα εργαλεία. Ακολουθεί μια γενική επισκόπηση των βασικών πλατφορμών στο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό πλαίσιο. Σημείωση: τα χαρακτηριστικά, οι περιορισμοί και οι νομικές προϋποθέσεις (π.χ. αποθήκευση δεδομένων, συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ ή όροι συμβολαίων) αλλάζουν συχνά. Επομένως, πριν λάβετε αποφάσεις ή ολοκληρώσετε την εργασία, συνιστάται να επισκεφθείτε τους επίσημους ιστότοπους των παρόχων για να επαληθεύσετε τις ενημερωμένες πληροφορίες.

Πλατφόρμες τηλεδιάσκεψης – Πλεονεκτήματα και περιορισμοί

Zoom

Βασικά πλεονεκτήματα: Το Zoom προσφέρει εξαιρετικές αίθουσες διαλέξεων, έναν διαισθητικό πίνακα και ενσωματωμένες δημοσκοπήσεις, παρέχοντας μια αξιόπιστη και σταθερή πλατφόρμα για μικρές και μεγάλες συναντήσεις της ΕΚΜ. Η ευκολία χρήσης και η ευρεία υιοθέτησή του το καθιστούν μια ασφαλή επιλογή για ιδρύματα που χρειάζονται γρήγορη εγκατάσταση και αξιόπιστη απόδοση.

Περιορισμοί / Σημειώσεις ΓΚΠΔ: Η δωρεάν έκδοση περιορίζει τις ομαδικές συναντήσεις σε 40 λεπτά. Καθώς η Zoom είναι πάροχος με έδρα τις ΗΠΑ, η δρομολόγηση στην ΕΕ πρέπει να ενεργοποιηθεί ρητά και οι οργανισμοί πρέπει να επαληθεύσουν ότι υπάρχει έγκυρη συμφωνία επεξεργασίας δεδομένων (DPA).

Microsoft Teams

Βασικά πλεονεκτήματα: Το Teams ενσωματώνεται πλήρως στο οικοσύστημα του Office 365, επιτρέποντας τη συν-επεξεργασία, τη συνεχή συνομιλία, την κοινή χρήση αρχείων και τις λειτουργίες ημερολογίου σε ένα περιβάλλον. Επιτρέπει την απρόσκοπτη συνεργασία για την ΕΚΜ που χρησιμοποιούν ήδη εργαλεία της Microsoft και προσφέρει αποθήκευση δεδομένων με έδρα την ΕΕ για λογαριασμούς ιδρυμάτων.

Περιορισμοί / Σημειώσεις ΓΚΠΔ: Η διεπαφή μπορεί να φαίνεται περίπλοκη για τους νέους χρήστες και η εφαρμογή απαιτεί σχετικά πολλούς πόρους. Η προστασία των δεδομένων είναι ισχυρή, αλλά εξαρτάται από τη διαμόρφωση του ιδρύματος και τη συμμόρφωση με τους όρους της DPA της Microsoft.

Google Meet

Βασικά πλεονεκτήματα: Το Google Meet είναι μια λύση που βασίζεται σε πρόγραμμα περιήγησης, δεν απαιτεί εγκατάσταση, είναι απλό και προσβάσιμο. Διαθέτει αυτόματους υπότιτλους και ενσωματώνεται ομαλά με το Google Calendar και το Drive, καθιστώντας το βολικό για αυθόρμητες συναντήσεις της ΕΚΜ.

Περιορισμοί / Σημειώσεις σχετικά με τον ΓΚΠΔ: Το Meet προσφέρει λιγότερες προηγμένες λειτουργίες, όπως αίθουσες διαλέξεων ή κοινόχρηστους πίνακες, εκτός εάν ο οργανισμός χρησιμοποιεί άδειες χρήσης Workspace. Τα δεδομένα φιλοξενούνται σε διακομιστές της Google εκτός της ΕΕ, γεγονός που απαιτεί τη σύναψη συμφωνίας επεξεργασίας δεδομένων για συμμόρφωση με τον ΓΚΠΔ.

Webex

Βασικά πλεονεκτήματα: Το Webex είναι μια ώριμη πλατφόρμα επιχειρηματικού επιπέδου που προσφέρει ισχυρή πολυγλωσσική υποτιτλισμό, ζωντανή μετάφραση και ισχυρή ασφάλεια δεδομένων. Είναι μια αξιόπιστη επιλογή για μεγαλύτερα δίκτυα ΕΚΜ και ιδρύματα που δίνουν προτεραιότητα σε επαγγελματικές λειτουργίες και συμμόρφωση.

Περιορισμοί / Σημειώσεις ΓΚΠΔ: Το Webex χρησιμοποιείται λιγότερο συχνά στα σχολεία και μπορεί να φαίνεται πιο επίσημο σε σύγκριση με πιο ελαφριά εργαλεία. Παρόλο που παρέχει κέντρα δεδομένων στην ΕΕ και λεπτομερείς ελέγχους απορρήτου, η εγκατάσταση και η ενσωμάτωση των χρηστών μπορεί να είναι πιο απαιτητική.

Whereby

Βασικά πλεονεκτήματα: Το Whereby προσφέρει μια καθαρή εμπειρία βασισμένη σε πρόγραμμα περιήγησης, χωρίς να απαιτείται εγκατάσταση. Φιλοξενείται στη Νορβηγία και είναι πλήρως συμβατό με τον ΓΚΠΔ, καθιστώντας το ιδανικό για μικρότερες ΕΚΜ ή σχολεία που δίνουν προτεραιότητα στην ευκολία πρόσβασης και την προστασία δεδομένων.

Περιορισμοί / Σημειώσεις ΓΚΠΔ: Το δωρεάν πακέτο επιτρέπει μόνο περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων και συντομότερη διάρκεια συναντήσεων. Για εκτενέστερες ή μεγαλύτερες συνεδρίες, απαιτείται επί πληρωμή πακέτο ή θεσμική άδεια χρήσης.

Jitsi

Βασικά πλεονεκτήματα: Το Jitsi είναι ανοιχτού κώδικα και δωρεάν, επιτρέποντας την αυτο-φιλοξενία για πλήρη κυριαρχία των δεδομένων. Περιλαμβάνει το Etherpad για κοινή λήψη σημειώσεων και υποστηρίζει κρυπτογραφημένη επικοινωνία, καθιστώντας το μια ευέλικτη επιλογή για εκπαιδευτικούς που ενδιαφέρονται για την προστασία της ιδιωτικής ζωής.

Περιορισμοί / Σημειώσεις ΓΚΠΔ: Η σταθερότητα και η ποιότητα των συνεδριών εξαρτώνται από τον επιλεγμένο διακομιστή ή πάροχο φιλοξενίας. Η αυτο-φιλοξενία απαιτεί τεχνικές δεξιότητες και η απόδοση μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τους πόρους του συστήματος.

Nextcloud Talk

Βασικά πλεονεκτήματα: Πλήρως ενσωματωμένο στο οικοσύστημα Nextcloud, το Talk συνδυάζει chat, βιντεοδιασκέψεις, κοινή χρήση αρχείων και διαχείριση ημερολογίου — όλα φιλοξενούνται εντός της ΕΕ ή σε τοπικούς διακομιστές. Είναι μια ισχυρή λύση για ιδρύματα που στοχεύουν στην ψηφιακή κυριαρχία.

Περιορισμοί / Σημειώσεις σχετικά με τον ΓΚΠΔ: Το Nextcloud Talk απαιτεί αρχική ρύθμιση και συνεχή συντήρηση από το προσωπικό πληροφορικής. Παρόλο που παρέχει πλήρη έλεγχο των δεδομένων, αυτό συνεπάγεται την ευθύνη για την εξασφάλιση ενημερώσεων, αντιγράφων ασφαλείας και τεκμηρίωσης σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ.

BigBlueButton

Βασικά πλεονεκτήματα: Σχεδιασμένο ειδικά για την εκπαίδευση, το BigBlueButton προσφέρει διαδραστικά εργαλεία όπως δημοσκοπήσεις, κοινόχρηστες σημειώσεις, λευκοί πίνακες και αίθουσες διαλέξεως, καθιστώντας το ιδανικό για ΕΚΜ και εκπαίδευση εκπαιδευτικών. Ο παιδαγωγικός του σχεδιασμός ενθαρρύνει τη συμμετοχή και τη συνεργασία.

Περιορισμοί / Σημειώσεις ΓΚΠΔ: Η πλατφόρμα απαιτεί συνήθως φιλοξενία από το ίδρυμα ή υποστήριξη από τεχνικό συνεργάτη. Η απόδοση και η ασφάλεια των δεδομένων εξαρτώνται από τη ρύθμιση της φιλοξενίας και τα ιδρύματα πρέπει να διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τα πρότυπα ΓΚΠΔ και τις πολιτικές αποθήκευσης.

Συμβουλή: Δεν υπάρχει «τέλεια» πλατφόρμα, αλλά μόνο η πιο κατάλληλη για το παιδαγωγικό και θεσμικό σας πλαίσιο. Μετά την αξιολόγηση, επιλέξτε δύο εργαλεία που ταιριάζουν καλύτερα στις ανάγκες σας και αιτιολογήστε εν συντομία τους λόγους.

Δραστηριότητα 3 – Μικρές κινήσεις διευκόλυνσης (15 λεπτά)

Στόχος: Μετατρέψτε τις λειτουργίες σε παιδαγωγική πράξη.

Τώρα που γνωρίζετε τα εργαλεία, η εστίαση μετατοπίζεται στο πώς να τα χρησιμοποιήσετε αποτελεσματικά ως διαμεσολαβητής. Η καλή διαδικτυακή διαμεσολάβηση σημαίνει τη δημιουργία ουσιαστικής αλληλεπίδρασης και ισορροπημένης συμμετοχής και όχι την εξειδίκευση σε κάθε λειτουργία.

Επιλέξτε μία πλατφόρμα και σχεδιάστε μια ακολουθία ΕΚΜ 15 λεπτών χρησιμοποιώντας τουλάχιστον τρεις από τις ακόλουθες μικροκινήσεις. Κάθε μία πρέπει να περιλαμβάνει τη λειτουργία, τον σκοπό της και μια σύντομη περιγραφή του τρόπου με τον οποίο θα την εφαρμόζατε.

- Μικρή κίνηση
- Σκοπός
- Παράδειγμα
- Δημοσκόπηση check-in
- Εμπλέξτε τους συμμετέχοντες από νωρίς.
- Ρωτήστε: «Πόσο σίγουροι είστε για την ενσωμάτωση των ψηφιακών εργαλείων αυτό το εξάμηνο;»
- Σπριντ σε μικρές ομάδες
- Ενεργοποιήστε την εστιασμένη ανταλλαγή μεταξύ ομοτίμων.
- 5 λεπτά σε ζευγάρια: «Μοιραστείτε μια επιτυχία και μια πρόκληση από την τελευταία σας ΕΚΜ».
- Κοινόχρηστος πίνακας
- Οπτικοποιήστε και ομαδοποιήστε τις ιδέες.
- Χαρτογραφήστε τα βασικά θέματα συνεργατικά, συνοψισμένα από τον συντονιστή.
- Ζωντανές λεζάντες
- Υποστηρίξτε την ένταξη και την προσβασιμότητα.
- Ενεργοποιήστε τους υπότιτλους και εξηγήστε τα οφέλη τους για τις πολυγλωσσικές ομάδες.
- Μόνιμες σημειώσεις/συνομιλία
- Καταγράψτε τα αποτελέσματα με σαφήνεια.
- Καταγράψτε τις βασικές συμφωνίες σε ένα κοινό έγγραφο ή κανάλι.

- Αντιδράσεις/emoji
- Ενθαρρύνετε τη γρήγορη μη λεκτική ανατροφοδότηση.
- Αντιδράσεις με «μου αρέσει» ή emoji κατά τη λήψη αποφάσεων.
- Επιλεκτική καταγραφή
- Καταγράψτε μόνο τις ουσιαστικές στιγμές με υπευθυνότητα.
- Καταγράψτε μόνο το περίγραμμα, ανακοινώστε τον τόπο αποθήκευσης και τη διάρκεια.

Αυτές οι μικρές στρατηγικές κάνουν τις διαδικτυακές συνεδρίες πιο δομημένες, δυναμικές και περιεκτικές. Να θυμάστε πάντα ότι η τεχνολογία πρέπει να εξυπηρετεί την παιδαγωγική και όχι να κυριαρχεί εις βάρος της.

Δραστηριότητα 4 – Σενάριο και δράση σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής (10 λεπτά)

Στόχος: Να κάνετε μια επιλογή που να λαμβάνει υπόψη τον ΓΚΠΔ και να δεσμευτείτε για μια βελτίωση.

Ακόμη και η καλύτερη διευκόλυνση χάνει την αξιοπιστία της αν παραμεληθεί η προστασία της ιδιωτικής ζωής. Οι συμμετέχοντες πρέπει να γνωρίζουν πού αποθηκεύονται τα δεδομένα και ποιος έχει πρόσβαση σε αυτά. Επιλέξτε ένα σενάριο και γράψτε μια αιτιολόγηση 4-5 γραμμών. Αναφέρετε τη χρηστικότητα, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και τη βιωσιμότητα.

- 1) Μικρή ΕΚΜ (6 άτομα, χαμηλή υποστήριξη IT): Χρησιμοποιήστε το Whereby ή το Google Meet — βασισμένα σε πρόγραμμα περιήγησης, συμβατά με τον ΓΚΠΔ με κατάλληλο DPA. Αποφύγετε την εγγραφή, βασιστείτε σε κοινόχρηστες σημειώσεις.
- 2) Δίκτυο σε επίπεδο περιφέρειας (90 εκπαιδευτικοί): Webex ή BigBlueButton — δομημένη διαμεσολάβηση, φιλοξενία στην ΕΕ, σαφής πολιτική διατήρησης.
- 3) Σχολείο που χρησιμοποιεί Nextcloud: Nextcloud Talk — πλήρης κυριαρχία των δεδομένων, όλο το περιεχόμενο αποθηκεύεται τοπικά.
- 4) Ομάδα με προσανατολισμό στην καινοτομία (12 μέλη): Zoom ή BigBlueButton — πλούσιες λειτουργίες, εξασφάλιση δρομολόγησης στην ΕΕ και διαφανής επικοινωνία δεδομένων.

Ολοκληρώστε με ένα πρακτικό βήμα, π.χ.: «Πριν από την επόμενη ΕΚΜ, θα ελέγξω πού αποθηκεύονται οι ηχογραφήσεις και θα ενημερώσω τους συμμετέχοντες για τους κανόνες απορρήτου στην αρχή».

3. Περαιτέρω πληροφορίες

- **Zoom Trust Center** - Τεκμηρίωση συμμόρφωσης με τον ΓΚΠΔ: <https://www.zoom.com/en/trust/gdpr/>
- **Κέντρο εμπιστοσύνης της Microsoft** - Τοποθεσία και κατοικία δεδομένων: <https://www.microsoft.com/en-us/trust-center/privacy/data-location>
- **Google Meet Security & Privacy** - Πλήρης οδηγός ασφάλειας: <https://support.google.com/meet/answer/9852160>
- **Webex EU Data Residency** - Δημοσίευση στο blog σχετικά με την ευρωπαϊκή φιλοξενία: <https://blog.webex.com/collaboration/hybrid-work/webex-strengthens-eu-data-residency/>
- **Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων** - Κατευθυντήριες γραμμές για τα εργαλεία τηλεδιάσκεψης: <https://edpb.europa.eu/>
- **Κέντρο εμπιστοσύνης Zoom** - Τεκμηρίωση συμμόρφωσης με τον GDPR: <https://www.zoom.com/en/trust/gdpr/>
- **Κέντρο εμπιστοσύνης της Microsoft** - Τοποθεσία και κατοικία δεδομένων: <https://www.microsoft.com/en-us/trust-center/privacy/data-location>
- **Ασφάλεια και προστασία προσωπικών δεδομένων Google Meet** - Πλήρης οδηγός ασφάλειας: <https://support.google.com/meet/answer/9852160>
- **Webex EU Data Residency** - Δημοσίευση στο blog σχετικά με την ευρωπαϊκή φιλοξενία: <https://blog.webex.com/collaboration/hybrid-work/webex-strengthens-eu-data-residency/>
- **Ευρωπαϊκός Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων** - Κατευθυντήριες γραμμές για τα εργαλεία τηλεδιάσκεψης: <https://edpb.europa.eu/>
- **Δήλωση ΓΚΠΔ της Whereby**: <https://whereby.com/information/gdpr/> - Λεπτομερής εξήγηση των δεσμεύσεων περί απορρήτου
- **Οδηγός ασφάλειας και απορρήτου Jitsi**: <https://jitsi.org/security/> - Πλήρης τεκμηρίωση ασφάλειας
- **Επισκόπηση του Nextcloud Talk**: <https://nextcloud.com/talk/> - Επεξήγηση των χαρακτηριστικών και της ομοσπονδίας
- **BigBlueButton για την εκπαίδευση**: <https://bigbluebutton.org/features/> - Περιπτώσεις εκπαιδευτικής χρήσης

- **Ψηφιακή κυριαρχία της Ευρώπης:** Αναζητήστε «ψηφιακή κυριαρχία της Ευρώπης» για πολιτικές προοπτικές
- **Οδηγός αυτοδιαχείρισης για σχολεία:** Αναζητήστε «αυτοδιαχείριση βιντεοδιασκέψεων σχολεία» για πρακτικούς οδηγούς εφαρμογής

4. Αναστοχασμός

Αφιερώστε λίγα λεπτά για να αναστοχαστείτε σχετικά με όσα μάθατε σε αυτή τη συνεδρία:

1. Πριν από αυτή τη συνεδρία, πώς επιλέγατε συνήθως τα εργαλεία τηλεδιάσκεψης; Έχει εξελιχθεί η κατανόησή σας σχετικά με τα κριτήρια επιλογής;
2. Ποια χαρακτηριστικά ανακαλύψατε ότι θα μπορούσαν να βελτιώσουν τις συναντήσεις της ΕΚΜ σας και δεν έχετε χρησιμοποιήσει στο παρελθόν;
3. Πόσο σίγουροι αισθάνεστε να εξηγήσετε τις πτυχές του ΓΚΠΔ στους συναδέλφους ή τους διαχειριστές σας όταν προτείνετε ένα εργαλείο τηλεδιάσκεψης;
4. Σκεφτείτε την επόμενη συνάντηση της ΕΚΜ: Το εργαλείο που χρησιμοποιείτε αυτή τη στιγμή είναι το καταλληλότερο; Αν όχι, τι θα πρέπει να κάνετε για να το αλλάξετε;

Κάντε ένα βήμα μπροστά: Προσδιορίστε μια ενέργεια που θα μπορούσατε να κάνετε αυτή την εβδομάδα σε σχέση με τα εργαλεία τηλεδιάσκεψης — είτε πρόκειται για τη δοκιμή μιας νέας λειτουργίας, τον έλεγχο των υφιστάμενων αδειών χρήσης του σχολείου σας ή μια συζήτηση με την υποστήριξη τεχνολογιών πληροφορίας σχετικά με τις επιλογές φιλοξενίας δεδομένων.

Ή χρησιμοποιήστε το νέο μας AI Chatbot, το οποίο σας παρέχει ερωτήσεις και σας δίνει αυτόματα ανατροφοδότηση με βάση το Scriptbook μας:

<https://www.leafap.eu/lms/chatbot/public/chat.html>

Ας ξεκινήσουμε. Φανταστείτε ότι διευκολύνετε μια Επαγγελματική Κοινότητα Μάθησης (ΕΚΜ) με 12 εκπαιδευτικούς από διαφορετικά σχολεία, μερικοί από τους οποίους έχουν περιορισμένες τεχνικές δεξιότητες και διαφορετική ποιότητα Διαδικτύου. Ποια πλατφόρμα τηλεδιάσκεψης θα επιλέγατε για την επόμενη συνάντηση PLC και ποιοι είναι οι κύριοι λόγοι για αυτήν την επιλογή; Λάβετε υπόψη τα χαρακτηριστικά, την προσβασιμότητα, το κόστος και τις πτυχές απορρήτου/κανονισμού προστασίας προσωπικών δεδομένων στην απάντησή σας.

Συνεδρία 3: Συνεργατικός και αναστοχαστικός σχεδιασμός σε επαγγελματικές μαθησιακές κοινότητες (ΕΚΜ)

1. Εισαγωγή

Αυτή η συνεδρία ενσωματώνει δύο βασικές πτυχές της αποτελεσματικής ψηφιακής εργασίας της ΕΚΜ — σαφή σχεδιασμό, συνεργατική συμμετοχή — σε μια συνοπτική, αυτορυθμιζόμενη μαθησιακή εμπειρία. Στόχος της είναι να σας βοηθήσει να σχεδιάσετε ψηφιακά υλικά και διαδικασίες που υποστηρίζουν τη συμμετοχή, τη διαφάνεια και την επαγγελματική ανάπτυξη, ακόμη και όταν εργάζεστε ασύγχρονα ή ανεξάρτητα.

LeaFaP – Συνεργατικά εργαλεία για ΕΚΜ

Συνεπώς, αυτή η ενότητα σας προσκαλεί να επανεξετάσετε τον τρόπο με τον οποίο προετοιμάζετε και δομείτε την ψηφιακή επικοινωνία στις ΕΚΜ και πώς μπορείτε να ενθαρρύνετε τη συνεργατική μάθηση μέσω απλών, στοχαστικών ψηφιακών πρακτικών.

Ανατρέξτε επίσης στο [Εννοιολογικό Πλαίσιο Διευκόλυνσης ΕΚΜ](#) και την [έκθεση LeaFaP](#) για να εμβαθύνετε τις γνώσεις που αποκτήσατε σε αυτή τη συνεδρία.

2. Μάθηση

Τώρα θα εξερευνήσετε βασικές αρχές σχεδιασμού για σαφήνεια και προσβασιμότητα, θα δοκιμάσετε μόνοι σας τις συνεργατικές λειτουργίες των διαδικτυακών εργαλείων (π.χ. σχολιασμός, συν-επεξεργασία) και θα ολοκληρώσετε με αυτοαξιολόγηση και μια σύντομη αναστοχαστική σκέψη σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι μέθοδοι μπορούν να ενσωματωθούν στο πλαίσιο των ΕΚΜ. Η έμφαση δίνεται στην πρακτική μεταφορά — οι συμμετέχοντες εφαρμόζουν κάθε ιδέα απευθείας στα δικά τους υλικά εργασίας ή έγγραφα σχεδιασμού, ενώ παρακολουθούν τη συνεδρία.

2.1 Σχεδιασμός για σαφήνεια και συμμετοχή

Τα καλά σχεδιασμένα έγγραφα δεν είναι μόνο οπτικά ευχάριστα — καθοδηγούν τη σκέψη, διευκολύνουν τη συνεργασία και βοηθούν όλα τα μέλη της ΕΚΜ να κατανοήσουν και να συνεισφέρουν.

Ελέγξτε τα δικά σας υλικά ΕΚΜ (για παράδειγμα, σημειώσεις συσκέψεων, παρουσιάσεις ή εκθέσεις) και αναλύστε τα σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές σχεδιασμού:

- **Σαφήνεια:** Είναι το κύριο μήνυμα ορατό με την πρώτη ματιά; Έχουν αφαιρεθεί οι περιττές λεπτομέρειες;
- **Δομή:** Είναι το έγγραφο οργανωμένο με λογικό τρόπο, με επικεφαλίδες, κουκκίδες και κενά;
- **Αναγνωσιμότητα:** Είναι οι γραμματοσειρές, οι αντιθέσεις και το μήκος του κειμένου ευανάγνωστα στην οθόνη;
- **Οπτική υποστήριξη:** Χρησιμοποιούνται εικονίδια, πίνακες ή διαγράμματα για να διευκρινιστεί το νόημα και όχι για διακοσμητικούς λόγους;

ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΚΑΘΑΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΕΜΠΛΟΚΗ

Για την εδραίωση της μάθησης, μια σύντομη ψηφιακή λίστα ελέγχου (που παρέχεται ως πόρος που μπορεί να μεταφορτωθεί ή διαδραστική φόρμα) καθοδηγεί την αυτοαξιολόγηση της ποιότητας του σχεδιασμού:

Σχεδιάζοντας για Καθαρότητα & Εμπλοκή — Λίστα Ελέγχου

Περερέτε τα *digital tools* στο online & hybrid PLCs (Structure – Readability) – Visual Support!]

Εκτύπωση / Αποθήκευση PDF

Επισκόπηση

Τσεκάρτε τα στοιχεία για να ελέγξετε την οργάνωση της συνάντησής σας. Η πρόοδος αποδεικνύεται αυτόματα στον περιηγητή σας.

Συνολική Ολοκλήρωση

0 / από 25 στοιχεία (0%)

Κατάσταση Προδιαμόρφωσης

Ελάχιστη ετίδειξη, μέγιστη γραμματοσειράς και όλο το κείμενο εμφανίζεται σε μια γραμμή

1) Καθαρότητα — Είναι ο κύριος σκοπός ορατός με την πρώτη ματιά;

- ☐ Ο σκοπός της συνάντησης δηλώνεται καθαρά στον τίτλο ή την επικεφαλίδα.
- ☐ Τα σημεία ή καθήκοντα συζήτησης είναι γραμμένα σε απλή, άμεση γλώσσα.
- ☐ Έχουν αφαιρεθεί οι περιττές πληροφορίες και οι διπλοί σύνδεσμοι.
- ☐ Καθένα ψηφιακό εργαλείο έχει καθορισμένη λειτουργία (οι συμμετέχοντες ξέρουν γιατί το χρησιμοποιούν).
- ☐ Τα ονόματα αρχείων και συνδέσμων είναι γλαφυρά και συνεπή (π.χ., PLC_March_Agenda).

2) Δομή — Είναι η ροή λογική και εύκολη να ακολουθηθεί δημιουργητικά;

- ☐ Η ατζέντα είναι ορατή και αριθμημένη με σαφή αποτελέσματα.
- ☐ Κάθε δραστηριότητα έχει χρονικές κατανομές ή βήματα (π.χ., 10' breakout, 5' reflection).
- ☐ Οι σύνδεσμοι και τα εργαλεία παρουσιάζονται με τη σειρά που θα χρησιμοποιηθούν.
- ☐ Οι διαλέξεις, οι πίνακες και οι πλατφόρμες είναι προσυμφωνημένα.

2) Δομή — Είναι η ροή λογική και εύκολη να ακολουθηθεί δημιουργητικά;

- ☐ Η ατζέντα είναι ορατή και αριθμημένη με σαφή αποτελέσματα.
- ☐ Κάθε δραστηριότητα έχει χρονικές κατανομές ή βήματα (π.χ., 10' breakout, 5' reflection).
- ☐ Οι σύνδεσμοι και τα εργαλεία παρουσιάζονται με τη σειρά που θα χρησιμοποιηθούν.

3) Αναγνωσιμότητα — Μπορούν όλοι να διαβάσουν εύκολα και να πλοηγηθούν στα υλικά; 0%

✓ Checklist

- ☐ Γραμματοσειρές χωρίς πατούρες και συνεπές μέγεθος (12-14 στ 18-24 στ slides).
- ☐ Υψηλή αντίθεση μεταξύ κειμένου και φόντου .
- ☐ Κουκκίδες για κύριες ιδέες; χωρίς πυκνές παραγράφους
- ☐ Εικονίδια/emoji χρησιμοποιούνται με φειδώ για να υποστηρίξουν τη σημασία.
- ☐ Όλοι οι σύνδεσμοι έχουν δοκιμαστεί και είναι προσβάσιμοι; σαφείς οδηγίες στα ελληνικά.

4) Οπτική Υποστήριξη — Ενιαχύνουν τα γραφικά την κατανόηση και την εμπλοκή: 0%

✓ Checklist

- ☐ Διαγράμματα/πίνακες/εικονίδια επισημαίνουν σχέσεις ή κύριες ιδέες.
- ☐ Τα οπτικά μέσα είναι σχετικά και σκόπιμα (χωρίς διακόσμηση)
- ☐ Οι λευκοί πίνακες/ πίνακες χρησιμοποιούν ξεκάθαρες ετικέτες και συνεπή χρώματα
- ☐ Κάθε οπτικό στοιχείο έχει ξεκάθαρο σκοπό (brainstorm, καταγραφή ενέργειας).

4) Οπτική Υποστήριξη — Ενιαχύνουν τα γραφικά την κατανόηση και την εμπλοκή: 0%

✓ Checklist

- ☐ Διαγράμματα/πίνακες/εικονίδια επισημαίνουν σχέσεις ή κύριες ιδέες.

Τελικός Έλεγχος — Εμπλοκή και Προσβασιμότητα

▼ Λίστα Επιφυλακής

- ☐ Οι συμμετέχοντες έχουν πρόσβαση σε όλα τα εργαλεία χωρίς ειδικές λήψεις ή επιπλέον άδειες.
- ☐ Οι συνεργατικοί χώροι είναι ανοιχτοί για επεξεργασία από τους προορισμένους χρήστες.
- ☐ Καθαρές οδηγίες είναι ορατές σε κάθε εργαλείο ("Τι να κάνω" και "Για πόσο").
- ☐ Υπάρχει διαθέσιμο σχέδιο αντιγράφων ασφαλείας (π.χ., αλλαγή από λευκοπίνακα σε κοινόχρηστο έγγραφο).
- ☐ Συμπεριλήφθηκε προτροπή προβληματισμού (π.χ., "Ένα Συμπέρασμα" ή σύντομη δημοσκόπηση).

2.2. Συνεργατική εργασία

Τύποι διαδικτυακών εργαλείων συνεργασίας για τις ΕΚΜ

1. Εργαλεία συνεργατικής κοινής χρήσης εγγράφων και αρχείων

Λειτουργία: Συν-επεξεργασία σε πραγματικό χρόνο, σχολιασμός, ιστορικό εκδόσεων, δομημένη αποθήκευση αρχείων.

Χρήση (ΕΚΜ): Κοινόχρηστες ημερήσιες διατάξεις/πρακτικά, σχέδια εργασίας, συλλογή αποδεικτικών στοιχείων, πολιτικές/συμφωνίες.

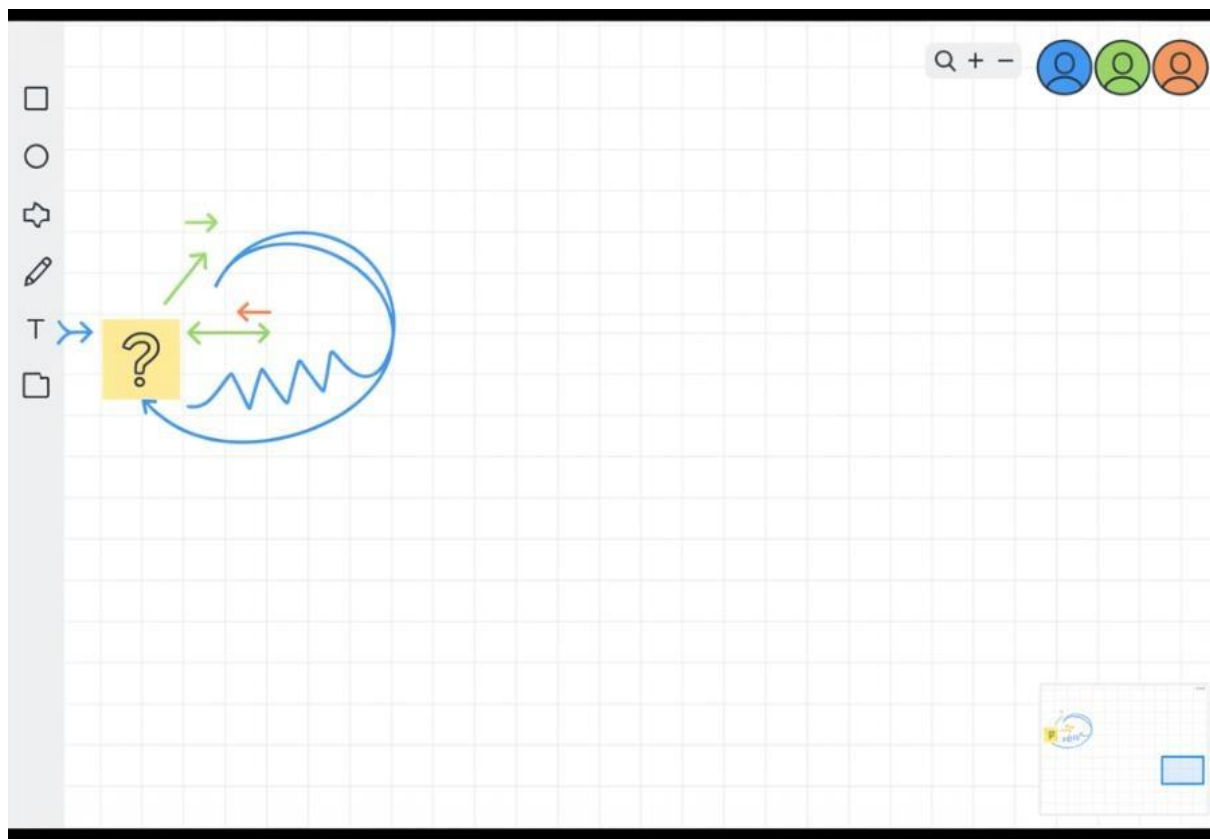
Τυπικά εργαλεία: Google Docs/Drive, Microsoft 365 (Word/OneDrive/SharePoint), Nextcloud + ONLYOFFICE.

Συμβουλές: Διευκρίνιση ρόλων (επεξεργασία έναντι σχολιασμού), συμβάσεις ονοματολογίας, μία «ενιαία πηγή αλήθειας».

Παράδειγμα εργασίας:

Δημιουργήστε ένα έγγραφο και ονομάστε το «ΕΚΜ_Agenda_2025-10-27». Προσθέστε ακριβώς ένα αποδεικτικό στοιχείο (σύνδεσμος/παράδειγμα) στην ενότητα «Σήμερα μάθαμε». Μοιραστείτε το έγγραφο με τους άλλους συμμετέχοντες.

2. Εργαλεία οπτικής συνεργασίας και λευκού πίνακα

Λειτουργία: Οπτική ανταλλαγή ιδεών, χαρτογράφηση, σχεδιασμός διαδικασιών/ιστοριών με αυτοκόλλητα σημειώματα, πλαίσια, πρότυπα.

Χρήση (ΕΚΜ): Δημιουργία ιδεών, σχεδιασμός μαθήματος, σκίτσα ροής εργασίας, επίτευξη συναίνεσης.

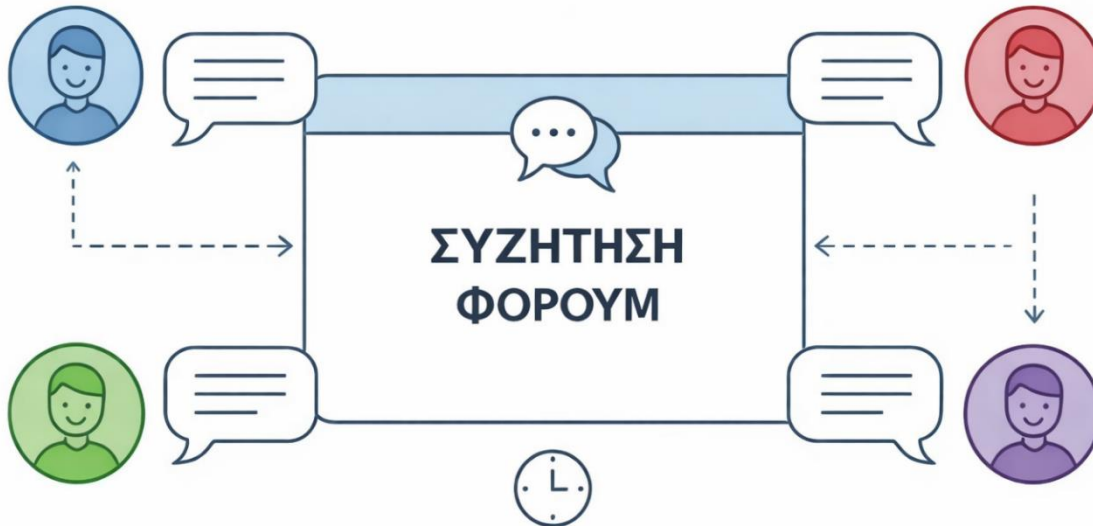
Τυπικά εργαλεία: Miro, Mural, Lucidspark, Canva Whiteboards.

Συμβουλές: Προετοιμάστε πρότυπα, ορίστε συμβολισμούς/χρωματικούς κωδικούς, χρησιμοποιήστε πλαίσια για τις φάσεις.

Παράδειγμα εργασίας:

Δημιουργήστε «Επανασχεδιασμό μαθήματος». Προσθέστε **3 αυτοκόλλητες σημειώσεις**: (1) Εμπόδιο μαθητή, (2) Ιδέα διδασκαλίας, (3) Υποδείξεις αξιολόγησης. **Συνδέστε** το εμπόδιο ↔ την ιδέα ↔ την αξιολόγηση με βέλη. **Ψηφίστε** για μία ιδέα που θα δοκιμάσετε την επόμενη εβδομάδα.

3. Ασύγχρονη συζήτηση και πλατφόρμες κοινότητας

Λειτουργία: Επικοινωνία μέσω καναλιών, νήματα, ειδοποιήσεις, κοινή χρήση αρχείων — εκτός της ζωντανής συνεδρίας.

Χρήση (ΕΚΜ): Συνεχής διάλογος, ερωτήσεις και απαντήσεις, γρήγορες αποφάσεις, κοινή χρήση πόρων, μικρο-αναστοχασμοί.

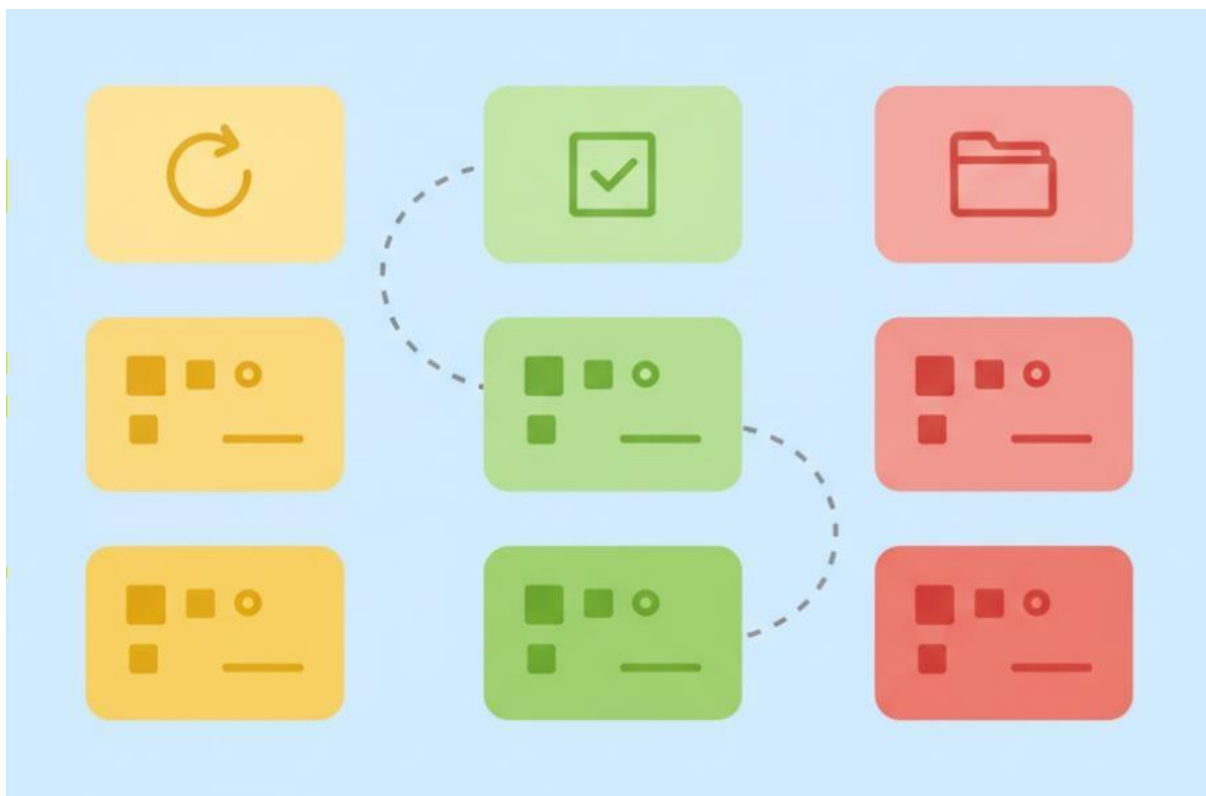
Τυπικά εργαλεία: Κανάλια MS Teams, Slack, Discord, φόρουμ Moodle.

Συμβουλές: Σαφής δομή καναλιών (π.χ. #agenda, #resources, #showcase), πρότυπα δημοσιεύσεων, emoji για «ανάγνωση».

Παράδειγμα εργασίας:

Στο #showcase, δημοσιεύστε ένα screenshot/σύντομο παράδειγμα της διαμορφωτικής σας αξιολόγησης. Επισυνάψτε ένα αρχείο και απαντήστε: «Τι λειτούργησε;» / «Τι θα αλλάξω την επόμενη εβδομάδα;» Απαντήστε σε δύο συναδέλφους με μια ερώτηση παρακολούθησης.

4. Εργαλεία διαχείρισης έργων και εργασιών

Λειτουργία: Εργασίες, Kanban, υπεύθυνοι, προθεσμίες, κατάσταση/ετικέτες, υπενθυμίσεις.

Χρήση (ΕΚΜ): Σχέδια δράσης, παρακολούθηση πιλοτικών προγραμμάτων, ορατές ευθύνες.

Τυπικά εργαλεία: Trello, Asana, Notion, Monday.com.

Συμβουλές: Ένας πίνακας για κάθε στόχο της ΕΚΜ, σαφής ορισμός του «ολοκληρωμένου», εβδομαδιαία ανασκόπηση, λίγες, ουσιαστικές ετικέτες.

Παράδειγμα εργασίας:

Δημιουργήστε έναν πίνακα Kanban και δημιουργήστε μια κάρτα με τρία σημεία. Αναθέστε την στον εαυτό σας και ορίστε μια ημερομηνία λήξης.

5. Διαδραστικά εργαλεία συμμετοχής

Λειτουργία: Δημοσκοπήσεις, σύννεφα λέξεων, ψηφοφορίες, κουίζ, ζωντανές ή ασύγχρονες γρήγορες ελέγχους.

Χρήση (ΕΚΜ): Προθέρμανση, ιεράρχηση προτεραιοτήτων, γρήγοροι έλεγχοι γνώσεων, αναστοχασμός της συνεδρίας.

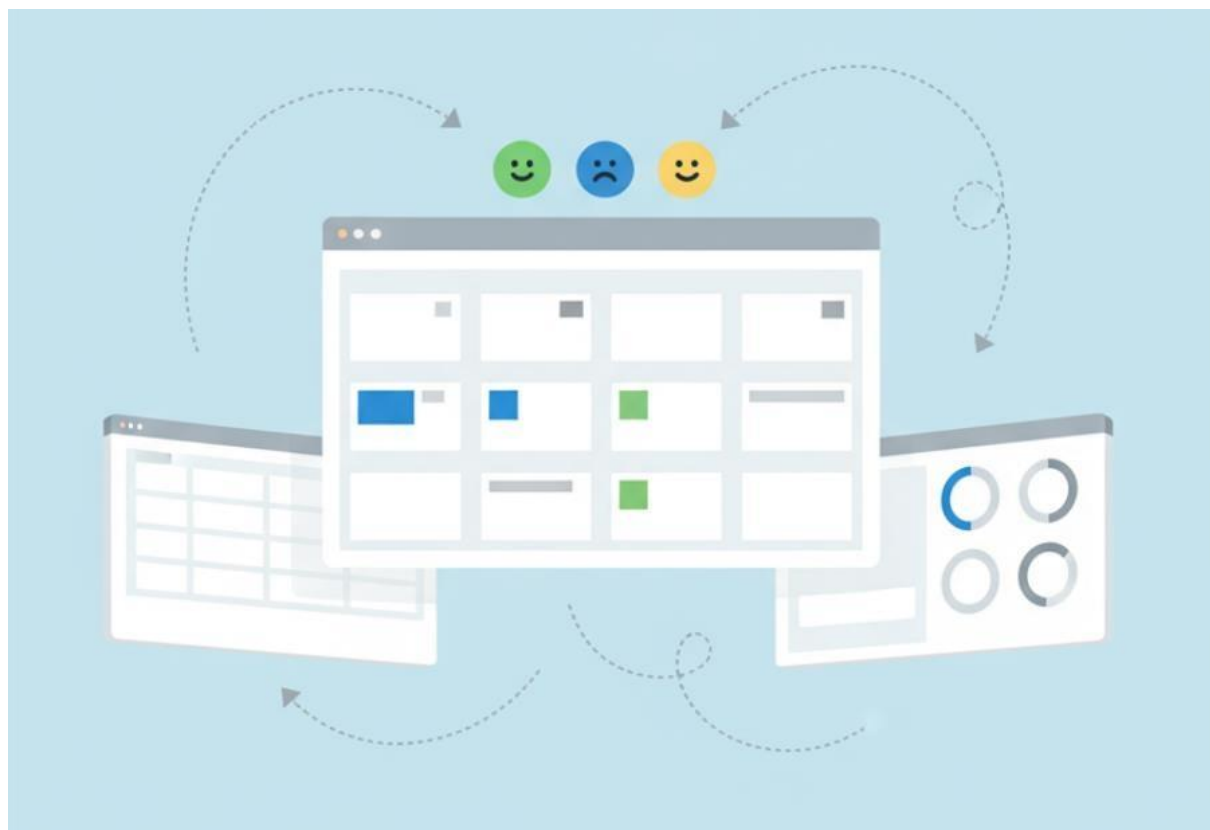
Τυπικά εργαλεία: Mentimeter, Slido, Kahoot!, Poll Everywhere.

Συμβουλές: Μέγιστος αριθμός 1-2 αλληλεπιδράσεων ανά 30 λεπτά. Μετατρέψτε τα αποτελέσματα σε συγκεκριμένες ενέργειες.

Παράδειγμα εργασίας:

Συμμετέχετε σε μια δημοσκόπηση με 2 ερωτήσεις: (1) «Ποια προσέγγιση μας προωθεί πιο γρήγορα;» (μία επιλογή). (2) «Με μία πρόταση: Τι θα δοκιμάσουμε μέχρι την επόμενη εβδομάδα;» Μετατρέπουμε το κορυφαίο στοιχείο σε μια συγκεκριμένη εργασία που πρέπει να γίνει.

6. Εργαλεία αναστοχασμού και χαρτοφυλακίου

Λειτουργία: Δομημένη αναστοχαστική σκέψη, συλλογή τεκμηρίων/αποδεικτικών στοιχείων, δημιουργία χαρτοφυλακίων/βιτρινών.

Χρήση (ΕΚΜ): Συνεχής αναστοχασμός, τεκμηρίωση προόδου, μεταφορά πρακτικής.

Τυπικά εργαλεία: Padlet, Google Forms, Notion, Moodle (βάση δεδομένων/εργασίες), Wakelet/Mahara (προαιρετικά).

Συμβουλές: Σύντομες, επαναλαμβανόμενες προτροπές (Plus/Delta; One Takeaway); αποσαφήνιση της ορατότητας (ομαδική έναντι ιδιωτικής).

Παράδειγμα εργασίας:

Συμπληρώστε τη φόρμα 3 λεπτών: «Ένα συμπέρασμα, μία αλλαγή». Ανεβάστε μια φωτογραφία ή έναν σύνδεσμο προς ένα τεχνούργημα του μαθητή. Προσθέστε ετικέτα στην καταχώρισή σας με [Τάξη/Θέμα]. Στην επόμενη συνεδρία, θα επιλέξουμε 2 αποδεικτικά στοιχεία για το κοινό χαρτοφυλάκιο.

Προστασία δεδομένων και εργαλεία ασφαλούς συνεργασίας (συμβατά με την ΕΕ)

- Επιλέξτε πλατφόρμες που φιλοξενούνται στην ΕΕ ή είναι ανοιχτού κώδικα, όποτε είναι δυνατόν.
- Αποφύγετε την αποθήκευση προσωπικών δεδομένων σε δημόσια cloud.
- Παρέχετε μια σύντομη ενημέρωση σχετικά με την προστασία των δεδομένων σε όλους τους συμμετέχοντες στην ΕΚΜ.
- Ελέγξτε την προσβασιμότητα και τη σταθερότητα πριν από τη ζωντανή χρήση.

Περίληψη βέλτιστων πρακτικών

- Συνδυάστε σύγχρονα και ασύγχρονα εργαλεία για συνέχεια και εμβάθυνση.
- Χρησιμοποιήστε ένα μικρό, συνεπές σύνολο εργαλείων για να μειώσετε το γνωστικό φορτίο.
- Διευκρινίστε τον σκοπό κάθε εργαλείου στους συμμετέχοντες.
- Εξασφαλίστε την προσβασιμότητα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής σε κάθε απόφαση σχεδιασμού.
- Αναθεωρείτε τακτικά την αποτελεσματικότητα των εργαλείων και προσαρμόζετε τη ρύθμιση.

Η συνεργασία σε πραγματικό χρόνο δεν περιορίζεται στη σύγχρονη ομαδική εργασία. Ακόμη και σε ατομικές φάσεις εργασίας, οι διευκολυντές ΕΚΜ μπορούν να σχεδιάσουν υλικά και να χρησιμοποιήσουν εργαλεία με τρόπους που καθιστούν την μετέπειτα συνεργασία αποτελεσματική και χωρίς αποκλεισμούς.

3. Περαιτέρω ανάγνωση

- Σχεδιασμός πληροφοριών – Αρχές και κατευθυντήριες γραμμές
(https://www.researchgate.net/publication/281811102_Information_Design)
- Principles_and_Guidelines)
SessionLab: Συμπεριληπτική διευκόλυνση σε διαδικτυακές συναντήσεις
(<https://www.sessionlab.com/library>)

- Πρότυπα Miro Icebreaker (<https://miro.com/templates/icebreaker-games>)
- Schön, D. (1983). Ο στοχαστικός επαγγελματίας: Πώς σκέφτονται οι επαγγελματίες εν δράσει. Basic Books.
- **Microsoft 365** — Βέλτιστες πρακτικές για τη συνεργασία με το Microsoft 365.
Υποστήριξη Microsoft
<https://support.microsoft.com/en-us/office/best-practices-for-collaborating-with-microsoft-365-5144136b-1ff8-476f-bcba-00de0bdaa600>
- **Google Drive** — Πώς να μοιράζεστε αρχεία και να συνεργάζεστε από το Drive. Βοήθεια Google <https://support.google.com/drive/answer/2494822?hl=en>
- **Nextcloud** — Βασικά στοιχεία του Nextcloud Talk (chat & βίντεο στον δικό σας server).
Nextcloud https://docs.nextcloud.com/server/latest/user_manual/en/talk/talk_basics.html
- **ONLYOFFICE** — Επισκόπηση της σουίτας εγγράφων (δημιουργία, επεξεργασία, συνεργασία). [onlyoffice.com](https://www.onlyoffice.com/office-suite.aspx)
<https://www.onlyoffice.com/office-suite.aspx>
- **Miro** — Πώς να ξεκινήσετε τη συνεργασία με το Miro. [help.miro.com](https://help.miro.com/hc/en-us/articles/360017571954-How-to-start-collaboration-with-Miro)
<https://help.miro.com/hc/en-us/articles/360017571954-How-to-start-collaboration-with-Miro>
- **Mural** — Οδηγός γρήγορης εκκίνησης για τη χρήση του Mural.
support.mural.co <https://support.mural.co/s/article/how-to-use-mural-your-quickstart-guide>
- **Lucidspark** — Επισκόπηση προϊόντος (εικονικός πίνακας για ομάδες). [Lucidspark](https://www.lucidspark.com/)
<https://www.lucidspark.com/>
- **Canva Whiteboards** — Δωρεάν διαδικτυακός πίνακας (συνεργασία σε πραγματικό χρόνο).
[Canva](https://www.canva.com/online-whiteboard/)
<https://www.canva.com/online-whiteboard/>
- **Moodle** — MoodleDocs (επίσημος κόμβος τεκμηρίωσης). docs.moodle.org
<https://docs.moodle.org/>

- **Slack** — Πώς να χρησιμοποιήσετε το Slack: οδηγός γρήγορης εκκίνησης. <https://slack.com/help/articles/360059928654-How-to-use-Slack--your-quick-start-guide>
- **Discord** — Οδηγός για αρχάριους στο Discord. [support.discord.com](https://support.discord.com/hc/en-us/articles/360045138571-Beginner-s-Guide-to-Discord)
<https://support.discord.com/hc/en-us/articles/360045138571-Beginner-s-Guide-to-Discord>
- **Mentimeter** — Πώς να δημιουργήσετε διαδραστικές παρουσιάσεις. [mentimeter.com](https://www.mentimeter.com/how-to)
<https://www.mentimeter.com/how-to>
- **Slido** — Ξεκινήστε με το Slido (αλληλεπίδραση με το κοινό). [Slido](https://www.slido.com/lp)
<https://www.slido.com/lp>
- **Kahoot!** — Οδηγός για να ξεκινήσετε. [Kahoot!](https://kahoot.com/library/getting-started-guide/)
<https://kahoot.com/library/getting-started-guide/>
- **Poll Everywhere** — Ξεκινήστε (επισκόπηση και ρύθμιση). support.poll everywhere.com
<https://support.poll everywhere.com/hc/en-us/articles/1260801556389-Getting-started>
- **Padlet** — Ξεκινήστε με το Padlet. [Βοήθεια Padlet](https://padlet.help/l/en/article/9j9aadt8tn-how-do-i-get-started-with-padlet)
<https://padlet.help/l/en/article/9j9aadt8tn-how-do-i-get-started-with-padlet>
- **Google Forms** — Δημιουργήστε την πρώτη σας φόρμα στο Google Forms. [Βοήθεια Google](https://support.google.com/a/users/answer/9303071?hl=en)
<https://support.google.com/a/users/answer/9303071?hl=en>
- **Notion** — Ξεκινήστε (Κέντρο βοήθειας Notion). [notion.so](https://www.notion.so/help/category/new-to-notion)
<https://www.notion.so/help/category/new-to-notion>

4. Αναστοχασμός

Δοκιμάστε τις γνώσεις σας μέσω του εργαλείου αυτοαξιολόγησης και τελικά σκεφτείτε τι είναι αυτό που θα θέλατε να κρατήσετε και να συνεχίσετε να εφαρμόζετε.

Αυτοαξιολόγηση: Ψηφιακή Συνεργασία & Αναστοχασμός στις ΕΚΜ

Ελέγξτε τις γνώσεις σας σχετικά με την ψηφιακή συνεργασία, τις αρχές σχεδιασμού και τις μεθόδους αναστοχασμού στις Επαγγελματικές Κοινότητες Μάθησης.

1 Ποια από τις τέσσερις αρχές σχεδιασμού εξασφαλίζει ότι το κύριο μήνυμα ενός εγγράφου είναι άμεσα αναγνωρίσιμο;

Μία
Επιλογή

- ☐ Δομή
- ☐ Σαφήνεια
- ☐ Οπτική υποστήριξη
- ☐ Αναγνωσιμότητα

2 Ποια χαρακτηριστικά είναι σημαντικά για αποτελεσματική συνεργασία σε πραγματικό χρόνο: (Πολλαπλές επιλογές είναι δυνατές)

Πολλαπλή
Επιλογή

- ☐ Ταυτόχρονη επεξεργασία
- ☐ Ιστορικό εκδόσεων
- ☐ Αυτόματος Έλεγχος Ορθογραφίας
- ☐ Σχολιασμός και Υποβολή Προτάσεων

3

Ο αναστοχασμός στις ΕΚΜ πρέπει πάντα να πραγματοποιείται ταυτόχρονα σε πραγματικό χρόνο.

Σωστό/Λάθος

☐ Σωστό

☐ Λάθος

4

Ποιο εργαλείο είναι καταλληλότερο για κάθε σκοπό;

Αντιστοίχιση

Το Google Docs είναι καταλληλότερο για:

Παρακαλώ επιλέξτε...

Το Miro είναι καταλληλότερο για:

Παρακαλώ επιλέξτε...

5

Πόσο σημαντικά είναι τα οπτικά στοιχεία (γραφικά, πίνακες, εικονίδια) για την κατανόηση του ψηφιακού υλικού στις ΕΚΜ;

Κλίμακα
Αξιολόγησης

1

Καθόλου
σημαντικά

2

Λίγο σημαντικά

3

Ουδέτερα

4

Σημαντικά

5

Πολύ
σημαντικά

6 Ποιες στρατηγικές προάγουν ενεργή συμμετοχή στις διαδικτυακές ΕΚΜ; (Πολλαπλές επιλογές είναι δυνατές)

Πολλαπλή επιλογή

- ☐ Εισαγωγικές δραστηριότητες και σύντομος έλεγχος στην αρχή
- ☐ Μόνο οι πιο ενεργοί συμμετέχοντες μιλούν
- ☐ Κυκλική Σειρά (συστηματική περιστροφή μέσω της λίστας συμμετεχόντων)
- ☐ Χρήση διαδραστικών εργαλείων όπως Mentimeter ή Padlet

7 Σε τι χρησιμεύει ιδιαίτερα η λειτουργία "Ιστορικό Εκδόσεων" στα συνεργατικά εργαλεία;

Μία επιλογή

- ☐ Διαγραφή παλιών εγγράφων
- ☐ Επισημάνση αλλαγών και επιστροφή σε προηγούμενες εκδόσεις
- ☐ Αυτόματη δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας σε εξωτερικούς σκληρούς δίσκους
- ☐ Σύγκριση συλλογικών από όλα χρήστες

Προαιρετικός αναστοχασμός — εφαρμόστε το στην πράξη αύριο

Εναλλακτικά, μπορείτε να ενθαρρύνετε τον συμμετέχοντα να αναλογιστεί σχετικά με το τι ενδεχομένως θα μπορούσε να εφαρμόσει από αύριο στην ομάδα ΕΚΜ του/της.. ""

Για παράδειγμα: Ποιο είναι το πρώτο που θα θέλατε να πάρετε μαζί σας και να συνεχίσετε να ασκείτε;

Γράψτε τη δική σας συγκεκριμένη δράση για την επόμενη συνάντηση των ΕΚΜ.

Ενότητα 4 Αναδρομή και προοπτικές

Έχετε σχεδόν φτάσει στο τέλος του μαθήματος, αλλά πριν ολοκληρώσετε, έχετε ακόμα μια ευκαιρία να εφαρμόσετε όσα μάθατε. Σε αυτό το τελευταίο μέρος, θα βρείτε μερικές σύντομες ενότητες ανάγνωσης που θα σας καθοδηγήσουν στην ανασκόπηση, ακολουθούμενες από ορισμένα διαδραστικά στοιχεία, όπως ένα κουίζ και μια δραστηριότητα με chatbot, που σας προσκαλούν να ξανασκεφτείτε με διασκεδαστικό τρόπο τις βασικές ιδέες και να εξερευνήσετε πόσο καλά μπορείτε να τις εφαρμόσετε στην πράξη.

Αυτή η σύντομη αναστοχαστική διαδικασία θα σας βοηθήσει να εδραιώσετε τις γνώσεις σας και να συνδέσετε τα σημεία σε όλο το μάθημα. Θα επικεντρωθείτε και πάλι στους δύο κύριους προσανατολισμούς – Οργανωτικές πτυχές και Ψηφιακά εργαλεία για διαδικτυακές και υβριδικές ΕΚΜ. Όπως και στις συνεδρίες, κάθε μέρος σας καθοδηγεί σε τρία σύντομα βήματα: (1) επανασύνδεση με τα μαθησιακά αποτελέσματα (αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα), (2) μια άλλη αναδρομή σε ό,τι εξερευνήθηκε και συζητήθηκε, και (3) στροφή της προσοχής σας προς τα εμπρός (προχωρώντας μπροστά) για να εξετάσετε πώς μπορείτε να εφαρμόσετε όσα μάθατε στην επαγγελματική σας πρακτική.

Αφιερώστε χρόνο για να εξερευνήσετε, να αναστοχαστείτε και να απολαύσετε αυτό το τελικό βήμα του μαθησιακού σας ταξιδιού.

1. Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα - Οργανωτικές πτυχές

Κατά τη διάρκεια αυτής της ενότητας, αναπτύξτε μια βαθύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο μπορείτε να σχεδιάζετε, να οργανώνετε και να τεκμηριώνετε αποτελεσματικά τις συνεδρίες της ΕΚΜ. Ενισχύσατε τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις σας που υποστηρίζουν τη δομημένη, διαφανή και συνεργατική ομαδική εργασία.

Γνώσεις που έχετε αποκτήσει:

- Εργαλεία και τεχνικές που υποστηρίζουν τον προγραμματισμό συναντήσεων και τη διαχείριση εργασιών.
- Μέθοδοι παρακολούθησης και αξιολόγησης της προόδου.

Δεξιότητες που έχετε εξασκήσει:

- Αποτελεσματική διαχείριση του χρόνου και του χώρου.
- Παρακολούθηση της προόδου και τεκμηρίωση των δραστηριοτήτων της ΕΚΜ.

Στάση που έχετε αναπτύξει:

- Εκτίμηση των δομημένων και στοχοθετημένων συναντήσεων.
- Δέσμευση για διαφάνεια και υπευθυνότητα κατά την παρακολούθηση της προόδου.

2. Αναδρομή - Οργανωτικές πτυχές

Σύνδεση των μαθησιακών αποτελεσμάτων με τα κεφάλαια:

- 1.1 Χρόνος, χώρος και υλικό:* μάθατε πώς η προσεκτική προετοιμασία συμβάλλει στην ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας. Σκεφτήκατε τη δική σας ευθύνη ως διευκολυντής, την επικοινωνία με τα μέλη της ομάδας και πώς η συνεχής αναστοχαστική σκέψη βοηθά στην βελτιστοποίηση των οργανωτικών δομών εντός της ΕΚΜ.
- 1.2 Χώρος και υλικό:* Εξερευνήσατε πώς η χωρική οργάνωση επηρεάζει τη συνεργασία. Προσδιορίσατε τις βασικές ζώνες του χώρου και εξετάσατε πώς να σχεδιάσετε ένα περιβάλλον συναντήσεων που να επιτρέπει την συγκέντρωση, τη συμμετοχή και την τεκμηρίωση. Επίσης, αναλογιστήκατε τις δικές σας προτιμήσεις για τη διαρρύθμιση του χώρου εργασίας και πώς να χρησιμοποιείτε τον χώρο με σκοπό.
- 1.3 Εσωτερική και εξωτερική επικοινωνία & μέθοδοι εργασίας:* εξετάσατε πού και πώς ανταλλάσσονται πληροφορίες εντός μιας ΕΚΜ, συμπεριλαμβανομένων των διαφορετικών μορφών προσφώνησης και των επιπτώσεών τους. Σκεφτήκατε τις δικές σας προτιμήσεις επικοινωνίας ως διευκολυντής και πώς αυτές διαμορφώνουν τη δυναμική της ομάδας.
- 1.4 Μέθοδοι εργασίας:* ανακαλύψατε πώς οι κάρτες διευκόλυνσης μπορούν να δομήσουν την ανάπτυξη ενός θέματος και μελετήσατε ένα παράδειγμα βίντεο.
- 1.5 Ποιότητα και τεκμηρίωση της διαδικασίας:* μάθατε να βλέπετε τις διαδικασίες της ΕΚΜ ως κυκλικές και αναστοχαστικές. Προσδιορίσατε τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας, εξετάσατε τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε κάθε μία από αυτές και διερευνήσατε πώς η καλή τεκμηρίωση μπορεί να αποτυπώσει τη μάθηση, τη δομή και την ανταλλαγή

Κατανόηση. Η άσκηση με βάση τις εικόνες σας βοήθησε να αναγνωρίσετε τι υποστηρίζει — και τι εμποδίζει — την αποτελεσματική τεκμηρίωση.

Συνολικά, αυτή η ενότητα σας παρείχε μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των οργανωτικών διαστάσεων των ΕΚΜ — βοηθώντας σας να σχεδιάζετε, να καθοδηγείτε και να τεκμηριώνετε τις διαδικασίες της ομάδας συνειδητά και επαγγελματικά.

Επιπλέον, θα θέλαμε να εκμεταλλευτούμε αυτή την ευκαιρία για να κάνουμε μια μικρή ανασκόπηση μέσω ενός κουίζ. Ας ελέγξουμε τις γνώσεις σας σχετικά με την οργανωτική διάσταση:

- Μπορώ να ονομάσω τις έξι οργανωτικές πτυχές μιας ΕΚΜ;
- Κατανοώ τα βασικά βήματα της φάσης υλοποίησης;
- Μπορώ να οργανώσω μια πλήρη δομή συνεδρίας ανεξάρτητα;
- Λαμβάνω πλέον υπόψη τη φυσική διαρρύθμιση της αίθουσας όταν σχεδιάζω συνεδρίες;
- Θα δώσω μεγαλύτερη προσοχή στις οργανωτικές λεπτομέρειες στο μέλλον;
- Έχω προσδιορίσει ένα μορφότυπο τεκμηρίωσης που θέλω να εφαρμόσω στη δική μου εργασία;

Και τι γίνεται με την εξέταση εκτεταμένων επιλογών δράσης για την οργανωτική διάσταση;

- Ποιες πτυχές της διαρρύθμισης της αίθουσας θα λάβετε επίσης υπόψη σας;
- Ποια στοιχεία της οργάνωσης των συνεδριών θα λάβετε υπόψη στο μέλλον;
- Ποιο δείγμα τεκμηρίωσης θα εφαρμόσετε για να βελτιώσετε την τρέχουσα εργασία σας;

3. Προχωρώντας μπροστά - Οργανωτικές πτυχές

Κατά τη διάρκεια της ενότητας 1, τονίστηκε επανειλημμένα ότι πιο λεπτομερείς και αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με οργανωτικά θέματα θα δοθούν στην ενότητα 4. Στη συνέχεια, μπορείτε να εξερευνήσετε δύο στοιχεία:

(1) μια πιο λεπτομερή επισκόπηση της δομής της συνεδρίας της ΕΚΜ και (2) έναν πίνακα με αναλυτικά επεξηγηματικά κείμενα σχετικά με τη Διεύρυνση των Προοπτικών.

Αναφέρεται σε: 2.1 Βασικά βήματα μιας συνεδρίας EKM / διαδικασίας συνεδρίας

Αίθουσα & Υλικό: Προετοιμασία για τη συνάντηση

Παρέχουμε μια αρχική επισκόπηση των επτά βασικών βημάτων μιας συνεδρίας EKM, παρουσιάζοντας μια αποδεδειγμένη διαδικασία συνεδρίας EKM. Τα βήματα περιγράφονται παρακάτω.

① **Εγκατάσταση:** Εγκατασταθείτε και προετοιμαστείτε για μια συγκεντρωμένη, στοχευμένη ανταλλαγή. Επιλέξτε έναν ήσυχο χώρο. Συνιστάται στους συμμετέχοντες να καθίσουν μαζί σε ένα τραπέζι, ώστε τα υλικά να είναι ορατά σε όλους, να είναι εύκολη η λήψη σημειώσεων και να δημιουργηθεί μια παραγωγική ατμόσφαιρα εργασίας (ένας κύκλος καρεκλών είναι λιγότερο ιδανικός, αλλά μπορεί να λειτουργήσει). Ορισμένες EKM χρησιμοποιούν το λεγόμενο «whining» μετά την εγκατάσταση και την προετοιμασία των υλικών εργασίας. Σε αυτό το σημείο, οι συμμετέχοντες μπορούν να απελευθερώσουν για λίγο τις εντάσεις (ως μια μορφή ψυχικής αυτοφροντίδας), αφήνοντας χώρο για τυχόν συναισθήματα που πρέπει να εκφραστούν. Αυτό βοηθά στην αποφυγή της επίδρασης των συναισθημάτων στην αντικειμενική προοπτική και στη διαδικασία εργασίας.

② **Μετα-αναστοχασμός & ανατροφοδότηση:** προαιρετικό. Αναστοχαστείτε μαζί σχετικά με την EKM και, αν είναι δυνατόν, συμφωνήστε σε κάτι νέο: Σε αυτό το σεμινάριο, οι ωθήσεις συνδέονται συχνά με ένα χαρακτηριστικό της EKM. Μπορείτε να συζητήσετε εν συντομία αυτά τα σημεία ή να μιλήσετε επίσης για το έντυπο ανατροφοδότησης (αλλαγές και εξέλιξη, αναστοχασμοί σχετικά με την EKM κ.λπ.). Μπορείτε επίσης να εξετάσετε αν κάποια στοιχεία της νοοτροπίας της EKM έχουν μεταφερθεί στην καθημερινή σας ζωή κατά την τελευταία εβδομάδα.

③ **Αναφορά εμπειριών:** Μοιραστείτε εμπειρίες, αποτελέσματα ή εξελίξεις από την περίοδο μεταξύ των συνεδριών και, εάν είναι απαραίτητο, ενσωματώστε τυχόν σημεία που απαιτούν διευκρίνιση

στο θέμα εργασίας. Τι συνέβη την περασμένη εβδομάδα; Προσπάθησα εγώ/άλλα άτομα να κάνουμε κάτι; Αν ναι, τι και πώς πήγε; Αυτός είναι ένας χώρος εντός της ΕΚΜ όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να επισημάνουν και να συζητήσουν τόσο ενθαρρυντικά όσο και ακόμα προκλητικά στοιχεία.

④ Εργασία σε θέματα & μάθηση: Αναλύστε ένα θέμα που απαιτεί διευκρίνιση, μοιραστείτε διαφορετικές οπτικές γωνίες, εξερευνήστε το με κριτική διάθεση, ενσωματώστε νέες γνώσεις και πρακτικές ιδέες και αναστοχαστείτε μαζί. Το επιλεγμένο θέμα αντιμετωπίζεται.

⑤ Περίληψη και προοπτικές: καταγράψτε την τρέχουσα κατάσταση της ανάπτυξης της ΕΚΜ, τις νέες ιδέες και την πρόοδο, και σχεδιάστε τα επόμενα βήματα ανάπτυξης ή δοκιμών για την επόμενη περίοδο. Ανασκόπηση της συνεδρίας. Πού βρισκόμαστε; Ποια είναι τα επόμενα βήματα; Τι χρειαζόμαστε για να τα κάνουμε; Ανάθεση εργασιών (έρευνα κ.λπ.). Συμφωνία για τα πρακτικά και ενδεχομένως για τη διευκόλυνση της επόμενης συνεδρίας.

⑥ Οργάνωση: Ημερήσια διάταξη, εκκρεμείς εργασίες, συμφωνία για τυχόν ενδιάμεσες ανταλλαγές πριν από την επόμενη συνεδρίαση, λήξη της συνεδρίασης; Συμφωνία σχετικά με το αν/πώς θα γίνει η ανταλλαγή.

⑦ Ανάπτυξη και υλοποίηση: Εφαρμογή στην πράξη, παρατήρηση και καταγραφή εμπειριών/αποτελεσμάτων και δοκιμή πιθανών τρόπων δράσης. Προαιρετικά: Δοκιμή μιας προσέγγισης στην πράξη και καταγραφή των αποτελεσμάτων.

Αναφέρεται σε: 2.3.2 επικοινωνία σχετική με την επαφή

Διεύρυνση προοπτικών

Εδώ, μπορείτε να εξερευνήσετε την πλήρη, λεπτομερή έκδοση του περιεχομένου που παρουσιάστηκε προηγουμένως. Παρέχουμε δύο εκδόσεις (1) κείμενο και (2) πίνακα επισκόπησης.

Περιγραφή των κειμένων στον πίνακα:

Μορφή προσφώνησης:

a. Επίσημη: Κύριος/Κυρία [Επώνυμο]: Διατηρεί επαγγελματική απόσταση και δείχνει σεβασμό. Η επίσημη μορφή προσφώνησης εκφράζει ευγένεια, σεβασμό και εκτίμηση, καθώς και επαγγελματική αλληλεπίδραση. Αυτό είναι ιδιαίτερα χρήσιμο σε νέες ομάδες, με διαφορετικούς συμμετέχοντες που συνήθως χρησιμοποιούν επίσημη προσφώνηση εκτός της ΕΚΜ, ή όταν οι ρόλοι δεν έχουν ακόμη καθοριστεί, καθώς παρέχει σαφήνεια και σέβεται τα προσωπικά όρια.

b. Ημι-επίσημο: Όνομα με επίσημη αντωνυμία: Συνδυάζει την ευγένεια με την προσωπική προσφώνηση. Αυτή η προσέγγιση αποτελεί έναν συμβιβασμό με σεβασμό: είναι προσωπική, αλλά διατηρεί την επαγγελματική απόσταση της επίσημης προσφώνησης. Αυτή η μορφή λειτουργεί καλά σε επαγγελματικές σχέσεις όπου έχει δημιουργηθεί εμπιστοσύνη, αλλά η χρήση του ανεπίσημου «εσύ» δεν είναι (ακόμα) επιθυμητή ή κατάλληλη. Είναι επίσης ωφέλιμη όταν συνεργάζεστε με άτομα διαφορετικών ηλικιών ή ιεραρχικών θέσεων.

c. Άτυπη: Εσύ: Προάγει την οικειότητα και ενθαρρύνει την ανοιχτή επικοινωνία. Η χρήση του «εσύ» σε άτυπη μορφή μεταδίδει ένα περιβάλλον συναδελφικότητας και εμπιστοσύνης. Διευκολύνει την επικοινωνία σε ισότιμο επίπεδο και μπορεί να ενισχύσει τη συνεργασία σε ομάδες με επίπεδη ιεραρχία, δημιουργικές διαδικασίες ή κοινό αναστοχασμό. Σημαντική σημείωση: Το άτυπο «εσύ» πρέπει να εισαχθεί κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας.

- Η συνειδητή επιλογή της μορφής προσφώνησης στις ΕΚΜ μπορεί να αποτελεί μέρος της αρχικής σύστασης της ομάδας, αντανακλώντας τον τρόπο με τον οποίο η ομαδική εργασία και η επικοινωνία πρέπει να συντονίζονται σκόπιμα. Καμία επιλογή δεν είναι εγγενώς σωστή ή λάθος. Αυτό που έχει σημασία είναι ότι η μορφή προσφώνησης επιλέγεται συνειδητά και συμφωνείται από την ομάδα.

Διαδικασίες/δομή συζήτησης:

a. Προκαθορισμένη (ακολουθήστε την ημερήσια διάταξη/εργαστείτε με τη σειρά, καθορίστε τη δομή): Μια καλά δομημένη συζήτηση που ακολουθεί μια προκαθορισμένη ημερήσια διάταξη δημιουργεί σαφήνεια και αποτελεσματικότητα. Αυτή η προσέγγιση λειτουργεί ιδιαίτερα καλά για τις ΕΚΜ που στοχεύουν να επικεντρωθούν σε συγκεκριμένους στόχους, βήματα εργασίας ή τεκμηρίωση αποτελεσμάτων. Μια δομημένη διαδικασία βοηθά στην αποτελεσματική χρήση του χρόνου και στην αλληλουχία των θεμάτων. Μειονέκτημα: Οι αυθόρμητες ανησυχίες δεν μπορούν να ενσωματωθούν και ενδέχεται να χαθούν.

b. Δυναμική (χώρος για ανησυχίες και επικοινωνία): Αυτή η προσέγγιση αφήνει χώρο για τις τρέχουσες ανησυχίες των συμμετεχόντων, ενώ παράλληλα ακολουθεί μια χαλαρή δομή ή καθοδηγούμενη διευκόλυνση. Σε μια ΕΚΜ, αυτό μπορεί να είναι πολύ επωφέλεις, καθώς επιτρέπει την εργασία με στόχο, ενώ παράλληλα επιτρέπει τη συζήτηση νέων παρατηρήσεων, ερωτήσεων ή αβεβαιοτήτων που μπορεί να προκύψουν. Συνδυάζει τη δομή με την ευελιξία και προάγει τη συνεργατική μάθηση. Ουσιαστικό: αποτελεσματική διαχείριση του χρόνου και των θεμάτων – και περιστασιακά η αποδοχή της κατάστασης.

c. Ελεύθερη μορφή (προσαρμοσμένη ανάλογα με τις ανάγκες, χωρίς καθορισμένη ατζέντα): Οι συζητήσεις προκύπτουν αυθόρμητα. Αρχικά, συλλέγονται και ταξινομούνται τα θέματα που απασχολούν τους συμμετέχοντες. Αυτή η προσέγγιση ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα, τις αυθόρμητες ιδέες και τις ατομικές συνεισφορές. Μπορεί να λειτουργήσει ιδιαίτερα καλά όταν έχει ήδη δημιουργηθεί μια ατμόσφαιρα εμπιστοσύνης και επιθυμείται η ειλικρίνεια. Ταυτόχρονα, ενέχει τον κίνδυνο να χαθούν σημαντικά θέματα ή να κυριαρχήσουν ορισμένα από αυτά, εάν δεν υπάρχει σαφής συντονισμός.

Προσφορά και αίτημα υποστήριξης

a. Δομημένη προσέγγιση για την ανατροφοδότηση: Αυτό περιλαμβάνει τη χρήση καθορισμένων μορφών ή κανόνων για την ανατροφοδότηση (π.χ. συνεδρίες εποικοδομητικής ανατροφοδότησης, κατευθυντήριες γραμμές ανατροφοδότησης ή μέθοδοι όπως «Plus/Delta»). Στις ΕΚΜ, αυτό παρέχει μια αίσθηση ασφάλειας, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για ευαίσθητα θέματα ή ομάδες που υπερβαίνουν την ιεραρχία. Αυτό ενθαρρύνει την αλληλεπίδραση με σεβασμό και με συγκεκριμένο σκοπό. Κίνδυνος: Η υπερβολική τυπικότητα μπορεί να καταπνίξει την αυθορμητικότητα.

b. Καθοδηγούμενη και συντονισμένη ανατροφοδότηση: Ένα άτομο υποστηρίζει ενεργά τη διαδικασία ανατροφοδότησης, για παράδειγμα θέτοντας ερωτήσεις, χρησιμοποιώντας οπτικά μέσα ή διασφαλίζοντας την τήρηση των κανόνων. Αυτή η προσέγγιση λειτουργεί καλά σε μια ΕΚΜ όπου οι συμμετέχοντες είναι νέοι στην παροχή ανατροφοδότησης ή όταν ασχολούνται με ευαίσθητα

θέματα. Προστατεύει τους συμμετέχοντες και τους επιτρέπει να παρέχουν ανατροφοδότηση με εποικοδομητικό τρόπο. Μειονέκτημα: Απαιτεί δεξιότητες διευκόλυνσης ή σαφή κατανομή ρόλων.

c. Ανοιχτή, μη δομημένη ανατροφοδότηση: Η ανατροφοδότηση παρέχεται αυθόρμητα, τη δεδομένη στιγμή και χωρίς επίσημες κατευθυντήριες γραμμές. Αυτή η προσέγγιση επιτρέπει την αυθεντική, άμεση επικοινωνία, η οποία μπορεί να είναι ιδιαίτερα ζωντανή και ευνοϊκή για τη μάθηση σε οικεία ΕΚΜ. Είναι απαραίτητη η ύπαρξη μιας σταθερής βάσης εμπιστοσύνης και ανοιχτής επικοινωνίας. Κίνδυνος: Χωρίς καθιερωμένες κατευθυντήριες γραμμές, η ανατροφοδότηση μπορεί να καταστεί ασυστηματοποίητη ή αβάσιμη.

Υπεύθυνος επικοινωνίας/Εκπρόσωπος ομάδας

a. Διαμεσολαβητής (ορισμένος): Ένα σαφώς ορισμένο άτομο διαμεσολαβεί μόνιμα ή αναλαμβάνει την οργανωτική ευθύνη. Σε μια ΕΚΜ, αυτό μπορεί να συμβάλει στη διασφάλιση της σταθερότητας και της συνέχειας, ιδίως σε μεγαλύτερες και ετερογενείς ομάδες. Ένας σαφώς καθορισμένος ρόλος διευκολύνει τον προγραμματισμό και την υπευθυνότητα. Μειονέκτημα: Χωρίς τακτικό αναστοχασμό, ο ρόλος μπορεί να γίνει μακροπρόθεσμο βάρος ή να οδηγήσει σε στενή προοπτική.

b. Εναλλαγή: Ο ρόλος εναλλάσσεται σε τακτική βάση, για παράδειγμα, από τη μία συνεδρία στην επόμενη. Αυτό ενθαρρύνει την κατανομή της ευθύνης και την αλλαγή προοπτικών, που είναι και οι δύο βασικές αρχές σε μια ΕΚΜ. Όλοι έχουν την ευκαιρία να αναλάβουν ευθύνη, γεγονός που ενισχύει το αίσθημα της ομάδας. Ωστόσο, αυτή η προσέγγιση απαιτεί σαφείς συμφωνίες σχετικά με τον τρόπο παράδοσης και οργάνωσης των ρόλων.

c. Προσωρινός ρόλος: Ένα άτομο αναλαμβάνει το ρόλο του υπεύθυνου επικοινωνίας ή του συντονιστή για ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα (π.χ. τέσσερις συνεδρίες). Αυτό εξασφαλίζει συνέχεια χωρίς μόνιμη υποχρέωση. Σε μια ΕΚΜ, αυτή η προσέγγιση μπορεί να βοηθήσει στη δημιουργία ρουτίνας, αποφεύγοντας ταυτόχρονα την εδραίωση μόνιμων ρόλων. Ιδιαίτερα κατάλληλη στην αρχική φάση ή για συγκεκριμένες φάσεις του έργου.

Κοινότητα/Αίσθηση κοινότητας

a. Επαγγελματική απόσταση: Καθορίζει σαφείς ευθύνες και κατανέμει με σαφήνεια τα καθήκοντα. Διατηρώντας την (συναισθηματική) ευθύνη σε ατομικό επίπεδο, εξασφαλίζει δομή, αξιοπιστία και μια εργασιακή ατμόσφαιρα επικεντρωμένη στα καθήκοντα, επιτρέποντας την αποτελεσματική εργασία χωρίς προσωπικές συγκρούσεις.

β. Επαγγελματική και προσιτή: Συνδυάζει την επαγγελματική εμπειρογνωμοσύνη με την ανοιχτότητα. Η εστίαση είναι στο περιεχόμενο της ΕΚΜ και προωθεί την ατομική ευθύνη και την ανταλλαγή μέσω μιας προσέγγισης «βοήθεια για αυτοβοήθεια». Προωθεί ένα ενθαρρυντικό περιβάλλον για συνεργατική μάθηση και καινοτόμο επίλυση προβλημάτων.

γ. Διαθέσιμος υπεύθυνος επικοινωνίας: Προσφέρει πάντα διαθέσιμη, χωρίς εμπόδια υποστήριξη τόσο για επαγγελματικά όσο και για προσωπικά θέματα. Αυτή η παρουσία ενισχύει την εμπιστοσύνη και την κοινωνική συνοχή, καθώς τα μέλη της ΕΚΜ αισθάνονται ότι εκτιμώνται και υποστηρίζονται.

Αφού αξιολογήσετε τον εαυτό σας και σκεφτείτε πώς θέλετε να σας βλέπουν ως διαμεσολαβητή και τι είναι σημαντικό για εσάς, το επόμενο βήμα είναι να εστιάσετε στην ΕΚΜ και τα μέλη της, λαμβάνοντας υπόψη πώς βιώνουν την ποιότητα της αλληλεπίδρασης της ομάδας

Παραλλαγή	Τρόπος προσφώνησης	Διαδικασία / Δομή συζήτησης	Παροχή και αναζήτηση υποστήριξης	Υπεύθυνος επικοινωνίας / Εκπρόσωπος ομάδας	Κοινότητα / Αίσθηση κοινότητας
α.	Επίσημη προσφώνηση: κ./κ. [Επώνυμο] Διατηρεί τον επαγγελματισμό και δείχνει σεβασμό. Η επίσημη προσφώνηση μεταφέρει ευγένεια, εκτίμηση και επαγγελματική συμπεριφορά. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμη σε νέες ομάδες ή όταν συμμετέχουν άτομα που συνηθίζουν πιο επίσημη επικοινωνία.	Προκαθορισμένη δομή (ακολουθείται συγκεκριμένη ατζέντα/σειρά εργασιών) Η συζήτηση ακολουθεί μια προκαθορισμένη ατζέντα, προσφέροντας σαφήνεια και αποτελεσματικότητα. Είναι ιδιαίτερα κατάλληλη για ΚΕΜ (PLC) που εστιάζουν σε συγκεκριμένους στόχους, βήματα εργασίας ή τεκμηρίωση. Η δομημένη διαδικασία βοηθά στην αποτελεσματική αξιοποίηση του χρόνου και στη συστηματική εξέταση όλων των θεμάτων. Μειονέκτημα: Αυθόρμητα ζητήματα μπορεί να μην ενσωματωθούν και να παραλειφθούν.	Δομημένη ανατροφοδότηση Περιλαμβάνει προκαθορισμένους κανόνες ή μορφές ανατροφοδότησης (π.χ. συνεδρίες επικοινωνιακής ανατροφοδότησης, μέθοδος Plus/Delta). Στις ΚΕΜ δημιουργεί αίσθηση ασφάλειας, ιδιαίτερα όταν συζητούνται ευαίσθητα θέματα ή υπάρχουν ιεραρχικές σχέσεις. Κίνδυνος: Η υπερβολική τυπικότητα μπορεί να περιορίσει τον αυθορμητισμό.	Μόνιμος συντονιστής (ορισμένος) Ένα σαφώς ορισμένο άτομο αναλαμβάνει σταθερά τον συντονισμό ή την οργάνωση της ΚΕΜ. Η λύση αυτή προσφέρει σταθερότητα και συνέχεια, ιδιαίτερα σε μεγάλες ή ετερογενείς ομάδες. Οι ξεκάθαροι ρόλοι διευκολύνουν τον προγραμματισμό και τη λογοδοσία. Μειονέκτημα: Χωρίς τακτικό αναστοχασμό, ο ρόλος μπορεί να εξελιχθεί σε μακροχρόνιο βάρος ή να περιορίσει τις διαφορετικές οπτικές.	Επαγγελματική απόσταση Καθορίζει με σαφήνεια τους ρόλους και τις ευθύνες. Με τη διατήρηση της προσωπικής ευθύνης διασφαλίζεται δομή, αξιοπιστία και ένα περιβάλλον εργασίας προσανατολισμένο στους στόχους, επιτρέποντας αποτελεσματική συνεργασία χωρίς προσωπικές συγκρούσεις.
β.	Ημιεπίσημη προσφώνηση: Μικρό όνομα με ευγενική προσφώνηση Συνδυάζει ευγένεια με προσωπική προσέγγιση. Εκφράζει σεβασμό, διατηρώντας παράλληλα πιο ανθρώπινη σχέση από την αυστηρά επίσημη προσφώνηση. Είναι κατάλληλη όταν έχει ήδη αναπτυχθεί εμπιστοσύνη, αλλά η χρήση του ενικού δεν θεωρείται ακόμη κατάλληλη. Χρήσιμη επίσης σε ομάδες με μέλη διαφορετικών ηλικιών ή ιεραρχικών θέσεων.	Δυναμική δομή (χώρος για νέες ανάγκες και προβληματισμούς) Ακολουθείται χαλαρή δομή, αφήνοντας χώρο για θέματα που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της συνάντησης. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμη στις ΚΕΜ, καθώς συνδυάζει στοχοπροσήλωση με ευελιξία και επιτρέπει τη συζήτηση νέων παρατηρήσεων, ερωτήσεων ή αβεβαιοτήτων. Απαραίτητη προϋπόθεση: αποτελεσματική διαχείριση χρόνου και θεμάτων, καθώς και η δυνατότητα να αφήνονται ορισμένα ζητήματα για μεταγενέστερη συζήτηση.	Καθοδηγούμενη και συντονισμένη ανατροφοδότηση Ένα άτομο υποστηρίζει ενεργά τη διαδικασία ανατροφοδότησης, θέτοντας ερωτήσεις, χρησιμοποιώντας οπτικά βοηθήματα ή διασφαλίζοντας ότι τηρούνται οι συμφωνημένοι κανόνες. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμη όταν οι συμμετέχοντες δεν έχουν εμπειρία στην παροχή ανατροφοδότησης ή όταν συζητούνται ευαίσθητα θέματα. Προάγει την ενεργό συμμετοχή και την εποικοδομητική ανατροφοδότηση. Μειονέκτημα: Απαιτεί δεξιότητες διευκόλυνσης ή σαφή κατανομή ρόλων.	Εναλλασσόμενος συντονιστής Ο ρόλος αλλάζει τακτικά (π.χ. σε κάθε συνάντηση). Έτσι ενισχύεται η κατανομή της ευθύνης και η εναλλαγή οπτικών, στοιχεία ιδιαίτερα σημαντικά στις ΚΕΜ. Όλα τα μέλη αποκτούν εμπειρία ανάληψης ευθύνης, γεγονός που ενισχύει το ομαδικό πνεύμα. Προϋπόθεση: Σαφείς συμφωνίες για τον τρόπο παράδοσης και οργάνωσης του ρόλου.	Επαγγελματική αλλά προσιτή σχέση Συνδυάζει επαγγελματισμό με ανοιχτή επικοινωνία. Δίνεται έμφαση στο περιεχόμενο της ΚΕΜ, στην ανταλλαγή γνώσεων, στην ατομική υπευθυνότητα και στη φιλοσοφία «βοήθησε τον εαυτό σου». Δημιουργεί ένα ενθαρρυντικό περιβάλλον συνεργατικής μάθησης και καινοτόμου επίλυσης προβλημάτων.
γ.	Ανεπίσημη προσφώνηση: Ενικός Προάγει την οικειότητα και την ανοιχτή επικοινωνία. Η χρήση του ενικού δημιουργεί κλίμα εμπιστοσύνης και ισότητας συνεργασίας, ενισχύοντας τη δημιουργικότητα και τον κοινό αναστοχασμό, ιδιαίτερα σε ομάδες με επίπεδη ιεραρχία. Σημαντική επισημάνση: Η χρήση του ενικού πρέπει να συμφωνείται από όλα τα μέλη.	Ελεύθερη συζήτηση (προσαρμοσμένη στις ανάγκες, χωρίς προκαθορισμένη ατζέντα) Οι συζητήσεις προκύπτουν αυθόρμητα. Αρχικά συλλέγονται και ιεραρχούνται τα ζητήματα. Η προσέγγιση αυτή ενισχύει τη δημιουργικότητα, τις αυθόρμητες ιδέες και την προσωπική συμβολή. Είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική όταν έχει ήδη αναπτυχθεί κλίμα εμπιστοσύνης και ανοιχτής επικοινωνίας. Κίνδυνος: Σημαντικά θέματα μπορεί να παραλειφθούν ή ορισμένα μέλη να μονοπωλήσουν τη συζήτηση, εάν δεν υπάρχει κατάλληλος συντονισμός.	Ανοιχτή, μη δομημένη ανατροφοδότηση Η ανατροφοδότηση παρέχεται αυθόρμητα, χωρίς προκαθορισμένες διαδικασίες. Επιτρέπει ελκυστική και άμεση επικοινωνία, η οποία μπορεί να ενισχύσει σημαντικά τη μάθηση στις ΚΕΜ όταν υπάρχει κλίμα εμπιστοσύνης. Κίνδυνος: Χωρίς κοινά συμφωνημένους κανόνες, η ανατροφοδότηση μπορεί να γίνει αποσπασματική ή να μην είναι ουσιαστική.	Προσωρινός συντονιστής Ένα μέλος αναλαμβάνει προσωρινά τον ρόλο του συντονιστή (π.χ. για τέσσερις συναντήσεις ή για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα). Έτσι εξασφαλίζεται συνέχεια χωρίς μόνιμη δέσμευση. Είναι ιδιαίτερα κατάλληλο για το αρχικό στάδιο λειτουργίας μιας ΚΕΜ ή για συγκεκριμένες φάσεις ενός έργου.	Διαθέσιμο πρόσωπο επικοινωνίας Υπάρχει πάντα ένα εύκολο προσβάσιμο άτομο για επαγγελματική και προσωπική υποστήριξη. Η παρουσία του ενισχύει την εμπιστοσύνη, τη συνοχή της ομάδας και το αίσθημα ότι όλα τα μέλη είναι αποδεκτά και υποστηρίζονται.

(2) Επισκόπηση πίνακα

4. Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα - Αναστοχασμός Ψηφιακά εργαλεία για διαδικτυακές και υβριδικές ΕΚΜ

Μετά την ολοκλήρωση αυτού του Μοντέλου, θα μπορείτε να σχεδιάσετε τις ΕΚΜ σας - από οργανωτική, τεχνική και παιδαγωγική άποψη - έτσι ώστε οι συναντήσεις να είναι δομημένες, τα εργαλεία να επιλέγονται υπεύθυνα, οι χώροι συνεργασίας να είναι σαφείς και προσβάσιμοι και η αναστοχαστική σκέψη να οδηγεί αξιόπιστα στη βελτίωση από τη μία συνεδρία στην επόμενη.

Αυτά είναι τα **μαθησιακά αποτελέσματα** αυτού του Μοντέλου:

- Δημιουργήστε μια σταθερή βάση: Καθορίστε σαφείς ατζέντες, ρόλους, χρονοδιαγράμματα και κανόνες επικοινωνίας. Καταγράψτε τις αποφάσεις και τις ενέργειες, ώστε η εργασία να προχωράει.

- Επιλέξτε εργαλεία με υπευθυνότητα: Επιλέξτε και αιτιολογήστε τις πλατφόρμες με βάση τα χαρακτηριστικά, τη χρηστικότητα, το κόστος και τον ΓΚΠΔ/την κατοικία των δεδομένων. Διατυπώστε τις συμβιβαστικές λύσεις και δημιουργήστε ένα σύντομο σχέδιο δράσης.
- Διευκόλυνση ενδιαφερόντων συνεδριών: Οργανώστε ομαδικές συζητήσεις, δημοσκοπήσεις, πίνακες και λεζάντες με σαφή ροή που υποστηρίζει την ισότιμη συμμετοχή και τα απτά αποτελέσματα.
- Σχεδιάστε με σαφήνεια και προσβασιμότητα: Προετοιμάστε χώρους συνεργασίας και υλικά με σαφήνεια, δομή, αναγνωσιμότητα και οπτική υποστήριξη. Ορίστε δικαιώματα πρόσβασης και χρησιμοποιήστε σχόλια/προτάσεις.
- Συνδυάστε σύγχρονες και ασύγχρονες μορφές και αναστοχασμό: Συνδέστε τις διαδικτυακές συναντήσεις με κοινόχρηστα έγγραφα/πίνακες και αναστοχασμό (π.χ. One Takeaway, Plus/Delta) για να διατηρήσετε την πρόοδο και τη συνεχή βελτίωση και χρησιμοποιήστε εργαλεία για συνεργασία.

5. Αναδρομή - Ψηφιακά εργαλεία για διαδικτυακές και υβριδικές ΕΚΜ

Στις προηγούμενες συνεδρίες, μάθατε ότι η ψηφιακή ικανότητα στη διευκόλυνση των ΕΚΜ δεν αφορά την εξειδίκευση σε μία μόνο πλατφόρμα, αλλά την κατανόηση του ποιο εργαλείο υποστηρίζει καλύτερα τον εκάστοτε παιδαγωγικό σκοπό.

Από τη συνεδρία 2 (Εργαλεία τηλεδιάσκεψης), αποκτήσατε μια σαφέστερη εικόνα των κυριότερων πλατφορμών και των εκπαιδευτικών πλεονεκτημάτων τους:

- Zoom – αξιόπιστο, φιλικό προς τον χρήστη και πλούσιο σε λειτουργίες που ενισχύουν την αλληλεπίδραση, όπως αίθουσες διαλέξεως, δημοσκοπήσεις και λευκοί πίνακες. Επιτρέπει τη δυναμική συνεργασία, αλλά απαιτεί προσοχή στις ρυθμίσεις ασφάλειας και χρονικού ορίου των συναντήσεων.
- Microsoft Teams – ενσωματώνει συναντήσεις, κοινή χρήση αρχείων και μόνιμα κανάλια συνομιλίας. Λειτουργεί καλύτερα για σχολεία που χρησιμοποιούν ήδη το Microsoft 365, εξασφαλίζοντας συνέχεια και κοινή χρήση εγγράφων.

- Google Meet – προσβάσιμο και εύκολο, ιδανικό για γρήγορες ή βασισμένες σε πρόγραμμα περιήγησης συναντήσεις της ΕΚΜ. Υποστηρίζει ζωντανές λεζάντες και ενσωματώνεται φυσικά με το Drive, το Ημερολόγιο και το Jamboard.
- Webex – εξαιρετικά ασφαλές, προσανατολισμένο στο ΓΚΠΔ και χωρίς αποκλεισμούς, χάρη σε λειτουργίες όπως η ζωντανή μετάφραση και οι υπότιτλοι, οι οποίες είναι ιδιαίτερα πολύτιμες για πολυγλωσσικές ΕΚΜ.

Εξερευνήσατε επίσης ευρωπαϊκές και ανοιχτού κώδικα εναλλακτικές λύσεις που συνάδουν με τις εκπαιδευτικές αξίες που δίνουν προτεραιότητα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής:

- Το Whereby προσφέρει εύκολη πρόσβαση μέσω συνδέσμων του προγράμματος περιήγησης και φιλοξενία με έδρα την ΕΕ.
- Το Jitsi Meet προωθεί την πλήρη διαφάνεια και τις δυνατότητες αυτο-φιλοξενίας.
- Το Nextcloud Talk συνδέει βίντεο, chat και αποθήκευση αρχείων σε έναν ασφαλή χώρο εργασίας.
- Το BigBlueButton έχει σχεδιαστεί για την εκπαίδευση και διαθέτει πίνακες για πολλούς χρήστες, αίθουσες διαλέξεως και δημοσκοπήσεις.

Από τη συνεδρία «Συνεργατικά εργαλεία και αναστοχαστικός σχεδιασμός», μάθατε ότι η χρήση εργαλείων από μόνη της δεν εξασφαλίζει τη μάθηση. Η αποτελεσματική διευκόλυνση της ΕΚΜ εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζονται και μοιράζονται τα υλικά:

- Οι πλατφόρμες συνεργασίας όπως το Miro, το Canva ή το Padlet βοηθούν στην οπτικοποίηση της σκέψης, στη συν-δημιουργία πόρων και στη διατήρηση της συμμετοχής πέρα από τις συναντήσεις.
- Οι λειτουργίες ελέγχου εκδόσεων και σχολιασμού σε κοινόχρηστα έγγραφα (Word Online, Google Docs, Nextcloud Files) επιτρέπουν την ασύγχρονη συνεργασία και τη διαφανή συν-επεξεργασία.
- Τα διαδραστικά εργαλεία παρουσίασης, όπως το Mentimeter ή το Jamboard, προσθέτουν διαμορφωτική αξιολόγηση και συμμετοχή σε πραγματικό χρόνο.

Τελικά, μάθατε να βλέπετε τα ψηφιακά εργαλεία ως οικοσυστήματα συνεργασίας — συνδυάζοντας βιντεοδιασκέψεις, κοινόχρηστα έγγραφα και προτροπές για αναστοχασμό, προκειμένου να δημιουργήσετε βιώσιμες, συνδεδεμένες πρακτικές ΕΚΜ.

Θυμηθείτε τα μαθήματα που μάθατε σε αυτό το κεφάλαιο και αξιολογήστε τον εαυτό σας:

Αξιολόγηση ΕΚΜ — Συνεδρίες 1-3

Επιναφορά
Εκτύπωση / Αποθήκευση PDF
Τα δεδομένα αποθηκεύονται τοπικά στον περιηγητή σας

Επισκόπηση

Χρησιμοποιήστε τους ρυθμιστικούς ρυθμιστές για ο (0-100). Αποθηκεύει αυτόματα. Το εργαλείο σας βοηθά να επιλέξετε κατάλληλα εργαλεία για βασικές δραστηριότητες ΕΚΜ.

Συνολική ικανότητα
0%

Μέσος όρος Συνεδρίας 1
0%

Μέσος όρος Συνεδρίας 2
0%

Μέσος όρος Συνεδρίας 3
0%

Συνεδρία 1 — Οργανωτική Διάσταση για ΕΚΜ

Προγραμματισμός αξόνων, ρόλων, χρονοδιαγραμμάτων

Προετοιμασία χώρων & υλικών (συμπ. ψηφιακά)

Καθορισμός κανόνων επικοινωνίας & τεκμηρίωσης

0/100

0/100

0/100

Συνεδρία 2 — Εργαλεία Τηλεδιάσκεψης & Ιδιωτικότητας

Επιλογή κατάλληλων πλατφορμών για το πλαίσιο

Χρήση εξελιγμένων δυνατοτήτων (διαμορφασμένα έγγραφα, δημοσκοπήσεις, CC)

Εξασφάλιση συμμόρφωσης GDPR & διαχείριση δεδομένων

0/100

0/100

0/100

Συνεδρία 3 — Συνεργατικός & Αναστοχαστικός Σχεδιασμός

Σχεδίαση για καθαρότητα, δομή, αναγνωσιμότητα, οπτικά	<input type="range"/>	0/100
Συνδυασμός συγχρονισμένης και ασύγχρονης εργασίας	<input type="range"/>	0/100
Ενσωμάτωση ελαφρού αναστοχασμού (Πως/Δέλτα, Συμπέρασμα)	<input type="range"/>	0/100

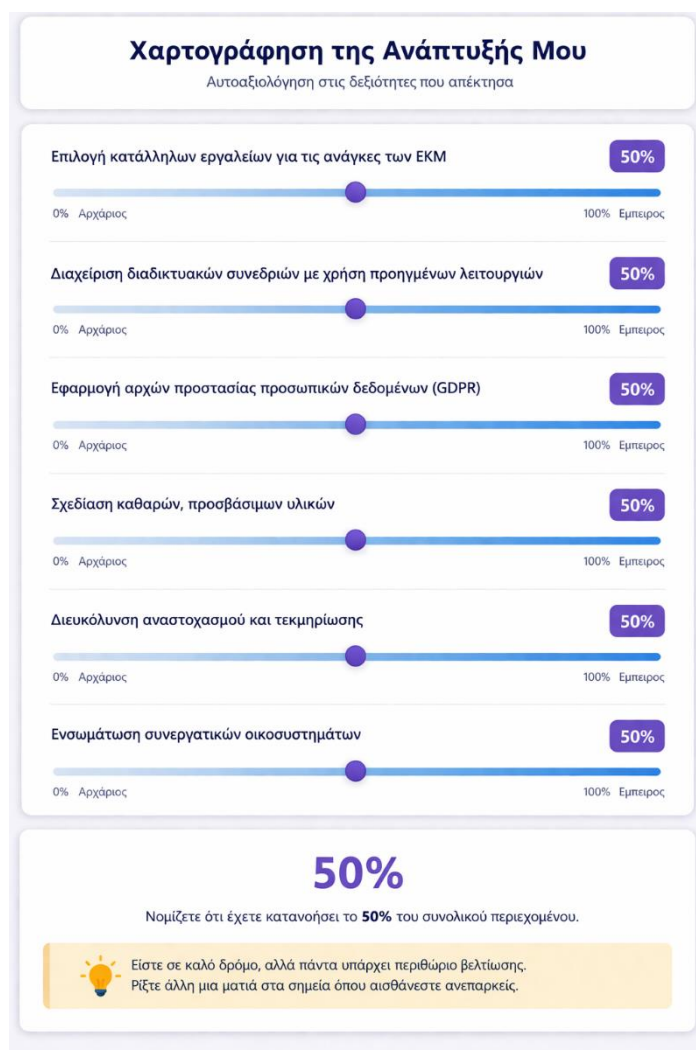
Επιλογή εργαλείου — Επιλέξτε εργαλείο & αξιολογήστε καταλληλότητα

Επιλέξτε ένα εργαλείο για κάθε ΕΚΜ δραστηριότητα και βαθμολογήστε την καταλληλότητά του (0-100). Η λίστα περιλαμβάνει mainstream και EU/Open-source επιλογές.

Δραστηριότητα ΕΚΜ Tol (0-100) Score 0	Ζωντανές Ενημερώσεις (Βίντεο) Zoom <input type="range"/> 77	Καταιγισμός ιδεών / πίνακας Miro <input type="range"/> 96	Συν-επεξεργασία αρχείων Google Docs/Drive <input type="range"/> 95
Ασύγχρονη συζήτηση Επιλέξτε <input type="range"/> 0/100	Εμπλοκή / δημοσκοπήσεις Επιλέξτε <input type="range"/> 0/100	Εμπλοκή / δημοσκοπήσεις Επιλέξτε <input type="range"/> 0/100	Ανασκόπηση / τεκμηρίωση Επιλέξτε <input type="range"/> 0/100

Σημειώσεις

Γράψτε προσωπικούς στόχους, επόμενα βήματα ή ερωτήσεις...

6. Προχωρώντας μπροστά — Ψηφιακά εργαλεία για διαδικτυακές και υβριδικές ΕΚΜ

- 1) Εμβαθύνετε την ενσωμάτωση πολυτροπικών εργαλείων — Συνδυάστε χώρους συγχρονισμένης (Teams / Zoom) και ασύγχρονης (Padlet, Nextcloud Files) επικοινωνίας σε κάθε κύκλο της ΕΚΜ.
- 2) Ενισχύστε τη συμμετοχή — Χρησιμοποιήστε υπότιτλους Webex ή δημοσκοπήσεις Mentimeter για να διασφαλίσετε ότι όλες οι φωνές ακούγονται κατά τη διάρκεια των υβριδικών συνεδριών.
- 3) Προώθηση της προστασίας της ιδιωτικής ζωής – Προετοιμάστε έναν σύντομο οδηγό για τους συναδέλφους σχετικά με τις πλατφόρμες που συμμορφώνονται με τον ΓΚΠΔ και είναι ανοιχτού κώδικα, συγκρίνοντας τις Whereby, Jitsi και BigBlueButton.
- 4) Βελτίωση της αναστοχαστικής πρακτικής – Δημιουργήστε έναν μηνιαίο «κύκλο ψηφιακής αναστοχαστικής πρακτικής»: συλλέξτε πληροφορίες μέσω του Padlet, αναλύστε τα δεδομένα συμμετοχής και προσαρμόστε τη χρήση των εργαλείων ανάλογα.
- 5) Καθοδήγηση συναδέλφων στη διευκόλυνση – Διοργάνωση εργαστηρίου μεταξύ συναδέλφων με θέμα «Σχεδιασμός διαδραστικών και ευαισθητοποιημένων ως προς την προστασία της ιδιωτικής ζωής συναντήσεων των ΕΚΜ».

Προγραμματισμένη προσέγγιση:

- Διευκόλυνση μιας υβριδικής συνεδρίας της ΕΚΜ χρησιμοποιώντας το Zoom για βίντεο, το Miro για συν-δημιουργία και το Nextcloud Talk για ασύγχρονες συζητήσεις παρακολούθησης.
- Ενσωμάτωση μιας δημοσκόπησης Mentimeter και ενός κοινόχρηστου Padlet αναστοχασμού για τη συλλογή πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο.
- Αξιολογήστε ποια εργαλεία προωθούν πιο αποτελεσματικά την αλληλεπίδραση, την ισότητα και τον προβληματισμό.
- Μοιραστείτε τα ευρήματα ως μια σύντομη μελέτη περίπτωσης με το ευρύτερο δίκτυο ΕΚΜ.

Αναμενόμενος αντίκτυπος:

Οι συμμετέχοντες θα βιώσουν μια απρόσκοπτη ροή μεταξύ της σύγχρονης συζήτησης και της ασύγχρονης συνεργασίας, με αποτέλεσμα την ενίσχυση της συλλογικής ευθύνης για τα μαθησιακά αποτελέσματα και την αύξηση της ψηφιακής αυτοπεποίθησης μεταξύ των διαμεσολαβητών.

Τελικό μήνυμα:

Αυτή η σκέψη σηματοδοτεί τη μετάβαση από την «εκμάθηση των εργαλείων» στη στρατηγική οργάνωση ψηφιακών περιβαλλόντων που ενισχύουν τη συνεργασία, την ενσωμάτωση και την ηθική χρήση των δεδομένων. Καθώς συνεχίζετε το έργο σας στη διευκόλυνση της ΕΚΜ, στόχος σας είναι να γίνετε όχι μόνο χρήστης αλλά και σχεδιαστής ψηφιακών χώρων μάθησης — κάποιος που ενσωματώνει την ιδιωτικότητα, την παιδαγωγική και τη συμμετοχή σε κάθε διαδικτυακή αλληλεπίδραση. Με το να προβάλλετε υπεύθυνες, ελκυστικές και στοχαστικές ψηφιακές πρακτικές, μπορείτε να βοηθήσετε τους συναδέλφους σας να μετατρέψουν την τεχνολογία σε μια κοινή γλώσσα για επαγγελματική ανάπτυξη.

Χρησιμοποιήστε το ΕΚΜ Bot για να δοκιμάσετε διάφορα πράγματα και να αναστοχαστείτε σχετικά με την ανάγκη για περισσότερες γνώσεις:

Chatbot Διαγωνισμού Αγγλικών

Πληκτρολογήστε την ερώτησή σας στον εξεταστή του Chatbot και βελτιώστε τις γνώσεις σας στα Αγγλικά.
Ελάχιστος στόχος: επίπεδο B2 ή υψηλότερο.

Χαίρετε, ποια είναι η πρώτη σας ερώτηση;

Υποθέστε ότι συμμετέχετε στον ακόλουθο ΕΚΜ, όπου η ομάδα σας αποτελείται από μια απομακρυσμένη ομάδα εκπαιδευτικών, οι οποίοι πραγματοποιούν μια διαδικτυακή συνάντηση για να συνεργαστούν μέσω διαδικτύου σε ένα έργο. Τι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη για την επιλογή κατάλληλων εργαλείων για συνεργασία, διευκόλυνση και προστασία δεδομένων; Παρακαλώ δώστε εμφάση σε θέματα λειτουργικότητας, προσβασιμότητας και προστασίας δεδομένων.

Πληκτρολογήστε την απάντησή σας...

Αποστολή

Αρχή Σανά

Αρχείο καταγραφής

14:54 Σύστημα:

Χαίρετε, ποια είναι η πρώτη σας ερώτηση;

Υποθέστε ότι συμμετέχετε στον ακόλουθο ΕΚΜ, όπου η ομάδα σας αποτελείται από μια απομακρυσμένη ομάδα εκπαιδευτικών, οι οποίοι πραγματοποιούν μια διαδικτυακή συνάντηση για να συνεργαστούν μέσω διαδικτύου σε ένα έργο. Τι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη για την επιλογή κατάλληλων εργαλείων για συνεργασία, διευκόλυνση και προστασίας δεδομένων; Παρακαλώ δώστε εμφάση σε θέματα λειτουργικότητας, προσβασιμότητας και προστασίας δεδομένων.

Πληκτρολογήστε την απάντησή σας...

Αποστολή

Αρχή Σανά

Leafap

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Co-funded by
the European Union

Erasmus+

Enriching lives, opening minds.